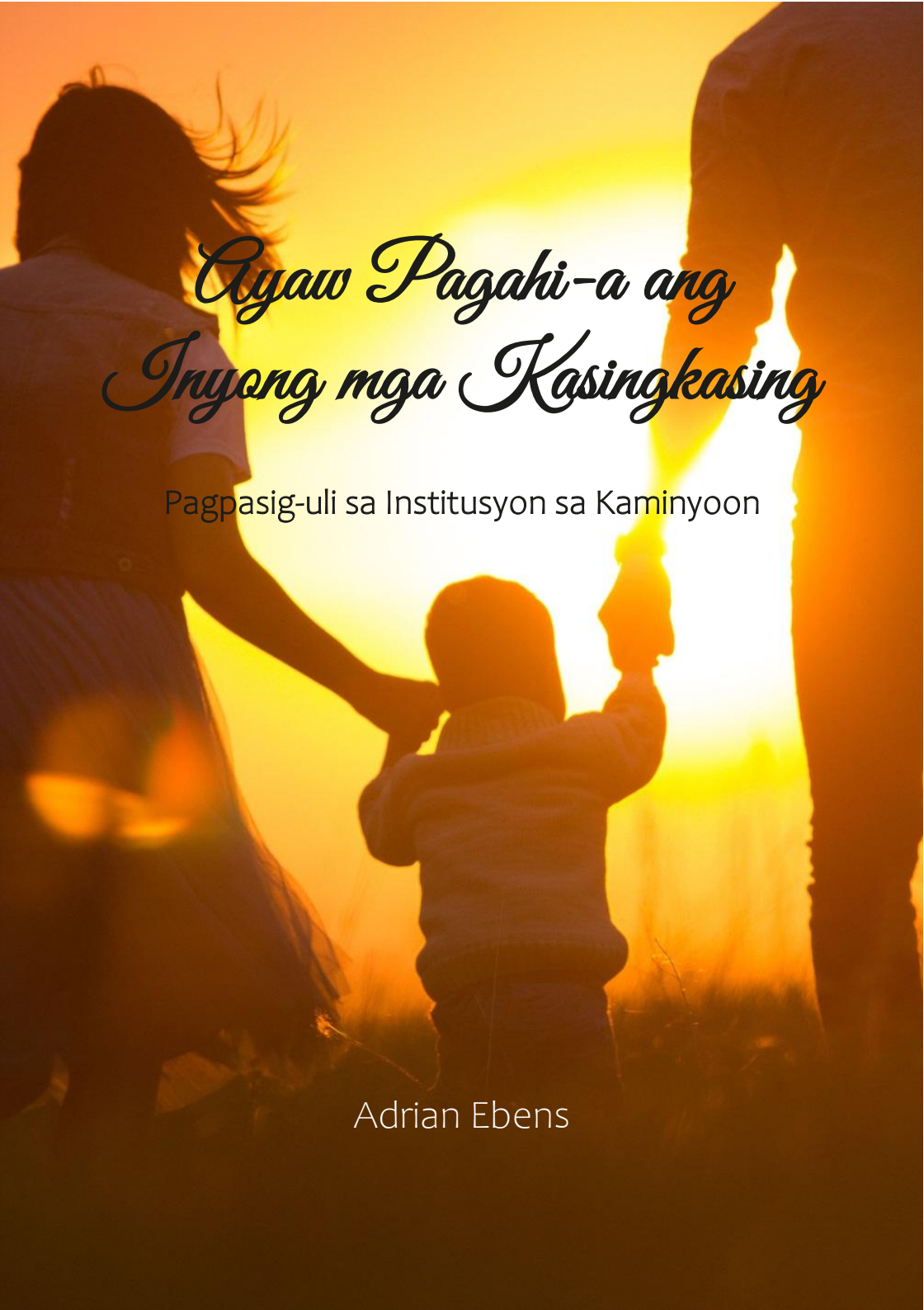

The background of the entire page is a warm, golden-orange sunset. In the foreground, the silhouettes of a family are visible. On the left, a woman in a light-colored dress walks away from the camera. In the center, a small child in a light-colored shirt and dark pants walks towards the camera, holding the hand of the woman on the left. On the right, the leg and foot of another person are visible, also walking towards the camera. The sun is a bright, glowing orb in the center of the frame, creating a strong backlight effect on the figures.

Ayaw Pagahi-a ang Inyong mga Kasingkasing

Pagpasig-uli sa Institusyon sa Kaminyoon

Adrian Ebens

*Ayaw Pagahi-a ang Inyong mga
Kasingkasing*

Pagpasig-uli sa Institusyon sa Kaminyoon

Adrian Ebens

Gipahinungod sa mga kaminyoon sa
akong asawa ug sa akong mga ginikanan

Alan ug Jean Masters
1961-2016 – 55 ka tuig

Abel ug Evelyn Ebens
1965-2023 – 58 ka tuig

Adrian Ebens, Marso 2024

Katungod sa Pagpanag-iya © 2024, Adrian Ebens

Maranathamedia.com

Ang moral nga katungod sa tagsulat gipahayag.

Tanang katungod gigahin. Walay bahin niini nga publikasyon ang mahimong kopyahon alang sa komersiyal nga ganansya, lakip na ang pagpasa sa bisan unsang porma sa bisan unsang paagi, elektroniko, mekanikal, pag-photocopy, pagrekord o uban pa, nga walay naunang sinulat nga pagtugot sa magmamantala ug mga naghupot sa katungod sa pagpanag-iya. Palihug timan-i nga ang tagsulat nagpasiugda sa mga seksyon sa mga bersikulo nga maisugon aron ipasiugda ang usa ka espesipikong punto nga natigom gikan sa maong mga teksto.

Gawas kon ipaila, ang mga kinutlo sa Kasulatan gikuha gikan sa *New Living Translation*. Katungod sa Pagpanag-iya © 1996, 2004, 2015 sa Tyndale House Foundation. Gigamit pinaagi sa pagtugot.

Ang mga kinutlo sa kasulatan nga gipasangil sa NKJV gikuha gikan sa *New King James Version*. Katungod sa Pagpanag-iya © 1982 ni Thomas Nelson, Inc. Gigamit pinaagi sa pagtugot.

Ang mga kinutlo sa kasulatan nga gipahinungod sa YLT gikan sa Holy Bible, *Young's Literal Translation*, katungod sa pagpanag-iya © 1898, ni Robert Young, karon anaa na sa publikong dominyo.

Ang mga kinutlo sa kasulatan nga gipasangil sa *Wuest Expanded Translation* gikan sa *Wuest Expanded Translation* katungod sa pagpanag-iya © 1961, ni Wm Eerdmans Publishing Co. Tanang katungod gigahin.

Ang tanang mga link sa website ug mga gisipi nga sulod kay kasamtangan kutob sa Pebrero 2024.

Kini nga libro ug ang tanan nga uban pang mga publikasyon sa Maranatha Media magamit gikan sa among website nga maranathamedia.com aron mag-order og dugang nga mga kopya palihug e-email adrian@maranathamedia.com

Espesyal nga pagpasalamat sa akong minahal nga igsoon nga si Abraham Hershberger kinsa nagpatunghag pangutana bahin sa kaminyoon uban kanako ug nagrepresentar ug ebidensiya sa Biblia nga kinahanglan nakong tagdon.

Espesyal nga pagpasalamat kang Pastor Paul Chapman sa iyang tabang sa teyolohikanhong diskusyon mahitungod sa mga sukaranan sa eksepsiyon nga gikan sa basahon ni Mateo nga may kalabutan sa kaminyoon, ug sa mas lapad nga Advent Reform Movement alang sa ilang panukiduki sa mga sinulat ni Ellen White sa hilisgutan sa pagminyo pag-usab.

Kini nga libro kaniadto
Gisulat ni Adrian Ebens

Mga Sulod

Pasiuna.....	Error! Bookmark not defined.
Sa dili pa kita magsugod... ..	4
1. Pagpasig-uli sa tanang Butang	5
2. Ang Pagpamatuod ni Hesus ug ni Pablo	22
3. Gawas sa Pakighilawas.....	29
4. Pangitaa sa tibuok mong Kasingkasing	45
5. Gibuhat sa Larawan sa Dios	52
6. Mga Sinugdanan sa Dakong Kontrobersiya	62
7. Pas-ana ang Imong Krus ug Sunod Kanako	72
8. Ang Himaya sa mga Bata mao ang ilang Amahan.....	82
9. Diborsiyo sa Balaod ni Moises.....	93
10. Konteksto para sa mga Pahayag ni Ellen White sa Kaminyoon Pag-usab	107
11. Ang Sagrado ug Komon	118
12. Ang Panglantaw sa Adventist Pioneer	127
13. Pagdeterminar sa Inosente nga Partido	139

14. Balaan nga Sumbanan Kumpara sa Neoplatonismo	147
15. Epekto sa Neoplatonismo sa Unang Kristiyanismo	160
16. Mga Reaksyon sa Protestante sa Kaminyoon nga Katoliko ..	177
17. Agape ug Eros.....	191
18. Mga Kauswagan Human sa Repormasyon	198
19. Panapaw ug Paglapas sa mga Prinsipyo.....	209
20. Kung wala ang Balaod Walay Sala	220
21. Kaminyoon ug ang Pagbayad-sala	227
22. Usa ka Galingan nga Gibitay sa Liog.....	232
23. Ang Gugma Dili Moundang.....	237
24. Ubang mga Konsiderasyon.....	246
25. Ang Imong mga Paagi Dili Akong mga Paagi	256
26. Ang Umaabot sa Kaminyoon.....	267
27. Ang Pag-ampo sa usa ka Pastor	289

PASIUNA

Nagpuyo kita sa usa ka kalibutan sa nagkadako nga kawalay kasiguruhan, sa politika, sosyal ug personal. Ang usa ka bakak naggukod sa lain. Ingon nga resulta, ang hugot nga pagtuo mikunhod ug ang pagkahakog mas mikaylap, tungod kay wala nay usa nga makasalig sa usag usa. Siyempre, kini usab adunay makapaalarma nga epekto sa atong mga relasyon ug sa atong Adventist nga mga komunidad. Apan dili ba ang mga tawo nangandoy alang sa seguridad, kamatuoran ug kalig-on?

Kining bililhong libro nagpakita kanato sa dalan, sa kamatuoran ug sa (walay kataposang) kinabuhi sa atong relasyon sa usag usa ug sa Dios. Nagdala kini kanato balik ngadto sa sinugdanan diin ang Dios miingon: "...ug tan-awa, kini maayo kayo. ..." (Genesis 1:31). Anaa ang tinubdan sa atong kinabuhi, ang dapit diin kinahanglan natong tun-an; didto nahimutang ang mga sapa sa tubig, ang mga mutya sa kamatuoran, nga sagad natago gikan sa atong tawhanong mga mata. Ug panahon na nga ibalik sila sa kahayag.

Ang pagbasa niini nga libro naghatag kanamo ug daghang katin-awan ug kalipay bahin niining hinungdanon nga hilisgutan. Apan nakapaamgo usab kini kanato sa impluwensya ni Satanas sa atong nangaging mga kinabuhi. Kita gikan sa diborsiyado nga kaminyoon sa wala pa nato dawata si Hesukristo isip atong personal nga Manluluwas. Karon nahibal-an nato nga wala'y sad-an o inosente nga partido sa usa ka diborsiyado. Kini mitultol kanato ngadto sa lawom nga pagbasol ug paghinulsol. Nasinati gihapon nato ang mga epekto niini nga sayop hangtod karon.

Niini nga libro atong nakaplagan ang kapahulayan ug kasegurohan nga kanunay gipangandoy sa atong mga kasingkasing - usa ka dapit sa kalinaw uban sa atong kapikas sa pagsunod sa giya sa Dios. Wala kana magpasabot nga hapsay na

ang tanan alang kanamo, apan nakakaplag kami og komon, lawom nga pundasyon nga nagpadayon sa pagpasuod kanamo. Alang kanato karon, ang kaminyoon dili lamang usa ka relasyon tali sa duha ka tawo, apan kini usa ka gasa gikan sa atong Magbubuhay ug angay natong atimanon ug ampingan pag-ayo. Pinaagi niini, atong mapasalamatan kung ngano nga gisulat ni Ellen White nga ang pagpili ug kapikas sa kinabuhi mao ang labing importante nga desisyon sa tibuok kinabuhi sa usa ka tawo.

Ang Igpapahulay ug ang kaminyoon mao ang duha ka institusyon nga molungtad gikan sa Tanaman sa Eden lapas sa Pagkapukan. Silang duha maoy simbolo sa relasyon tali sa amahan ug anak ug busa usa ka balaang sumbanan sa kaminyoon. Sama nga ang Igpapahulay usa ka dapit sa pahulay ug usa ka partikular nga bulahan nga panahon uban sa atong Magbubuhay, ang atong mga kaminyoon kinahanglan usab nga makasinati niining lawom nga kalinaw, kapahulayan ug kasiguroan ug sa ingon mahimong usa ka panig-ingnan sa kalibutan.

Kita ang pinili nga mga tawo nga nangandam sa pagsugat sa atong Ginoo ug Manluluwas, ang atong Pamanhonon. Dili ba kita gusto nga mobarug sa Iyang atubangan ingon nga Iyang putli nga pangasaw-onon, walay buling o kunot, balaan ug walay ikasaway, sinul-oban sa bisti sa Iyang pagkamatarung?

Niini nga kaputli, dili ba kita gusto nga mahimong kahayag sa kalibutan dinhi ug karon ug sa ingon maghimaya sa atong mahigugmaong Dios ug Amahan? Dili ba kita gusto nga magpakita og ehemplo sa atong mga anak ug isilsil sa ilang mga kasingkasing ang kaseryoso ug mahunahunaon nga pagpili sa usa ka kapikas nga molungtad sa kahangturan?

Kita adunay taas nga tawag ug nagkinahanglan sa pagkakabig niining importante nga isyu, sa mga simbahan ug ilabi na sa Father of Love movement.

Hinaut nga ang Ginoo maghatag kanato sa Iyang grasya aron motubo nga mas duol Kaniya, aron mas masabtan ug mas hingpit

ang katahum sa Iyang kinaiya, aron mas mailhan ang Iyang gugma.

Salamat sa atong igsoon nga si Adrian, nga gipanalanginan sa Dios sa pagpahayag niini nga mensahe kanamo sa klaro kaayo; alang sa makasaysayanong mga koneksyon nga iyang gipakita ug kung unsa kita mahimo nga usa ka simbahan sa katapusan nga mga panahon kung kita mobalik sa gigikanan.

-Gikan sa Eden hangtod sa Eden-

“... moduol kita uban sa tinuod nga kasingkasing, sa hingpit nga pagtuo, gisablig sa atong mga kasingkasing ug wagtangon ang dautang konsensya, ug gihugasan sa atong mga lawas sa putli nga tubig.” Hebreohanon 10:22 (KJV)

Georg ug Juliane Bunkus

Germany

SA DILI PA KITA MAGSUGOD...

Kini nga libro usa ka aplikasyon sa daghang mga prinsipyo nga naugmad sa miaging pipila ka tuig. Kung dili ka pamilyar sa mga prinsipyo niini nga mga libro:

Identity Wars

Life Matters

Divine Pattern of Life

Original Love

Comforter

Agape

Mirror Principle

Dayon awhagon ko ikaw nga mohunong dinhi ug pamilyara una kini nga mga prinsipyo. Ang abante nga kahayag nga gipadan-ag ngadto sa wala mabansay nga mata makahimo og dako nga kadaot, ug dili nato gusto nga adunay bisan kinsa nga ibutang sa usa ka posisyon sa kalisud tungod sa kakulang sa pagsabut sa importante nga mga prinsipyo. Ang naa sa ibabaw nga mga libro magamit tanan aron ma-download gikan sa maranathamedia.com o fatheroflove.info Palihug basaha kini sa dili pa iapil kini nga libro.

Sa pagtuo, paglaum, ug gugma

Adrian Ebens

KAPITULO 1

PAGPASIG-ULI SA TANANG BUTANG

Ang sambingay sa Napulo ka Birhen naghatag kanato og hulagway sa kataposang adlaw sa katawhan sa Dios. Gipresentar ni Hesus kini nga sambingay agig tubag sa pangutana sa mga disipulo bahin sa katapusan sa kalibutan. Ang mga ulay naghulat sa pag-abot sa pamanhonon. Ang pamanhonon dayag nga nalangan ug ang kainit sa mga ulay nasulayan. Sa paglabay sa mga oras ngadto sa kagabhion, sila sa katapusan makatulog.

Lima sa mga birhen ang nagpaabot sa posibilidad nga malangan pinaagi sa pagdala ug dugang nga lana. Ang laing lima ingon og gamay ra ang kahibalo sa mga posibilidad sa kung unsa ang mahitabo samtang nangandam alang sa usa ka kombira sa kasal, ug busa wala’y probisyon sa paglangan.

Gisultihan ni Hesus ang mga tinun-an niini nga sambingay aron paghatag kanila ug ilustrasyon sa gingharian sa langit; ilabi na, unsay mahitabo sa katawhan sa Dios sa kataposang mga adlaw sa dili pa ang Iyang pagbalik.

Ang mga lampara nga gidala sa mga ulay nagrepresentar sa Pulong sa Dios. Nag-ingon ang Salmista, “Ang imong Pulong maoy

lamparahan sa akong mga tiil ug kahayag sa akong alagianan.” (Salmo 119:105 , NKJV). Ang lana sa mga lampara nagrepresentar sa Espiritu ni Kristo nga nakigsulti sa Iyang mga anak pinaagi sa Pulong sa Dios aron sa pagtudlo kanila sa mga baruganan sa gingharian.

Apan nadawat na ninyo ang Espiritu Santo, ug nagpuyo siya sa sulod ninyo, busa dili na kinahanglan nga adunay magtudlo kaninyo sa tinuod. Kay ang Espiritu nagtudlo kaninyo sa tanan nga kinahanglan ninyong masayran, ug ang Iyang gitudlo tinuod—dili kini bakak. Busa sama sa Iyang gitudlo kaninyo, pabilin sa pakig-ambitay uban ni Kristo. 1 Juan 2:27

Samtang si Kristo nagpuyo sulod sa Iyang mga sumusunod, Iyang gitudloan sila sa mga prinsipyo sa gingharian ug giandam sila alang sa panihapon sa kasal sa Kordero ug sa Iyang pangasaw-onon.

Si Kristo giingon nga magminyo sa Bag-ong Jerusalem (Pinadayag 21:2), ang kaulohang siyudad sa gingharian sa Dios. Ang kapital nga siyudad mao ang korporasyon nga representante sa tibuok gingharian. Busa, ang kaulohang siyudad naghaw-as sa tanang anak sa Dios ingong usa ka lawas, nga nagpasabot nga si Kristo wala maminyo ni bisan kinsang tawo, kondili sa tinubos nga tawhanong rasa sa katibuk-an. Si Kristo mao ang ulo sa simbahan ingon man ang Manluluwas sa lawas, nga nagpasabot sa simbahan (Efeso 5:23).

Busa ang mga ulay nangandam nga tagsa-tagsa nga mahimong bisita sa kasal, apan sa tingub sila nangandam nga mahimong pangasaw-onon.

Managkalipay kita ug managmaya, ug hatagan ta siya ug kadunggan. Kay ang panahon miabut na alang sa kombira sa kasal sa Kordero, ug ang Iyang pangasaw-onon nag-andam na sa iyang kaugalingon. Pinadayag 19:7

Sa Pinadayag, ang katawhan sa Dios giingon nga mga bisita sa kasal nga panihapon. Pinadayag 19:9 Kung sila mga bisita, dili sila mahimong ilarawan usab ingon nga pangasaw-onon. Si Kristo, sumala sa gisulti sa propeta nga si Daniel, makadawat gikan sa Labing Karaan sa mga Adlaw diha sa langit ug “gahum, himaya, ug gingharian.” Siya makadawat sa Bag-ong Jerusalem, nga mao ang ulohan sa Iyang gingharian, “nga giandam sama sa pangasaw-onon nga gihulma alang sa iyang pamanhonon.” Daniel 7:14; Pinadayag 21:2. Human Niya madawat ang gingharian, Siya moanhi diha sa Iyang himaya ingon nga Hari sa mga hari ug Ginoo sa mga ginoo, aron tubson ang Iyang katawhan, nga “malingkod uban ni Abraham, ni Isaac, ug ni Jacob” sa Iyang lamisa diha sa Iyang gingharian (Mateo 8:11; Lucas 22:30), aron makig-ambit sa kasal nga panihapon sa Kordero.—*The Great Controversy*, 426.2

Ang tema dinhi usa ka proseso sa pagpangandam sa pagpuyo uban sa Kordero sa Dios ug sa Iyang Amahan. Ang mga dalan sa Dios dili ang atong mga dalan (Isa 55:8, 9) ug kinahanglang dili lamang kita makakat-on sa mga prinsipyo sa gingharian sa langit, kondili usab magkinabuhi ug maglakaw niini uban ang kalipay.

Si Kristo nagpuno sa mga lamparahan sa Iyang mga anak sa bililhon nga lana samtang sila nagsusi sa mga Kasulatan sa tibuok nilang kasingkasing. Kini nga pagpangita nagmugna ug proseso sa reporma sa katawhan sa Dios. Ang lana makapahumok sa ilang mga kasingkasing ug kon dili sila mosukol, ilang masinati ang pagpasig-uli sa tanang butang.

...ug aron Siya magpadala kang Hesu-Kristo, nga gipamulong na kaninyo sa wala pa, nga kinahanglan dawaton sa langit **hangtod sa panahon sa pagpahiuli sa tanang butang**, nga gipamulong sa Dios pinaagi sa mga baba sa tanan Niyang balaan nga mga propeta sukad pa sa sinugdan sa kalibutan. Buhat 3:20-21, NKJV

Ang Espiritu sa Propesiya nagpahayag niini niining paagiha:

Sa panahon sa katapusan ang matag balaan nga institusyon ipahiuli. —*Prophets and Kings*, 678

Sa dihang maghunahuna sa pagpasig-uli sa tanang butang, mahimo natong tagdon ang daghang butang, apan sa dihang mobalik kita sa tanaman sa Eden adunay duha ka partikular nga butang nga gipasig-uli:

Adunay duha ka mga institusyon nga gitukod didto sa Eden nga wala mawala sa panahon sa pagkahulog sa tawo—ang Igpapahulay ug ang relasyon sa kaminyoon. Kini gidala sa tawo pagawas sa mga ganghaan sa paraiso. Siya nga nagahigugma ug nagabantay sa Igpapahulay, ug nagapanalipod sa kaputli sa institusyon sa kaminyoon, nagpamatuod nga siya usa ka higala sa tawo ug higala sa Dios. Apan siya nga pinaagi sa pagtudlo o pananglitan nagapamenos sa obligasyon niining mga balaan nga institusyon, kaaway sa Dios ug sa tawo, ug nagagamit sa iyang impluwensya ug sa mga talinto nga gihatag sa Dios aron magdala ug kahimtang sa kalibog ug moral nga pagkadaot.—*Signs of the Times*, Feb 28, 1884

Kung gusto kitang mahimong higala sa Dios ug sa tawo, atong pasidunggan ang Igpapahulay ug atong panalipdan ang pagkabalaan sa kaminyoon. Dili kita magbuhat ug bisan unsang butang nga makapamenos sa ilang kahinungdanon; kon dili, makaplagan nato ang atong kaugalingon nga mga kaaway sa Dios.

Ang mga reporma nga gitukod sa katawhan sa Dios sa Advent movement sa 1840's lisud nga pakigsangka. Ang pag-angkon pag-usab sa kamatuoran sa Ikaduhang Pag-anhi, ang dili pagka-imortal sa kalag, ug ang pagwagtang sa pagkaanaa sa mga dautan sa katapusan sa milenyo nagpahimutang sa mga pundasyon sa kamatuoran sa langitnong Santuwaryo ug sa balaod sa Dios.

Kining tanan nag-andam sa dalan alang sa pagsugod sa Igpapahulay aron mapasig-uli ngadto sa katawhan sa Dios. Si Satanas, nga nagabuhat pinaagi sa Romanhong gahum, nakahimo sa halos pagpapas sa mga magbalantay sa Igpapahulay gikan sa

yuta. Apan usa ka salin ang nakit-an nga mipadayon sa pagtuman sa tanan nga mga sugo sa Dios ug sa pagtuo ni Hesus (Pinadayag 14:12).

Ang pagdawat sa Sabbath nga Igpapahulay nagpasabut sa pagkabulag gikan sa pamilya ug mga higala, kay ang kadaghanan sa mga tawo sa Estados Unidos nag-oberbar sa Domingo isip Igpapahulay. Ang mga Adventist nakakat-on sa mapait nga mga leksyon sa panagbulag diha sa ilang pagdawat sa pagkahaduol sa pag-anhi ni Kristo. Daghan ang gipapahawa gikan sa ilang mga simbahan ug sa ingon sila nakakat-on sa pag-antus nga moabut uban sa pagdawat sa kamatuoran nga nag-andam kanila alang sa dugang nga mga reporma nga moabut.

Samtang ang mga Adventist Pioneer naghunahuna sa hilisgutan sa langitnong Santuwaryo ug nakadiskobre nga ang Napulo ka Sugo anaa sulod sa arka sa langit, diha sa panan-awon, si Ellen White gipakitaan:

Ang upat ka sugo sa unang lamesa mas hayag kay sa uban nga unom. **Apan ang ika-upat, ang sugo bahin sa Igpapahulay, miila nga labaw pa kanila tanan;** kay ang Igpapahulay gibulag aron pagabantayan alang sa kadunggan sa balaan nga ngalan sa Dios. Ang balaan nga Igpapahulay nagdan-ag sa kahimayaan — usa ka korona sa kahayag ang naglibot niini. Nakita ko nga ang sugo bahin sa Sabbath nga Igpapahulay wala gilansang sa krus. Kay kon kini gilansang, mao usab ang uban nga siyam ka sugo; ug kita unta adunay kagawasan sa paglapas sa tanan, sama sa paglapas sa ika-upat. Nakita ko nga ang Dios wala mag-usab sa Sabbath nga Igpapahulay, kay Siya dili gayod magausab. Apan ang papa maoy nag-usab niini gikan sa ikapito ngadto sa unang adlaw sa semana; kay siya mao ang gitagna nga magausab sa mga panahon ug mga balaod.—*Early Writings*, 32.3

Ang hilisgutan sa Santuwaryo sa langit diin ang usa ka paghukom nahitabo gikan sa Oktubre 22, 1844, nakapahimo sa mga Seventh-day Adventist sa wala tuyoa nga pagsaka sa taas nga paril sa

bilanggoan nga gitukod sa Babilonia ug sa iyang mga anak nga babaye sa hilisgutan sa mga pakigsaad, sa karaan ug bag-ong mga dispensasyon. Kini nga paril nakapugong sa mga Seventh-day Adventist nga makakita sa kahayag sa Igpapahulay ug sa mga lagda nga makita sa balaod ni Moises.

Nagkinahanglan kini og kwarenta ka tuig gikan sa panahon nga ilang nadiskobrehan ang Igpapahulay sa dili pa sila makaamgo pag-ayo sa problema sa mga pakigsaad. Kinahanglan una nila nga makigbugno sa balaod sa ilang kasinatian sa dili pa nila maamgohan ang nagpahiping isyu nga naa nila sa ilang pagsabut sa mga pakigsaad.

Samtang ang katawhan sa Dios nagpadayon sa pagtuon sa Kasulatan, ilang nakat-onan nga ang panahon sa Igpapahulay gikan sa pagsalop sa adlaw sa Biyernes sa gabii hangtod sa pagsalop sa Igpapahulay sa gabii sumala sa lokasyon nga imong gipuy-an. Kini nga reporma gikuha gikan sa 1846 hangtod sa ulahing bahin sa 1850 sa dihang ang Adventist midawat sa hustong panahon sa pagtuman sa Igpapahulay.¹

Ang pagkat-on unsa nga adlaw ang tukma nga adlaw alang sa Igpapahulay usa ka butang, apan ang pagsabut sa tinuod nga kahulugan ug panalangin niini usa ka lahi nga butang. Si Ellen White misulat og pagpamatuod human sa pagpamatuod nga nagpatin-aw ngadto sa mga tawo kon unsaon pagtuman sa Igpapahulay ug unsaon nila kini pagduol. Apan ang mga tawo nahulog sa usa ka estrikto kaayo nga pagpahayag sa pagbantay sa Igpapahulay. Kung walay hustong pagsabot sa pagkamatarung pinaagi sa pagtuo, kamatuoran sa kinaiya sa Dios, o ang Balaanong Sumbanan² nga kahulogan sa relasyon sa Amahan ug sa Anak, ang

¹ Tan-awa ang basahon nga *Time to Commence the Sabbath* nga anaa sa maranathamedia.com

² Ang Balaan nga Sumbanan o Divine Pattern usa ka termino nga gigamit sa Father of Love movement aron ihulagway ang relasyon tali sa Amahan ug sa Anak ingon nga usa ka panigingnan alang sa tanang butang nga gipadayag diha sa atong

pagbantay sa Igpapahulay gihimo diha sa konteksto sa kahadlok sa kamatayon.

Ang institusyon sa Igpapahulay misamot ang iyang kahinungdanon sa dihang kini gibutang sulod sa Mensahe sa Ikatulong Manulonda. Sa hisgutanan bahin sa Marka sa Mananap, nasabtan nga ang pagpamugos sa pagsimba sa Domingo sa kataposang mga adlaw sa kasaysayan sa kalibutan mao ang maghatag og kasayoran sa dakong kabug-at sa pagbantay sa Igpapahulay.

Diha sa mga hunahuna sa mga Seventh-day Adventist sa, kini naglambigit sa Igpapahulay sa usa ka makahahadlok nga kaugmaon. Aron mabantayan ang Adlawng Igpapahulay, kinahanglan kang mobarog batok sa hulga sa paglutos gikan sa Roma ug sa iyang mga apostatang Domingo sa pagbantay sa mga anak nga babaye.

Ang mga Adventist mahimo nga magdebate sa ilang mga silingan sa Domingo sa pagbantay sa hilisgutan sa Igpapahulay apan ang tibuok nga gambalay sa ilang presentasyon anaa pa sa daan nga mga panit sa bino (Mateo 9:17).

Nisaka sa entablado si E.J. Wagoner ug A.T. Jones. Sa panahon nga ang usa ka kalihukan nakabaton og kusog sa America alang sa usa ka Sunday Law, si Wagoner ug Jones mipakita, ngadto sa mga lider sa simbahan, aron sa pagbungkag sa kinauyokan nga mga elemento sa mga timaan sa Adventist mahitungod sa balaod sa Dios.

Ang sugo sa Adlaw nga Igpapahulay dili masabtan alang sa tinuod nga panalangin hangtud nga naamgohan nga ang samang ebanghelyo nga gisangyaw ngadto sa mga Kristohanon karon gisangyaw ngadto sa mga Israelita sa panahon ni Moises. Ang

kasagaran nga mga Kristohanon nakasabut sa balaod, lakip ang Igpapahulay ingon nga gibase sa buhat nga pagkaulipon aron sa pagpahimuot sa Dios; wala nila makita ang ebanghelyo nga gipresentar niini ngadto sa Karaang Israel.

Bisan pa nga ang Igpapahulay gipadayag na ngadto sa mga Adventist diha sa arka sa langitnong Santuwaryo, ang hilisgutan sa mga pakigsaad nagkupot kanila sa usa ka legal nga gambalay sa pagbantay. Sila misulay sa pagkuha sa Adlawng Igpapahulay gikan sa ubang mga balaod ni Moises apan kini nakapasamot lamang sa pagbati nga kadtong dili motuman sa Igpapahulay “pagabatoon hangtod mamatay.”

Kamo adunay unom ka adlaw kada semana alang sa inyong ordinaryo nga trabaho, apan ang ikapito nga adlaw kinahanglan nga usa ka adlaw nga igpapahulay sa bug-os nga pagpahulay, usa ka balaan nga adlaw nga gipahinungod kang Jehova. Ang bisan kinsa nga magtrabaho sa Adlaw nga Igpapahulay kinahanglan nga patyon. Exodo 31:15

Dugang pa niini nga problema, ang konteksto sa Marka sa Mapintas nga Mananap ug ang selyo sa Dios, dugang nga nakapadani sa mga Adventist nga ang kapakyasan sa pagtuman sa Igpapahulay makapahimo sa Dios sa pagbubo sa Iyang kasuko niadtong mosukol niini, nga magasunog kanila uban sa Mananap ug sa larawan niini.

Unya misunod ang ikatulong manulonda kanila, nga nagasinggit sa taas nga tingog, “Bisan kinsa nga magsimba sa mananap ug sa iyang larawan, o modawat sa iyang marka sa agtang o sa kamot, kinahanglan imnon niya ang bino sa kasuko sa Dios, nga gibubo nga walay sagol diha sa kopa sa Iyang kapungot. Ug sila pagapagbalusan pinaagi sa kalayo ug asupre sa atubangan sa mga balaan nga manulonda ug sa Kordero. Ug ang aso sa ilang kasakit mosaka hangtod sa kahangturan, ug sila walay pagpahulay adlaw ug gabii, kay nagsimba sila sa mananap ug sa iyang larawan, ug midawat sa marka sa iyang ngalan.” Kini nagpasabot nga ang

mga balaan nga katawhan sa Dios kinahanglan magmalahutayon sa pag-antos uban sa pagkamainantuson, nagatuman sa Iyang mga sugo ug nagapadayon sa ilang pagtuo kang Hesus. Pinadayag 14:9–12

Sa dihang si Jones ug Wagoner misugod sa pagsangyaw sa hilisgutan sa Duha ka mga Pakigsaad isip duha ka kasingkasing nga mga kasinatian nga managsama sa tibuok kasaysayan sa tawo, kini nagbutang sa Igpapahulay ug sa balaod ni Moises ngadto sa lain nga gambalay.

Ang hilisgutan sa mga pakigsaad usa ka teknikal nga diskusyon, ug dili ang among katuyoan nga tukion kini nga hilisgutan sa lawom apan ang among punto dinhi mao ra ang pag-ingon nga si Wagoner ug Jones mihimo sa ebanghelyo ni Hesukristo ngadto sa walay katapusan nga ebanghelyo. Gipadayag niini ngadto sa mga Adventist nga si Adan, Noe, Abraham, ug Moises naluwas sa samang paagi nga kita naluwas karon.

Busa, tungod kay may saad pa nga makasulod kita sa Iyang gipapahulay, magmatngon kita, basin adunay usa kaninyo nga makita nga wala makab-ot kini. Kay tinuod, ang maayong balita gipamulong usab kanato ingon man usab kanila; [ang karaang Israel] apan ang pulong nga ilang nadungog wala makapahimulos kanila, kay wala kini mahisagol sa pagtuo sa mga nakadungog *niini*. Hebreo 4:1–2, NKJV

Unsa ang punto sa tanan natong gisulti? Kini lang; Aron ang Igpapahulay mapasig-uli sa hingpit ngadto sa Edeniko nga himaya niini, ang katawhan sa Dios kinahanglan nga mapuno sa lana sa 1888 ang ilang mga lampara, nga nagpasabot nga ang mensahe nga gidala ni Jones ug Wagoner mag-usab sa paagi sa pagsabot sa Igpapahulay.

Human sa 1888 nga mensahe miabut, si Ellen White misulay sa pagpasabut niini nga prinsipyo sa Igpapahulay diha sa libro nga *The Desire of Ages*.

Kadtong nagtuo nga si Kristo nagwagtang sa balaod nagtudlo nga Siya nakalapas sa Igpapahulay ug nga Iyang giangkong nga matarong ang Iyang mga tinun-an sa pagbuhat usab niini. Busa, sila nagapanukad sa parehas nga baruganan nga gihuptan sa mga Hudiyong mahilig magpanghimakak. Niini ilang gisupak ang mismo nga pamatuod ni Kristo, nga miingon, “Gibantayan ko ang mga sugo sa akong Amahan, ug nagpabilin ako sa Iyang gugma.” Juan 15:10. Bisan ang Manluluwas ni ang Iyang mga sumosunod wala makalapas sa balaod sa Igpapahulay. Si Kristo mao ang buhing representante sa balaod. Wala gayoy paglapas sa balaan niini nga mga sugo nga makita sa Iyang kinabuhi. Sa pagtutok Niya sa usa ka nasud nga puno sa mga saksi nga nagapangita ug hinungdan aron Siya kondenaron, nakasulti Siya nga walay nakasupak, “Kinsa man kaninyo ang makasilot kanako tungod sa sala?” Juan 8:46, R.V.

Ang Manluluwas wala moanhi aron ipasipala o isalikway ang mga pulong nga gisulti sa mga patriarka ug mga propeta; kay Siya mismo ang nagsulti pinaagi niadtong mga pinili nga mga tawo. Ang tanang kamatuoran sa pulong sa Dios naggikan Kaniya. **Apan kining mga bililhong mutya gibutang sa sayop nga kahintang. Ang ilang bililhon nga kahayag gigamit aron pagsuporta sa mga sayop. Gusto sa Dios nga kini kuhaon gikan sa sayop nga kahintang ug ibutang pag-usab sa tukmang balangkas sa kamatuoran. Kini nga buhat usa lamang ka balaang kamot ang makabuhay. Tungod sa pag-uban niini sa sayop, ang kamatuoran nahimong nag-alagad sa katuyoan sa kaaway sa Dios ug sa tawo. Si Kristo miabut aron ibutang kini sa dapit nga makapahimaya sa Dios ug makahatag sa kaluwasan sa katawhan.**

“Ang Igpapahulay gihimo alang sa tawo, ug dili ang tawo alang sa Igpapahulay,” ingon ni Hesus. Ang mga institusyon nga gitukod sa Dios alang sa kaayohan sa katawhan. “Ang tanang butang alang sa inyong kaayohan.” “Bisan si Pablo, o si Apolos, o si Cefas, o ang kalibutan, o ang kinabuhi, o ang kamatayon, o ang

mga butang karon, o ang mga butang umaabot; ang tanan inyo; ug kamo iya ni Kristo; ug si Kristo iya sa Dios.” 2 Corinto 4:15; 1 Corinto 3:22–23. Ang balaod sa Napulo ka Sugo, diin apil ang sugo bahin sa Igpapahulay, gihatag sa Dios sa Iyang katawhan ingon nga usa ka panalangin. “Gisugo kita ni Jehova,” ingon ni Moises, “sa pagbuhat niining tanan nga mga tulomanon, aron mahadlok kita kang Jehova nga atong Dios, alang sa atong kaayohan kanunay, aron Iyang mapadayon ang atong kinabuhi.” Deuteronomio 6:24. Ug pinaagi sa salmista, gihatag ang mensahe ngadto sa Israel “Alagari si Jehova uban sa kalipay: umari kamo sa Iyang atubangan uban sa pag-awit. Hibaloa ninyo nga si Jehova mao ang Dios: Siya ang naghimo kanato, ug dili kita mao ang naghimo sa atong mga kaugalingon; kita Iyang katawhan, ug mga karnero sa Iyang pastulan. Sulod kamo sa Iyang mga ganghaan uban sa pagpasalamat, ug sa Iyang mga korti uban sa pagdayeg.” Salmo 100:2–4. Ug bahin sa tanang magabantay sa “Igpapahulay aron dili kini mahugawan,” nag-ingon si Jehova, “Bisan sila dad-on ko sa akong balaang bukid, ug himoon ko silang malipay diha sa akong balay sa pag-ampo.” Isaia 56:6–7.—*The Desire of Ages*, 287-288

Ang 1888 nga mensahe nagbutang sa Igpapahulay ngadto sa usa ka bag-ong kahimtang. Kini nagpadayag sa tinguha sa atong langitnong Amahan sa pagpanalangin sa Iyang mga anak pinaagi sa Igpapahulay. Gisumada ni A.T. Jones ang kamatuoran niini nga panalangin niadtong 1893 sa dihang siya miingon:

Sa matag pag-abot sa adlaw nga Igpapahulay, kini magadala kaniya ug dugang nga kahibalo ug pagbaton sa presensya sa Dios. Apan kinsa man kini? [Katiguman: “Si Kristo.”] Dugang nga kahibalo ug presensya ni Kristo sa iyang kaugalingon. Ug kon siya nagpabilin nga matinumanon, magapadayon unta siya sa pagtubo sa kahibalo sa Dios, diha sa iyang kaugalingon nga kasinatian, nga nagatubo pagpadayon sa tanang aspeto sa kinaiya sa Dios.—A.T. Jones, *The Spirit of Christ Through the Sabbath*, March 2, 1893

Pinaagi sa mensahe sa 1888, ang Napulo ka Sugo giusab gikan sa napulo ka mga lagda ngadto sa napulo ka mga saad. Si Kristo isip Ginoo sa Igpapahulay nagdala kanato sa Igpapahulay nga kapahulayan sa dihang kita modawat Kaniya. Ang paghinumdom sa Igpapahulay aron sa pagbalaan niini nahimong bunga sa pagdawat kang Kristo sa imong kinabuhi. Kon atong balikan ang basahon sa Mga Buhat ug basahon pag-usab ang teksto nga naghisgot sa pagpasig-uli sa tanang butang, atong makita ang usa ka butang nga makaiikag:

Busa, maghinulsol kamo ug magbag-o, aron mapapas ang inyong mga sala, aron moabut ang mga **panahon sa pagpabugnaw gikan sa presensya sa Ginoo, ug aron Siya magpadala kang Hesu-Kristo**, nga gipamulong na kaninyo sa wala pa, nga kinahanglan dawaton sa langit **hangtod sa panahon sa pagpahiuli sa tanang butang**, nga gipamulong sa Dios pinaagi sa baba sa tanan Niyang mga balaan nga propeta sukad pa sa sinugdan sa kalibutan. Buhat 3:19–21, NKJV

Ang Espiritu ni Hesus nga gihatag kanato sa *panahon sa kahayahay* mao ang modala ngadto sa pagpasig-uli sa tanang butang. Sa 1888 nga mensahe, ang Igpapahulay giusab gikan sa usa ka sugo nga kinahanglang tumanon sa kasakit sa kamatayon ngadto sa usa ka saad sa gasa sa Espiritu ni Hesus nga magpasig-uli kanato ngadto sa kahingpitan diha kang Kristo.

Ug Siya mismo maoy naghatag sa uban *aron mahimong* mga apostol, ang uban mga propeta, ang uban mga ebanghelista, ug ang uban mga pastor ug magtutudlo, alang sa pag-andam sa mga balaan sa buhat sa ministeryo, alang sa paglig-on sa lawas ni Kristo, hangtod nga kitang tanan magahiusa sa pagtuo ug sa kahibalo sa Anak sa Dios, ngadto sa hingpit nga pagkatawo, ngadto sa sukod sa kahingpitan sa kaputli ni Kristo. Efeso 4:11–13, NKJV

Kon ang mga Adventist niadtong panahona midawat pa sa mensahe sa 1888, ang Igpapahulay mapasig-uli unta sa hustong

gambalay niini ug ang dalan unya maablihan aron masabtan ang tanang Igpapahulay ingon nga gisaad nga mga panahon sa kahayahay gikan sa presensya sa Ginoo.

Apan ang mensahe gisalikway. Gibutang ni A.T. Jones ang kaso sama sa mosunod:

Busa, ang ulan nga ulahi — ang kusog nga pagpanawag — sumala sa pamatuod ug sa Kasulatan, mao ang “pagtudlo sa pagkamatarung,” ug usab “sumala sa pagkamatarung.” Karon, mga igsoon, kanus-a nagsugod kanato, isip katawhan, kining mensahe sa pagkamatarung ni Kristo? [Usa o duha sa katiguman: “Tulo o upat ka tuig na ang milabay.”] Unsa man, tulo? o upat? [Katiguman: “Upat.”] Oo, upat. Asa kini nahitabo? [Katiguman: “Sa Minneapolis.”] Unsa man, busa, ang gisalikway sa mga igsoon didto sa Minneapolis? [Pipila sa katiguman: “Ang kusog nga pagpanawag.”] Unsa man kining mensahe sa pagkamatarung? Gisulti na sa Pamatuod kanato kung unsa kini; ang kusog nga pagpanawag — ang ulan nga ulahi. **Busa, unsa man ang gisalikway sa mga igsoon sa makahahadlok nilang kahimtang didto sa Minneapolis? Gisalikway nila ang ulan nga ulahi — ang kusog nga pagpanawag sa mensahe sa ikatulong manulonda.**—A.T. Jones, *General Conference Daily Bulletin*, Feb 7, 1893

Ang pagsalikway sa mensahe sa Kusog nga Pagpanawag nakapahunong sa proseso sa pagpahiuli sa institusyon sa Igpapahulay. Ang mga kalampusan nga nabuhat ni Jones bahin sa Igpapahulay natabunan ug sa kinatibuk-an nawala. Ang abilidad sa pagtan-aw sa Igpapahulay diha sa bag-ong kahulugan gipakuha.

Mao kini ang hinungdan nga kadaghanan sa mga Adventist karon nagtan-aw sa mga pista ingon nga legalismo pinaagi sa balaod ug pagkabihag. Nagpasabot kini nga ang Igpapahulay wala makita sulod sa 1888 nga balangkas.

Kung gidawat lang unta nila ang mensahe, ilang mahibal-an nga ang mga panahon sa pagpabugnaw nga gihisgutan sa Buhat 3:19 direktang nalambigit sa mga panahon nga gihatag sa Dios sa Israel, tulo ka beses matag tuig.

Busa, maghinulsol kamo ug magbag-o, aron mapapas ang inyong mga sala, sa dihang moabut ang mga **panahon** [G2540] sa pagpabugnaw gikan sa presensya sa Ginoo. Buhat 3:19, KJV

Tulo ka **beses** [G2540] sa usa ka tuig magbuhat kamo ug pista alang Kanako: Magbuhat ka sa Pista sa Tinapay nga Walay Libadura (mangaon kamo ug tinapay nga walay libadura sulod sa pito ka adlaw, sumala sa akong gisugo kanimo, sa **panahon** [G2540] nga gitakda sa bulan sa Abib, kay niadto nga panahon kamo migula gikan sa Egipto; walay magpakita kanako nga walay dala); ug ang Pista sa Pag-ani, ang mga inagdong bunga sa inyong mga buhat nga inyong gipugas sa uma; ug ang Pista sa Pagtipig sa Katapusan sa Tuig, sa dihang inyong tigumon *ang mga bunga* sa inyong mga buhat gikan sa uma. Tulo ka **beses** [G2540] sa matag tuig ang tanang mga lalaki magpakita sa atubangan ni Jehova nga Dios. Exodo 23:14–17, NKJV

Sa pagbasa sa LXX, ang Grego nga Daan nga Tugon, makita nato nga ang maong pulong nga gigamit sa Buhat 3:19 alang sa mga panahon sa pagpabugnaw nagtumong sa tulo ka panahon sa mga pista nga gihatag sa Dios ngadto sa Israel. Kung atong iugnay kini sa gisulti ni A.T. Jones bahin sa dugang nga presensya sa Dios nga moanhi matag Igpapahulay, atong makita nga ang maong prinsipyo mausab magamit sa mga pista.

Sa husto nga balangkas, ang Igpapahulay mahimong labing bililhon, ug ang mga pista nga gihatag sa Israel dili mga seremonyal nga mando nga gipapasan kanila aron lang sila magmatinumanon, kondili kini mga panahon sa pagpabugnaw diin ang Espiritu ni Hesus gibubo ngadto sa katawhan sa Dios. Ang Igpapahulay mahimong pagpamatuod sa kagawasan diha sa Espiritu, dili pagpangayo sa pagtuman pinaagi sa balaod.

Usa ka matahum nga higayon sa pagdawat niining kamatuoran ang nawala. Ang institusyon sa Igpapahulay unta hingpit nga mapauli ug mapadayag pag-ayo (EW 33.2) sumala sa katuyoan niini. Apan wala gibiyaan sa Dios ang Iyang iglesia. Kining kahayag nagsugod na sa pagdan-ag, ug mapinasaligon kitang nag-ampo nga ang atong mga igsoon magmalipay diha niining kahayag.

Ang kasaysayan sa pagpahiuli sa Igpapahulay sulod sa miaging 180 ka tuig naghatag og bililhong pagtulun-an samtang atong tan-awon ang laing balaang institusyon nga gihatag didto sa Eden. Ang institusyon ba sa kaminyoon naangat na ba ngadto sa kahulugan sa 1888? Unsa man ang mga kalamboan nga nahimo niining institusyon aron magdala ug mas dakong kagawasan, gugma, ug panag-uyon sulod sa 500 ka tuig sukad sa panahon ni Luther?

Samtang atong tan-awon ang institusyon sa Igpapahulay, daghan ang nag-angkon nga sila nakabaton og kagawasan pinaagi sa pag-ingon nga kini gilansang na sa krus, ug nga kini usa ka legalistikong pabug-at nga giluwes na kita ni Kristo gikan niini. Ang kinaiyahan sa tawo may kahimtang nga gubaon ang mga institusyon nga gitukod sa Dios alang sa ilang panalangin, samtang nag-angkon nga si Kristo nagluwas na kanila gikan sa balaod.

Ang tinuod nga katahum sa Igpapahulay makita sa pagpanumbalik niini ngadto sa orihinal nga katuyoan. Sama usab kini sa institusyon sa kaminyoon. Unsa man ang gisulti ni Hesus bahin sa orihinal nga katuyoan niini?

ug ang duha mangin usa ka unod: busa dili na sila duha, kondili usa ka unod. Busa ang gihiusa sa Dios, dili ipapahimulag sa tawo.
Marcos 10:8-9, KJV

Ang orihinal nga pagtukod sa kaminyoon wala gyud tuyoa nga maglakip ug diborsiyo ug pagminyo pag-usab. Aron ang pagtukod sa kaminyoon mapanumbalik sa hingpit, kinahanglan nga mobalik kini sa orihinal nga plano sa Dios.

Ang grasya lamang ni Kristo maoy makapahimo niining institusyon nga mahimong sumala sa gidesinyo sa Dios — usa ka galamiton alang sa panalangin ug makapabayaw sa katawhan. Sa ingon, ang mga panimalay dinhi sa yuta, pinaagi sa ilang panaghiusa, kalinaw, ug gugma, mahimong magrepresentar sa pamilya sa langit. *Mount of Blessing* 65.1

Mahimo nato nga tan-awon kini nga hilisgutan sa panan-aw sa pagkaulipon, kung hunahunaon nato kini sa daang kasabutan nga pagpanabot nga usa ka butang nga kinahanglan natong buhaton aron aprobahan kita sa Dios ug magpabilin nga matinud-anon. Ang kaminyoon sa ingon nga panghunahuna dili makita sa tibuok panalangin niini; kini magpabilin nga walay kasiguruhan ug wala matukod sa kaputli sa maayong balita, busa kinahanglanon pa kini og usa ka “basin lang kung dili magmalampuson” nga sukaranan sa diborsiyo.

Apan ang atong tumong mao ang pagtukod sa relasyon sa kaminyoon diha sa lig-on nga patukoran sulod sa konteksto sa mensahe sa 1888, pinaagi sa pagpangita sa pagsabot sa hingpit nga kabubuton sa Dios mahitungod niining maong isyu.

Sama sa tanang maayong gasa sa Dios nga gitugyan sa pag-atiman sa katawhan, ang kaminyoon nadaot tungod sa sala; **apan ang tumong sa ebanghelyo mao ang pagpanumbalik sa kaputli ug katahum niini.** *Mount of Blessing* 64.1

Ang tinuod nga pagsabot sa Sabbath nagdala ug mas daghang pagbu-bu sa Espiritu pinaagi sa pagpahulay diha sa gugma sa Amahan ug sa Anak. Ang kapahulayan nga makita diha sa Sabbath mao ang kapahulayan nga nadawat ni Kristo diha sa dughan sa Iyang Amahan. Busa, ang tinuod nga kasinatian sa kapahulayan sa Sabbath makita lamang kung atong masabtan sa hustong paagi ang tinuod nga pagkatawo ug relasyon sa Amahan ug sa Anak.

Tungod kay ang tawo gimugna sumala sa dagway sa Dios, ang kahimtang sa kaminyoon nagatudlo kanato sa husto nga relasyon tali sa Amahan ug sa Anak. Si Kristo mao ang Ginoo sa Sabbath

tungod kay Siya nagpahulay diha sa gugma sa Iyang Amahan nga mao ang ulo ibabaw Kaniya (1 Corinto 11:3). Busa, ang kahulugan sa kapahulayan sa Sabbath gilawman pinaagi sa relasyon sa kaminyoon, diin ang asawa nagpahulay diha sa dughan sa iyang bana nga mao ang ulo ibabaw kaniya. Ang tinuod nga kapahulayan sa Sabbath masabtan ug masinati lamang kung ang mga relasyon sa kaminyoon magapakita sa relasyon tali sa Amahan ug sa Anak.

Ang pagpikas ug pagminyo pag-usab ba makadaot niining hulagwaya? Unsa man ang mga implikasyon niini alang kanato? Atong susihon ang mga ebidensiya sa Bag-ong Tugon bahin niining isyuha, ug pagkahuman, atong tan-awon kung giunsa pagtubag sa Kristohanong kalibotan ang pamatuod sa Kasulatan.

KAPITULO 2

ANG PAGPAMATUOD NI HESUS UG NI PABLO

May pipila ka mga Pariseo nga miduol kang Hesus ug misulay kaniya pinaagi sa usa ka pangutana: “Gitugotan ba nga bulagan sa usa ka lalaki ang iyang asawa?” Mitubag si Hesus kanila pinaagi sa usa ka pangutana: **“Unsa man ang gisulti ni Moises sa balaod bahin sa pagbulag?”** Mitubag sila, “Gitugotan kini ni Moises. Nagsulti siya nga ang lalaki makahatag ug sinulat nga kasabutan sa diborsyo ug ipapahawa ang iyang asawa.” Apan mitubag si Hesus, **“Gisulat niya kini nga sugo tungod lamang sa kagahi sa inyong mga kasingkasing.** Apan ‘sa sinugdan sa paglalang gibuhat sa Dios ang lalaki ug babaye.’ ‘Tungod niini biyaan sa lalaki ang iyang amahan ug inahan ug makighiusa sa iyang asawa, ug silang duha mahimong usa ka unod.’ Sanglit sila dili na duha apan usa na, busa ayaw tugoti nga bulagon sa bisan kinsa ang gipahiusa sa Dios.” Unya, dihang sila ra lang sa iyang mga tinun-an sa balay, gipangutana siya pag-usab bahin sa maong butang. Ug siya mitubag kanila, “Bisan kinsa nga mobulag sa iyang asawa ug magminyo sa lain, nakasala siya batok sa iyang asawa pinaagi sa pagpanapaw. Ug kon ang babaye mobulag sa

iyang bana ug magminyo sa lain, siya usab nakasala sa pagpanapaw.” Marcos 10:2-12

Ang katungod sa usa ka lalaki nga mobulag sa iyang asawa ug magminyo og lain gipahimutang diha sa balaod ni Moises. Apan si Hesus nagpasabot sa mga pulong ni Moises sa usa ka makatingala nga paagi. Siya miingon nga ang balaod bahin sa diborsiyo gihatag isip usa ka pagtugot tungod sa kagahi sa ilang mga kasingkasing. Kini nga pahayag nagpasaka ug daghang mga pangutana bahin sa paagi sa pagsabot sa balaod ni Moises. Ngano man nga tugotan sa Dios nga isulod sa balaod ang mga butang nga mao lamang pagtugot tungod sa kagahi sa kasingkasing sa tawo? Ato kining pagatuki-on pa sa mas lawom nga paagi sa mga sunod nga kapitulo niini nga libro, apan karon magpabilin kita sa hilisgutan bahin sa diborsiyo.

Ang pulong sa Bag-ong Tugon sa Griego alang sa *gahi nga kasingkasing* mao ang sklērokardia, nga nagpasabot og *uga nga kasingkasing*. Ang Strong’s Concordance nagdugang niini nga kahulogan:

nga mao kini, (sa piho nga pagsabot) kakulang sa (espirituhanong) pagpanabot o pagbati: — pagkagahi sa kasingkasing.

Ang kahulogan niini mao nga ang pagbulag o ang diborsiyo mahitabo kung ang kasingkasing mosupak sa Espirito sa Dios. Ang Espirito gihulagway nga tubig, ug ang tubig sa Espirito mao ang nagapugong sa kasingkasing nga magahi. Busa, ang pagbulag nagapakita nga ang usa o ang duha ka partido sa kaminyoon mibabag sa mga pag-awhag sa Dios pinaagi sa Iyang Espirito.

Sa pagtubag ni Hesus sa mga Pariseo, Iyang gipakita nga ang pagbulag wala gyud apil sa plano sa Dios. Kung ang usa ka lalaki ug babaye magminyo, sila mahimong usa ka unod. Dayon miingon si Hesus nga ang gihiusa sa Dios, dili gayud angay buwagon sa tawo. Sa yano nga pagkasulti, ang Dios dili gayud nagapamuwag

sa kaminyoon. Unya, gipatin-aw pa gyud ni Hesus kini sa Iyang mga tinun-an:

Pagkahuman, samtang sila nag-inusara na sa balay uban sa Iyang mga tinun-an, gipangutana nila pag-usab si Hesus bahin sa maong butang. Ug mitubag Siya kanila, “Ang bisan kinsa nga lalaki nga mobulag sa iyang asawa ug magminyo sa lain, nagbuhat ug pagpanapaw batok kaniya. Ug kung ang usa ka babaye mobulag sa iyang bana ug magminyo sa lain, siya usab nagbuhat ug pagpanapaw.” Marcos 10:10-12

Gipasabot ni Hesus dinhi nga wala’y bisan kinsa nga mahimong mobulag sa iyang kapikas ug magminyo sa lain. Apan unsa man ang kahimtang sa usa nga gibulagan?

“Ang bisan kinsa nga mobulag sa iyang asawa ug magminyo sa lain nagbuhat ug pagpanapaw; ug ang bisan kinsa nga magminyo sa babaye nga gibulagan sa iyang bana, nagbuhat usab ug pagpanapaw.” Lucas 16:18, NKJV

Kini nagbutang sa asawa sa usa ka lisod kaayo nga kahimtang. Kay kon ang usa ka lalaki mobulag sa iyang asawa ug magminyo sa lain, ang bisan kinsa nga magminyo sa gibulagan nga babaye makasala sa pagpanapaw, busa ang ingon nga kahimtang mahimong dili matarong ug dili angay buhaton.

Makataronganon ba kana? Ngano man nga gisulti kini ni Hesus? Aduna bay mas lawom nga mga prinsipyo sa kaminyoon nga makapahimutang niining mga pamahayag sa mas mahigugmaon ug malumo nga konteksto?

Kung atong tan-awon ang ubang mga bahin sa Kasulatan, ang apostol Pablo nagpalapad sa mga pulong ni Hesus sa dihang siya miingon:

Pananglitan, kon ang usa ka babaye magminyo, **ang balaod naggapos kaniya sa iyang bana samtang buhi pa siya**. Apan kon mamatay ang bana, dili na siya higot sa balaod sa kaminyoon. Roma 7:2

Ang asawa naggapos sa iyang bana samtang buhi pa siya. **Apan kon mamatay ang bana, may kagawasan siya nga magminyo sa bisan kinsa nga iyang gusto,** apan kinahanglan nga siya mahigugma sa Ginoo. 1 Corinto 7:39

Sumala niining mga Kasulatan, kung ang duha ka tawo magminyo, nagsaad sila nga magpabilin nga managuban hangtod sa kamatayon. Ang kaminyoon usa ka panaw sa tibuok kinabuhi, ug samtang buhi pa ang imong kapikas, giisip ka sa langit nga minyo gihapon kaniya, bisan unsa pa man ang kahimtang. Gihiusa kamo sa Dios aron mahimong usa ka unod, ug ang gihiusa sa Dios, dili gayud angay buwagon sa tawo.

Usa ka makataronganon kaayo nga pangutana mao kini “Unsa man kon ang kinabuhi sa usa ka kapikas anaa sa peligro tungod sa laing kapikas?” Ang mga pulong ni Pablo mahimo nga igo nga magamit niining kahimtanga.

Apan alang niadtong mga minyo, aduna ako’y sugo nga dili gikan kanako, kondili gikan sa Ginoo. Ang asawa dili angay mobiya sa iyang bana. **Apan kon mobiya man siya, magpabilin siyang dili magminyo, o magpasig-uli ngadto sa iyang bana.** Ug ang bana dili usab angay mobiya sa iyang asawa. 1 Corinto 7:10-11

Si Pablo naghubad sa mga pulong sa Ginoo, nga mao si Kristo, nga ang asawa dili angay mobiya sa iyang bana, ug ang bana dili usab angay mobiya sa iyang asawa. Apan kon sila magbulag, angay silang magpabilin nga dili magminyo. Busa, unsaon man nato pagsabot sa mga pulong ni Pablo sa pipila ka mga bersikulo pagkahuman niini?

(Apan kon ang bana o asawa nga dili magtutuo magpabilin sa pag-insister nga mobiya, pasagdi sila nga mobiya. Sa ingon nga kahimtang, ang Kristohanong bana o asawa dili na higot sa iyang kapikas, kay gitawag kamo sa Dios aron magpuyo diha sa kalinaw.) 1 Corinto 7:15, NLT

Ang uban naghubad niini nga mga pulong nga tungod kay ang kapikas dili na higot, siya adunay kagawasan nga magminyo pag-usab. Apan kini nga pagsabot nagasupak sa gisulti ni Pablo sa mga naunang bersikulo ug usab sa bersikulo 39. Aron magpabilin nga matinud-anon sa konteksto, ang gisulti ra ni Pablo mao nga ang magtutuo dili angay pagpugson ang dili magtutuo nga kapikas nga magpuyo uban kaniya. Wala gyud gisulti sa teksto ang bahin sa pagminyo pag-usab.

Kini na ba ang katapusan nga pulong mahitungod niining maong hilisgutan? Dili. Si Mateo nagsulat sa mga pulong ni Hesus bahin sa kaminyoon nga adunay dugang nga detalye nga wala makita sa ubang bahin sa Bag-ong Tugon.

“Apan ako magaingon kaninyo, nga ang bisan kinsa nga mobulag sa iyang asawa, **gawas lamang tungod sa sala sa pagpanapaw**, nagahimo kaniya nga makasala sa pagpanapaw: ug ang bisan kinsa nga magminyo sa babaye nga gibulagan, nagbuhat usab ug pagpanapaw.” Mateo 5:32, KJV

“Ug ako magaingon kaninyo, nga ang bisan kinsa nga mobulag sa iyang asawa, **gawas lamang tungod sa pagpanapaw**, ug magminyo sa lain, nagabuhat ug pagpanapaw: ug ang bisan kinsa nga magminyo sa babaye nga gibulagan, nagabuhat usab ug pagpanapaw.” Mateo 19:9, KJV

Ato kining tukion pag-ayo sa sunod nga kapitulo. Sa pagkakaron, atong masulti nga ang kadaghanan sa mga Kristohanon sulod sa miaging 500 ka tuig naggamit niining duha ka teksto aron ipangatarungan nga ang asawa o bana nga nabiktima sa pagpanapaw sa iyang kapikas adunay katungod nga mabuwag ug makigminyo pag-usab sa lain nga tawo.

Nagahatag ba si Hesus ug eksepsyon sa prinsipyo sa tibuok-kalibutang pagkahiusa hangtod sa kamatayon? Nakalimot ba si Pablo sa paghisgot niining eksepsyon? Ang usa ka babaye ba gapabilin nga gapailalom sa balaod sa kaminyoon uban sa iyang bana samtang buhi pa kini, gawas kon siya makasala sa

pagpanapaw? Wala kini gipakita ni Pablo. Kon kini usa ka pagkakulang sa iyang bahin, angay ba kini nga itawag nga sayop sa tawhanong pagbantay? Alang kanato nga nagtuo nga ang Biblia mao ang giuyonan ug gihan-ay nga Pulong sa Dios, dili kini mahimong tinuod. Dili kita mangahas nga mangagpas niining maong isyu, kay ang walay katapusang kapalaran maoy nakasalalay niini.

Ang pangutana nga angay natong tubagon mao nga mahimo ba nga kining duha ka teksto sa Mateo makapawalang-bisa sa prinsipyo sa tibuok-kinabuhi nga pagpanumpa hangtod sa kamatayon? Kon gusto kitang magmatinud-anon sa Kasulatan, unsaon man nato paghiusa ug pagpaangay sa tanang mga teksto nga naghisgot mahitungod niini?

Sa sulod sa konteksto sa Adventist movement, aduna kitay dugang nga impormasyon nga angay hatagan og pagtagad gikan kang Ellen White. Paminawa ang iyang gisulat niadtong tuig 1863.

Nakita nako nga si Igsoon Johnson wala pa’y katungod nga magminyo og lain nga lalaki, apan kon siya, o bisan kinsa nga babaye, makadawat og legal nga diborsiyo tungod kay napatunayan nga ang iyang bana nagbuhat og pagpanapaw, siya gawasnon nga magminyo sa bisan kinsa nga iyang pilion.

Nakita nako nga **si Igsoon Johnson dili pa gawasnon nga magminyo pag-usab.** —*Manuscript Releases, Vol. 17, 156.2-3, June 6, 1863*

Dinhi, gisuportahan ni Ellen White ang pagminyo pag-usab sa “walay sala nga partido.” Niadtong 1895, iyang gipadayag ang iyang hunahuna bahin sa laing kaso.

Si J wala mobulag sa iyang asawa. Siya ang mibiya kaniya, gibuwagan siya, ug nagminyo sa lain nga lalaki. **Wala koy makita sa Kasulatan nga nagdili kaniya nga magminyo pag-usab sa Ginoo.** Aduna siya’y katungod sa gugma sa usa ka babaye....

Dili nako makita nga ang bag-ong panaghiusa kinahanglan nga palabyon. Seryoso kaayo ang pagbulag sa usa ka lalaki ug sa iyang asawa. Wala’y basihan sa Kasulatan aron buhaton ang ingon niini nga lakang sa maong kaso. Siya wala mibiya kaniya, ang babae mibiya kaniya. Wala siya magminyo pag-usab hangtod ang iyang asawa makadawat og diborsiyo. Sa dihang gibulag ni K ang iyang kaugalingon gikan kang J, siya nasakitan kaayo, ug dili hangtod si K magminyo sa lain nga lalaki nga si J nakigminyo pag-usab. Ang iyang gipili, sigurado ko nga mahimong tabang kaniya, ug siya usab mahimong tabang kaniya... **Wala koy makita sa Pulong sa Dios nga nagkinahanglan nga siya mobulag kaniya. Tungod kay imong gipangayo ang akong tambag, ako kini ipahatag kanimo nga walay pagpanuko.**—Letter 50, 1895.
Selected Messages, Book 2, 340.1-2

Tungod sa ingon niini nga mga pamahayag ni Ellen White, daghang mga Adventist ang nakapadayon nga may limpyo nga konsensya ug nagminyo pag-usab human ang ilang kapikas nakasala sa pagpanapaw ug mibulag kanila.

Kini ba ang hingpit nga pagpahiuli sa institusyon sa kaminyoon sumala sa plano sa Dios? Mahimo ba kini sama sa balaod ni Moises, nga usa lamang ka pagtugot tungod sa kagahi sa kasingkasing sa tawo? Kinahanglan nato nga mas lawom nga susihon ang Kasulatan, tungod kay ang eksepsyon sa pagminyo pag-usab nga gisulti ni Hesus sa Mateo daw supak sa mga pulong ni Hesus sa Marcos ug Lucas, ingon man usab sa mga pulong ni Pablo sa Roma ug 1 Corinto.

KAPITULO 3

GAWAS SA PAKIGHILAWAS

Unsaon nato paghiusa niini nga klarong kontradiksyon?

“Ug ako moingon kaninyo, bisan kinsa nga magbulag sa iyang asawa, **gawas sa pagkamakasalanan sa sekswal**, [G4202] ug magminyo og lain, nagabuhat og pagpanapaw; [G3429] ug bisan kinsa nga magminyo sa babaye nga nabulag, nagabuhat usab og pagpanapaw.” Mateo 19:9, NKJV

Kon itandi sa:

“Bisan kinsa nga magbulag sa iyang asawa ug magminyo og lain, nagabuhat og pagpanapaw; ug bisan kinsa nga magminyo sa babaye nga nabulag gikan sa iyang bana, nagabuhat usab og pagpanapaw.” Lucas 16:18, NKJV

Kay ang babaye nga adunay bana nahigot sa kasugoan ngadto sa *iyang* bana samtang buhi pa kini. Apan kon mamatay ang bana, mahigawas siya sa balaod sa *iyang* bana. Roma 7:2, NKJV

Kung ang usa ka babaye nahigot sa iyang bana samtang buhi pa kini unsaon pagkahimo nga tinuod sa samang higayon nga ang usa ka tawo mahimo nga dili makagapos sa ilang buhi nga kapikas

aron magminyo pag-usab, kung ang maong kapikas nakapanapaw? Dili mahimong tinuod silang duha. Mahimong obligado ka sa imong mga panumpa sa kaminyoon basta adunay gininhawa ang duha o mahimo nimong biyaan ang kaminyoon kung ang imong kapikas nakapanapaw. Klaro nga adunay panagsumpaki dinhi. Kinahanglang magpadayon kita sa pagpangita hangtod nga atong madiskobrehan kon unsaon paghiusa kining duha ka dayag nga magkasumpaki nga mga teksto.

Ang una nga pangutana mao, unsa ang gipasabut ni Hesus sa sekswal nga imoralidad sa probisyon sa eksepsiyon sa Mateo 19: 9? Ang Griyego nga pulong dinhi mao ang *porneia*, [G4202] samtang ang Griyego nga pulong alang sa pagpanapaw mao ang *moichaō* [G3429]

Husto ang pag-ingon nga ang pagpanapaw ug pakighilawas maoy seksuwal nga imoralidad, apan kini ba naghimo kanila nga managsamang butang? Atong tan-awon kung giunsa paggamit sa mga magsusulat sa Bag-ong Tugon kining duha ka mga pulong ug tan-awon kung kini gigamit nga baylobaylo o kung lahi ba ang gipasabut niini.

Kay gikan sa kasingkasing nagagula ang dautang mga hunahuna, mga pagpatay, mga pagpanapaw (*moicheia*), mga pakighilawas (*porneia*), mga pangawat, mga bakak nga saksi, mga pagpasipala. Mateo 15:19, NKJV

Kay gikan sa sulod, gikan sa kasingkasing sa mga tawo, nagagula ang dautang mga hunahuna, pagpanapaw (*moicheia*), pakighilawas (*porneia*), pagpatay, Marcos 7:21, NKJV

Karon ang mga buhat sa unod dayag, nga mao ang: pagpanapaw (*moicheia*), pakighilawas (*porneia*), kahugawan, kaulag, Galacia 5:19, NKJV

Gikan niini nga mga teksto, mopatim-aw nga ang mga magsusulat sa Biblia nakakita sa pakighilawas ug pagpanapaw ingon nga lahi

nga mga sala kung dili kinahanglan nila hisgutan ang usa sa duha nga mga pulong sa kini nga mga lista. Kini nga baruganan gihugpong sa mosunod nga bersikulo. Ang Gregong mga pulong niini nga teksto naggamit sa nombre nga nagtumong sa tawo inay sa buhat mismo; nagpasabot nga makihilawason kay sa pakighilawas.

Wala ba kamo mahibalo nga ang mga dili matarung dili makapanunod sa gingharian sa Dios? Ayaw palimbong. Bisan ang mga makihilawason, o mga tigsimbag idolo, o mga mananapaw, o mga homoseksuwal, o mga sodomita, 1 Corinto 6:9, NKJV

Atong makita pag-usab dinhi nga ang mga makihilawason ug mga mananapaw gihulagway nga lahi. Ang makapainteres usab dinhi mao ang paggamit sa pulong *ni*. Tan-awa kini nga bersikulo pag-usab sa New Living Translation.

Wala ba kamo makaamgo nga ang mga nagabuhat ug daotan dili makapanunod sa Gingharian sa Dios? Ayaw paglimbonga ang imong kaugalingon. Kadtong nagpatuyang sa seksuwal nga sala, o kinsa nagsimba sa mga dios-dios, o nanapaw, o mga lalaki nga bigaon, o nagabuhat sa homoseksuwalidad, 1 Corinto 6:9

Ang pakighilawas dinhi gihubad nga “seksuwal nga sala.” Morag katingad-an ang pag-ingon nga seksuwal nga sala **o** pagpanapaw tungod kay ang pagpanapaw usa ka seksuwal nga sala. Kini sama sa pag-ingon nga "Ako masakiton ug ako adunay sakit." Apan tungod kay niini nga listahan nag-ingon nga seksuwal nga sala (pakighilawas) *o* pagpanapaw, kini nagpasabot *niini o niana*; nagpasabot nga *dili kini mao*; nagpasabot nga ang pakighilawas dili pagpanapaw. Simple ra ang lohika.

Sa makausa pa, atong makita ang samang kalainan nga gihimo sa basahon sa Mga Hebreohanon:

Ang kaminyoon dungganon sa tanan, ug ang higdaanan dili mahugawan; apan ang mga makihilawason (*pornos*) ug mga

mananapaw (*moichos*) pagahukman sa Dios. Hebreohanon 13:4, NKJV

Ngano nga si Pablo wala mag-ingon nga *makihilawason nga mga mananapaw* aron ipakita nga kini nga mga termino nagsapaw? Ngano nga ang mga magsusulat sa Bag-ong Tugon naghimo niini nga kalainan? Aron matubag kini kinahanglan natong susihon kung giunsa paggamit sa mga Griyego ang pulong nga *porneia* sa wala pa ug pagkahuman sa panahon sa Bag-ong Tugon.

Bisan tuod talagsa ra sa literatura sa wala pa ang Bag-ong Tugon usa ka butang nga nagpabilin kanako bahin sa paggamit niini [porneia] sa mga sinulat mao nga kini kasagarang gigamit sa pagtumong sa *sekswal nga pamatasan sa mga ulitawo* nga nakighilawas alang sa kalipayan o alang sa bayad (prostitusyon).³

Ang komentarista sa Biblia nga si Adam Clarke miuyon niini nga pagtimbangtimbang sa dihang nagkomento sa Mateo 5:32 bahin sa pakighilawas:

Pagtipig alang sa hinungdan sa pakighilawas—λογου πορνειας, tungod sa pakighilawas. Ingon nga ang pakighilawas wala magpasabut nga labaw pa sa supak sa balaod nga koneksyon sa dili minyo nga mga tawo, dili kini magamit dinhi nga adunay kaangayan, kung maghisgot bahin sa mga minyo. Busa gihubad ko ang λογου πορνειας, tungod sa pagpakighilawas. Kini dili makita nga adunay bisan unsa nga lain nga kaso diin si Hesu-Kristo miangkon sa diborsiyo. Ang usa ka tinuod nga Kristohanon kinahanglan nga magpakiluoy sa Dios sa grasya sa pagpas-an nga mapailobon ug hilom nga mga pagkadili-hingpit sa iyang asawa, kay sa maghunahuna sa paagi sa pagbulag gikan kaniya.—Adam Clarke Commentary on Matthew 5:32

Apan dili lang si Adam Clarke ang nakaabot niini nga konklusyon.

³ Daniel R. Jennings, *Except for Fornication*, (Sean Multimedia, 2011) p.4.

Pakighilawas: pakighilawas sa duha ka tawo nga dili minyo sa usag usa — *Merriam Webster Dictionary*

Pakighilawas: Ang pakighilawas tali sa mga tawo nga dili minyo sa usag usa, ilabina kon giisip nga usa ka sala.— *TheFreeDictionary.com*

Pakighilawas: Ang dili minyo nga pakighilawas sa dili minyo.— *Webster's New Collegiate Dictionary*

Pakighilawas: Pakighilawas tali sa dili minyo o tali sa minyo ug dili minyo.— *The Advanced Learner's Dictionary of Current English*

Sumala niini nga mga kahulugan sa pakighilawas, imposible alang sa usa nga minyo nga makahimog pakighilawas. Ang tanan nga mga minyo nga adunay seksuwal nga relasyon sa gawas sa ilang kaminyoon, nanapaw, dili pakighilawas.

Atong tagdon ang pipila ka mga kahulugan sa diksyonaryo sa termino nga mananapaw.

Panapaw: boluntaryong pakighilawas tali sa usa ka minyo ug sa laing tawo gawas sa kasamtangang kapikas o kapikas sa maong tawo.— *Merriam Webster Dictionary*

Panapaw: Konsenswal nga pakighilawas tali sa usa ka minyo ug usa ka tawo gawas sa kapikas.— *TheFreeDictionary.com*

Panapaw: Sa kasagarang pagkasulti, [ang pagpanapaw maoy] boluntaryong pakighilawas tali sa duha ka tawo, ang usa o silang duha minyo sa laing tawo. Kasagaran, ang krimen sa minyo mao ang pagpanapaw, sa lain, [ang dili minyo nga tawo] pakighilawas.— *The National Encyclopedia*

Panapaw: Ang pakighilawas sa usa ka minyo uban sa lain gawas sa kapikas sa kaminyoon.... Ang pagpanapaw teknikal nga lahi gikan sa pakighilawas, nga mao ang pakighilawas tali sa dili minyo nga mga tawo.— *Wycliffe Bible Encyclopedia*

Bisan pa niini nga mga obserbasyon, dayag nga ang dakong bahin sa Kristohanong kalibotan nag-isip nga ang pakighilawas mahimong mapadapat sa minyo ug dili minyo nga mga tawo. Sa atong tukion sa kapitulo 16, si Luther ug Calvin adunay hinungdanong papel sa pagpahiluna sa mga Protestante nga Simbahan niini nga direksyon.

Usa sa mga tudling nga nagsugyot ug posible nga pamatuod nga ang pakighilawas mahimong maglakip sa pagpanapaw mao kini.

Nabalitaan sa kadaghanan nga adunay pakighilawas sa taliwala ninyo, ug ang ingon nga pakighilawas nga wala kaayo matawag sa taliwala sa mga Gentil, nga ang usa makabaton sa asawa sa iyang amahan. 1 Corinto 5:1 KJV

Ang komentaryo sa Biblia sa Adventist nag-ingon:

Pakighilawas. *Gr. porneia.* Kini nga pulong, nga makita sa makaduha niini nga bersikulo, usa ka kinatibuk-ang termino nga naghulagway sa gidili nga sekswal nga relasyon **tali sa mga minyo o dili minyo nga mga tawo** (tan-awa ang [Mat 5:32](#); [Act 15:20](#)).

Ang mga detalye niini nga kaso limitado. Kung kining tawhana naminyo sa asawa sa iyang amahan nan makahinapos ba kita nga kini nga babaye dili iyang inahan, tungod kay wala kini nag-ingon nga siya adunay iyang inahan? Kung dili kini ang iyang inahan, nan mahimong isipon nga ang amahan naminyo pag-usab sa lahi nga babaye kaysa sa babaye nga nanganak sa anak nga lalaki. Patay o buhi ba ang amahan niini nga kaso? Naminyo ba ang lalaki nga gipangutana niining babaye o wala. Walay usa niini nga mga detalye ang gihatag.

Kon kita mohinapos nga si Pablo dinhi naggamit sa pulong *porneia* sa pagpasabot sa minyo ug dili minyo nga mga relasyon, nan kita adunay usa ka problema duha ka kapitulo sa ulahi:

Bisan pa niana, aron malikayan ang pakighilawas, pasagdi nga ang matag lalaki magbaton ug kaugalingong asawa, ug ang matag babaye magbaton ug kaugalingong bana. 1 Corinto 7:2 KJV

Ang King James nga bersyon nagpakita nga ang pagminyo mao ang proseso sa paglikay sa pakighilawas. Ang ubang mga hubad nag-ingon, “Tungod sa pakighilawas, pasagdi nga ang matag lalaki makabaton ug kaugalingong asawa.” Sa bisan unsang paagi, si Pablo naghatag ug kalainan tali sa pakighilawas ug pagpanapaw.

Sa kaso sa 1 Corinto 5:1, kung ang usa ka dili minyo nga lalaki nakigsekso sa usa ka babaye nga naminyo sa usa ka diborsiyado nga lalaki, nan kini nga relasyon dili mahimong usa ka kaminyoon sa Biblia ug sa tinuud usa ka pakighilawas. Bisag unsa pay kahimtang, ang 1 Corinto 5:1 kinahanglang mohaom sa 1 Corinto 7:2.

Sa pagkonsiderar niining tanan nga mga butang, ingon sa gipahayag ni Adam Clarke, imposible nga ipadapat ang termino nga pakighilawas sa usa ka magtiayon nga nagtapos sa kaminyoon. Unsa man diay ang gipasabot ni Hesus bahin sa *gawas sa probisyon sa pakighilawas* nga makita sa Mateo 5:32 ug Mateo 19:9?

Sa katilingbang Hudio, katungdanan ug katungod sa amahan ang pagpangitag mga asawa alang sa iyang mga anak. Sa diha nga ang kasabotan sa kaminyoon gihimo uban sa pamilya sa gituyo nga pangasaw-onon, ang dalaga gidala ngadto sa atubangan sa iyang manliligaw, ug silang duha misugot lamang sa mga kahikayan nga gihimo. Gitawag kini nga espousing o betrothing.⁴

Kasagaran adunay kal-ang nga napulo o napulo’g duha ka bulan, ug usahay labi pa, tali sa paghimo sa kontrata sa kaminyoon, o sa adlaw sa kasabutan sa kaminyoon, ug sa mismong kaminyoon.... Sa tibuok niini nga panahon, samtang ang nobya nagpabilin pa sa balay sa iyang amahan, giisip ug gihisgutan siya isip legal nga

⁴ Is Marriage a Contract for Life, <https://sdarm.org/publications/good-way-series/is-marriage-a-contract-for-life>

asawa sa lalaki nga iyang gisaad; busa ang nobyo dili makaguba sa ilang kasabutan, kon siya mahimong dili andam nga magminyo kaniya, gawas kon ihatag niya ang usa ka sulat sa diborsiyo, sa parehas nga paagi nga kon siya hingpit nang minyo na; ug sa laing bahin, kon siya napamatud-an nga walay pagmatinud-anon sa iyang gisaad nga bana [sa panahon sa kasabutan], siya silotan [sa parehas nga paagi] sama sa usa ka nanikas.—*John W. Nevin, A Summary of Biblical Antiquities, pp. 123-124*

Ang balaod ni Moises naglatid nga kon ang usa ka kaslonon nga babaye, nga gitawag na nga asawa, angkonon sa iyang bana nga dili ulay⁵ human sa ilang unang pakighilawas, nan siya silotan.

Kong ang usa ka tawo mangasawa ug usa ka **asawa**, ug moadto kaniya, ug magadumot kaniya, ug magabutang kaniya ug makauulaw nga buhat, ug magabutang ug dautang ngalan kaniya, ug magaingon, ‘Gikuha ko kining babayehana, ug sa pag-abut ko kaniya, akong nakaplagan nga siya dili na **ulay**,’ Deuteronomio 22:13-14, NKJV

⁵ Ang proseso sa pagpamatuod nga usa ka babaye birhen, base sa modernong siyentipikong ebidensya, nagpakita og dakong kabalaka. Ang mga ginikanan sa babaye kinahanglan nga tipigan ang habol gikan sa unang pakigsekso, nga gituohan nga adunay dugo gikan sa pagbungkag sa hymen sa babaye atol sa pakigsekso. Ang problema niini, labi na sa modernong panahon, mao nga daghang babaye dili mohaom sa dugo sa ilang unang pakigsekso. Posible usab nga mabungkag ang hymen sa lain nga paagi gawas sa pakigsekso. Wala usab mapamatud-i nga ang pagbungkag sa hymen magresulta sa pagdugo sa tanang higayon. Kini nga mga butang nagpakita nga adunay pagpahiangay sa balaod alang sa kalig-on sa kasingkasing sa mga lalaki, sama sa giingon ni Hesus bahin sa diborsiyo. Wala’y birhenidad nga pagsulay alang sa mga lalaki, ug klaro nga ang hymen test dili gyud kasaligan, nga nagbutang sa babaye sa lisod kaayong kahimtang kon ang iyang bana mohikap o mohunong sa iyang pagmahal. Hain man nga lalaki ang magbutyag sa iyang asawa sa kamatayon pinaagi sa pagpamato tungod sa kawalay pagmatinud-anon gawas lang kon usa kini ka lalaki nga may gahi kaayong kasingkasing.

Atong makita sa mga bersikulo sa ibabaw nga ang mga pulong nga *asawa* ug *ulay* gigamit nga magkauban sa pagtabon sa panahon sa kasal. Among mamatikdan pag-ayo ang mga pulong sa paghubit sa kaso kon siya makigbahin sa imoral nga seksuwal nga kalihokan.

...unya ilang dad-on ang batan-ong babaye ngadto sa pultahan sa balay sa iyang amahan, ug ang mga tawo sa iyang ciudad magabato kaniya ngadto sa kamatayon sa mga bato, tungod kay siya nagbuhat ug usa ka butang nga makauulaw sa Israel, sa **pagpakighilawas** sa balay sa iyang amahan. Busa pagakuhaon mo ang dautan gikan sa imong taliwala. Deuteronomio 22:21, NKJV

Ang Griyego nga Daang Tugon naghubad niini nga pulong nga *bigaon* nga adunay gigikanan sa *porneia*. Ang Apostolic Polyglot naghubad sa pulong ingong *makihilawason*. Sa Griyego ug sa English, kami adunay direktang koneksyon sa eksepsiyon nga probisyon ni Mateo.

Usa sa mga rason ngano nga lagmit gilakip ni Mateo ang hugpong sa mga pulong *gawas sa pakighilawas* sa Mateo 5:32 ug 19:9 tungod sa istorya ni Jose ug Maria nga nakit-an sila sa sitwasyon sa pagpasabut sa pagmabdos ni Maria sa wala pa matulog si Jose ug Maria.

Karon ang pagkatawo ni Hesu-Kristo mao kini: Human nga ang iyang inahan nga si Maria kaslonon kang Jose, sa wala pa sila magkitaay, hingkaplagan siya nga nagsabak sa Espiritu Santo. Unya si Jose nga iyang bana, ingon nga usa ka matarung nga *tawo*, ug dili buot magpakaaron-ingnon kaniya, nakahukom sa pagbulag kaniya sa tago. Apan samtang siya naghunahuna niining mga butanga, tan-awa, usa ka anghel sa Ginoo mipakita kaniya pinaagi sa damgo, nga nag-ingon, “Jose, anak ni David, ayaw kahadlok sa pagkuha kang Maria nga imong asawa, kay ang iyang gipanamkon gikan sa Espiritu Santo.” Mateo 1:18-20, NKJV

Atol sa ministryo ni Hesus, ang Iyang mga kaaway misulay sa paghimo sa pagkatawo ni Kristo gawas sa posibilidad nga si Kristo gipanamkon pinaagi sa Espiritu sa Dios.

“Gibuhat nimo ang mga buhat sa imong amahan.” Unya sila miingon kaniya, “Kami wala natawo sa **pakighilawas**; kami adunay usa ka Amahan—ang Dios.” Juan 8:41, NKJV

Sa pagbiaybiay sila [ang mga Hudiyos] mitubag, ‘Kami wala matawo sa pakighilawas; kami adunay usa ka Amahan, nga mao ang Dios.’ Kini nga mga pulong, sa pasumbingay sa mga sirkumstansya sa Iyang pagkatawo, gituyo ingon nga usa ka pagduso batok kang Kristo sa atubangan niadtong kinsa misugod sa pagtuo diha Kaniya.—*The Desire of Ages*, 467

Ingon nga si Maria kaslonon ngadto kang Jose, siya mao ang iyang legal nga asawa. Ang mga Hudiyos nga nahibalo sa istorya nag-akusar sa inahan ni Hesus sa pakighilawas, dili pagpanapaw.

Busa, ang paglakip sa termino *gawas sa pakighilawas* gilakip diha sa basahon ni Mateo alang sa katuyoan sa pagtudlo nga ang usa ka lalaki mahimong mosalikway sa usa ka babaye nga iyang gikasan, nga gitawag ug iyang asawa, kon siya makaplagan nga dili matinumanon, aron makaminyo ug lain. Mahitabo kini *sa wala pa* sila magpakasal.

Uban niini nga pagsabut, atong makaplagan ang bug-os nga panag-uyon diha sa Kasulatan tali sa mga pahayag ni Mateo ug niadtong makita diha sa Marcos, Lucas, Roma ug 1 Corinto. Ang konklusyon gikan sa Kasulatan mao nga ang mga prinsipyo sa gingharian sa Dios wala maghatag alang sa diborsyo human ang kaminyoon matuman ubos sa bisan unsang mga kahimtang ug busa walay kaso alang sa pagminyo pag-usab samtang buhi pa ang kapikas.

Alang sa daghang mga tawo adunay usa ka kusog nga pagdumili sa kini nga konklusyon. Komosta ang giingon ni Ellen White bahin sa abilidad sa inosente nga partido nga magminyo pag-usab?

Makatarunganon ba nga kung ang akong kapikas molayas sa uban nga ako gisentensiyahan nga magpabilin nga mag-inusara sa nahabilin sa akong kinabuhi? Kon ako nagminyo pag-usab, nagpasabot ba kini nga ako gihukman sa Dios ug sa simbahan? Kini nga mga pangutana nagpukaw sa daghang mga pagbati alang sa kadaghanan kanato.

Kinahanglan natong tun-an kini sa malumo kutob sa mahimo, magtinguha nga masabtan ang kinaiya sa Amahan sa kaminyoon. Ingon nga ang lalaki ug babaye gibuhat sa dagway sa Dios ug sa Iyang Anak (1 Cor 11:3), adunay mga butang sa relasyon sa kaminyoon nga magtudlo kanato ug dugang bahin sa relasyon sa Dios sa Iyang Anak. Ingon nga si Kristo mao ang pamanhonon sa simbahan, ang institusyon sa kaminyoon magtudlo usab kanato mahitungod sa tinuod nga gugma sa Manluluwas alang sa Iyang simbahan. Atong hisgotan kini sa lawom nga bahin sa ulahi nga kapitulo apan mangutana lang kita niining puntoha, ang katawhan ba nagmatinud-anon kang Kristo ug nahigugma Kaniya ingon nga ang usa ka pangasaw-onon kinahanglan maghigugma sa iyang bana? May nahimo ba si Kristo aron ang simbahan dili matinud-anon ngadto Kaniya? Miabot na ba si Kristo sa punto diin nakahukom Siya nga igo na Siya sa makalilisang nga pagtratar nga Iyang nadawat gikan sa katawhan, ug dayon mihukom nga molakaw? Kini wala pa ni mahimong bahin sa kinaiya ni Kristo. Paminawa si Hesus sa tanaman samtang naghunahuna Siya kung mahimo ba Niyang agian ang pagsakit ug kaulaw sa krus aron maluwas ang katawhan.

Miadto Siya gamay pa ug mitukod uban ang nawong sa yuta, nag-ampo, “Amahan Ko! Kon mahimo, kuhaa kini nga kupa sa pag-antos gikan Kanako. Apan buot Ko nga matuman ang Imong kabubut-on, dili Akong kabubut-on.” Mateo 26:39

Tulo ka beses Niya gisulti kini nga pag-ampo. Tulo ka beses ang katawhan mihunong sa katapusang, labawng sakripisyo. Apan karon ang kasaysayan sa katawhan nagbarug sa atubangan sa Manluluwas sa kalibutan. Nakita Niya nga ang mga nakasala sa

balaod, kon pasagdan sa ilang kaugalingon, kinahanglan mapukan. Nakita Niya ang kahuyang sa tawo. Nakita Niya ang gahum sa sala. Ang mga kasakit ug paghinulsol sa kalibutan nga napukan misaka sa atubangan Niya. Nakita Niya ang umaabot nga kapalaran niini, ug nahimo na ang Iyang desisyon. **Iluwas Niya ang tawo bisan unsa pa ang kantidad alang Kaniya. Gidawat Niya ang Iyang pagbautismo sa dugo, aron pinaagi Niya ang nagkaguba nga milyon makabaton og kinabuhi nga dayon.** Gibyaan Niya ang mga korte sa langit, diin ang tanan putli, malipayon, ug himaya, aron iluwas ang usa ka nawalang karnero, ang usa ka kalibutan nga nahulog sa sala. Ug dili Siya mouli gikan sa Iyang misyon. Mahimong Iyang pagpasaylo ang usa ka kaliwatan nga napili ang pagpakasala. Ang Iyang pag-ampo karon nagginhawa lamang og pagsumite: “Kon kini nga kupa dili makalabay gikan Kanako, gawas kon Akong imnon, matuman ang Imong kabubut-on.” — *The Desire of Ages*, 690.3

Si Kristo wala lamang nag-antus sa makahahadlok nga kinaiya sa usa ka tawo sa tibuok kinabuhi, Siya nag-antus sa labing dautan nga mga pagpakita sa binilyon nga mga tawo sulod sa kapin sa 6000 ka tuig. Kini nga lebel sa pagsakripisyo-sa-kaugalingon walay usa kanato ang kinahanglan nga molahutay. Apan kon dili nato maagwanta ang posibleng mga kalisdanan sa kaminyoon sa usa ka tawo sa usa ka panahon sa kinabuhi, nan unsaon nato pagbarog atubangan sa usa nga walay kataposang nagsakripisyo sa kaugalingon. Ang pagtan-aw lamang sa Iyang mahigugmaong mga mata sa atong dili mapasayloon nga kahakog mahimong sama sa mga bato sa kombiksyon nga nagdugmok sa atong kalag.

Ang 1888 nga pagtan-aw sa krus nagdapit kanato ngadto sa pakig-ambitay sa pag-antos ni Kristo sa paagi nga wala pa masabti kaniadto sa katawhan. Ang mga baruganan nga gitudlo mahitungod sa pagbayad-sala ni E.J. Waggoner nagbukas alang kanamo ug usa ka pultahan nga makapaarang kanamo nga makita ang relasyon sa kaminyoon nga gihimong bag-ong panit sa bino ug gipasisig-uli sa Edenikong himaya niini.

Sama sa atong gihisgutan kaniadto mahitungod sa Igpapahulay, ang natural nga kasingkasing sa tawo nakakaplag nga ang sugo sa Igpapahulay usa ka pagdili sa kagawasan, usa ka butang nga arbitraryong gipaluyohan sa silot sa kamatayon alang sa dili pagsunod. Ingon usab niini ang pagtan-aw sa natural nga kasingkasing sa kaminyoon. Sa kahayag sa 1888 nga mensahe, kita gitanyag ug daan nga kahayag sa bag-ong mga kahintang. Kinahanglan natong dawaton kini nga kahayag aron makakat-on sa mas lawom nga mga leksyon sa panaghiusa sa kaminyoon nga gituyo sa Dios.

Unsay imong nadunggan sa dihang nagbasa sa mosunod nga teksto?

“Kay ako nagadumot sa diborsyo!” mao ang giingon ni Jehova, ang Dios sa Israel. “Ang pagbulag sa imong asawa mao ang pagpuno kaniya sa kasakit ug kalisdanan,” mao ang giingon ni Jehova sa mga Panon sa Langit. “Busa bantayi ang imong kasingkasing; ayaw pagtinunto sa imong asawa.” Malakias 2:16

Makadungog ba kita sa pagbagting sa usa ka Dios nga masuko ug mapintas, nga andam sa pagkondena o makadungog ba kita sa masakit nga pagtinulo sa tingog sa atong Amahan sa langit alang sa Iyang mga anak? Makita ba nato ang mga luha sa Iyang mga mata samtang Siya nagaingon nga ang diborsyo nagapuno sa kasingkasing sa biktima sa kasakit ug nagapausab sa kasingkasing sa nakasala ngadto sa murag puthaw nga wala nay pagbati?

Alang kanato nga nakadiskubre sa kamatuoran bahin sa kinaiya sa atong Amahan, ug nagsugod sa pagsabot sa kadako sa pag-antos nga andam pagbaton sa atong Amahan, tingali andam na kita karon pagpaminaw sa mga katarungan sa atong Amahan kon nganong Iyaha gidumtan ang diborsiyo, ug nganong ang Bag-ong Tugon wala maghatag ug bisan unsang pagtugot niini.

Alang sa kadaghanan kanato, kini nagkinahanglan og espesyal nga kaisog. Alang sa mga nakigbulag ug nakigminyo pag-usab, kining konklusyon mahimong mobati nga kini usa ka hingpit nga

pagkondena. Apan ang atong Amahan nagasulti kanato nga wala Siya nagakondena bisan kinsa, kondili nagatawag sa tanan kanato ngadto sa paghinulsol. Dili importante kung asa kita gikan o unsay atong nabuhat, wala gisulti sa Dios kini aron kita pakaulawan o hukman, kondili aron ipakita kanato kini aron maluwas kita gikan sa pagpagahi sa atong mga kasingkasing ug aron dili mawala ang atong paghupot sa relasyonong gingharian sa atong Amahan.

Sa sulod sa konteksto sa mensahe sa 1888, usa kini ka pribilehiyo alang kanato nga ibutang pag-usab ang institusyon sa kaminyoon ngadto sa orihinal niini nga tinguha. Sa Daang Tugon, ang kaminyoon nga panghabangbuhay makapahadlok, apan sa Bagong Tugon kini nahimong usa ka bililhon nga kapadayagan sa gugma sa Amahan alang kanato pinaagi sa Iyang Anak.

Niining puntoha, kini usa ka higayon alang kanako isip magsusulat sa pagpangayo og pasaylo sa atong Amahan sa langit tungod sa sayop nga pagpahayag sa hilisgutan mahitungod sa kaminyoon ug diborsiyo. Ako natudluan ug nakadawat sa pagtulun-an nga ang usa ka inosente mahimong makigminyo pag-usab sa lain. Sa daghang katuigan sa akong ministeryo, nadiskobrehan ko nga kanunay lisod pagdeterminar kon kinsa ang may sala ug kinsa ang inosente niining mga butanga. Daghang mga tawo ang midangop kanako aron panalanginan ang ilang ikaduhang kaminyoon, ug nakasinati ako sa lisod kaayong buluhaton sa pagpangita kon mahimo ba nakong ihatag ang ingon nga panalangin o dili.

Kung ang mga tawo adunay dakong panginahanglan sa gugma, mahimo nilang pormahon ang ilang mga pulong sa paagi nga mohaom sa ilang mga tinguha. Ang uban nga impormasyon mahimong pasagdan o ipresentar sa paagi nga magpahimo nga ligo ug dawaton ang ilang kaso. Kung ako isip ministro dili makaabot sa konklusyon nga gitinguha sa mga nangayo sa akong panalangin, usahay ako gisaway tungod sa akong “pinasanginlang istrikto ug dili sama ni Kristo nga kinaiya,” ug gisalikway isip usa ka lider ug higala.

Nangutana ako sa Ginoo kaniadto nganong mahitabo man kini nga mga butang? Nganong gibutang man ako niining kahimtanga? Karon klaro na ang tubag, kini tanan bunga sa kakulang sa pagsulod sa tibuok kahulugan sa institusyon sa kaminyoon sumala sa laraw sa Dios. Wala ako gitawag aron mahimong hukom sa kahimtang sa kaminyoon sa bisan kinsa nga lalaki o babaye, tungod kay kini gikatakda alang sa tibuok kinabuhi. Ang laraw sa Dios naghimo sa maong isyu nga mas sayon ug mas klaro nga ipatuman, samtang naghatag usab ug tin-aw nga agianan alang sa mga magtiayon aron pagdakup sa kinaiya ni Kristo, pagkinabuhi sama sa Iyang pagkinabuhi, ug pagbaton uban Kaniya sa krus sa pagdumili sa kaugalingon.

Kung imo nang gitun-an ang mga prinsipyo sa Father of Love movement, kinahanglan moabot ka sa punto nga masaligan nimo nga ang atong Amahan nasayod kung unsay labing maayo alang kanato, ug nga ang Iyang gugma ug pag-amuma igo alang sa tanang kahimtang.

Minahal nga Amahan sa langit, nagaduol ako Kanimo uban sa usa ka napukan nga kasingkasing. Giangkon ko Kanimo ang akong sayop nga pagsabot sa pagtulun-an sa Balaang Kasulatan. Wala gyud nako masabti nga ang pagminyo pag-usab sa usa ka inosente nga partido usa lamang ka pagtugot tungod sa pagkagahi sa kasingkasing, dili kini mao ang tinuod nga katuyoan sa kaminyoon. Pasayloa ako tungod kay wala dayon nako gitun-an kini nga hilisgutan ug napugos ako sa paghatag og sayop nga tambag sa uban. Nagasalig ako sa Imong kapasayloan ug nag-ampo ako alang sa kusog nga magbarug ako niining mga prinsipyo.

Nag-ampo ako, Amahan, nga kadtong mobasa niining libro makasabut sa tinuod nakong motibo ug dili putlon ang ilang pagkahigala kanako. Gipili ko ang pagsunod sa Imong kamatuoran, Amahan, bisan asa pa kini magdala kanako, ug nagasalig ako nga tabangan Mo ako sa pagkinabuhi ug pagtudlo sa kamatuoran pirme. Nag-ampo usab ako alang sa tanan Nimong

minahal nga mga anak nga maghunahuna niining hilisgutan, nga unta magpabilin silang abli sa pagtulun-an sa Balaang Kasulatan ug makakita sa tinuod nga panalangin sa kaminyoon. Gibalik Mo kanamo ang tinuod nga kalipay sa Adlaw nga Igpapahulay ug imong gipalapdan kini ngadto sa mga pista. Karon, diha niining nabanhaw nga pagsabot sa Igpapahulay, unta among mabatnan ang laing institusyon sa Eden nga mabalik usab sa himaya niini, aron ang pamilya mahimong matuboy ngadto sa tinubdan sa panalangin nga mao gyud ang Imong gilaraw alang niini. Salamat, Amahan, sa pagpadayag kanako niining mga kamatuoran. Sa matahum nga ngalan ni Hesus, nag-ampo ako. Amen.

KAPITULO 4

PANGITAA SA TIBUOK MONG KASINGKASING

Nga adunay mga mata, apan wala kamo makakita? Ug adunay mga dalunggan, apan wala kamo makadungog? Ug wala ba kamo makahinumdom? Marcos 8:18, NKJV

Mabati nato ang kasubo sa mga pulong ni Hesus samtang tinguha Niya nga ipasabot pag-ayo ang gingharian sa langit sa mga tawo nga anaa sa Iyang palibot. Tungod sa atong makasasala nga pagkadautan, ang atong mga mata natural nga nabutaan sa mga prinsipyo sa pagmando ni Kristo. Usa sa mga teksto nga nagsilbing patukoranan sa Father of Love movement, nga giingon sa pagsugod sa Identity Wars Revival series niadtong 2006, mao kini:

“Kay ang Akong mga hunahuna dili mao ang inyong mga hunahuna, ni ang inyong mga dalan dili mao ang Akong mga dalan,” mao ang giingon ni Jehova. “Kay sama sa kataas sa langit labaw sa yuta, mao usab ang pagkataas sa Akong mga dalan labaw sa inyong mga dalan, ug ang Akong mga hunahuna labaw sa inyong mga hunahuna.” Isaías 55:8–9, NKJV

Mao kini ang hinungdan nga gisultihan kita:

Ug pangitaon ninyo Ako, ug inyong makaplagan *Ako*, kon pangitaon ninyo Ako sa tibuok ninyo kasingkasing. Jeremias 29:13, NKJV

Dili kini usa ka sayon nga buluhaton, kay ang Biblia usab nagasulti nga ang kasingkasing buangon ug bug-os nga dautan. Si Ellen White nagpamulong niini sa ingon nga paagi:

Tungod sa mga kakulang sa tawhanong pagsabot sa pinulongan, o sa pagkadautan sa hunahuna sa tawo nga maalam sa paglikay sa kamatuoran, daghan ang nagbasa ug nagsabot sa Biblia aron lamang matuman ang ilang kaugalingong gusto...
— *Selected Messages, Book 1*, 19

Sa kahayag lamang sa kamatuoran sa dakong gugma sa atong langitnong Amahan alang kanato, ug sa dakong bili nga Iyang gibayad sa paghatag Kanato sa Iyang Anak, kita madala sa punto nga andam mangita sa kamatuoran bisan unsa pa ang bili niini. Sa kalipay lamang sa kaluwasan ug kasigurohan sa pagpasaylo sa mga sala, kita mahimong andam sa hunahuna ug kasingkasing aron mangita sa Amahan uban sa tibuok nato nga kasingkasing.

Sa pagtuon sa bisan unsang hilisgutan, kinahanglan nga atong tanawon ang matag bahin sa kamatuoran nga may kalabutan sa uban pa aron kini magmugna og usa ka makatarunganong kabug-osan. Gusto ko ang mga pulong sa tigtuon sa Biblia sa ika-napulog-pitong siglo nga si John Flavel, diin siya nag-ingon:

Ang usa ka batan-ong Kristiyano nga walay lig-on nga pagtuo, bisan pa man nga iyang makita ang tanang mga sukaranan nga kamatuoran ug makakita usab sa mga maayong ebidensiya ug mga katarungan niini, usahay wala gihapon siya masayod sa husto nga han-ay ug kahimtang sa matag kamatuoran. Talagsaon kaayo nga ang mga batan-ong magtutuo makasabot sa mga gikinahanglang kamatuoran sa usa ka sistematikong paagi: ug kini usa ka dakong kakulangan, **kay ang dakong bahin sa**

kapuslanan ug katan-awan sa matag kamatuoran nagasalig sa ilang relasyon sa usag usa. Busa, kini usa ka hinungdanon nga bahin sa imong pagpanghimatuod ug pagtubo sa pagsabot, ang pagkakita sa tibuok lawas sa pagtulun-an sa Kristohanong doktrina sa usa ka tan-aw, **diin ang matag bahin niini nagahiusa aron mamugna ang usa ka hingpit nga panagway; ug ang pagkahibalo kung giunsa pag-ugnay sa usa ka punto ngadto sa lain, ug unsay hustong dapit niini.** Adunay dakong kalainan tali sa pagtan-aw sa mga nagkabulag ug nagkagubot nga bahin sa usa ka orasan—sama sa pin o ligid ug sa pagtan-aw niini nga nagkahiusa, naglihok, ug nagamit sumala sa gitinguhang katuyoan. Ang pagtan-aw sa usa ka bahin dinhi ug usa didto, apan walay kahibalo kung giunsa kini paghiusa o pagbutang sa hustong dapit, dili makahatag og tinuod nga katagbawan. Ang tibuok han-ay ug laraw sa balaang pagtulun-an mao ang kinahanglan masabtan, ug ang **matag bahin kinahanglan mailhan sumala sa partikular nga katuyoan niini ug sa koneksiyon niini sa ubang mga bahin.** Sama sa usa ka magtutukod nga kinahanglan magsunod sa usa ka sistematikong plano aron makahimo og balay, ang usa usab ka magtutudlo sa Biblia kinahanglan adunay sistematikong plano aron magtudlo sa iyang mga estudyante. Pinaagi lamang niini nga paagi masabtan pag-ayo ang tinuod nga kinaiya sa teolohiya, uban ang panag-uyon ug pagkahingpit sa kamatuoran.—John Flavel, *The Fountain of Life Opened Up*

Gisulat ni Ellen White ang parehas nga linya.

Ang Biblia naglangkob sa tanang mga prinsipyo nga gikinahanglan sa tawo aron siya mahimong angay alang niining kinabuhia o alang sa umaabot nga kinabuhi. Ug kining mga prinsipyo mahimong masabtan sa tanan. Walay bisan kinsa nga adunay tinuoray nga espiritu sa pagpasalamat sa mga pagtulun-an niini nga makabasa bisan usa lamang ka bersikulo sa Biblia nga walay makuha nga mapuslanong hunahuna gikan niini. Apan ang labing bililhon nga mga pagtulun-an sa Biblia dili makuha pinaagi

lamang sa panalagsa o putol-putol nga pagtuon. **Ang dakong sistema sa kamatuoran niini wala gipresentar sa paagi nga dali lang kini mailhan sa usa ka dali o walay pagtagad nga magbabasa. Daghan sa mga bahandi niini nagatago ilalom sa nawong, ug makaplagan lamang pinaagi sa mapailubon nga pagpangita ug padayon nga paningkamot. Ang mga kamatuoran nga naglangkob sa dakong kabug-osan kinahanglan pangitaon ug tipunon, “dinhi gamay, ug didto gamay.”** Isaias 28:10.

Kung kini nga mga kamatuoran pangitaon ug tipunon sa ingon nga paagi, atong makaplagan nga hingpit silang nag-uban ug nagkatakdo sa usag usa. Ang matag Ebanghelyo usa ka dugang sa uban, ang matag tagna usa ka kasayuran sa lain, ug ang matag kamatuoran usa ka pagpalambo sa ubang kamatuoran. Ang mga simbolo ug mga ritwal sa Hudiyong sistema gipatin-aw pinaagi sa ebanghelyo. Ang matag prinsipyo sa pulong sa Dios adunay kaugalingong dapit, ug ang matag kamatuoran adunay kaugalingong katuyoan ug kalabutan. Ug ang tibuok kabug-osan niini sa laraw ug pagtuman, nagapamatuod sa kaugalingon nga Manunulat niini. Ang ingon nga talagsaon nga han-ay dili mahimong hunahunaon o mahimo sa bisan unsang hunahuna gawas sa hunahuna sa Walay Katapusan nga Dios.—*Education*, 123.3

Sa pagtuon sa hilisgutan sa kaminyoon, kinahanglan nga atong makita ang kalabutan niini sa hilisgutan bahin sa Dios ug kung kinsa Siya ug unsa ang Iyang kinaiya. Kinahanglan usab natong makita ang kalabutan niini sa gubat tali ni Kristo ug ni Satanas sa Dakong Panagbangi. Kinahanglan natong masabtan ang kaminyoon sa kalabotan niini sa kaluwasan ug sa Pagbayad-sala, kay ang iglesia mao ang pangasaw-onon ni Kristo. Kinahanglan usab natong tan-awon ang kalabutan sa kaminyoon sa Ikaduhang Pag-anhi, kay gisaysay ni Kristo ang sugilanon bahin sa napulo ka ulay nga nag-andam alang sa kasal isip pananglitan sa Iyang pagbalik. Dapat usab natong makita kung giunsa pag-impluwensya sa kaminyoon ang mga tagna ug ang mga mananap

sa Daniel ug Pinadayag. Ang tanan niini gikinahanglan aron masabtan kung nganong ang kaminyoon maoy sukaranan sa usa ka himsog nga pamilya, iglesia, ug katilingban. Ug kini pa lamang ang sinugdanan sa daghang mga koneksyon nga angay natong masabtan, kay daghan pa gyud ang angay tukion ug hisgutan niini.

Kung atong ibutang ang hilisgutan sa kaminyoon sa mas lapad nga han-ay sa kamatuoran, magsugod na dayon nga mahimong klaro ang mga katarungan sa mga sugo sa Dios nga anaa sa Kasulatan.

Karon, alang sa mga minyo, ako nagasugo, dili ako, kondili ang Ginoo: ang asawa dili angay mobulag gikan sa *iyang* bana. 1 Corinto 7:10, NKJV

Ngano nga gisugo kini sa Ginoo? Atong makaplagan ang mga tubag niini diha sa Dakong Panagbangi, sa Balaan nga Sumbanan ug ang kamatuoran bahin sa Dios. Apan kinahanglan nga andam kitang mangita, magpailubon, ug dawaton nga ang atong kinaiyahanong mga pagtan-aw dili mao ang kamatuoran sa Dios, busa kinahanglan nga mapainubsanon kitang mangamuyo alang sa kahayag.

Atong pagatukion ang mga aspeto sa gubat sa langit ug ang mga hinungdan sa Dakong Panagbangi. Ato usab nga susihon kung unsaon pagtan-aw sa Dios sa kahinungdanon sa pamilya, ug ang pipila sa mga katarungan nganong gibuhay sa Dios ang lalaki ug babaye sumala sa dagway Niya ug sa Iyang Anak.

Atong susihon usab ang gubat nga gihimo ni Satanas batok sa institusyon sa kaminyoon, kay ang kasal nga panaghiusa mao ang tinubdan sa iyang kasina batok kang Kristo. Sa Paganismo, ang kaminyoon gilayo pag-ayo gikan sa orihinal nga panag-uyon nga giplano sa Eden, ug ang Kristiyanismo misulay sa pagpanumbalik niini. Atong makita kung giunsa paglihok ni Satanas pinaagi sa sistema sa panghunahuna sa Griego nga Neoplatonismo sa mga siglo human sa panahon ni Kristo, aron ilikay ang mga tawo gikan sa kalibutanong butang ngadto sa kinabuhi nga puno sa

pagpugong sa kaugalingon, samtang gihimo niyang daw sala ang pakig-unong tali sa bana ug asawa nga maoy hinungdan sa pagkapukan sa tawo. Gibutang ang dagkong mga gapos sa kalag sa tawo pinaagi sa mga sinulat ni Augustine ug uban pa, nga tungod sa ilang kaugalingong sulod nga mga panagbangi, nakahimo og usa ka sistema nga nagtan-aw sa kaminyoon ingon nga usa ka gikinahanglan apan daotan nga butang para sa mga Kristohanon nga itunol lamang isip ikaduhang klase nga mga magtutuo.

Sa sistema sa Roma, atong makita ang kaalam nga gipadayag ni Satanas. Nagpakaaron-ingnon kini nga nagataghap og dungog sa kaminyoon, apan sa tinuoray, nagahimo kini og mga paagi aron kini laglagon. Sama sa gisulat ni Ellen White mahitungod sa Roma:

Ang mapinadayunong pagtuon sa Biblia uban sa pag-ampo magapakita unta sa mga Protestante sa tinuod nga kinaiya sa papa nga sistema ug makapahimo kanila nga dumtan ug likayan kini; apan daghan ang nagpa-isip nga maalam sa ilang kaugalingon nga pagtoo, busa wala sila makakita sa panginahanglan sa mapainubsanon nga pagpangita sa Dios aron paggiya kanila ngadto sa kamatuoran. Bisan pa man nga nagpasigarbo sila sa ilang pagkasuga, sila walay kahibalo sa Kasulatan ug sa gahum sa Dios. Kinahanglan nila og paagi aron mapakalma ang ilang konsensya, ug ilang gipangita ang labing ubos ug dili espirituhanong paagi. **Ang ilang gipangandoy mao ang usa ka pamaagi sa paglimot sa Dios nga makita sama sa pamaagi sa paghinumdom Kaniya. Ang papa nga sistema hingpit nga gitakda aron matubag ang mga panginahanglan sa tanan nga ingon niini.** Kini andam alang sa duha ka klase sa katawhan, nga halos naglangkob sa tibuok kalibotan — kadtong gusto maluwas pinaagi sa ilang kaugalingong mga buhat, ug kadtong gusto maluwas bisan nagpabilin sa ilang mga sala. Mao kini ang tinago nga hinungdan sa gahum niini.—*The Great Controversy*, 572.2

Ang Roma nakahimo og usa ka sistema nga nagpakita nga nagatindog ug nagahatag og dungog sa kaminyoon, apan sa katapusan nagdala kini sa kahintang sa pagkalimot ug pagwagtang sa tinuod nga kahulugan niini. Ug mao kini ang atong makita sa kalibotan karon. Ang kaminyoon ginatamayan ug ginatanggong ingon nga usa ka karaang butang nga walay bili. Ang mga hitabo sa Rebolusyong Pranses usa lamang ka paandam o pananglitan sa unsay mahitabo sa mas dakong sukod sa umaabot nga panahon.

Karun, atong balikan ang sinugdanan aron susihon ang pipila sa mga sukaranan nga prinsipyo sa Dakong Panagbangi sa atong pagpangita sa pagsabot sa kahinungdanon sa dili mabungkag nga panaghiusa sa kaminyoon.

KAPITULO 5

GIBUHAT SA LARAWAN SA DIOS

Ang lalaki ug babaye gimugna sumala sa dagway sa Dios, dili lamang ingon nga tagsa-tagsa, apan ang ilang *panag-relasyon* usa ka hulagway sa relasyon tali sa Amahan ug sa Anak sa langit. Kini nga hilisgutan gituki pag-ayo sa kapitulo 31 sa libro nga *The Return of Elijah* ingon man usab sa libro nga *Divine Pattern of Life*. Ginasugyot ko nga basahon kini aron makuha ang mas hingpit nga pagsabot bahin niini nga hilisgutan, kay dinhi magahatag lamang kita og mubo nga kasayuran.

Unya miingon ang Dios, “Maghimo Kita og tawo sumala sa atong dagway, sumala sa atong pagkahisama; ug sila magadumala sa mga isda sa dagat, sa mga langgam sa kahanginan, sa mga mananap, sa tibuok yuta, ug sa tanang mananap nga nagakamang sa ibabaw sa yuta.” Genesis 1:26, NKJV

Ang hinungdanong pangutana dinhi mao kung unsay gipasabot sa Dios sa pag-ingon nga *Kita*; kay ang Kita maoy magtino kung unsay dagway sa Iyang binuhat. Ang Dios maoy nagmugna sa tanang butang pinaagi ni Hesu-Kristo (Efeso 3:9). Ang pagkamapinunuan nga anaa tali sa Dios ug sa Iyang Anak

kinahanglan ipakita usab tali sa bana ug asawa (1 Corinto 11:3). Busa, ang pinadayag nagapamatood kung kinsa gyud ang gipasabot sa *Kita* sa Genesis 1:26, nga mao ang mosunod:

Human sa paghimo sa yuta ug sa tanang mga mananap nga anaa niini, **ang Amahan ug ang Anak nagpadayon sa pagpatuman sa Ilang katuyoan**, nga giplano na bisan pa sa wala pa mahulog si Satanas, **nga paghimoon ang tawo sumala sa Ilang dagway**. Sila nagtinabangay sa paghimo sa yuta ug sa tanang binuhat nga may kinabuhi niini. **Ug karon miingon ang Dios ngadto sa Iyang Anak, “Maghimo Kita og tawo sumala sa atong dagway.”**
— *The Spirit of Prophecy*, Vol. 1, 24.2

Ang Dios nakigsulti sa Iyang Anak — duha ra sila; wala na’y lain nga gisultihan sa Dios sa dihang Iyang giingon, “Maghimo Kita og tawo sumala sa atong dagway.” Kini nagpasabot nga sila Adan ug Eba mao ang hulagway sa estruktura sa pamilya sa langit. Ang kaminyoon sa lalaki ug babaye gituyo aron ipadayag ang mas lawom nga mga kamatuoran bahin sa relasyon sa Dios ug sa Iyang Anak.

Si Adan adunay mga hilisgutan nga iyang mapamalandongan pinaagi sa mga binuhatan sa Dios didto sa **Eden**, nga **mao ang gamay nga hulagway sa langit**. — *Confrontation*, 11.2

Sa Father of Love movement, gitawag namo kini nga Balaan nga Sumbanan o *Divine Pattern*.⁶ Ang relasyon tali sa Amahan ug sa Anak mao ang patukoranan sa tanang mga relasyon ug mao usab ang yawe sa tanang bahandi sa kaalam ug kahibalo (Colosas 2:2-3). Ang Balaan nga Sumbanan gipasukad sa 1 Corinto 8:6.

...apan alang kanato, usa ra ka Dios, ang Amahan, gikan kaniya ingon nga tinubdan sa tanang butang, ug kita alang kaniya, ug usa ra ka Ginoo, si Hesu-Kristo, pinaagi kang kinsa, ingon nga alagianan, nahimo ang tanang mga butang, ug pinaagi kaniya

⁶ Tan-awa ang mga libro nga *Divine Pattern* ug *Divine Pattern of Life* nga ma-download sa maranathamedia.com

usab kita nagkinabuhi. 1 Corinto 8:6, WET (Wuest Expanded Translation)⁷

Tungod sa mamagbatonong pagpaningkamot ni Kristo nga tanang mga butang adunay kinabuhi. Kini nga kinabuhi dili lamang pisikal. Ang mapinasidunggang pagpasakop ni Kristo ngadto sa Amahan, ang pagpahulay Niya sa dughan sa Amahan, mao'y naghatag kanato og gahum aron madawat nato ang espiritu nga naghatag-kinabuhi gikan sa Dios. Samtang atong ginatan-aw ug ginasaligan ang Anak sa Dios, makahimo kitang mosunod sa Amahan sama sa pagpasakop ni Kristo ngadto sa Amahan, ug pinaagi niini magpabilin kitang konektado sa Amahan sama sa pagkakonektado ni Kristo sa Amahan.⁸ Ang pagpabilin niini nga panag-uban mao ang paagi nga makaparte kita sa kinabuhing walay katapusan.

Busa, kang Kristo lamang adunay kinabuhi. Siya nga adunay Anak, adunay kinabuhi. apan siya nga walay Anak, walay kinabuhi. Ang Anak sa Dios nagpuyo sa dughan sa Amahan, ug ingon nga nadawat Niya ang tanang butang gikan sa Amahan, Siya nagatan-aw sa Amahan alang sa tanang butang. Wala Siyay ginabuhat sa Iyang kaugalingon, kondili lamang ang mga butang nga gisugo ug ginasulti sa Iya sa Amahan.

Busa, gipatin-aw ni Hesus, “Sa pagkamatuod, ako magasulti kaninyo, ang Anak dili makabuhat bisan unsa sa Iyang kaugalingon. Ginabuhat ra Niya ang tanang butang nga Iyang

⁷ Ang Wuest usa ka literal nga hubad sa Bag-ong Tugon nga masinugtanon kaayo sa orihinal nga pagkasunod-sunod sa mga pulong sa Griego. Kini gipatik niadtong 1961. Si Kenneth Wuest (1893–1961) usa ka Evangelical nga eskolar sa Bibliikal nga Griego sa Bag-ong Tugon. Si Wuest usa sa mga tinabangan sa paghubad sa New American Standard Bible (NASB). Sa iyang kaugalingong hubad, iyang gisulayan nga mahimong mas masabtan ug mas maduol sa mga magbasa ang orihinal nga sinultian nga Griego.

⁸ Alang sa dugang kasayuran mahitungod niini, palihug tan-awa ang gamay nga libro nga *Wisdom of God* ug usab ang *My Beloved*, kapitulo 19 Altogether Lovely. Kini magamit alang sa pag-download sa maranathamedia.com

nakita nga ginabuhat sa Amahan. Bisan unsa ang ginabuhat sa Amahan, mao usab ang ginabuhat sa Anak. Kay ang Amahan nahigugma sa Anak ug nagapakita Kaniya sa tanang butang nga Iyang ginabuhat.” Juan 5:19-20a

Ang tibuok nga panigingnan niini kinahanglan nga makita ug mapadayag sa relasyon sa kaminyoon. Ang babaye, nga gikuha gikan sa gusok sa lalaki, kinahanglan mopuyo sa iyang dughan. Kalipay sa lalaki ang pagpanghinaot ug pagpanalangin sa iyang asawa ug pagbuhat sa tanang butang pinaagi kaniya. Pinaagi kaniya, iyang ginahimo ug ginatukod ang tibuok niyang pamilya. Iyang gisulti kaniya ang tanan niyang ginabuhat ug wala siya’y gitago gikan kaniya.

Ingon nga tubag niini, tungod sa kasigurohan nga iyang nabati sa maong mahigugmaong relasyon, ang asawa wala magbuhat ug bisan unsa sa iyang kaugalingon gawas lamang sa mga butang nga gipakita kaniya sa iyang bana.

Maingon nga ang buhing Amahan nagpadala Kanako, ug **ako nagkinabuhi tungod sa Amahan**, maingon man usab, ang magakaon Kanako magakinabuhi tungod Kanako. Juan 6:57, NKJV

Maingon nga si Kristo nagkinabuhi pinaagi sa Amahan, ingon man usab ang asawa magkinabuhi pinaagi sa iyang bana. Ang gusok ni Adan nga gigamit aron paghimo kang Eba maoy usa ka padayon nga pahinumdom nga ang iyang kinabuhi naggikan kaniya, ug nga siya makapadayon lamang sa pagkinabuhi pinaagi kaniya. Si Adan kinahanglan nga maghinumdum kanunay nga usa ka bahin sa iyang kaugalingon anaa sa iyang asawa. Siya usa ka bahin sa iyang kaugalingon, ug siya kinahanglan mag-atiman ug mag-amuma kaniya sama sa iyang pag-atiman sa iyang kaugalingon. Sa pagkatinuod, siya magahatag sa iyang kaugalingon hingpit alang kaniya sa pagmahal, pagtagana, ug pagpanalipod kaniya kanunay. Kini nagpasabot kung giunsa ni Kristo paghatag sa iyang

kaugalingon alang sa iglesia, ug kung giunsa sa Dios pagbuhat sa tanang butang alang kang Kristo.

Ang mga babaye mahimong mangatarungan nga si Eba lamang nga kinsa ang kinabuhi naggikan sa iyang bana; ang akong kinabuhi wala man gikan sa akong bana, kundili gikan sa akong amahan ug inahan. Busa, unsaon man pag-ingon nga ang akong kinabuhi naggikan sa akong bana?

Ang Biblia nagasulti kanato nga ang Dios mao ang nagdala sa babaye ngadto sa lalaki. Kung ang usa ka batan-ong lalaki mangayo sa kamot sa usa ka batan-ong babaye alang sa kaminyoon, ang amahan o tigbantay sa babaye mao ang magdala kaniya ngadto sa lalaki. Ang batan-ong lalaki mosulod sa usa ka kasabutan uban sa amahan sa babaye nga siya mag-atiman ug mag-amuma kaniya sa dapit sa amahan. Busa, siya naglihok isip representante sa amahan aron mahimong tinugyanan nga lalaki diin ang babaye magapuyo ug magkinabuhi pinaagi kaniya.

Atong timan-an nga ang unang kasabutan gihimo tali sa duha ka lalaki. Ang batan-ong lalaki dili lang basta magkuha sa babaye para sa iyang kaugalingon, kondili kinahanglan niya siya dawaton diha sa konteksto sa gugma sa amahan alang sa iyang anak nga babaye, nga mao ang mas lapad nga konteksto sa relasyon. Kung wala kini nga kasabutan tali sa amahan ug sa panguyaban, kini nga prinsipyo sa pagbalhin sa tinubdan sa kinabuhi mawagtangan sa gahum, ug ang pangulo sa pamilya mahimong malibog o mawala sa husto nga kahulogan.

Samtang nagpahulay sa sabakan sa Amahan, si Kristo kanunay nga masinugtanon sa Iyang Amahan. Siya nagtuo Kaniya sa hingpit ug kanunay nga nagpasidungog Kaniya. Sa susamang paagi, gisultihan kita sa Biblia nga ang asawa kinahanglan nga magmatinumanon sa iyang bana ug magtawag kaniya nga iyang agalon.

Sama sa gibuhat ni Sara nga matinumanon kang Abraham ug nagtawag kaniya nga ginoo: kamo usab mga anak niya, basta

magbuhat kamo ug maayo ug dili mahadlok sa bisan unsang makapalisang. 1 Pedro 3:6 KJV

...mahinahon, putli, maayong magdumala sa panimalay, mapinanggaon, masinugtanon sa tagsa-tagsa nilang bana, aron ang pulong sa Dios dili pagdaoton. Tito 2:5 NKJV

Ang konsepto sa pagkamasinugtanon sa asawa sa iyang bana sa atong panahon karon gihimo nga kataw-anan ug gitan-aw nga walay pulos. Apan sama sa atong nakat-unan sa unang kapitulo, ang Dios magapanumbalik sa matag balaang katukuran ngadto sa orihinal niini nga kahimtang. Atong hinumdoman nga ang pagkapangulo sa bana ibabaw sa iyang asawa kinahanglan nga magkauyon sa pagkapangulo sa Amahan ibabaw ni Kristo. Ang tinuod nga bana magabuhat sa iyang asawa sama sa pagbuhat sa Amahan kang Kristo. Kon ang bana magbuhat nga gawas sa kabubut-on sa Dios, iyang gitudluan ug gidasig ang iyang asawa nga mahimong gawasnon usab gikan kaniya.

Kung ang Amahan nagmahal ug nagapanalangin sa Iyang Anak sa tanang butang, ug si Kristo nagkinabuhi pinaagi sa Iyang Amahan ug nagatuman Kaniya sa tanang butang, nan kini mao ang mga sukdanan alang sa pagpanumbalik sa balaang katukuran sa kaminyoon.

Kinahanglan nga atong masabtan nga ang relasyon tali sa Amahan ug sa Anak dili gayud matapos, kini magpadayon hangtod sa kahangturan. Ang relasyon sa kaminyoon kinahanglan magpakita niining kamatuoran pinaagi sa pagpabilin nga dili mabungkag samtang buhi pa ang bana ug asawa.

Sama nga walay bisan kinsa nga makaanhi sa Amahan gawas pinaagi sa Anak, mao usab nga ang mga anak dili makatinuod nga makaduol sa ilang amahan gawas pinaagi sa ilang inahan. Kon ang asawa maglihok nga walay pakig-uban o magbuhat sa kaugalingong kabubut-on nga wala'y pagtugot sa iyang bana, iyang tudluan ang iyang mga anak nga maglihok usab nga walay pagpakabana sa ilang amahan. Kini makapugong sa mga anak nga

makakat-on sa tinuod nga pagtahod, pagrespeto, ug pag-ila sa ilang amahan. Ang ingon niini nagdala og espirituhanong kamatayon, ug sa ulahi, pisikal nga kamatayon sa anak, kay mabasa nato nga:

Kung kamo mga anak sa Dios, kamo mga manunambitay sa Iyang kinaiya, ug dili gayud mahimo nga dili kamo mahimong sama Kaniya. **Ang matag anak nagapuyo pinaagi sa kinabuhi sa iyang amahan.** Kung kamo mga anak sa Dios, nga natawo pinaagi sa Iyang Espiritu, kamo nagapuyo pinaagi sa kinabuhi sa Dios. Kay Kristo nagpuyo ang “tanang kapunoan sa pagka-Dios sa lawasnong paagi” (Colosas 2:9); ug ang kinabuhi ni Hesus gipadayag “diha sa atong lawas nga madunoton” (2 Corinto 4:11). Kana nga kinabuhi nga anaa kaninyo magmugna sa maong sama nga kinaiya ug magpahayag sa maong mga buhat sama sa gibuhat Niya. —*Thoughts From the Mount of Blessing*, 77.4

Hinaut unta nga atong masabtan pag-ayo ang tinuod nga kahulogan niining mga pulonga. Ang matag anak nagapuyo pinaagi sa kinabuhi sa iyang amahan dinhi sa yuta. Aron siya makadool ug makabaton sa hingpit nga kalabotan sa iyang amahan, kinahanglan siya nga mapainubsanon ug matinahuron. Kining espiritu gikan lamang kang Kristo pinaagi sa iyang inahan. Kini nagapamatuod nga sama sa paggahum sa Amahan nga nagapahulay sa abaga sa Iyang Anak (Isaias 9:6), mao usab nga ang paggahum sa amahan dinhi sa yuta nagapahulay sa iyang asawa.

Ang adunay mapainubsanon ug masinugtanon nga Anak sa Dios, adunay kinabuhi (1 Juan 5:12). Ang adunay mapainubsanon ug masinugtanon nga inahan, adunay usab kinabuhi.

Mao kini ang hinungdan nga ang ikalima nga sugo mao ang unang sugo nga adunay saad sa taas nga kinabuhi.

Tahora ang imong amahan ug inahan. Unya ikaw magapuyo ug taas ug hingpit nga kinabuhi sa yuta nga ihatag kanimo sa Ginoo nga imong Dios. Exodo 20:12

“Tahora ang imong amahan ug inahan.” Kini mao ang unang sugo nga may saad: Kon imong tahoron ang imong amahan ug inahan, “maayo ang dagan sa imong kinabuhi, ug magapuyo ka ug taas nga kinabuhi dinhi sa yuta.” Efeso 6:2–3

Kung ang usa ka lalaki mobiya o mobulag sa iyang asawa nga nakabaton na ug mga anak uban kaniya, nagapadala siya ug mensahe sa iyang mga anak nga ang babaye nga naghatag kanila ug kinabuhi walay bili alang kaniya. Sa buot ipasabot, bisan walay gisulti nga mga pulong, ginatudluan niya ang iyang mga anak nga lalaki nga tratuhon ang mga babaye nga dali lang ilabay sa relasyon, ug ginatudluan usab niya ang iyang mga anak nga babaye nga ang mga babaye walay bili.

Kung ang usa ka babaye mobiya o mobulag sa iyang bana, wala niya damha nga ginatudluan niya ang iyang mga anak sa usa ka sayop nga pagtuo nga sila emosyonal nga dili mamatay, ug nga ang tinubdan sa ilang kinabuhi dinhi sa yuta dili importante, bisan pa ug iyang isulti nga importante kini. Kini nagapakunhod sa gitudlong agianan sa panalangin pinaagi sa paglimitar sa emosyonal nga koneksyon ngadto sa ilang amahan. Kini usab hingpit nga nagausab sa relasyon tali sa amahan ug sa anak.

Kini wala magpasabot nga ang mga lalaki ug babaye nga nakaagi niining mga kasakit nagtinguha gayud niini. Kadaghanan sa mga ginikanan gusto sa labing maayo para sa ilang mga anak, apan kasagaran sila wala mahibalo sa tibuok nga mga sangputanan sa diborsiyo alang sa ilang mga miyembro sa pamilya. Mobalik kita sa pipila niining mga sangputanan sa usa ka sunod nga kapitulo.

Kining tanan nagapadayag kanato kung unsa ka hinungdanon ang relasyon tali sa Amahan ug sa Anak alang kanato. Kay sama nga kita gihimo sa dagway sa Dios ug sa Iyang Anak, ang matag diborsyo makadaut niini nga dagway, ug ang matag pagpakasal pag-usab makaguba niini nga dagway.

Mao kini ang hinungdan nga ang Espiritu sa Propesiya naghatag ug kusog nga pagtagad sa yunit sa pamilya.

Ang pagpanumbalik ug pagpalambo sa katawhan nagsugod sa panimalay. Ang buhat sa mga ginikanan mao ang basihan sa tanang uban pang buhat. Ang katilingban gihimo gikan sa mga pamilya, ug kini nagdepende sa unsa ang gihimo sa mga ulo sa pamilya. Gikan sa kasingkasing nagagikan ang “mga isyu sa kinabuhi”; ug ang kasingkasing sa komunidad, sa simbahan, ug sa nasud mao ang panimalay. **Ang kaayohan sa katilingban, ang kalampusan sa simbahan, ug ang kauswagan sa nasud nagdepende sa impluwensya nga gikan sa panimalay.**—*The Ministry of Healing*, 349.1

Kung gusto nato nga makita ang pagpanumbalik sa katawhan, kinahanglan magsugod kita sa palibot sa panimalay. Ang pagpanumbalik sa yunit sa pamilya usa ka pagpanumbalik ngadto sa pag-alagad sa tinuod nga Dios, tungod kay ang pamilya sa yuta usa ka dagway sa usa nga naa sa langit. Ang pagbungkag sa kaminyoon mahitabo lamang pinaagi sa pagkahimakak ug pagsimba sa uban nga butang, nga kanunay magadala sa kamatayon kon kini dili ikumpisal ug bayaan.

Bulahan ang pamilya nga ang amahan ug inahan nagsumiter sa ilang kaugalingon sa Dios aron tumanon ang Iyang kabubut-on! Usa ka maayong napahimutang ug disiplinaryado nga pamilya nagapadayag og mas daghan bahin sa Kristiyanismo kay sa tanang sermon nga mahimong ipangaral. Ang ingon nga pamilya nagpamatuod nga ang mga ginikanan malampuson sa pagsunod sa mga sugo sa Dios, ug nga ang ilang mga anak magaserbisyo Kaniya sa simbahan. Ang ilang impluwensya nagatubo; kay samtang sila nagahatag, sila usab makadawat aron magahatag pag-usab. Ang amahan ug inahan makakita og mga kauban sa ilang mga anak, nga nagahatag sa uban sa pagtulun-an nga ilang nadawat sa panimalay. Ang silingan diin sila nagpuyo natabangan, kay dinhi sila naangkon og kayamanan alang sa karon ug sa kahangturan. Ang tibuok pamilya nalambigit sa pag-alagad sa Ginoo; ug pinaagi sa ilang balaang panig-ingnan, ang uban napadasig nga magpabilin matinud-anon ug tinuod sa Dios

sa pag-atiman sa Iyang mga karnero, sa Iyang matahum nga mga karnero.—*Review and Herald*, June 6, 1899, Art. A, par. 14

Sa niini nga mga hunahuna, atong makita ang suod nga koneksyon tali sa doktrina sa Dios, sa doktrina sa kaminyoon, ug sa mga prinsipyo nga angay sundon sa pagtukod sa usa ka pamilya. Ang usa ka matarong nga napahimutang nga kaminyoon nagahatag sa labing gamhanang pagpamatuod sa kamatuoran kung kinsa ang Dios ug unsaon Niya pagdumala ang mga relasyon. Ang bungkag nga kaminyoon nga nagdala sa pag-usab nga kaminyoon nagapalibog sa maong dagway, nagapagahi sa kasingkasing, ug nagadali niini ngadto sa pagsimba sa uban nga butang.

Sa sunod nga kapitulo, atong ikonektar ang doktrina sa kaminyoon sa gigikanan sa Dakong Panagbangi sa langit aron mas masabtan pa kung ngano nga gisulti sa Dios nga ang kaminyoon dili mapapas sa kini nga kinabuhi.

KAPITULO 6

MGA SINUGDANAN SA DAKONG KONTROBERSIYA

Si Satanas, nga kaniadto si Lucifer ang tigdala sa kahayag, mao ang labing gipasidunggan sa tanang mga manolonda. Kaniya gihatag ang katungdanan sunod kang Kristo.

Sa tanang lumulupyo sa langit, **si Satanas, sunod kang Kristo, mao ang labing giila sa Dios ug labing hataas sa gahum ug himaya.** Sa wala pa siya mahulog, si Lucifer, ang “anak sa kabuntagon,” mao ang pinakapuno sa mga nagatabon nga kerubin, balaan ug walay mansa. Nagtindog siya sa atubangan sa dakong Magbubuhay, ug ang walay pag-undang nga kahayag sa himaya nga nagalibot sa walay katapusang Dios, nagpahulay kaniya. — *Signs of the Times*, July 23, 1902, par.2

Ang Anak sa Dios nagpuyo sa kanunay nga kahimtang sa pagpasalamat ngadto sa Iyang Amahan, kay kanunay Niya nga hinumdoman nga ang tanan nga anaa Kaniya nagagikan sa Iyang Amahan. Bisan pa nga si Lucifer gihatagan na ug dakong dungog, nagsugod siya sa pagdumot sa katungdanan sa Anak sa Dios. Kini

dili mao ang espiritu ni Kristo, kay si Kristo wala gayud naningkamot o naningog sa mas taas nga katungdanan kay sa Iyang Amahan. Kung si Lucifer nagpadayon lang unta sa pagpuyo sulod sa dalan ni Kristo, magpabilin unta siyang malinawon uban sa Dios tungod sa kung unsa ang gihatag kaniya, ug dili unta siya makabati ug tinguha nga molabaw pa sa gikatuyo sa Dios alang kaniya.

Aron mahatagan siyag pagpasidungog, gusto ni Lucifer nga maila siya nga managsama kang Kristo, ug pinaagi niini, gusto niyang ipakita nga dili patas ug walay basehan nga si Kristo lamang ang angay simbahon apan dili siya. Aron makab-ot kini, kinahanglan niyang itago ang kamatuoran nga si Kristo gi-anak gikan sa Amahan ug nga pinaagi Niya gihimo sa Dios ang tanan nga mga butang. Ang kinaiya ni Kristo, ang Iyang pagpasalamat ug gugma sa Iyang Amahan, maoy labing importante alang sa tanang binuhat, ug kana nga kinaiya mitubo tungod kay si Kristo nga gi-anak ug nakadawat sa tanan gikan sa Iyang Amahan. Gisalikway ni Satanas ang kinaiya ni Kristo tungod kay ang pagpaubos sa Anak sa Dios supak sa iyang tinguha nga maghari, busa aron mapangatarungan ang iyang kaugalingon, iyang gitabunan ang kamatuoran nga si Kristo gipang-anak sa dihang nakigkomunikar siya sa ubang mga manolunda.

Ang mga manolunda gipahawa gikan sa langit tungod kay dili sila gusto magbuhat uban sa Dios diha sa panag-uyon. Nahulog sila gikan sa ilang halangdong kahimtang tungod kay gusto nila nga pasidunggan ang ilang kaugalingon. Nagsugod sila sa pagpataas sa ilang kaugalingon ug nakalimot nga ang ilang katahum sa dagway ug sa kinaiya nagikan sa Ginoong Hesus. **Kini nga kamatuoran gusto tabunan sa mga nahulog nga manolunda, nga si Kristo mao lamang ang bugtong Anak sa Dios,** ug miabot sila sa punto nga ilang gihunahuna nga dili na sila kinahanglan mangonsulta kang Kristo.—*This Day With God*, 128.2

Sa paghimo sa Dios sa lalaki ug babaye sumala sa Iyang dagway, masabtan unta sa mga manolunda ang tinuod nga kahimtang ni Kristo ngadto sa Amahan, ug ang ilang suod nga panagkauyonan nga nagahiusa kanila.

Tungod niining hinungdan, ang babaye kinahanglan nga magbaton ug awtoridad ibabaw sa iyang kaugalingong ulo, **alang sa kaayohan sa mga manolunda**. 1 Corinto 11:10, NIV

Maingon nga si Adan mao ang ulo ni Eba, mao usab nga ang Dios mao ang ulo ni Kristo. Sama sa himaya ni Adan nga nagalibot kanila nga magtiayon, mao usab nga ang himaya sa walay sinugdanang Amahan nagalibot kanila nga Amahan ug Anak.

Ang Anak sa Dios nakig-ambit sa trono sa Amahan, ug ang himaya sa walay katapusan ug walay sinugdanang Dios nagalibot kanila nga duha.—*Patriarchs and Prophets*, 36.2

Maingon nga si Kristo kabahin sa Dios, mao usab nga ang asawa kabahin sa iyang bana.

Pasabta lang ang usa ka babaye nga siya giila ug gihigugma sa iyang bana, dili lamang tungod kay siya mapuslanon ug maginhawa nga kauban sa panimalay, kondili **tungod kay siya kabahin mismo sa iyang kaugalingon**, ug kon masabtan kini sa babaye, motubag siya sa gugma sa iyang bana ug ipakita usab ang gugma nga gihatag kaniya.—*Testimonies for the Church, Vol. 2*, 416.3

Bisan pa nga ang sala nakapahimo ug dakong gilay-on tali sa tawo ug sa iyang Dios, ang balaan nga pagkamaayo sa Dios naghatag ug plano aron tapuson kana nga gilay-on. **Ug unsang butanga ang gigamit Niya? Usa ka bahin sa Iyang kaugalingon. Ang kahayag sa himaya sa Amahan** miabut sa kalibutan nga nadunot ug nadaut tungod sa tunglo, ug pinaagi sa Iyang balaan nga kinaiya ug sa Iyang balaan nga lawas, Iyang gitabunan ug gitabok ang maong gilay-on....—*Our High Calling*, 12.2

Sa niini ug sa ubang mga pamahayag, atong makita nga ang kasal nga panaghiusa sa unod usa ka hulagway o pagpamalandong sa relasyon tali sa Amahan ug sa Anak diha sa Espiritu.

Ang relasyon tali sa Dios ug sa Iyang Anak mao ang yawe sa kinabuhi; kini dili usa ka binuhat-buhat nga sistema nga mahimong usbon. Ang gipangayo ni Lucifer dili mahimo nga ihatag sa Dios ug sa Iyang Anak, kay kini makaguba kaniya ug sa tibuok uniberso. Gisulayan nila nga pahimuoton si Satanas niini nga kamatuoran, apan wala niya kini masabti; ang garbo ni Satanas nakapahimo kaniya sa pagtan-aw nga ang pangatarungan sa Dios dili puno sa gugma ug kamatuoran, kondili diktador ug sayop.

Samtang si Lucifer nagapadayon sa dalan sa pagpasidungog sa kaugalingon, tinuyo niyang gikalimtan ang mga panalangin nga gihatag kaniya pinaagi ni Kristo, ug nagsugod siyang maghunahuna nga siya managsama o labaw pa kaniya. Nagsugod si Lucifer sa pagtuo nga mas labaw pa ang iyang kahibalo kay sa Dios bahin sa paagi sa pagdumala sa uniberso. Sa ingon, iyang gihimo ang iyang kaugalingon nga si Satanas, ang magpamatok.

Hinay-hinay nga nagtugot si Lucifer sa iyang kaugalingon nga matintal sa tinguha sa pagpataas sa iyang kaugalingon. Ang Kasulatan nagaingon, “Ang imong kasingkasing nabanhaw tungod sa imong katahum, imong gipanamastamasan ang imong kaalam tungod sa kahayag nga anaa kanimo.” Ezekiel 28:17. “Nagaingon ka sa imong kasingkasing, ...Ipataas ko ang akong trono labaw sa mga bitoon sa Dios... Mahisama ako sa Labing Halangdon.” Isaias 14:13-14. **Bisan pa nga ang tanan niyang himaya nagagikan sa Dios, kini nga gamhanang manolunda nagsugod sa paghunahuna nga kini iya mismo.** Wala siya makontento sa iyang kahimtang, bisan pa nga siya gihatagan ug dungog labaw sa ubang mga langitnong panon. Gisugdan niya ang pagdumot sa pagpasidungog nga para lamang sa Magbubuhat. Imbes nga ipasaka ang Dios ingon nga labing hataas sa gugma ug pagkamatinumanon sa tanang binuhat, ang iyang tumong mao nga makab-ot ang ilang pag-alagad ug

pagkamatinumanon alang sa iyang kaugalingon. Ug sa iyang pagpangandoy sa himaya nga gihatag sa walay kinutoban nga Amahan ngadto sa Iyang Anak, kining prinsipе sa mga manolunda nagtinguha sa gahum nga para lamang gayud kang Kristo.— *Patriarchs and Prophets*, 35.2

Si Kristo ug ang Amahan nakabasa sa mga hunahuna ni Satanas ug nakita nila ang dalan nga iyang gisudlan. Gisablig ni Satanas ang kalainan tali sa iyang kaugalingon ug kang Kristo sa hunahuna sa mga manolunda. Aron tubagon ang resulta nga kalibog, ang Dios ug ang Iyang Anak nagplano sa paghimo niining kalibutana aron ipadayag sa mga manolunda ang kalainan tali sa unang duha ka binuhat ug sa ubang mga binuhat. Sa dihang gihisgutan sa langitnong panagtigum ang plano sa paghimo sa bag-ong kalibutan, gipadayag ni Lucifer ang iyang tinguha nga mahimong agalon niini nga kalibutan.

Ang paghimo sa atong kalibutan gidala ngadto sa mga konseho sa langit. Didto, ang nagatabon nga kerubin nag-andam sa iyang hangyo nga siya unta himuong prinsipе aron magdumala sa kalibutang pagahimoon pa lamang. Apan kini wala gihatag kaniya. Si Hesukristo mao ang itudlong magmando sa yutang gingharian; ilalom sa Dios, Iyang gidawat ang kalibutan uban sa tanang posibilidad niini. Ang balaod sa langit mao unta ang mahimong sukaranan nga balaod alang niining bag-ong kalibutan, alang sa katawhan nga gihatagan ug panghunahuna.— *Manuscript 43b*—1891.3

Sa dihang miingon ang Dios nga Siya ug ang Iyang Anak magabuhat sa tawo sumala sa Ilang dagway, nasabtan ni Satanas ang kahulogan niini; nga kini nga hulagway sa tawo nagpahilayo kang Lucifer gikan sa katapusang pagbulot-an sa langit.

Apan sa dihang miingon ang Dios ngadto sa Iyang Anak, “Magbuhat kita ug tawo sumala sa atong dagway,” nasina si Satanas kang Hesus. Gusto unta niyang apilon siya sa pakigsabot bahin sa paghimo sa tawo, ug tungod kay wala siya apili, napuno

siya sa kasina, kahingawa, ug kasuko. Gitinguha niyang makadawat sa labing taas nga dungog sa langit sunod sa Dios.—
Early Writings, 145.1

Ang pagrebelde ni Satanas, nga dugay nang nagatubo sa iyang kasingkasing, mas napukaw pa sa dihang gihimo ang lalaki ug babaye sumala sa dagway sa Dios ug sa Iyang Anak. Busa, ang kahulugan sa kaminyoon, kon masabtan sa hustong paagi, adunay dakong papel sa pagpadayag sa kamatuoran kung kinsa ang nagahari sa tibuok uniberso ug sa pagpasibo sa pagrebelde ni Satanas batok sa Dios.

Sa pagpangandoy ni Satanas nga ilisan si Kristo, sa pagkatinuod, iyang gipangita nga bulagon ang Dios ug ang Iyang Anak diha sa langitnong panimalay sa pagdumala. Human niini, gusto ni Satanas nga ipahimutang siya sa Dios ingon nga managsama nga magmando uban sa Iya, busa magtukod ug bag-ong kagamhanan o bag-ong kasal diha sa langit.

Gamit ang tanang iyang kaalam ug limbong, gisulayan ni Satanas nga limbongan si Kristo aron Siya mobulag sa Iyang relasyon, o sa atong masulti, sa Iyang langitnong kaminyoon uban sa Iyang Amahan.

Si Hesus, ang Anak sa Dios, wala nailad sa mga limbong nga hunahuna ni Lucifer. Nagpabilin Siya nga matinuoron sa mga prinsipyo ug misupak sa tanang pangatarungan ni Lucifer ug sa mga manolunda nga miuban kaniya, pinaagi niini, Iyang gipakita nga sama sa **Iyang pagkabarug, ang matag manolunda unta makahimo usab untang barug sa kamatuoran.** — *Manuscript 43b*—1891.3

Nituo si Satanas nga ang iyang gahum nagagikan sa iyang kaugalingon. Si Kristo, nga nakadawat sa tanan gikan sa Iyang Amahan, nahibalo nga kini labi pang tinuod alang sa tanang binuhat, busa nagpabilin Siya nga lig-on sa kamatuoran sa Iyang pagkatawo. Gisulayan ni Satanas nga kumbinsihon si Kristo sa parehas nga butang nga iyang gisulayan ipahimangno sa tanang

mga manolunda — nga ang ilang kinabuhi kuno natural nga anaa kanila ug dili gihatag; nga ang ilang himaya nagikan kuno sa ilang kaugalingon ug dili gikan sa Dios. Nasayran nato kini tungod kay si Ellen White miingon nga matag manolunda unta makahimo nga mobarug diin mibarug si Kristo. Si Kristo nagpabilin nga matinud-anon sa Iyang panulundon gikan sa Amahan; wala gayud mapugos ni Satanas nga mobiya Siya sa sabakan sa Iyang Amahan ug magpaila nga independente pinaagi sa pag-angkon nga ang tanan Niyang gahum nagikan lamang sa Iyang kaugalingon.

Atong sabton ang prinsipyo nga ang mga pulong nga ginapamulong mao ang espirituhanong liso. Gisulayan ni Satanas nga tamnan ang hunahuna ni Kristo sa iyang dautang liso. Apan gisalikway ni Kristo ang tanan niyang pagpanglimbong ug nagpabilin nga matinumanon sa Iyang Amahan, nagasalig sa mga pulong nga gipamulong sa Iyang Amahan ug sa kamatuoran nga ang tanan Niyang butang Iyang nadawat gikan Kaniya. Wala makahimo si Satanas sa pagpanglimbong ug pagdayeg-dayeg aron mabihag si Kristo.

Sa dihang wala makumbinsi ni Satanas si Kristo sa iyang mga hunahuna, iyang giusab ang iyang pamaagi ug dayon gipasanginlan si Kristo nga gikuha Niyang Iyang katungdanan.

Pinaagi sa mga tinago ug limbong nga pagpanglimbong, nga nagpahimo nga daw si Kristo maoy mikuha sa katungdanan nga iya untang gipanag-iya, si Lucifer nagtanom sa mga liso sa pagduhaduha sa hunahuna sa daghang mga manolunda. — *Review and Herald*, Feb 4, 1909, par. 1

Gilaraw sa Dios ang katawhan aron magpasantop sa mga kinauyokan nga prinsipyo sa Iyang relasyon uban sa Iyang Anak. Mao kini ang hinungdan nga gihimo kita sumala sa Ila nga dagway. Sa matag higayon nga makita ni Satanas ang duha ka tawo nga nagkinabuhi sa mahigugmaong kaminyoon, nahinumdoman niya ang Amahan ug ang Anak ug ang iyang pagkahilayo gikan niadtong balaan ug hinungdanong panaghiusa.

Sa matag higayon nga iyang malumpag ang usa ka kaminyoon ug makapahimo sa magtiayon nga magbulag ug magminyo pag-usab, malipay siya nga nakabuhat sa iyang orihinal nga plano, ang paglaglag sa orihinal nga kaminyoon sa Dios ug ang pagtukod niini pag-usab ilalum sa iyang kaugalingong pagkahari.

Ang relasyon tali sa lalaki ug babaye gikatuyo nga magpadayon sa parehas nga paagi nga ang relasyon tali sa Amahan ug sa Anak magpadayon; hangtod sa kahangturan. Ang dili mabulag nga panaghiusa sa bana ug asawa nagapakita sa dili mabulag nga panaghiusa sa Amahan ug sa Anak.

Sa niini nga kahulogan, makita nato kung nganong importante kaayo nga sa dihang gihimo sa Dios ang katawhan, duha lamang ka tawo ang Iyang gibuhat nga naghiusa aron magpadayon ug magpaanak. Wala maghimo ang Dios ug tulo ka tawo aron magsugod sa kaliwatan sa katawhan.

Ang doktrina sa Trinidad, nga nagatudlo nga may tulo ka persona sa sinugdan nga managsama sa ilang kaugalingong gahum, nagapakita sa Dios sumala sa dagway nga gitinguha ni Satanas, ug nagapapas sa kamatuoran bahin sa mapainubsanon ug matinumanong Anak sa Dios nga nagpasidungog ug nagsimba sa Iyang Amahan ingon nga Iyang Dios. Atong tukion sa mas lawom ang mga problema nga ginadala sa doktrina sa Trinidad sa pagsabot sa Dios ug sa kaminyoon.

Kung ang usa ka bata makasinati nga ang usa sa iyang mga ginikanan mibiya sa usa ug nagminyo pag-usab sa lain, siya makitan nga adunay tulo ka ginikananang hulagway imbes nga duha. Kini wala gayud gilaraw sa Dios.

Sa pagtan-aw sa sinugdanan sa Daku nga Panagbangi, nagalaum ako nga mahimong klaro nga ang matag kaminyoon adunay kahigayonan nga magpasantop sa pagmando sa Dios o sa pagmando ni Satanas. Ang diborsiyo ug pagminyo pag-usab nagapakita sa plano ni Satanas nga sakyon ug ilisan ang pagmando sa tibuok uniberso.

Atong hinumdoman nga ang Dios dili nagakondena sa bisan kinsa sa Iyang mga anak nga nakasinati sa kasakit tungod sa usa ka makapait nga diborsiyo. Ang atong tumong dinhi mao ang pagsabot sa kaminyoon sumala sa gilaraw sa Dios, aron kini nga bililhon nga pagtukod mabalik sa tukmang dapit nga gikatakda alang niini.

Sama sa atong gisulti kaniadto, ang kaminyoon gilaraw sa usa ka bahin aron tudluan ang uniberso mahitungod sa Dios ug sa Iyang Anak. Aron mahimong epektibo kining leksyon, ang kaminyoon dili gayud angay mabungkag samtang buhi pa ang magtiayon, kay kung mabungkag kini, maputol usab ang hulagway sa Amahan ug sa Anak nga kanunay nagahiusa.

Ikaduha, kini nagpagahi sa kasingkasing sa mga nagadesisyon nga dili na sila gusto magpabilin nga minyo. Sa dihang ang duha ka tawo magminyo, sila mahimong usa ka unod, ug ang Dios mismo nagahiusa kanila. Ang pagbungkag sa gibugkos sa Dios mupagahi sa kalag sa iyang kaugalingon aron makalahutay sa kasakit nga dala sa pagbulag. Kini nga pagpagahi sa kasingkasing nagadaut sa kalag sa ingon nga sukod nga ang abilidad niini sa pagpabilin nga matinud-anon sa mga relasyon moubos pag-ayo.

Sa dihang ang duha ka tawo magdiborsiyo, kasagaran dili lang nila putlon ang relasyon sa ilang kapikas, apan kinahanglan usab nilang magpalayo gikan sa mga tawo nga naghangyo kanila nga dili buhaton kini nga lakang. Ang tanang relasyon nga makapugong sa pag-angkon sa tinguha sa usa ka tawo mahimong isalikway. Ang gugmang agape mapulihan ug malamon sa gugmang eros.

Ang kakulang sa pagtuo sa paglahutay sa mga relasyon nagapalisod sa pagtuo sa sukaranan nga prinsipyo sa pagtuo mahitungod sa kinabuhing walay katapusan — nga ang Dios nagahigugma kanato pinaagi sa walay katapusang gugma ug dili gayud Siya mobiya ni pasagdan kita, bisan unsa pa ang mahitabo.

Niining bahin, kinahanglan nato nga iugnay ang relasyon sa kaminyoon ngadto sa krus. Ang krus mao ang labing halangdon nga simbolo sa pagdumili sa kaugalingon, ug ang pagdumili sa kaugalingon maoy usa ka hinungdanon nga bahin sa kaminyoon. Busa, ang tinuod nga kaminyoon nagahatag kanato ug kahigayonan nga masabtan ang kahulogan sa krus ug makasulod sa pakig-ambit sa mga pag-antos ni Kristo.

KAPITULO 7

PAS-ANA ANG IMONG KRUS UG SUNOD KANAKO

Unya gihulma sa Ginoong Dios ang tawo gikan sa abog sa yuta. Gihuyopan Niya ang gininhawa sa kinabuhi ngadto sa ilong sa tawo, ug ang tawo nahimong buhing binuhat. Genesis 2:7

Unya miingon Siya pag-usab, “Ang kalinaw anaa kaninyo. Maingon nga ako gipadala sa Amahan, mao usab nga ako magapadala kaninyo.” Dayon Iyang gihuyopan sila ug miingon, “Dawata ang Balaang Espiritu.” Juan 20:21–22

Gusto namo ang Balaang Espiritu, nga mao si HesuKristo.” — Ellen G. White, Letter 66, 1894 to E. W. Prescott, April 10th 1894

Ang Tinuod nga Kahayag, nga nagahatag kahayag sa matag tawo, nagaanhi sa kalibutan. Juan 1:9

Kining Usa, nga mao mismo ang kinabuhi, napadayag kanamo, ug among nakita Siya. Ug karon kami nagapamatuod ug nagapahayag kaninyo nga Siya mao ang Kinabuhing Walay Katapusan. Siya uban sa Amahan, ug dayon napadayag Siya kanato. 1 Juan 1:2

Ang matag tawo nga nagpuyo sa kalibutan nakadawat sa kinabuhi pinaagi kang Hesukristo, ang Anak sa Dios. Kini ang Espiritu ni Hesus nga nagasuporta kanato matag higayon. Ang kinabuhi nga gihatag kaniya sa Iyang Amahan, gihatag usab kanato nga walay bayad tungod sa Iyang gugmang Agape, nga iya usab nadawat gikan sa Iyang Amahan.

Apan sa pagtalikod sa tanang gagmay nga pagpamulong, atong makita ang Dios pinaagi kang Hesus. Sa pagtan-aw kang Hesus, makita nato nga ang himaya sa atong Dios mao ang paghatag. “Wala ako nagabuhat bisan unsa sa Akong kaugalingon,” miingon si Kristo; “ang buhing Amahan nagpadala kanako, ug ako mabuhi pinaagi sa Amahan.” “Dili ako nagapangita sa Akong kaugalingong himaya,” kondili sa himaya sa Nagpadala kanako. Juan 8:28; 6:57; 8:50; 7:18. **Niining mga pulonga gipadayag ang dakong prinsipyo nga mao ang balaod sa kinabuhi alang sa uniberso. Tanang butang nadawat ni Kristo gikan sa Dios, apan Iyang gidawat aron magahatag.** Sa samang paagi, sa langitnong hukmanan, sa Iyang ministeryo alang sa tanang binuhat: **pinaagi sa Hinigugma nga Anak, ang kinabuhi sa Amahan nag-awas ngadto sa tanan; pinaagi sa Anak kini nagabalik, sa pagdayeg ug malipayong pag-alagad, ingon nga dagayday sa gugma, ngadto sa Dakong Tinubdan sa tanan.** Ug pinaagi kang Kristo, ang sirkito sa pagkamaayo hingpit, nagapakita sa kinaiya sa Dakong Maghahatag, ang balaod sa kinabuhi. — *The Desire of Ages*, 21.2

Kini nagahimo sa Anak sa Dios nga higala nga mas suod kanato kaysa sa usa ka igsoon (Proverbio 18:24). Kini nga matahum nga kamatuoran mao ang nagdasig sa Salmista sa pagsulat:

Nasayud Ka kung molingkod ko o motindog. Nasayud Ka sa akong mga hunahuna bisan pa layo ko. Makita Mo ako sa dihang mobiyahe ug sa dihang magpahulay sa balay. Nasayud Ka sa tanan nakong buhaton. Nasayud Ka sa akong isulti bisan wala pa nako kini masulti, Ginoo. Nagauna Ka kanako ug nagsunod Ka

kanako. Gibutang Mo ang Imong kamot sa panalangin ibabaw sa akong ulo. Kining kahibalo sobra ka katingalahan alang kanako, sobra ka dako nga masabtan ko kini! Dili gayud ko makalikay gikan sa Imong Espiritu! Dili gayud ko makapalagpot gikan sa Imong presensya! Kung mosaka ko sa langit, naa Ka didto; kung molubong ko sa lubnganan, naa Ka didto. Kung mosakay ko sa mga pako sa kaadlawon, kung magpuyo ko sa kinahiladman nga mga dagat, bisan didto ang Imong kamot magagiyahan ako, ug ang Imong kusog magasuporta kanako. Salmo 139:2-10

Aron kita makabaton ug kinabuhi, kinahanglan nga magpuyo si Kristo uban kanato, pinaagi sa Iyang Espiritu, matag higayon sa matag adlaw. Kini usa ka kontrata sa kaminyoon alang sa tibuok kinabuhi. Ang atong hinigugma nga Manluluwas nakasinati uban kanato sa tanan natong kasinatian tungod kay Siya uban kanato sa matag higayon, ug kita hingpit nga nagasalig kaniya alang sa kinabuhi. Sama sa gisulti ni Hesus:

Oo, ako mao ang Ubasan; kamo mao ang mga sanga. Ang mga nagpabilin kanako, ug ako nagpabilin kanila, magapamunga ug daghang bunga. **Kay gawas kanako, wala kamo'y mahimo.** Juan 15:5

Daku kaayong kalipay alang kang Hesus kung makigsulti kita Kaniya, magpaambit sa mga hunahuna sa atong kasingkasing, ug mokanta alang Kaniya sa atong gugma. Sa laing bahin, kon kita makasala, makalapas sa mga sugo, ug makapasakit sa uban, si Kristo usab nag-antos uban kanato sa tanang proseso. Dili Niya mapasagdan ang mga pulong nga atong giingon. Dili Siya makatago gikan sa daotan nga atong gibuhay. Kay kon Siya mobiya kanato, kita mamatay. Mao kana ang kamatuoran.

Sa matag daotan nga salida nga atong tan-awon, kinahanglan nga naa si Kristo. Sa matag pagpatay, nasinati ni Kristo ang kahadlok sa biktima ug ang makalilisang nga kahimtang sa hunahuna sa mamumuno. Human niini, iyang mabati ang kasakit ug kahasol sa nagbuhay sa krimen, o labi pa, ang kakahadlok sa kalag nga wala

mabati gawas sa kalipay sa kamatayon sa uban. Iyang mabati ang pagkahingawa, kasubo, ug kasuko sa mga nakaila sa biktima ug sa salarin.

Sa matag kalag sa tawo, nagapadayag ang mga prinsipyo sa gusto ni Satanas sa langit. Si Kristo, ingon nga nagahatag sa kinabuhi ug Manluluwas, adunay walay kinutoban nga kalooy ug gugma alang kanato. Kaniadto, kita iya. Apan ang iyang kaaway, si Satanas, nagadani sa kalag sa sala ug nagakawat sa mga pagbati niini, ug napugos si Kristo nga magpuyo sa silong sa kalag, gigapos ang kamot, ug gibutangan ug tape ang baba aron dili Siya makasulti o makatawag sa kalag.

Ngano man magpabilin si Kristo sa ingon niini nga relasyon? Ngano man Siya magtugot nga tratuhon Siya sa ingon niini? Tungod kay Siya nagahigugma kanato, ug kon Siya mobiya, kita mamatay. Gipas-an ni Kristo ang Iyang krus sa matag kalag sa tawo sa matag adlaw sa atong kinabuhi.

Kana mao ang Tinuod nga Kahayag, nga nagahatag kahayag sa matag tawo nga nagaanhi sa kalibutan. Juan 1:9, NKJV

kanunay nga nagadala sa lawas ang kamatayon sa Ginoong Hesus, aron ang kinabuhi ni Hesus mapadayag usab sa atong lawas. 2 Corinto 4:10, NKJV

ug kinsa dayon mibalik gikan sa Dios. Dili na mahimo nga ibalik pa ang ingon niini nga mga tawo sa paghinulsol; pinaagi sa pagdumili sa Anak sa Dios, sila mismo nagasangko kaniya pag-usab sa krus ug nagapahimutang kaniya sa publiko nga pagpasipala. Hebreohanon 6:6

Niining puntoha nagtagbo ang tinuod nga krus ni Kristo sa mga prinsipyo sa kaminyoon. Si Kristo wala gayud mobiya kanato, Siya uban kanato hangtod sa katapusan sa atong mga adlaw. Nag-antos Siya tungod sa mga sala nga atong nabuhat, apan ang Iyang gugma alang kanato nagpabilin nga lig-on ug nagatugot nga dili Siya mobiya kanato.

Apan ang krus molalom pa niini. Ang Biblia nagahulagway sa kolektibong prinsipyo sa kaminyoon alang sa nasud nga Hudiyo.

Oo, ikaw usa ka babayeng mananapaw nga nagdawat ug mga langyaw imbes sa imong kaugalingong bana. Ezekiel 16:32

“Sa dihang moabot kana nga adlaw,” miingon ang Ginoo, “tawgon ninyo Ako nga ‘akong bana’ imbes nga ‘akong agalon.’”
Oseas 2:16

Ang kolektibong prinsipyo sa kaminyoon makita sa detalye sa adlaw-adlaw nga pagpuyo ni Kristo uban sa matag tawo, apan sa kolektibong kahimtang, si Kristo dili lang minyo sa nasud nga Hudiyo alang sa usa ka kinabuhi lamang, kondili Siya minyo kanila gikan pa sa panahon ni Abraham hangtod sa pagbato kang Esteban niadtong AD 34. Sulod sa 2000 ka tuig, si Kristo giabusar, gisul-oban, napugos sa paghilak tungod sa mga dautang buhat nga gihimo sa Israel. Kinsa ba ang makasabot niini nga matang sa gugma? Unsang mga pulong kaha ang makapahayag niini?

Sa katapusan, ang mga kaliwatan ni Abraham hingpit nga gibulag si Kristo. Sila hingpit nga misalikway nga mahimong Iyang asawa. Giunsa kaha paghilak ni Hesus alang sa Iyang hinigugma nga kapikas sulod sa 2000 ka tuig!

Nakita ni Kristo sa Jerusalem ang simbolo sa kalibutan nga napagahi sa kakulang sa pagtuo ug pagrebelde, ug nagdali aron maatubang ang maayong silot sa Dios. Ang mga kasakit sa nahulog nga kaliwatan, nga nagapugos sa Iyang kalag, nagpahimo sa Iyang baba sa pagpagawas sa labaw nga mapait nga paghilak. Nakita Niya ang talaan sa sala nga gisulat sa kasakit sa tawo, mga luha, ug dugo; ang Iyang kasingkasing napuno sa walay kinutoban nga kalooy alang sa mga nag-antos sa kalibutan; gipangandoy Niya nga tabangan silang tanan. Apan bisan ang Iyang kamot dili makapabalik sa dagayday sa kasakit sa tawo; pipila ra ang mangita sa ilang bugtong Tinubdan sa tabang. Andam Siya nga ihalad ang Iyang kalag hangtod sa kamatayon,

aron madala ang kaluwasan duol sa ilang abot; apan pipila ra ang moadto Kaniya aron makabaton ug kinabuhi.

Ang Kahimayaan sa langit nagahilak! Ang Anak sa walay kinutoban nga Dios nagalisang sa espiritu, nagaluya sa kasakit! Ang tanang langit napuno sa katingala sa maong kahintang. Kining tan-awon nagapadayag kanato sa grabe ka dako nga pagkadautan sa sala; nagpakita kini kung unsa kalisod ang buluhaton, bisan alang sa Walay Kinutoban nga Gahum, sa pagluwas sa mga makasasala gikan sa mga sangputanan sa paglapas sa balaod sa Dios. — *The Great Controversy*, 22

Panglantawa ang kinaiya nga gipakita dinhi! Unsa ka dakong pag-alagad, unsa ka dako nga gugma, unsa ka katingalahang grasya ang napadayag sa pagkamalahutayon sa Ginoong Hesus! Unsaon kaha nga ikonektar kini nga kinaiya sa usa ka tawo nga andam nga bulagan ang iyang asawa sulod sa daghang katuigan tungod sa “mga isyu sa pagkasinabot”? Gibubo ni Hesus ang Iyang kalag hangtod sa kamatayon aron mapildi ang labing lawom ug labing lisod nga isyu sa pagkasinabot — unsaon kaha kini ikompara sa tawo nga nagdesisyon nga tapuson ang ilang kaminyoon? Unsaon pagpasibo sa kalainan tali sa kining duha ka kinaiya? Kung mag-atubang kini nga duha ka kinaiya, dili ba mabati sa kalag ang pagkabug-at tungod sa kalainan? Ang tan-aw sa maong maluloy-ong mga mata daw sama sa mga bato nga nagakahulog sa ilang lawas. Atong hisgutan kini nga prinsipyo sa detalyado sa ulahi bahin sa silot alang sa pagpanapaw sa balaod ni Moises, ug ang espirituhanong kahulugan sa niini nga mga balaod.

Ang nasud nga Hudiyo mibulag kang Kristo, sama sa napulo ka amihanang tribo sa Israel nga mibulag kaniya pito ka gatus ka tuig ang milabay. Ang Biblia naghulagway sa diborsyo nga nagagikan sa Dios, apan napugos ang Dios sa pagpatugot nga may kalipay ang Israel sa ilang gustong buhaton, bisan pa sa kasubo.

Nakita niya [ang Juda] nga akong gibulagan ang Israel nga walay pagtuo tungod sa iyang pagpanapaw. Apan kining traydor nga

igsoon nga babaye nga si Juda wala'y kahadlok, ug karon siya usab mibulag kanako ug gihatag ang iyang kaugalingon sa prostitusyon. Jeremias 3:8

Ang Israel gahi ug ulo, sama sa usa ka gahing baka. Busa, kinahanglan ba nga pakapahulmahon siya sa Ginoo sama sa usa ka kordero sa masagwong pastulan? Biyae ang Israel, kay siya minyo na sa pag-idolohiya. Oseas 4:16-17

Napugos ang Dios nga tugutan ang diborsiyo nga mahitabo tungod kay ang Israel minyo na sa lain. Ang Dios pinaagi kang Kristo maoy inosenteng partido. Iyang gihuptan ang nahabilin nga bahin sa Israel hangtod sa katapusan. Apan sa dihang sila misalikway, napugos si Kristo nga moadto sa tanang agianan sa yuta aron pangitaon ang buta, ang pilay, ang bungol, ug bisan kinsa nga maminaw aron imbitaron sila sa pagtuman sa Iyang kasal sa katawhan.

Sa dihang andam na ang panihapon, iyang gipadala ang iyang mga alagad aron pahibaloan ang mga giimbitar. Apan tanan sila misalikway sa pag-adto! Busa iyang gipadala ang lain nga mga alagad aron isulti kanila, “Ang handumanan andam na. Ang mga baka ug mga hayop nga gipakaon pinakataas ang gibug-aton gipatay na, ug ang tanan andam na. Umari kamo sa panihapon!” Apan ang mga bisita nga iyang giimbitar wala magtagad kanila ug milakaw sa ilang kaugalingong dalan, ang usa ngadto sa iyang umahan, ang usa ngadto sa iyang negosyo. Ang uban gihuptan ang iyang mga sugoan ug giinsulto sila ug gipamatay.... “Karon adto kamo sa mga kanto sa dalan ug imbitaron ang tanang makit-an ninyo.” Busa ang mga alagad gidala ang tanang ilang makit-an, maayo ug dautan, ug napuno ang salog sa panihapon sa mga bisita. Mateo 22:3-6,9-10

Karon, ang Kristyanismo, ingon nga pagpadayon sa imbitasyon sa kasal nga gihatag sa Israel, adunay 2000 ka tuig aron motubag, apan adunay limitado kaayo nga resulta.

Si Hesus, sa pagtan-aw ngadto sa katapusang kaliwatan, nakita ang kalibutan nga nalambigit sa usa ka ilad nga sama sa nakapahinabo sa kadaut sa Jerusalem. Ang dakong sala sa mga Hudiyo mao ang ilang pagdumili kang Kristo; ang dakong sala sa kalibutan sa Kristiyano mao ang ilang pagdumili sa balaod sa Dios, nga mao ang pundasyon sa Iyang pagmando sa langit ug sa yuta. Ang mga sugo sa Jehova pagailalum ug pagaisipon. Milyones nga anaa sa pagkaulipon sa sala, mga ulipon ni Satanas, nga gikahadlokang mag-antos sa ikaduhang kamatayon, molikay sa pagpaminaw sa mga pulong sa kamatuoran sa ilang adlaw sa bisita. Makalilisang nga pagkabuta! Katingalahan nga pagkahimoot!—*The Great Controversy*, 22.2

Ang kalibutan sa Kristiyano nagadumili sa mga sugo sa Dios labi na sa pagdawat sa Trinidad, Domingo, Pasko, Pagkabhaw, ug usa ka Dios nga naggamit ug pwera aron patyon ang Iyang mga kaaway. Ang mga simbahan hingpit nga misalikway sa paghinulsol niini nga mga sala, apan si Kristo naghatag sa Kristiyanismo sa parehas nga panahon nga Iyang gihatag sa Israel, ug parehas nga panahon nga Iyang gihatag sa mga tawo sa wala pa ang baha. Ang matag usa hapit 2000 ka tuig, ang matag usa misalikway sa pagduol kang Kristo ug mahimong Iyang asawa, apan si Kristo nagpabilin nga matinud-anon sa tibuok kini nga panahon. Kining 2000-ka-tuig nga yugto wala naglimita sa gugma sa Dios, kini nagrepresentar lamang sa usa ka yugto sa panahon alang sa usa ka kolektibong entidad. Bisan kinsa nga tawo sulod sa Israel mahimo karon nga mosalmot kang Kristo ug mahimong bahin sa Iyang asawa, apan dili isip bahin sa entidad sa nasud nga Hudiyo, kondili ilawom sa bandera ni Kristo sa pagpangwali sa ebanghelyo.

Kung ang Espiritu ni Kristo andam nga mag-antos sa ingon niini nga kalisod sa pag-atubang sa matag usa kanato ug alang sa mga nasud ug simbahan sulod sa 2000 ka tuig, dili ba nato madawat kini nga Espiritu aron maglihok sa gugma ngadto sa usa ka kapikas nga molakaw batok kanato?

Tinuod nga ang uban nga kaminyoon sobra ka lisod nga kinahanglan sa usa ka tawo nga molikay gamay aron mabalik ang iyang balanse, apan kini alang ra sa katuyoan sa mapainubsanon nga pag-ampo alang sa ilang kapikas. Sama sa gisulti ni Pablo,

Apan alang sa mga minyo, adunay sugo nga dili gikan kanako, kondili gikan sa Ginoo. Ang asawa dili angay mobiya sa iyang bana. Apan kon mobiya siya, magpabilin siyang walay asawa o pagahimoon nga magkaangay pag-usab sa iyang bana. Ug ang bana dili angay mobiya sa iyang asawa. 1 Corinto 7:10

Pinaagi sa mga prinsipyo sa krus ni Kristo, makita nato nga si Kristo dili gayud mobiya sa usa ka tawo sa tibuok niyang kinabuhi. Si Kristo nag-bugkos sa kaugalingon Niya ngadto niini nga tawo “hangtod sila mabuhi.” Kini mao ang prinsipyo sa kaminyoon. Ang prinsipyo sa pagminyo pag-usab human sa diborsiyo supak kaayo sa krus ni Kristo. Kini usa ka batakan nga lain nga kinaiya.

Apan unsa man kung wala ko nasayud niini nga mga butang ug akong makita ang akong kaugalingon nga nagminyo pag-usab? Atong hisgutan ang daghan niini nga mga pangutana sa umaabot nga mga kapitulo. Apan magpahulay kita sa kasiguruhan nga ang Dios wala magkondena bisan kinsa kanato bisan unsang panahon. Apan gusto sa Dios nga luwason kita gikan sa paglaglag sa atong kaugalingon. Adunay mga prinsipyo nga nalambigit sa paghimo sa pagpanapaw nga makapugong sa kasingkasing sa tawo nga moabot aron dawaton ang grasya sa Dios nga gitanyag. Ang pagkagahi sa kasingkasing nga resulta niini nga mga buhat mahimong makamatay. Sama sa atong mabasa:

Wala ba ninyo masabti nga ang mga naghimo ug dautan dili manubanon sa Gingharian sa Dios? Ayaw ilada ang inyong kaugalingon. Ang mga nagapakaon sa **sekswal nga sala, o nagasimba sa mga idolo, o nagapanapaw**, o mga lalaking bigaon, o nagapraktis sa homosekswalidad, o mga kawatan, o mga tawo nga gahakog, o mga palahubog, o mga malupigon sa uban, o mga

mangilad—wala gayud kanila nga manubanon sa Gingharian sa Dios. 1 Corinto 6:9-10

Atong tagdon ug maayo ang pahimangno nga gisulat dinhi. Kini dili usa ka pamahayag bahin sa pagkagahi sa Dios, apan usa kini ka pamahayag bahin sa pagkagahi sa kasingkasing nga mahitabo sa kinabuhi sa mga tawo nga nagabuhat niining mga butanga. Ang Dios wala maghukom ni magkondena sa bisan kinsa; apan nagpasidaan Siya kanato tungod kay nasayud Siya unsa ka makadaot ang epekto niini kanato, unsa niini pagbaliko ug pagdaot sa atong hunahuna ug lawas. Sa diha nga kita magatubang sa atubangan ni Kristo, nga makakita ug makabati sa iyang dakong gugma alang kanato ug sa tanang iyang gitun-an aron lang maluwas ang katawhan, ang mga nagtugot sa ilang kaugalingon nga magpakasala sa mga butang nga gilista sa ibabaw dili makapasaylo sa ilang kaugalingon tungod sa ilang pagpangabuhi batok sa Espiritu ni Kristo.

Mga minahal kong igsoon, paminawa palihug ang Espiritu ni Kristo bahin niini nga mga butang. Mahimong tugutan ni Satanas ang pipila kaninyo nga masuko o masakitan sa mensahe nga anaa sa kini nga libro. Ako nangahangyo kaninyo nga maminaw ug ablihan ang inyong kasingkasing sa gitudlo sa Biblia. Makita ninyo ang kahibulongang gugma ni Kristo sa paghawid sa bilyones ka kalag sa tibuok nilang kinabuhi, nga nag-antos sa daghang kasakit ug kabalaka. Matinud-anon kong ginasulti kaninyo, kung dili kamo maghinulsol sa pagpanapaw nga nagagikan sa pagminyo pag-usab, ang inyong kasingkasing dili makalahutay sa maluloy-ong pagtan-aw ni Kristo. Palihug hunahunaa kini pag-ayo. Gihigugma kamo sa Dios ug dili Siya gustong mawala ninyo ang kaluwasan.

Maingon niana, mao kini ang gisulti sa Balaang Espiritu, “Karon, kon madungog ninyo ang Iyahang tingog, ayaw pagpagahi sa inyong mga kasingkasing sama sa gibuhat sa Israel sa dihang sila misupak ug misulay Kanako didto sa kamingawan.” Hebreohanon 3:7-8

KAPITULO 8

ANG HIMAYA SA MGA BATA MAO ANG ILANG AMAHAN

Ang punoang prinsipyo nga anaa sa libro nga *Identity Wars*, nga maoy nagtukod sa mga patukoranan sa Father of Love movement kapin na sa baynte ka tuig ang milabay, mao ang kamatuoran nga ang atong bili isip mga indibidwal dili gihubit sa atong kaugalingong mga kalampusan o kabtangan, kondili gihubit kini sa atong Amahan nga anaa sa langit.

Niadtong tuig 2006, gidayeg ako sa paghatag ug serye sa mga presentasyon nga nagasentro sa mga prinsipyo sa *Identity Wars*. Ang ikatulo nakong presentasyon sa maong serye gitawag *The Glory of Children*, nga pinasikad sa Proverbs 17:6. Sa usa sa mga slide niana nga presentasyon, ako miingon niini:

Kung buakon o pahinayon nimo ang koneksyon sa usa ka bata ngadto sa iyang amahan, imo usab nga buakon o pahinayon ang iyang bili

Isip kabahin niadtong presentasyon, akong gihisgutan ang kamatuoran nga si Sara mitawag sa iyang bana nga agalon isip usa ka timaan sa pagpasidungog, ug nga ang iyang pananglitan sa pagrespeto sa iyang bana makatabang usab sa mga anak nga magtubo nga may pagtahod sa ilang amahan. Ang inahan adunay dakong papel sa pagpanalipod sa koneksyon sa mga anak ngadto sa ilang amahan, kay ang amahan mao ang nagapahulagway sa bili sa mga anak pinaagi sa paagi nga iyang pagtratar ug pagsulti kanila.

Kini nga mga prinsipyo hingpit nga lahi sa mga prinsipyo nga akong natun-an sa akong pagkabata. Bisan pa man nga nagmalipayon ako ug nakasinati ug malinawong pagkabata, ang komunidad nga akong gipuy-an nagpunting sa bili pinaagi sa kalampusan ug mga nahimo, imbes nga ang bili pinaagi sa estruktura sa pamilya. Ang mga prinsipyo sa relasyon nga gilatid niini nga serye usa ka rebolusyonaryong kamatuoran, kay bisan pa man nga kini daw yano ug klaro, kini supak sa sistema sa kalibutan nga atong gipuy-an karon. Kon kini nga mga prinsipyo sundon, kini maoy magpahugno sa Babilonia.

Wala nako mareyalisar niadtong panahona, apan ang gabii pagkahuman sa akong mga presentasyon mao ang bag-ong bulan, ug sayo kaayo pagkabuntag atol sa maong bag-ong bulan ako nagmata uban sa lawom ug mapanambagon nga pagbati sa gugma sa akong langitnong Amahan para kanako. Sulod sa kalipay ug kahupayan sa maong pagbati sa gugma, nadungog ko sa akong hunahuna ang usa ka tin-aw ug gamhanang tingog nga nag-ingon: *Kini nga mensahe imong dad-on ngadto sa tibuok kalibutan.* Ang maong mensahe may kalabutan sa himaya sa mga anak, ug sa kamatuoran nga ang atong bili nagagikan sa atong amahan ug ng elemento nga nagapadayon sa koneksyon tali sa anak ug sa iyang amahan mao ang mahinungdanong papel sa inahan pinaagi sa mapainubsanon nga pagtahod ug tinuoray nga gugma alang sa iyang bana, aron mapabilin ang espirituhanon ug emosyonal nga koneksyon sa amahan nga maoy gigikanan sa bili ug pagkatawo sa mga anak.

Usa ka tuig ang milabay sa diha nga ako nakasabot nga, ingon nga ang bana ug asawa mao ang hulagway sa Dios ug sa Iyang Anak, ang akong pag-ila sa akong tinuoray nga bili ingon nga anak sa Dios kinahanglan nga moagi pinaagi kang Kristo, ang Anak sa Dios. Siya, pinaagi sa Iyang mapainubsanon nga pagtahod ug tinuoray nga gugma ngadto sa Iyang Amahan, maoy nagahatag kanako sa kahigayunan nga makonektar ug makasabut sa akong bili ug pagkatawo diha sa akong langitnong Amahan.

Ang pagkahibalo niini nga kamatuoran hingpit nga nagpadayag sa Trinidad ingon nga tiglaglag sa sistema sa bili sa langit. Ang relasyonal nga istruktura sa Trinidad, nga nagpasabot nga ang pagkakapareho gibase sa kinaiyanhon nga gahum, nagbatok sa tinuod nga panalanginong sistema sa Dios alang sa pamilya. Ang Trinidad nagpatin-aw sa co-equality o managsama sa Anak ug sa Amahan pinaagi sa gahum nga naa na daan kaniya; diin ang Anak wala makadawat ni bisan unsa ni wala makat-on gikan sa Iyang Amahan, busa wala'y klarong hinungdan nganong ang Amahan adunay pagka-ulo ibabaw sa Anak. Sa sukwahi, ang Biblia naghulagway sa mahigugmaong Amahan nga nagapanalangin sa Iyang Anak sa tanang butang, ug sa mapainubsanon nga pagpasakop ug pagtuman sa Anak, nga nabuhi uban ang pagpasalamat sa Iyang Amahan nga naghatag kaniya sa tanang butang.

Ang pag-ila sa Anak sa Dios sa Iyang panulondon gikan sa Amahan mao ang gahum nga nagapabuhi sa Iyang pagpasalamat. Ang panulondon nga gihatag sa Anak mao ang ebidensya sa Agape nga gugma sa Amahan, nga nagahatag kaniya sa tanang butang.

Kini nga mga prinsipyo gidesinyo aron makita sa relasyon sa bana ug asawa. Si Eba nakadawat sa tanan nga naa kaniya gikan sa iyang bana. Ang gusok nga gikuha gikan sa kiliran sa lalaki gihulma nga babaye. Sa dihang ang lalaki makahinomdom nga ang babaye naggikan kaniya, kini nagadasig kaniya nga magpadayon sa pagpanalangin ug pag-atiman kaniya. Samtang ang asawa, nga

naghinumdom sa iyang panulondon gikan sa lalaki, nagapuyo sa pagpasalamat kaniya, nagadawat sa iyang mga panalangin, ug nagapuyo sa mahigugmaon nga pagpasakop ug pagkamasinugtanon kaniya. Aron mas klaro nga mapamatud-an kini nga punto, gusto nakong maghisgot gikan sa libro nga *Life Matters* nga nagpatin-aw niini sa mas lawom ug detalyado nga paagi.

Sa dihang gihimo si Adan, gihatagan siya sa iyang langitnong Amahan ug usa ka panulondon. Siya adunay lapad nga kabtangan, matahum nga pinuy-anan, maayong trabaho ug maayong kaugmaon sa karera. Siya maayo kaayo ug panghunahuna, kusgan, ug siyempre, hilabihan ka gwapo. Sa dihang gihimo si Eba, nadawat niya kining tanan nga panulondon sa dihang nahimo siyang asawa ni Adan ug gikuha niya ang ngalan niini.

Genesis 5:2 Lalaki ug babaye ang gibuhat Niya; ug Iyang gipanalanginan sila, ug gitawag Niya ang ilang ngalan nga Adan, sa adlaw nga sila gibuhat.

Gisulti dinhi nga gitawag sa Dios ang ilang ngalan nga Adan. Gidawat ni Eba ang ngalan sa iyang bana, ug ang tanang bahandi, kabtangan, ug mga butang nga gihuptan ni Adan, nahimong iya pinaagi sa ilang relasyon. Wala niya kini giangkon pinaagi sa iyang kaugalingong paningkamot; wala usab siya magpakita nga takos siya nga mahimong igkausa kaniya pinaagi sa iyang kaugalingong abilidad — ang tanan nga iyang nabatonan gikan kang Adan. Busa, walay kabubut-on ug walay hustong rason nga maghunahuna sa lahi nga paagi. Kon atong tugotan ang atong kaugalingon nga makita si Eba nga migikan kang Adan ug nga gihatagan sa tanan nga iya, ug gihatagan usab ug hunahuna nga makasabut ug makaila kaniya, atong makaplagan ang tinuod nga sukaranan sa pagdumala sa mga relasyon ug sa pagtan-aw nga sila managsama ug bili.

Ang pagkakapareho o pagkasama sa relasyon dili bahin sa gahum, pagdumala, o kabtangan, apan bahin kini sa abilidad sa pagsabot ug pag-ila sa usa ka tawo. Ang pagtan-aw sa pagkatawo sa babaye niining paagiha mao lamang ang tinuod nga pamaagi sa paghubit sa pagkakapareho sa relasyon. Ang babaye mao ang yawe sa usa ka gingharian nga mahitungod sa relasyon.

Busa, ang pag-ila sa pagkatawo sa lalaki isip tinubdan o pangulo, ug sa babaye isip maga-atiman o masinugtanan nga nagapakita sa dagway sa Langitnong Amahan ug sa Anak, mao ang labing hinungdanong yawe sa pagtukod sa usa ka lig-on ug malungtarong kinabuhi nga nagabarug diha sa usa ka kusgan ug maharmonya nga sistema sa relasyon. —*Life Matters*, 49

Kini nga mapanalanginon nga panaghiusa, nga gihimo diha sa dagway sa Amahan ug sa Anak, mao ang panaghiusa diin ang mga anak ginahimo. Ang pagkatawo o identidad sa bata nagagikan gikan niini nga mahigugmaong panaghiusa. Ang agianan sa panalangin nga ginapuy-an sa bata hingpit nga nagadepende sa ginikanan sa ilang pagpadayon sa mga prinsipyo sa panalangin ug pagpasakop.

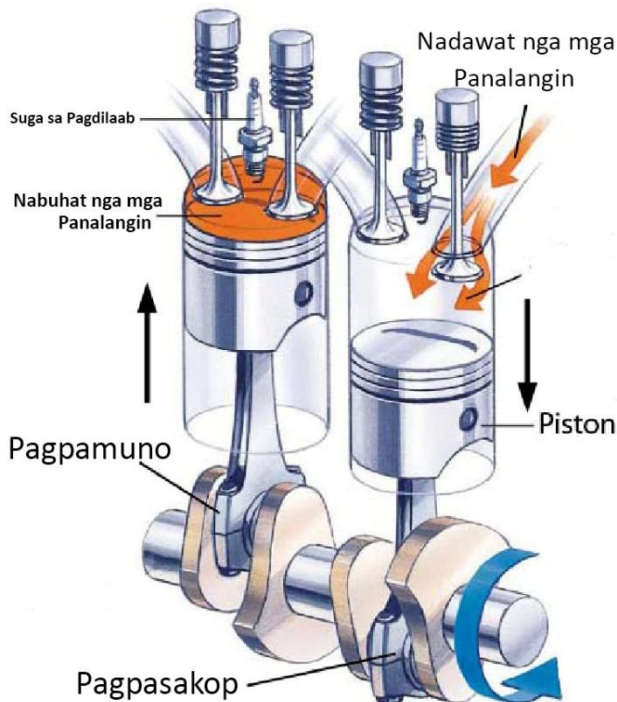
Ang abilidad sa usa ka bata nga magpabilin nga konektado sa iyang amahan, diin niya gidawat ang iyang himaya, nagadepende sa mapainubsanon ug matinahuron nga kinaiya sa asawa. Ang kinaiya sa asawa nagadepende sa panalangin nga gikan sa bana. Kini nga *Makina sa Panalangin* maayong pagkahan-ay ug sensitibo, ug kon kini maguba, ang pag-agay sa panalangin mohunong: Ang sistema sa bili maguba, ug ang mga anak makasinati ug pagkawala sa pagtan-aw sa ilang kaugalingong bili, nga magdala sa depresyon, kabalaka, ug mga kinaiyang maguba sa kaugalingon.

Ang mga prinsipyo sa Makina sa Panalangin gipatin-aw sa libro nga *Original Love*. Akong ihatag dinhi ang may kalabutan nga bahin mahitungod niining Makina sa Panalangin:

Ang pinasikad nga panag-uban tali sa lalaki ug sa babaye mahimo untang magpadayon sa walay katapusan nga paglihok sa gugma,

usa ka pag-awas nga sama sa tuburan nga dili gayod maulawan. Ang sekreto, ang yawe, ang sentro, ang kasingkasing niining talagsaong paglihok sa gugma nagapahimutang sa yano apan gamhanang kamatuoran sa pag-ila ug paghinumdom sa imong sinugdanan ug sa paagi nga ikaw nahimo. Hangtod nga si Adan magpabilin nga naghinumdom nga siya gimugna ug gibutang sa tanaman isip pinuno ug magmamando aron mag-atiman, magpanalipod, ug mahimong matinud-anong tinugyanan sa tanang gihatag kaniya, siya magapadayon sa pag-awas sa tanang panalangin nga gihatag kaniya ngadto sa mga butang nga gibuhatan siya nga mamando. Samtang ang babaye modawat sa kapun-on sa panalangin gikan sa iyang bana ug motan-aw kaniya uban sa mahigugmaong pagtahod, malipayong pagpasakop, ug masaligon nga pagtuman, samtang iyang gipakita ang pagsalig sa iyang pagkapangulo ug gipasidunggan ang iyang pagkapangulo, sama siya sa usa ka babaye nga nagatindog sa usa ka atabay, nagakuha siya gikan sa kasingkasing sa iyang bana ug mas dagkong panalangin kaysa kaniadto.

Mahimo natong ilarawan kini nga lihok sa gugma pinaagi sa

pananglitan sa usa ka duha ka piston nga makina. Ang unang piston mao si Adan, nga sa iyang kalipay nga nakaila sa usa ka tinuod nga kauban nga gikan kaniya mismo, nagasugod ug nagpagawas sa usa ka balud sa panalangin nga nagpadala ug mahimayang kalayo ngadto sa lungag sa ikaduhang piston ug sa samang higayon, kini nga lihok nagapahikot sa crankshaft nga nagpatindog sa ikaduhang piston ngadto sa ibabaw, nga dayon nagapasiga sa mahigugmaong tubag. Ang tubag gikan sa ikaduhang piston nagapasaka ug nagadungog sa unang piston, ug nagapuno sa iyang lungag pinaagi sa malipayong pagpasakop, pagtahod, ug pagdayeg. Kini usab nagapalihok sa mas dagkong panalangin, ug ang siklo sa paghatag ug pagdawat sa panalangin nagapadayon nga walay katapusan. Pagkatahom nga laraw! Pagkatalagsaong hulagway sa paglihok sa tibuok uniberso, kay kita gimugna diha sa larawan sa Dios. Genesis 1:27.—*Original Love*, 10-11

Ang kalamboan sa katawhan nag-agad sa husto ug padayon nga paglihok niining Makina sa Panalangin. Ang sukaranan sa pagpadagan niini nagasalig sa bana ug asawa nga nagasimba sa tinuod nga Dios ug sa Iyang Anak, kay kini mao ang Balaan nga Sumbanan sa kinabuhi. Sa dihang imong tan-awon ug ilhon ang tinuod nga Dios, anaa sa imong kamot ang yawe nga magapasiugda sa paglihok sa Makina sa Panalangin. Ang tinuod nga panaghiusa sa Amahan ug sa Anak mao ang gapos nga gigikanan sa tibuok uniberso. Busa, ang pagsimba sa Amahan ug sa Anak mao gyud ang hinungdanon ug gikinahanglan alang sa kalamboan ug panag-usa sa uniberso.

Kon kini nga panaghiusa mabungog o maguba, ang kamatayon ug kalaglagan mao gayud ang siguradong sangputanan. Sa dihang kini nga panaghiusa maputol tali sa bana ug asawa, kamatayon ug kalaglagan usab ang dili malikayan nga resulta. Ang matag panimalay nagarepresentar sa langit sa gamayng hulagway, sama sa gisulti ni Ellen White.

Sa niini nga kahayag, kinahanglan nga klaro kaayo nga kung ang bana ug/o asawa mawad-an sa bugkos sa gugma, ang ilang mga anak mawadan usab sa mahinungdanong koneksiyon ngadto sa ilang amahan. Kung ang usa ka bana magmalupigon o mag-abuso sa iyang asawa, kini nga babaye mahatagan og dako nga pagtintal nga mobulag o magdiskonektar gikan kaniya aron mapahunong ang pag-abuso. Apan sa dihang mahitabo ang pagbulag o pagkabungkag sa koneksiyon, ang panaghiusa nga gigikanan sa ilang mga anak maguba. Ug kung mawala kini nga panaghiusa, ang ilang mga anak malibog ug mawad-an og emosyonal nga baruganan.

Kung ang babaye muhunong sa pagtahod sa iyang bana, ang mga anak nga anaa sa iyang agianan sa impluwensiya maapektuhan usab ug magtubo nga walay pagtahod sa ilang amahan. Ug kon kini mahitabo, ang posibilidad nga makadawat sila sa panalangin gikan sa ilang amahan mubuslot pag-ayo o halos mawala.

Kung ang asawa maminyo pag-usab, ang kahimtang mosaka sa usa ka lahi nga lebel sa kalisud. Ang mga anak mailaila sa usa ka ikatulong tawo nga mogamit sa ngalan nga amahan apan dili siya tinuod nga amahan sa mga bata. Sa laing bahin, kon ang amahan mukuha og lain nga asawa, ang mga anak usab makailaila sa usa ka bag-ong inahan nga dili mao ang ilang tinuod nga inahan, kay ang mga anak wala man gikan sa panaghiusa sa maong bag-ong kaminyoon.

Ang ingon niini nga kahimtang usa ka katalagman alang sa mga anak, tungod kay sila malibog kon kinsa ang angay nilang pasidunggan ug tumanon. Ang ganghaan diin nagagikan ang panalangin mahimong matabonan ug lisod na kini pangitaon. Apan ang labing importante nga punto mao ang kawad-on sa Makina sa Panalangin nga maoy gigikanan sa pagkatawo sa mga bata. Tungod niini, ang tibuok identidad ug bili sa bata mapikas ug maguba.

Minahal nga magbasa, ako nag-ampo nga makita unta nimo ang kabug-at niini nga isyu. Kini mao ang usa sa mga yawe nga nagpasabot nganong ang Biblia dili mouyon sa pagminyo pag-usab samtang buhi pa ang duha ka magtiayon. Ang mga balud nga epekto niini nagdala ug dakong kadaot sa komunidad.

Apan unsa man kung ang magtiayon magbulag ug magminyo pag-usab bisan wala silay mga anak? Ang sistema sa bili sa asawa may kalambigitan gihapon sa iyang bana. Sama sa pagpahayag sa Dios sa bili sa Iyang Anak sa dihang Iyang giingon “Ikaw mao ang akong hinigugmang Anak,” ang bana usab nagpahayag sa bili sa iyang asawa pinaagi sa malumo nga mga pulong, mahigugmaong pagtagad, ug mga panalangin nga iyang gihatag kaniya.

Kung ang asawa mawad-an og koneksyon sa iyang bana, siya emosyonal nga mapasakitan tungod sa maong kahimtang. Ang iyang panginahanglan sa gugma ug pagtagad mahimong mas molalom, apan ang labing daotan nga buhaton mao ang pagpangita og kalingawan sa lain nga lalaki, tungod kay ang Dios naghimo kanila nga usa ka unod sa dihang sila nagminyo. Sa ingon nga napasakitan ug huyang nga kahimtang sa panghunahuna, mahimong mabutang siya sa peligro ug mahimong biktima sa mapahimuslanong pamatasan sa mga lalaki, nga mosangpot sa mas hilabihan nga kahimtang kaysa kaniadto.

Ingon nga gisugo kita sa Dios pinaagi sa Balaang Kasulatan nga dili magminyo pag-usab, kadtong mohimo niining lakanga, buhaton nila kini nga walay panalangin ug giya gikan sa langit. Apan, ato kining klaruhon, nga dili kini nagpasabot nga biyaan sa Dios ang Iyang anak nga nasakitan, hinunoa, nagpasabot kini nga maatubang sila sa daghang mga kalisdanan ug kasakit nga unta ilang malikayan.

Ang malumo ug mahigugmaong kasingkasing sa usa ka babaye klaro nga wala gihi-mo aron antuson ang pag-abuso. Kon siya nakasinati ug daghang katuigan sa pag-abuso nga wala ang tabang sa Espiritu sa Dios aron siya mapalig-on, mapugos siya nga

pagahion ang iyang kaugalingon aron lang mabuhi. Kinahanglan niyang magpahiangay kanunay sa “bag-ong normal” nga kahimtang. Ang ingon nga klase sa pag-abuso makahinay sa proseso sa pag-ayo ug pagbangon. Busa, ang labing maalamon nga buhaton mao ang pagpangita ug kalipay ug kalingawan diha kang Kristo, mopuyo sa pamilya o usa ka igsoon diha kang Kristo kon mahimo, apan dili gayud mangita ug kasinatian sa kalingawan sa mga bukton sa lain nga lalaki.

Ang mga babaye nga nakasinati ug pag-abuso kasagaran nagpagula ug usa ka timaan sa kasakit nga makadani sa mga abusadong lalaki, nga wala nila kini namatikdi. Mahimo kini molungtad ug pila ka tuig aron makaayo sila gikan sa ingon nga kasinatian, apan pinaagi sa kasigurohan nga sila mga anak nga babaye sa Dios, mabalik nila ang ilang kalig-on ug panimbang sa kinabuhi.

Ang usa ka lalaki nga makaengkwentro sa pagkawala sa iyang asawa human siya mahinuklogan niini o masinati ang iyang kakulang sa pagpasalamat, moagi ug susama nga kasinatian. Kinahanglan niyang pagahion ang iyang kaugalingon aron mabuhi gawas kon siya adunay lawom nga sukod sa grasya sa Dios. Si Kristo ra, ang Anak sa Dios, ang makahimo sa pagpuno sa trahedya nga pagkawalay uban sa usa ka kapikas.

Sa kaso nga mamatay ang usa ka kapikas, ang Dios mao ang nagahiusa sa bag-ong magtiayon aron mahimong usa ka unod. Kini nga kamatuoran maoy nagapadayon nga abli ang agianan sa panalangin gikan sa bag-ong kapikas. Apan kon ang usa ka magtiayon magminyo pag-usab human sa diborsyo, dili ang Dios ang nagahiusa kanila, ug tungod niana ang Makina sa Panalangin dili molihok sumala sa orihinal nga gidesinyo niini.

Apan ang pinakapunto niini nga kapitulo mao ang paglaglag sa sistema sa panalangin sa Dios kon ang mga tawo magminyo pag-usab samtang buhi pa ang ilang kapikas. Kini nagdala ug dako nga kadaot sa mga anak, bisan pa man kon sila mga hamtong na. Ang

kaguliyang nga resulta niini mao ang tinubdan nganong gidumtan sa Dios ang diborsyo.

Ang pinakamakusog nga pagpamatuod sa maayong balita mao ang amahan nga nagasulti sa iyang mga anak kung unsa niya sila kamahal, pinaagi sa asawa nga nagadayeg, nagasalig, ug nagtugyan sa pagpangulo sa iyang bana ngadto sa mga kamot sa Dios. Kini mao ang himaya sa mga anak (Panultihon 17:6) ug mao kini ang hinungdan nga sa katapusang mga adlaw, ang Dios magabalik sa mga kasingkasing sa mga amahan ngadto sa ilang mga anak, ug sa mga anak ngadto sa ilang mga amahan (Malakias 4:6) aron mapildi ang tunglo sa nagkabungkag nga mga panimalay.

KAPITULO 9

DIBORSIYO SA BALAOD NI MOISES

Sa kapitulo dos, atong gihisgutan nga ang pagpasabot ni Hesus sa balaod ni Moises nakapahimugso ug daghang mga pangutana. Karun, atong balikan kining sugilanon nga nasulat sa libro ni Marcos ug atong tukion pag-ayo ang mga implikasyon niini.

May pipila ka mga Pariseo nga miduol kang Hesus ug mituyo sa pagpanilap Kaniya pinaagi sa usa ka pangutana: “Tugotan ba nga ang usa ka lalaki makigbulag sa iyang asawa?” Mitubag si Hesus kanila pinaagi usab sa pangutana: **“Unsa man ang gisulti ni Moises sa balaod mahitungod sa pagbulag?”** Mitubag sila: “Gitugotan kini ni Moises. Giingon niya nga ang usa ka lalaki makahatag sa iyang asawa ug kasulatan sa pagbulag ug ipadala siya palayo.” Apan mitubag si Hesus, **“Gisulat ni Moises kining sugoa tungod lamang sa pagkagahi sa inyong mga kasingkasing.** Apan gikan pa sa sinugdanan sa paglalang, gibuhat sa Dios ang lalaki ug babaye. Mao kini ang hinungdan nga ang usa ka lalaki mobiya sa iyang amahan ug inahan, ug makighiusa sa iyang asawa, ug silang duha mahimong usa ka unod. Tungod kay sila dili na duha, kondili usa, busa ayaw pagbulaga kon unsay gihiusa sa Dios.” Unya, dihang sila na

lamang sa sulod sa balay uban sa Iyang mga tinun-an, gibalikan nila ang maong isyu. Ug siya miingon kanila, “Ang bisan kinsa nga magbulag sa iyang asawa ug magminyo ug lain, nakasala siya ug panapaw batok sa iyang asawa. Ug kon ang usa ka babaye magbulag sa iyang bana ug magminyo ug lain, nakasala usab siya ug panapaw.” Marcos 10:2–12

Ang mga Pariseo nagtuo nga ang tanang gisulat ni Moises sa balaod mao ang hingpit nga kabubuton sa Dios; usa ka hulagway sa Iyang balaang kinaiya. Apan gipadayag ni Hesus kanato nga ang bahin sa balaod ni Moises mahitungod sa pagbulag usa lamang ka pag-uyon tungod sa pagkagahi sa kasingkasing sa mga tawo o mas tukion pa, usa ka pagpasantup sa kinaiya sa tawo mismo, dili sa Dios. Dakong butang kini nga kamatuoran, tungod kay nagpasaka kini sa pangutana, “Aduna pa bay uban nga mga bahin sa balaod ni Moises nga mahimong resulta lamang sa pag-uyon tungod sa pagkagahi sa kasingkasing sa mga tawo?”

Ang sugilanon ni Paraon nagpadayag kanato sa prinsipyo nga maoy hinungdan sa pagkagahi sa kasingkasing: ang pagdumili sa pagpaminaw o pagtuo sa pulong sa Dios.

Ug migahi ang kasingkasing ni Paraon, ug wala siya maminaw kanila, ingon sa gisulti sa Ginoo. Exodo 7:13 NKJV

Unya miingon ang mga mago kang Paraon, “Kini *mao* ang tudlo sa Dios.” Apan migahi ang kasingkasing ni Paraon, ug wala siya maminaw kanila, sama sa gisulti sa Ginoo. Exodo 8:19 NKJV

Ang maong prinsipyo magamit usab kon ang katawhan sa Dios kulang sa pagtuo sa mga saad nga Iyang gihatag, mangayo ug ilhanan, o mosalikway lang sa pagtuo. Sa dihang nagsaad ang Dios kang Abraham nga siya pagahatagan ug anak, si Abraham sa sinugdanan miduhaduha, apan sa ulahi mituo siya sa Dios, ug tungod sa iyang pagtuo kini giisip kaniya nga pagkamatarung. Apan human dayon nga nagsaad ang Dios kaniya sa yuta, si Abraham nangayo ug ilhanan. Ang sugo sa Dios nga magdala siya ug mga mananap alang sa halad dili mao ang hingpit nga kabubut-

on sa Dios, apan usa ka pagpaubos tungod sa kakulang sa pagtuo ni Abraham, ug busa kini nagpakita sa kinaiya ni Abraham.

Apan ang patriarka nag-ampo gihapon alang sa usa ka makita nga timaan ingon nga pagpamatuod sa iyang pagtuo ug ebidensiya usab alang sa mga kaliwatan sa umaabot nga matuman gyud ang maloloy-on nga mga katuyoan sa Dios alang kanila. **Ang Ginoo mapainubsanon nga miuyon sa pagpasulod og usa ka tugon uban sa Iyang alagad, pinaagi sa paggamit sa mga porma nga kasagarang gigamit sa mga tawo aron patikan ang usa ka seryosong kasabutan.** Pinaagi sa balaang giya, si Abraham naghalad og usa ka baka nga babae, usa ka kanding nga babae, ug usa ka karnero, nga tagsa ka tulo ka tuig ang edad, ug gibahin niya ang mga lawas niini ug gibutang kini sa gilay-on sa usag usa. Gidugang usab niya ang usa ka salampati ug usa ka piso nga kalapati, apan kini wala niya gibahin. Human niini, si Abraham naglakaw nga may pagtahod taliwala sa mga bahin sa halad, samtang naghimog usa ka solemne nga panumpa sa Dios sa walay katapusang pagtuman ug pagkamasinugtanon.—*Patriarchs and Prophets*, 137.1

Ang Dios mapainubsanon nga miuyon sa paggamit og paagi nga masabtan ni Abraham. Sa dihang naay paglangan sa pagkahimugso sa anak nga gisaaran, si Abraham nakigbisog sa iyang pagtuo. Human sa kapakyasan sa iyang pagtuo diha sa pagpanganak kang Ismael pinaagi kang Hagar, ang Dios usab misaad pag-usab kang Abraham nga siya magabaton og anak.

“Ako magapamuhat og usa ka tugon uban kanimo, pinaagi niini ako magagarantiya sa paghatag kanimo og walay kinutuban nga kaliwatan.” Sa pagkadungog niini, si Abram mihapa sa yuta. Unya miingon ang Dios kaniya, “Kini mao ang akong tugon uban kanimo: ikaw akong himoon nga amahan sa daghang mga nasod! Dugang pa, usbon ko ang imong ngalan. Dili na ikaw tawgon nga Abram. Kondili Abraham, kay ikaw mahimong amahan sa daghang mga nasod. Himoon ko ikaw nga labing mabungahon.

Ang imong kaliwatan mahimong daghang mga nasod, ug ang mga hari magagikan kanila!” Genesis 17:2–6

Apan tungod sa kawalay pagtuo ni Abraham, kinahanglang usab nga moangay ang Dios sa mga batasan ug mga binuhatan sa mga tawo niadtong panahona. Gihatagan sa Dios si Abraham sa ilhanan sa pagtuli. Gihisgutan ko na kini nga hilisgutan sa akong libro nga *Mirror Principle*, ug akong tukion kini dinhi aron palapdan ang maong punto.

Ang pangutana nga kinahanglan natong tubagon mao, nganong gipili man sa Dios ang pagtuli isip usa ka ilhanan? Tungod kini sa kawalay pagtuo ni Abraham, busa gihatagan siya sa Dios og mas lawom nga kapadayagan bahin sa unod sa iyang kasingkasing. Kon atong tun-an ang gigikanan sa pagtuli, makaplagan nato ang usa ka makapaikag kaayo nga kamatuoran.

“Ang mga larawan nga giukit sa lubnganan sa Ikaunom nga Dinastiya (2345–2181 BCE) **sa Ehipto giisip nga mao ang pinakadaan nga dokumentadong ebidensiya sa pagtuli**, ang labing karaang hulagway niini makita sa usa ka mabaw na ukit sa bato nga gikan sa necropolis sa Saqqara (mga tuig 2400 BCE). Sa labing karaang sinulat nga talaan, nga gihimo sa usa ka Ehipsiyano nga ginganlan og Uha sa ika-23 nga siglo BCE, iyang gihulagway ang usa ka masa nga pagtuli ug nagpasigarbo sa iyang abilidad nga mapugngan ang kasakit nga walay pagreklamo:

“Sa dihang ako gituli uban sa usa ka gatus ug baynte ka mga lalaki... wala’y usa kanila ang midum-og, wala usab’y usa kanila ang nadum-og, wala’y usa kanila ang nangasamad, ug wala usab’y usa kanila ang nasamad.”⁹

Ang pagtuli unang natala sa Ehipto ug nagsugod nga gipraktis dili pa dugay sa panahon ni Abraham. Ang pagtuli sa Ehipto ginabuhat sa panahon sa pagdulungtad o pagdako sa bata ngadto

⁹ https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_circumcision

sa pagkabatan-on. Makapainteres nga si Agar, ang inahan ni Ismael, usa ka Ehipsyana, ug sa dihang gisugo sa Dios si Abraham nga dad-on ang timaan sa pagtuli sa iyang panimalay, si Ismael mao ang napulo ug tulo anyos, nga mao ang edad sa pagkabatan-on. Ingon nga usa ka Ehipsyana, si Agar siguradong pamilyar kaayo sa pagtuli ug posibleng siya mismo ang nangayo kang Abraham nga tuli-on ang ilang anak sa edad sa pagkabatan-on, sama sa naandan nga ginabuhat sa Ehipto.

Si Abraham siyamnapu't siyam anyos ang edad sa dihang siya gituli, ug si Ismael, ang iyang anak, napulo ug tulo anyos. Sa mao gihapong adlaw, silang duha, si Abraham ug ang iyang anak nga si Ismael gituli... Genesis 17:24-26

Pagkahuman dayon nga gihatagan sa Dios si Abraham sa ilhanan sa pagtuli, Iyang gipasalig pag-usab nga Ihatag Niya kang Abraham ang usa ka anak pinaagi kang Sara. Si Abraham hapit na mag-100 anyos ug si Sara labaw na kaayo sa edad nga makabaton og anak. Sa dihang gihatag sa Dios ang saad, gipadayag niadto ang kakulang sa pagtuo ni Abraham.

Unya miingon ang Dios kang Abraham, “Mahitungod kang Sarai, imong asawa — dili na Sarai ang iyang ngalan. Gikan karon, tawgon siya nga Sara. Ug pagapanalanginan ko siya ug Ihatag ko kanimo ang usa ka anak pinaagi kaniya! Oo, pagapanalanginan ko siya pag-ayo, ug siya mahimong inahan sa daghang mga nasud. Ang mga hari sa mga nasud manunubli gikan sa iyang kaliwatan.”

Unya miyukbo si Abraham sa yuta, **apan nikatawa siya sa iyang kaugalingon tungod sa kawalay pagtuo.** Naghunahuna siya, “Unsaon man ako mahimong amahan sa edad nga 100 anyos? Ug unsaon man si Sara nga makabata nga siyay siyamnapulo na ka tuig?” Busa miingon si Abraham sa Dios, “Hinaut nga si Ismael

magapuyo ilalum sa Imong espesyal nga panalangin!”
Genesis 17:15–18

Busa, makita nato nga si Abraham wala mituo sa pulong sa Dios. Hinuon, gusto niya nga dawaton sa Dios ang iyang kaugalingong buhat pinaagi sa pagpamugna kang Ismael. Ang sugo sa Dios bahin sa pagtuli daw nagpamatuod sa tinguha ni Abraham nga si Ismael mao ang saad nga kaliwat. Si Ismael miabot na sa edad sa pagkamapanahon, ug sumala sa kostumbre sa mga Egipcio, kinahanglan siyang andamon alang sa pagkamalahutayon pinaagi niining ritwal. Gisulti sa Dios kang Abraham ang mga hunahuna nga anaa sa iyang kasingkasing, sama sa gibuhay sa Dios kang Adan sa dihang miingon Siya, “ang tawo nahimo nang sama kanato sa pagkahibalo sa maayo ug daotan.” Ang pagtuli naggikan kang Abraham, tingali pinaagi kang Hagar. Gipakita sa Dios ang kakulang sa pagtuo ni Abraham pinaagi sa usa ka pagministeryo sa kamatayon ug gibag-o kini nga proseso ngadto sa usa ka ilhanan sa pagtuo. Kay unsa pa bay mas matarong nga tawgon nga pagministeryo sa kamatayon kay sa usa ka hamtong nga lalaki nga mapugos sa paggamit ug kutsilyo aron putlon ang usa ka bahin sa iyang kinatawo! —*Mirror Principle*, 151-152

Ang kasaysayan nagpadayag kanato nga ang praktis sa pagtuli unang natala sa Egipto. Posible nga si Hagar maoy nangayo kang Abraham nga buhaton kini alang kang Ismael, tungod kay siya man ang inahan ug adunay katungod niini; dili unta niya kini isugyot kung anak pa ni Sara si Ismael. Kung si Abraham mituo pinaagi sa pagtuo nga ang Dios magahatag kaniya ug anak pinaagi sa lehitimong agianan, ang iyang asawa nga si Sara, dili unta kinahanglan nga mahimong kabahin sa balaod ang pagtuli. Kini usa lamang ka pamaagi nga nagpakig-uyon sa paagi sa paghunahuna sa tawo. Nasabtan kini ni Pablo sa dihang nagsulat siya nga:

Kay walay kalainan kon ang usa ka tawo tuli o dili tuli. Ang importante mao ang pagtuman sa mga sugo sa Dios. 1 Corinto 7:19

Ug si Ellen White misulat:

Kung ang tawo pa lamang nagbantay sa kasugoan sa Dios nga gihatag kang Adan human siya mahulog sa sala, nga gipreserbar ni Noe ug gisunod ni Abraham, **dili na unta kinahanglan ang ordinansa sa pagtuli.** Ug kung ang kaliwatan ni Abraham matinumanon unta sa kasabutan nga gipakita pinaagi sa pagtuli, dili unta sila mapasipala ngadto sa pagsimba sa mga diosdios, ni kinahanglan pa sila nga mag-antos ug pagkaulipon sa Egipto; Ilang ipabilin sa hunahuna ang kasugoan sa Dios, ug dili na unta kinahanglan ipahayag kini gikan sa Sinai ni isulat sa mga papan sa bato. **Ug kung ilang gipamuhatan ang mga prinsipyo sa Napulo ka Sugo, dili unta kinahanglan nga maghatag pa si Moises ug dugang nga mga panudlo gikan sa Dios.** — *Patriarchs and Prophets*, 364.2

Mao kini ang problema kung ang mga tawo sa usa ka kaliwatan dili mamati sa mga panawagan sa Dios. Sa pagpili nila ug dalan nga supak sa kabubut-on sa Dios, ilang gitukod ang mga binuhatan o batasan sa kultura nga kasagaran madawat sa sunod nga kaliwatan ingon nga normal nga paagi o bisan pa usa ka gikinahanglanon sa Dios. Niining kangitngit, mapugos ang Dios sa pagsulti pinaagi sa ilang sayop nga kultura gamit ang mga simbolo ug mga prinsipyo nga masabtan sa tawo, apan dili kini nagpakita sa tinuod nga mga prinsipyo ni sa kinaiya sa Dios.

Klaro nga adunay risgo sa pagbuhat niini, tungod kay dali ra nga masabtan nga parehas ka sa kinaiya sa mga tawo nga gusto nimong maabot. Ang nag-inusarang paagi aron mahibal-an kung kanus-a ang Dios nagpaubos ug nagpakig-angay sa atong kahimtang, ug kanus-a Siya nagsulti bahin sa mga butang nga nagpadayag sa Iyang kaugalingong kinaiya, mao ang pinadayag nga gipakita kanato pinaagi sa kinaiya ni Hesu-Kristo.

Atong makita kini nga prinsipyo sa pagpaangay diha sa istorya nga gisugilon ni Hesus bahin sa adunahang tawo ug si Lazaro.

Niining sambingay [sa adunahang tawo ug si Lazaro], **si Kristo nagpakig-istorya sa mga tawo pinasikad sa ilang kaugalingong pagsabot. Ang doktrina bahin sa usa ka buhing kahimtang tali sa kamatayon ug pagkabanhaw gipangtuohan sa daghang mga tawo nga naminaw sa mga pulong ni Hesus. Ang Manluluwas nahibalo sa ilang mga hunahuna, ug Iyang gihimo ang sambingay aron ipasulod ang mga mahinungdanong kamatuoran pinaagi niining mga daan nang pagtoo. Gipakita Niya sa mga naminaw ang usa ka samin diin ilang makita ang ilang tinuod nga kahimtang atubangan sa Dios. Gigamit Niya ang naghari nga pagtoo aron ipadayag ang mensahe nga gusto Niyang ipabati sa tanan — nga ang bili sa usa ka tawo dili sukdon sa iyang mga kabtangan; kay ang tanan nga iyang gipanag-iya gihatag lamang kaniya isip hulam sa Ginoo. Ang sayop nga paggamit niining mga gasa magapahimutang kaniya sa ubos pa kay sa labing kabus ug labing nag-antos nga tawo nga nahigugma sa Dios ug nagsalig Kaniya. — *Christ's Object Lessons*, 263.2**

Si Hesus wala magtudlo sa doktrina sa dili-mamatay nga kalag ngadto sa Iyang mga naminaw, kondili nagsaysay Siya og usa ka istorya sumala sa ilang kaugalingong mga pagtoo. Mao kini usab ang gibuhat sa Dios kang Abraham mahitungod sa isyu sa pagtuli. Ang pagtuli mao ang ebidensiya sa pagkagahi sa kasingkasing, apan aron maluwas ang makasasala, ang Dios nagtagbo kaniya diha sa maong kahimtang.

Ang maong prinsipyo mahimong ipasabot usab sa hilisgutan bahin sa pagbato. Ang pagbato tungod sa pagpasipala unang natala sa Biblia nga usa ka binuhatan nga gigikanan sa mga Ehipsiyohanon.

Gitawag ni Paraon sila si Moises ug si Aaron. “Sige! Paghalad kamo sa inyong mga halad ngadto sa inyong Dios,” ingon niya. “Apan buhata kini dinhi ra sa yuta.” Apan mitubag si Moises, “Dili kini angay buhaton. Kay ang mga Ehipsiyohanon nagadumot sa mga halad nga among ihalad ngadto sa Ginoo nga among Dios. Tan-awa, kon among buhaton kini dinhi nga makita nila, ilang pagbatoon kami.” Exodo 8:25–26

Sulod sa yugto sa panahon nga ang mga Israelinhon mipuyo sa Ehipto, nga milungtad ug pipila ka siglo, sila naladlad niini nga kostumbre ug andam sa paggamit niini kang Moises sa dihang sila dili malipayon.

Ug sa makausa pa, ang katawhan nagreklamo batok kang Moises. “Hatagi kami ug tubig nga among imnon!” ilang giingon. “Hilum!” tubag ni Moises. “Ngano man kamo nagreklamo batok kanako? Ug ngano man usab kamo nagasulay sa Ginoo?” Apan tungod sa grabe nilang kauhaw, nagpadayon sila sa pagpanlalis kang Moises. “Ngano man nga imong gipagawa kami gikan sa Egipto? Gusto ba nimo nga patyon kami, ang among mga anak, ug ang among mga kahayupan pinaagi sa kauhaw?” Busa miingon si Moises sa Ginoo, “Unsa may akong buhaton niining katawhana? **Andam na sila nga batuhon ako!**” Exodo 17:2-4

Gihisgutan ko na ang hilisgutan mahitungod sa pagbato sa mas lawom nga detalye sa kapitulo 33 sa libro nga *Mirror Principle*, apan aron lamang ipasabot ug ibuod kini nga isyu, akong tukion pinaagi sa usa ka sipi gikan sa Espiritu sa Tagna aron ipatin-aw kung ngano nga kini nga silot sa kamatayon gilakip sa balaod ni Moises.

Gisulat ni Moises ang mga paghukom ug mga balaod gikan mismo sa baba sa Dios samtang siya nag-uban Kaniya didto sa bukid. Kung ang katawhan sa Dios matinumnon lang unta sa mga prinsipyo sa Napulo ka Sugo, dili na unta kinahanglan ang mga piho nga sugo nga gihatag sa Ginoo kang Moises, nga iyang gisulat sa usa ka basahon, may kalabotan sa ilang katungdanan ngadto sa Dios ug sa usag usa. Ang mga tin-aw nga mga panudlo nga gihatag sa Ginoo kang Moises bahin sa katungdanan sa Iyang katawhan alang sa usag usa ug alang sa langyaw, mao ang mga prinsipyo sa Napulo ka Sugo nga gipayano ug gihatag sa usa ka tin-aw nga pamaagi aron sila dili masayop.

Ang Ginoo miingon mahitungod sa mga anak sa Israel, “Tungod kay wala nila tumanon ang akong mga paghukom, gihamak nila ang akong mga balaod, gilapasan nila ang akong mga

Igpapahulay, ug ang ilang mga mata nagsunod sa mga dios-dios sa ilang mga amahan, busa gihatagan usab ko sila ug mga balaod nga dili maayo, ug mga paghukom nga diin sila dili mabuhi.” Tungod sa padayon nga pagkawalay pagtuman, **gidugangan sa Ginoo ug mga silot ang paglapas sa Iyang balaod, mga silot nga dili maayo alang sa mga malapason, ug nga magdala kanila ngadto sa kamatayon kung sila magpabilin sa ilang pagrebelde.**

—*The Spirit of Prophecy, Vol 1,*
265.1-2

Ang teksto nga gihisgutan ni Ellen White makit-an sa basahon ni Ezekiel.

...tungod kay wala sila motuman sa Akong mga balaod, ug ilang gitamay ang Akong mga sugo pinaagi sa paglapas sa mga adlaw nga Igpapahulay ug sa pagpaninguhang sundon ang mga dios-dios sa ilang mga katigulangan, **gihatag Ko kanila ang walay kapuslanan nga mga sugo ug mga balaod nga dili maghatod ngadto sa kinabuhi.** Gitugotan Ko silang mahugawan pinaagi sa mga gasa nga Akong gihatag kanila, ug gitugotan Ko silang ihalad ang ilang mga panganay nga mga anak ingon nga mga halad ngadto sa ilang mga dios—aron mahipos sila ug mahinumdoman nila nga Ako lamang ang Ginoo. Ezekiel 20:24–26

Ang gisulat ni Ellen White bahin sa mga balaod nga gidugang sa mga sugo ni Moises may dakong kahulogan. Ang konteksto sa Ezekiel kapitulo 20 mao nga ang Israel wala maminaw sa Dios ug nagpabilin nga buot magsunod sa ilang kaugalingong mga paagi ug panghunahuna.

Sa panahon sa Exodo ug sa paghatag sa balaod, atong makita ang usa ka klaro ug balik-balik nga tema, ang pagdumili sa katawhan sa pagpaminaw sa Dios.

Busa gisultihan ni Moises ang katawhan sa Israel sa mga pulong nga gisulti sa Ginoo, **apan sila midumili sa pagpaminaw kaniya.**

Sila nawad-an na ug kadasig tungod sa kabangis sa ilang pagkaulipon. Exodo 6:9

Ug miingon ang Ginoo kang Moises, **“Hangtud kanus-a ba magpadayon kining katawhana sa pagdumili sa pagtuman sa Akong mga sugo ug mga mando? Exodo 16:28**

Ug karon, **kon tinuod gayud nga maminaw kamo sa Akong tingog** ug magabantay sa Akong kasabutan, kamo mahimong usa ka tinahod nga bahandi alang Kanako labaw sa tanang katawhan, kay ang tibuok yuta Ako man gihapon; Exodo 19:5, YLT

Gipangayo sa Dios nga paminawon nila ang Iyang tingog ug saligan ang Iyang mga saad. Apan imbes nga buhaton kini, giingnan nila ang Ginoo nga tanan nga Iyang gisaaran buhaton nila sa ilang kaugalingong paagi — sama sa gibuhay ni Abraham kang Ismael. Gipakita sa Israel ang ilang pagdumili sa pagpaminaw pinaagi sa mosunod:

Ug miingon sila kang Moises, “Ikaw nalay magpakig-istorya kanamo, ug among paminawon ka. Apan ayaw tugoti nga ang Dios mismo ang makigsulti kanamo, kay basin kami mamatay!” Exodo 20:19

Nagpasabot kini nga daghan sa mga balaod nga gihatag sa balaod ni Moises mao ang usa ka pag-uyon sa panghunahuna sa tawo, tungod kay sila nagdumili sa pagpaminaw sa hunahuna sa Dios. Mahimo natong i-aplikar kini nga prinsipyo sa mga balaod sama niini:

Kon adunay usa ka lalaki nga adunay anak nga masupilon ug bastos nga dili mosunod sa iyang amahan o inahan bisan pa nga sila nagadisiplinar kaniya, sa ingon nga kahimtang, ang amahan ug inahan kinahanglan nga dad-on ang ilang anak ngadto sa mga tigulang samtang nagahukom sila diha sa ganghaan sa lungsod. Ang mga ginikanan kinahanglan nga moingon sa mga tigulang, ‘Kining among anak masupilon ug bastos, ug nagdumili siya sa pagtuman. Siya usa ka malimbongon ug palahubog.’ Unya ang

tanang lalaki sa lungsod kinahanglan nga modakop kaniya ug batuhon siya hangtod mamatay. Sa ingon nga paagi, inyong papahawaon ang dautan gikan sa taliwala ninyo, ug ang tanang Israel makadungog niini ug mahadlok. Deuteronomio 21:18-21

Ang pagbato sa kaugalingon mong anak hangtod sa kamatayon tungod lamang sa iyang pagkawalay pagpaningkamot dili makapadasig sa mga anak nga mag-alagad sa ilang mga ginikanan tungod sa gugma, kondili tungod sa kahadlok sa kamatayon. Kini nagpakita sa pagkagahi sa kasingkasing sa mga tawo. Apan tungod kay ang Israel nagdumili nga tugotan ang Espiritu sa Dios nga magpuyo ug maglihok sa ilang mga kasingkasing, sila gihatagan ug mga balaod nga dili maayo, mga balaod nga ang naglapas niini dili makapadayon sa pagkinabuhi. Atong tan-awon ang usa pa ka pananglitan.

Kon adunay usa ka lalaki nga makighilawas sa usa ka dalaga nga ulay apan wala pa mahimong igsapayan o minyoon, ug sila madakpan nga nagbuhat niini, kinahanglan nga ang lalaki mobayad sa amahan sa dalaga ug kalim-an ka piraso nga salapi. Human niana, kinahanglan nga iyang pangasaw-on ang dalaga tungod kay iyang gilapasan siya, ug dili na niya kini mahimong buwagon hangtod sa katapusan sa iyang kinabuhi. Deuteronomio 22:28-29

Kining maong teksto kanunay nga gigamit sa mga dili magtotoo isip ebidensya sa pagkabangis sa Dios sa Biblia. Apan daghang mga balaod sama niini ang mitumaw tungod kay ang Israel wala maminaw sa Dios ug wala motugot nga ang Iyang Espiritu maoy maghari sa ilang mga kasingkasing. Ang mga balaod nga ingon niini makatarunganon alang kanila ug nagsilbing paagi aron mapugngan ang dautan sa pamaagi sa tawo, tungod kay ilang gisalikway ang Espiritu sa Dios nga mao untang magbuhat niini sa Iyang paagi. Busa, ang Dios napugos sa pagpaangay sa ilang mga paagi ug sa paghatag kanila ug mga balaod sumala sa kahimtang sa ilang mga kasingkasing.

Dako kaayo ang gipasabot niini. Nagpasabot kini nga ang balaod ni Moises nagalihok ingon nga usa ka salamin dili lang sa kinaiya sa Dios apan usab sa kinaiya sa mga makasasala nga tawo. Nagpasabot kini nga ang balaod ni Moises dili lang naghatag og tambal batok sa sala apan nagpadayag usab sa kahimtang sa pagkamakasasala sa tawo. Unsaon nato pagkaila ang kalainan tali sa pagdayagnos ug sa pagtambal? Ang kinaiya ni Kristo maoy nagapakita niini.

Apan unsaon man niini pagtabang ang mga tawo sa panahon sa Israel? Kadto nga personal nga nagpatalinghug sa tingog sa Dios diha sa ilang kasingkasing adunay personal nga giya gikan kang Kristo pinaagi sa Iyang Espiritu (Isaias 30:21), busa kadaghanan sa mga balaod nga gisulat ni Moises dili na unta kinahanglanon alang kanila.

Mobalik kita sa giingon sa Espiritu sa Tagna nga nagtudlo bahin sa pagdugang og mga silot sa balaod nga unta dili na kinahanglan kung wala lang sila magpadayon sa ilang pagsupak. Si Ellen White diretsong nag-aplikar niining prinsipyo sa mga sugo sa balaod ni Moises nga nag-ingon nga ang mga manalapas silotan sa kamatayon. Kini nagpamatuod nga ang mga sugo bahin sa pagbato usa ka pamaagi sa pagpahiuyon ngadto sa mga katawhan sa Israel. Dili kini kabubut-on sa Dios, apan usa ka pagpaangay sa mga paagi sa mga tawo aron maabot sila diha sa ilang kahimtang, o, sama sa giingon ni Ellen White bahin sa sugilanon sa dato ug si Lazaro, kini usa ka salamin nga gipakita sa mga tawo aron makita nila ang ilang kaugalingong panghunahuna.

Gipalig-on kini pinaagi sa paagi ni Hesus sa pagtratar sa babaye nga nadakpan sa pagpanapaw. Sumala sa balaod ni Moises, siya angay silotan sa kamatayon. Apan ang silot nga kamatayon nakapukaw kaniya sa espiritu sa paghinulsol, busa giluwes siya ni Kristo gikan sa silot nga giapil sa balaod, nga sa iyang kaugalingon dili gayod maayong butang. Kining tanan nagpadayag kung giunsa sa Dios ang pagpaangay sa Iyang kaugalingon alang

kanato, tungod kay ang atong mga paagi dili man mga paagi sa Dios.

Atong makita nga ang mga balaod bahin sa pagtuli, pagpanlapos pinaagi sa pagbato, ug uban pang mga balaod, dili kini kabahin sa orihinal nga kabubut-on sa Dios, apan usa ka pagtugot tungod sa pagkagahi sa kasingkasing sa Israel. Mao kini gyud ang gisulti ni Hesus mahitungod sa sugo bahin sa diborsyo. Busa, ang mga balaod sa Torah nga may kalabutan sa diborsyo, pagbato, ug pagtuli mao ang mga hulagway sa panghunahuna sa tawo; kini mga pagtugot nga gihatag tungod sa pagkagahi sa kasingkasing sa tawo aron maabot sila diha sa ilang kahimtang.

Kini nga mga pagtugot gihatag aron ang mga tawo dili mawala sa ilang panag-uban sa Dios; ang mga Israelita nakontento sa mga balaod, busa andam silang magpadayon sa paglakaw uban Kaniya. Apan gusto sa Dios nga atong tan-awon kini sa usa ka bag-ong panan-aw, mao nga Iyang gipadala si Hesus — dili aron wagtangon ang mga silot sa balaod sa estado, kondili aron kita makapuyo ug mosimba diha sa usa ka bag-ong kasabutan nga puno sa espiritu ug kamatuoran.

Gisulti sa Dios kanato kung unsa ang Iyang hunahuna bahin sa diborsyo — dili gyud Niya kini gusto. Kung mao kana, ngano man nga buhaton nato ang usa ka butang nga gidumtan sa Dios?

Kung kini nga prinsipyo sa pagtugot magamit sa balaod ni Moises, klaro nga mahimo usab kini magamit sa Espiritu sa Tagna. Ang pagkagahi sa kasingkasing anaa gihapon karon, ug kini mao ang usa sa mga hinungdan nga siya mitugot sa diborsyo ug sa pagminyo pag-usab sa walay sala nga partido.

KAPITULO 10

KONTEKSTO PARA SA MGA PAHAYAG NI ELLEN WHITE SA KAMINYOON PAG- USAB

Kung atong tun-an ug maayong pag-ayo ang pag-uswag sa kalihokan sa mga Adventist gikan sa sinugdanan niini, atong makita nga daghang dagkong mga kausaban ang nahitabo. Ang pagdawat sa mga Adventist sa Adlaw nga Igpapahulay nagdala ug dakong hagit sa ilang pagsabot bahin sa duha ka kasabutan. Ang pagdumili sa Israel sa pagpatalinghug sa Espiritu ni Kristo sa Daang Tugon nahiusa sa pagdumili usab sa Kristiyanidad sa pagpatalinghug sa Iyang balaod.

Ang pagdumili sa pagpatalinghug nagdala sa Kristiyanidad ngadto sa usa ka kusgan nga limbong. Kini nga limbong maoy nakapabulag sa balaod ni Moises gikan sa Kristiyanidad pinaagi sa konsepto sa duha ka kasabutan. Ang tanang mga balaod nga

gihatag ni Moises gihunahuna nga “alang lamang sa karaang Israel” ug giisip nga kabahin sa Daan nga Kasabutan. Sa pag-abot ni Hesus, gituohan nga Iya kining gipulihan pinaagi sa Bag-ong Kasabutan nga nakapahigawas sa Kristiyanidad gikan sa pagkabihag sa mga balaod ni Moises.

Sa pinasayon nga pagkasulti, ang kamatayon ni Kristo sa krus maoy nakapahigawas sa mga Kristiyano aron mokaon og baboy, kugtong, ug tanang mananap nga nagakamang. Apan labaw pa niini, “gipahigawas” sila gikan sa mga Adlaw nga Igpapahulay sa Ginoo. Gihatagan kita niini og kagawasan sa pagpili-pili ug pagkuha sa mga butang nga gusto nato gikan sa Torah.

Ang mga Seventh-day Adventist mitumaw gikan sa Protestante nga Amerika nga gilunod sa sayop nga pagsabot bahin sa duha ka kasabutan. Tungod niini, may pipila ka makapaikag nga mga ideya nga gipadayag sa Adventist Review niadtong mga tuig 1850 ug 1860. Gituki ko kini ug mas detalyado sa basahon nga *Ceremonial Dividing Line*, apan akong ipasabot dinhi ang nag-unang prinsipyo. Niadtong 1850, atong makita si James White nga nagdepensa sa paggamit sa unod sa baboy sa Review.

Ang pipila sa atong mga maayong igsoon nagapanagbaya bahin sa pagkaon sa unod sa baboy, ug adunay pipila nga naglikay niini, tungod kay nagtuo sila nga gidili kini sa Biblia. Wala kami mosupak sa paglikay sa pagkaon sa unod sa baboy kung kini buhaton sa hustong katuyuan. Nagtuo kami nga ang sobra ug walay pagpugong nga pagkaon niini, ingon man usab sa uban pang mga pagkaon nga gikan sa mananap, diin daghan, lakip na ang pipila sa atong mga igsoon sa kasamtangang kamatuoran, wala usab hingpit nga gawas sa sala niini, usa ka sala; tungod kay kini makapabug-at ug makapahuyang sa hunahuna, ug sa daghang kahimtang makadaot sa panglawas; **apan bisan pa niana, wala kami nagtuo nga ang Biblia nagtudlo nga ang husto ug matarong nga paggamit niini sa panahon sa Ebanghelyo usa ka sala.** —James White, *Present Truth*, Nov 4, 1850

Si James White misunod sa kasagarang pagpanalipod sa mga Protestante bahin sa pagkaon sa baboy pinaagi sa paggamit sa panan-awon ni Pedro nga makita sa Buhat kapitulo 10.

Apan ang Bag-ong Tugon, imbes nga magtudlo nga ang pagkaon sa unod sa baboy sayop, naghatag hinuon kini ug klarong pamatuod nga kini dili gidili. Una, tan-awa ang kahimtang ni Apostol Pedro sa dihang ipadala na unta siya sa Dios aron magwali sa mga Hentil. **Ang iyang mga Hudiyong panglantaw ug pagbati bahin sa mga mananap nga giisip nga mahugaw ug dili limpyo, kadtong dili bahinon ang mga kuko ug dili motunob ug balhibo sumala sa Levitico kapitulo 11 kinahanglan una nga tangtangan aron iyang makita nga ang Dios walay gipili nga tawo.** — *Present Truth*, Nov 4, 1850

Si James White misunod sa mao gihapong pangatarungan nga gigamit sa mga Kristiyano sulod sa daghang mga siglo. Ang pagrebelde sa Kristiyanidad niadtong ikaduha ug ikatulong siglo bahin niining isyuha dili na giisip nga pagrebelde alang kang James White. Iya lamang kini napanunod — ang mga prinsipyo nga naggikan sa mga kasingkasing nga gahi sa mga kaliwatan sa miaging panahon.

Alang sa pipila ka mga magtutuman sa Adlaw nga Igpapahulay, nagsugod silang mosunod sa hustong panghunahuna nga kinahanglan tumanon ang tanang mga sugo sa Dios. Ang uban kanila misugod sa pagpasiugda sa paglikay sa mga mahugaw nga pagkaon. Kadtong nagdasig niining ideya nagalihok sa hustong direksyon, apan tan-awa kung giunsa pagtratar sa Dios kini nga butang pinaagi sa Iyang propeta:

Nakita ko nga ang inyong mga panglantaw bahin sa pagkaon sa unod sa baboy dili makadaot kon inyong itipig kini alang lamang sa inyong kaugalingon; apan sa inyong paghukom ug opinyon, inyong gihimo kining isyu nga usa ka pagsulay, ug ang inyong mga buhat klarong nagpakita sa inyong pagtuo mahitungod niini. Kung ang Dios nagkinahanglan nga ang Iyang katawhan

maglikay sa pagkaon sa unod sa baboy, Siya mismo magapamatuod niini kanila. Andam usab Siya sa pagpadayag sa katungdanan sa Iyang matinud-anong mga anak, sama sa pagpadayag sa katungdanan sa mga indibidwal nga wala gihatagan sa maong buluhaton. Kon katungdanan gyud sa iglesia ang paglikay sa pagkaon sa unod sa baboy, ipadayag kini sa Dios dili lamang sa duha o tulo ka tawo, kondili tudluan gyud Niya ang Iyang iglesia mahitungod sa ilang katungdanan.—*Testimonies for the Church, Vol. 1, 206-207*

Gihatagan sa Ginoo ug tambag kadtong nagsunod sa kahayag nga dili nila himoon nga pagsulay para sa uban ang ilang mga personal nga pagtuo. Maayo nga maghiusa ang iglesia sa pag-atubang niining isyuha, busa gidasig ni Ellen White ang katawhan nga dili paghimuon nga sukdanan sa pakig-uban sa pagtuo ang paggamit o dili paggamit sa unod sa baboy.

Adunay tala sa ubos nga gilakip ni James White sa pahayag sa ibabaw ni Ellen White. Matikdi ang prinsipyo nga gipahayag ni James White.

Kining talagsaong pamatuod nasulat niadtong Oktubre 21, 1858, hapit lima ka tuig sa wala pa ang dakong panan-awon niadtong 1863 diin gihatag ang kahayag bahin sa reporma sa panglawas. **Sa hustong panahon, gipadayag ang maong topiko sa paagi nga nakapadasig sa tanan natong katawhan.** Pagkamatingala gayud sa kaalam ug kaayo sa Dios! Mahimo nga sayop usab karon kung ipamugos nato ang isyu bahin sa gatas, asin, ug asukar, sama ra sa pagpamugos sa isyu sa baboy niadtong 1858.—J.W., note to second edition. Footnote on page 206 of *Testimonies for the Church, Vol. 1*

Kinahanglan natong tipigan kini nga prinsipyo sa hunahuna kalabot sa isyu sa diborsyo ug pagminyo pag-usab. Ang pagminyo pag-usab sa walay sala nga partido wala pa nahimong sukdanan o pagsulay alang niining kalihokan. Kung ang atong Amahan maghatag ug pagpamatuod mahitungod niining isyuha sa tibuok

panaghiusa, unya kini mahimong usa ka isyu nga pagsulayan, ingon nga ang Pulong sa Dios mao'y mosusi sa mga hunahuna ug katuyoan sa atong mga kasingkasing.

Human sa dakong panan-awon ni Ellen White bahin sa panglawas niadtong 1863, nagsugod ang iglesia sa pagbiya sa paggamit sa unod sa baboy, ingon man sa paghimo sa tabako ug mga lupulo nga gigamit sa panigarilyo ug pag-inom. Usab, hinumdomi ang prinsipyo nga gisunod niadtong 1868. Kining pahayag gisulat ug gipirmahan ni James ug Ellen White.

Sa pagtubag sa daghang mga pangutana, among isulti nga nagtuo kami nga adunay mga paagi sa pagpanginabuhi nga angay sudlan sa mga Seventh-day Adventist, nga mas uyon sa ilang pagtuo kaysa sa pagpamuhunan o pagpanguma og lupulo, tabako, o baboy.

Ug among ikasugyot nga dili na sila magtanom ug lupulo o tabako, ug nga ipamenos nila ang gidaghanon sa ilang mga baboy. Mahimo pa nilang makita nga kini mao ang hustong buhaton, sama sa gibuhay sa kadaghanan sa mga matinud-anong magtotoo, nga dili na magpadayon sa pag-atiman niini. Apan dili namo ipamugos kini nga opinyon sa bisan kinsa. Labaw pa, dili kami mangahas sa pag-angkon sa responsibilidad sa pagsulti, "Arara ang inyong mga uma sa lupulo ug tabako, ug ihalad ang inyong mga baboy sa mga iro."

Samtang among isulti ngadto sa kadtong buot ipugos ang mga mag-uuma sa lupulo, tabako, ug baboy sa atong katawhan, nga wala sila'y katungod nga himoon kini nga bisan unsang paagi nga sukdan sa Kristohanong pakig-uban, among isulti usab ngadto sa kadtong aduna niini nga mga dili maayong butang, "Kung mahimo ninyo kini tangtangan gikan sa inyong kamot nga walay dakong kapildihan, ang pagkauyon sa pagtuo niining katawhan, nga ang ilang mga publikasyon ug tinuod nga pagtudlo daghan kaayo og hisgutan bahin sa reporma, nagpakita nga angay gyud

kini tangtangan sa labing dali nga panahon.”—*Review and Herald*,
March 24, 1868

Alang sa kadtong nagpuhunan og daghang kapanguhaan sa pagpamuhunan sa mga uma ug kawanangan niini, ang Dios miangay sa katawhan aron hatagan sila og panahon sa pagpahiangay sa ilang panginabuhian. Ang espiritu sa tawo kasagaran labi ka mainiton sa dihang modawat kini og usa ka ideya, sama ni Nebuchadnezzar sa dihang gidawat niya ang Dios ni Daniel — kadtong wala modawat sa Dios ni Daniel giingong pagapapason.

Akong dasigon usab ang sama nga tambag bahin sa isyu sa pagminyo pag-usab. Dili angay buhaton ang bisan unsang paspas o walay pag-amping nga aksyon sa dalan sa reporma. Kinahanglan nga ang tanan pagahunahunaon ug pag-ampoan og maampingon.

Tungod niini nga panahon sa pagpahiangay, atong makita nga si Ellen White nagpadayon sa paggamit og oysters niadtong 1882.

Mary, kung makakuha ka nako ug usa ka maayong kahon sa tinimplahang isda, mga presko, palihog buhata kana. Kini nga mga ulahi nga nakuha ni Willie mga pait ug daan. Kung makapalit ka og mga lata, ingna tunga sa dosena nga mga lata sa maayong kamatis, palihug buhata kini. Kinahanglanon nato sila. Kung makakuha ka ug pipila ka lata sa maayong mga talaba, kuhaa kini.—Letter 16, 1882, dated May 31, 1882, from Healdsburg, Calif.

Nagkinahanglan og panahon aron masabtan sa mga tawo ang kahayag ug maaplikar kini sa ilang adlaw-adlaw nga kinabuhi. Apan ang isyu nga nakapugong sa pag-uswag sa mga Adventist mao ang pagtulon-an bahin sa mga kasabutan. Ang mensahe niadtong 1888 magdala sa mga balaod ni Moises ngadto sa usa ka bag-ong panan-aw o balangkas. Kung wala kini nga balangkas, delikado nga dawaton ang tanang reporma sa balaod sa Dios, kay natural nga ang mga tawo mangita sa pagbuhat niini isip usa ka paagi sa merito o buhat aron kalipay ug pagpasibo sa Dios, imbes

nga dawaton kini sa sulod sa kahayag ug panalangin sa Bag-ong Kasabutan.

Gikan sa usa ka panan-aw nga daw wala'y kalabutan, si E.J. Waggoner misugod sa 1888 sa mapasabutong pagpahayag nga ang mga saad sa ebanghelyo nga gihimo kang Abraham pareho ra sa mga saad nga gihimo alang kanato.

Sa alas 9 sa buntag, gisugdan ni Elder Waggoner ang iyang mga leksyon bahin sa balaod ug ebanghelyo. Ang mga Sinulatong gitan-aw mao ang kapitulo 15 sa Buhat ug ang ikaduha ug ikatulo sa Galacia, nga gisumpay sa Roma 4 ug uban pang mga bersikulo sa Roma. Ang iyang tumong mao ang pagpakita nga ang sentro sa kontrobersiya mao ang pagpasaylo pinaagi sa pagtuo kang Kristo, nga kini nga pagtuo giisip alang kanato sama sa gihimo kang Abraham, isip pagkamatarung. **Ang kasabutan ug mga saad kang Abraham mao usab ang kasabutan ug mga saad alang kanato.**—“Third Days’ Proceedings”, *General Conference Daily Bulletin*, Oct 21, 1888

Ang pagsugyot nga ang mga saad nga gihimo kang Abraham pareho ra sa mga saad nga gihimo alang kanato nakabunggo sa mga pundasyon sa panghunahuna sa mga Adventist nga naggikan sa Protestantismo bahin sa mga kasabutan. Imbis nga ang Daan nga Kasabutan usa lamang ka simbolo nga nagtudlo paingon sa Bag-ong Kasabutan sa panahon ni Kristo, gisulti ni Waggoner nga ang Bag-ong Kasabutan tinuod nga anaa ug naglihok na sa Daang Tugon. Gisugdan niya pagtudlo nga ang Daan ug Bag-ong Kasabutan mao ang mga kasinatian sa kasingkasing nga anaa sa wala pa ug human sa krus.

Ang Daan ug Bag-ong Kasabutan, kon masabtan isip kasinatian sa kasingkasing, usa ka detalye nga wala matagda sa mga unang magpasiugda. Kining duha ka kasinatian sa kasabutan mao ang duha ka nag-uban nga panahon sa pagdumala nga nagpakita nga sabay nga naglihok sa Daang Tugon ug sa Bag-ong Tugon. Ang Daan nga Kasabutan ug ang Bag-ong Kasabutan duha ka lahi nga

kasinatian nga, ingon sa paghulagway, nagpadayon sa duha ka paralelo nga dalan gikan pa sa panahon ni Cain ug Abel hangtod sa marka sa mananap nga mapintas ug sa selyo sa Dios nga gihisgutan sa Basahon sa Pahayag.—Paul Penno, *Calvary at Sinai*, 2003, page 6

Kini nga bag-ong paghatag og pagtagad ni Waggoner nakapahimo sa pipila ka mga Adventist nga mubalik sa Daang Tugon ug makita didto ang usa ka walay katapusan nga ebanghelyo nga nagpadayag sa walay katapusan ug matinud-anong gugma sa Dios. Kini nga paghatag og pagtagad nagsugod usab sa pagpakita sa mga sinulat ni Ellen White. Sa bag-ong basahon niadtong 1890 nga Patriarchs and Prophets, gisulti niya ang musunod bahin sa mga mahugaw nga pagkaon.

Ang pagdili sa anghel naglakip sa “tanang mahugaw nga butang.” Ang kalainan tali sa mga pagkaon nga limpyo ug mahugaw dili lamang usa ka seremonyal ug arbitraryo nga regulasyon, kondili nakabase kini sa mga prinsipyo sa kahimsog. Sa pagtuman niini nga kalainan, mahimo nato masubay, sa dakong bahin, ang kahibulongang kusog ug kalig-on nga nakaila sa katawhang Hudiyo sulod sa liboan ka tuig. Ang mga prinsipyo sa pagkamapugnganon kinahanglan palapdan labaw pa sa yano nga paggamit sa alkohol. Ang paggamit sa mga pagkaon nga makapadasig ug lisod tunawon usahay makadaot usab sa panglawas, ug sa daghang kahimtang, nagatanum sa binhi sa pagkahubog. Ang tinuod nga pagkamapugnganon nagtudlo kanato sa hingpit nga paglikay sa tanang makadaot ug sa maayong paggamit sa mga butang nga mapuslanon sa panglawas.—*Patriarchs and Prophets*, 563

Ang pagtulon-an ni Waggoner nakapahimo kang Ellen White ug sa uban nga motan-aw sa lain nga paagi sa mga prinsipyo nga anaa sa Daang Tugon. Kung ang Bag-ong Kasabutan tinuod nga anaa ug naglihok na sa Daang Tugon, posible ba nga daghan sa mga prinsipyo sa balaod ni Moises tinuod nga kabahin sa Bag-ong Kasabutan?

Makapaikag nga hinumduman nga hangtod pagkahuman sa mensahe niadtong 1888, bag-o lang nga gipahunong ni Ellen White ang tanang pagkaon nga unod sa iyang lamisa.

Sukad sa kampo nga tigum sa Brighton [Enero, 1894], **hingpit nakong gitangtang ang unod sa akong lamisa.** Nasabtan nga bisan pa man ako anaa sa balay o sa gawas, walay pagkaon nga sama niini ang gamiton sa akong pamilya o ibutang sa akong lamisa. Daghan na usab kining mga hunahuna ang nagpakita sa akong huna-huna sa gabii bahin niini nga hilisgutan.
—Letter 76, 1894; in *Counsels on Diet and Foods*, 488

Ang mensahe niadtong 1888 nagdala sa mga balaod ni Moises, nga kabahin sa walay katapusang ebanghelyo, ngadto sa sentro sa atong pagtan-aw. Sama sa among gisulti sa kapitulo 1, ang mensahe niadtong 1888 nagbag-o sa panan-aw sa hinungdan sa pagtuman sa Adlaw nga Igpapahulay. Gipadayag ni A.T. Jones nga ang Adlaw nga Igpapahulay usa ka dugang nga gasa gikan sa Balaang Espiritu. Kini usa ka libre nga gasa nga dawaton pinaagi sa pagtuo.

Kining katingalahang mensahe nagdala sa Adlaw nga Igpapahulay, paghatag sa ikapu, ug mensahe sa panglawas ngadto sa usa ka bag-ong panan-aw sa Bag-ong Kasabutan. Usa ka katingalahang kausaban ang nagsugod, apan naputol kini tungod kay ang pangulo sa iglesia misupak sa pagdawat sa mensahe niadtong 1888.

Kung ang pangulo sa iglesia nagpadayon sa pagsunod sa kahayag, ila untang nakita ang mga pista sa Ginoo sa sama nga kahayag sama sa Adlaw nga Igpapahulay, diin anaa ang espesyal nga pag-awas sa Balaang Espiritu. Ila usab untang nasabtan ang balaod bahin sa diborsyo ug pagminyo pag-usab sa kahayag nga gisaysay ni Hesus sa mga Pariseo sa Marcos 10. Apan dili kini mahitabo.

Sama sa pagdumili sa Israel sa pagpatalinghug sa malumo nga mga hangyo sa Dios sa Bukid sa Sinai, mao usab ang pagdumili sa

mga Adventist sa pagpatalinghug sa mensahe niadtong 1888. Ang mga mosunod nga mensahe gipagawas niadtong 1889.

Ang sala sa karaang Israel mao ang pagbalewala sa gipadayag nga kabubut-on sa Dios ug pagsunod sa ilang kaugalingong dalan sumala sa giya sa dili balaan nga kasingkasing. **Ang modernong Israel dali nga nagsunod sa ilang mga tiil, ug ang kasuko sa Ginoo sigurado nga nagapahulay usab kanila.**—*Testimonies for the Church, Vol 5, 93.3*

Ang sama nga pagdumili ug kapakyasan nga makita sa simbahan sa mga Hudiyo nagpakita sa labi ka daghang sukod sa mga tawo nga nakadawat sa dakong kahayag gikan sa langit pinaagi sa kataposang mga mensahe sa pahimangno. Himoan ba nato, sama kanila, nga sayangon ang atong mga kahigayunan ug pribilehiyo hangtod ang Dios mohatag og kagawasan alang sa pagpanglupig ug pagpanalipod sa atong kaugalingon? Ang buhat nga mahimo untang tapuson sa kalinaw ug sa kahimtang nga mas hayahay, pabayaan ba nga dili buhaton hangtod kini buhaton sa mga adlaw sa kangitngit, ubos sa pagpugos sa suliran ug pagpanglupig?—*Testimonies for the Church, Vol 5, 456.1*

Ang iglesia mibalik gikan sa pagsunod kang Kristo, ang iyang Maghuhukom, ug padayon nga nag-atras paingon sa Egipto. Apan pipila ra ang nabalaka o natingala sa kakulang sa espirituhanong gahum. Ang pagduha-duha, ug bisan ang pagdumili sa mga pamatuod sa Espiritu sa Dios, nagapanagkot sa atong mga simbahan bisan asa. Mao kini ang tinguha ni Satanas. Ang mga ministro nga nagwali alang sa kaugalingon imbes kang Kristo mao usab ang nagdala niini. Ang mga pamatuod wala mabasa ug wala matagda. Ang Dios miistorya kaninyo. Ang kahayag nagdan-ag gikan sa Iyang Pulong ug sa mga pamatuod, apan kini duha gibaliwala ug gipasagdan. Ang resulta makita sa kakulang sa pagkabalaan, debosyon, ug matinud-anong pagtuo taliwala kanato.—*Testimonies for the Church, Vol 5, 217.2*

Ang Iglesia sa Adventist padayon nga nag-atras paingon sa Egipto sukad niadtong panahona. Ang ilang kahimtang sa pagsabot sa mga institusyon sa Adlaw nga Igpapahulay ug sa kaminyoon nga mabalik sa ilang himaya sa Edenes dili masabtan hangtod sila maghinulsol sa pagdumili sa mensahe ug sa katapusan dawaton ang kahayag nga gikan kang Waggoner ug Jones bahin sa Duha ka Kasabutan.

Sa sulod niining konteksto sa 1888, mas masabtan nato ang mga pahayag bahin sa pagminyo pag-usab nga gisulat niya. Sa mga tuig nga miuna sa 1888, ang iglesia padayon nga nagbalik sa daghang hinungdanong pagtulon-an bahin sa takna sa Adlaw nga Igpapahulay, paghatag sa ikapu, ug mensahe sa panglawas. Apan sa maong panahon usab, si Ellen White kanunay nga gitawag aron motubag sa mga pangutana nga may kalabotan sa espesipikong kaso sa relasyon. Kung wala ang klaro nga pagsabot sa mga kasabutan, si Ellen White sa pipila ka kahimtang motanyag lamang sa iyang opinyon. Sama sa atong makita sa sunod nga kapitulo, iyang gisulti ang kalainan tali sa balaan ug kasagarang butang sa iyang mga sinulat, ang klarong kalainan tali sa mga butang nga gipadayag kaniya sa Dios ug sa mga butang nga iyang kaugalingong hunahuna lamang.

Daghang mga butang ang gipakita sa Dios kaniya, apan ang pipila sa iyang mga sulat nagsulti sa iyang personal nga mga pagtuo, nga iyang mismo gikompirma nga iya gayud. Sa kahayag sa atong nasabtan kaniadto bahin sa tala sa eksepsyon sa Mateo 5:32 ug 19:9, karon atong masusi ang mga pahayag ni Ellen White uban ang mas klarong pagsabot.

KAPITULO 11

ANG SAGRADO UG KOMON

Sa seminaryo, nahinumduman nako nga nakalingkod ko sa usa ka leksyon sa dihang ang magtutudlo nagpresentar sa amo ug usa ka problema. Gisulat ni Ellen White sa iyang diary entry sa maong adlaw ang lokasyon diin siya anaa sa Australia. Gisulat niya Melbourne, New South Wales. Alang sa kadtong nakaila sa heograpiya sa Australia, kahibalo kamo nga ang Melbourne mao ang kapital sa Victoria; dili kini anaa sa New South Wales. Wala gyud ko hingpit nga sigurado sa tuyo sa magtutudlo, apan daw nagtan-aw ko nga adunay paningkamot nga ipamugos ang pagduha-duha sa mga sinulat ni Ellen White. Niadtong panahona, wala ko nakita nga may kalabutan kini sa punto nga gipanghisgutan, kay nabati nako nga wala kini koneksyon sa pagpasundayag sa kamatuoran sa Kasulatan.

Bisan pa man wala koy pormal nga balangkas alang niini, husto ang akong pagbati, kay si Ellen White mismo ang naghisgot bahin niini nga isyu.

Ang impormasyon bahin sa **gidaghanon sa mga kwarto sa Paradise Valley Sanitarium gihatag, dili ingon usa ka**

pagpadayag gikan sa Ginoo, kondili ingon lamang usa ka opinyon sa tawo. Wala gayud ko hatagi sa tinuod nga gidaghanon sa mga kwarto sa bisan unsa sa atong mga sanitarium; ug ang kahibalo nga akong nakuha bahin niini nakuha pinaagi sa pagpangutana sa mga tawo nga gituohan nga nakahibalo. **Sa akong mga pulong, sa dihang naghisgot bahin niini nga kasagarang mga hilisgutan, walay bisan unsa nga makapahimo sa hunahuna nga motuo nga ang akong kahibalo nakuha pinaagi sa panan-awon gikan sa Ginoo ug akong gisulti kini ingon niini....**

Sa dihang ang Balaang Espiritu magpadayag og bisan unsa bahin sa mga institusyon nga konektado sa buhat sa Ginoo, o bahin sa buhat sa Dios sa mga kasingkasing ug hunahuna sa tawo, sama sa Iyang pagpadayag niini pinaagi kanako sa nangagi, ang mensahe nga gihatag angay tumanon ingon kahayag nga gihatag sa Dios alang sa mga nanginahanglan niini. Apan ang pag-ila sa balaan ug kasagarang butang nga **magkauban usa ka dako nga sayop.** Sa pagkatap sa buhat niini, makita nato ang lihoc sa kaaway aron laglagon ang mga kalag.

Sa matag kalag nga gihimo sa Dios, gihatagan Siya og abilidad sa pag-alagad, apan si **Satanas** naningkamot nga himuon nga lisod kini nga pag-alagad pinaagi sa iyang padayon nga paningkamot sa paglimbong sa mga kalag. Siya **nagtrabaho aron mapalong ang espirituhanong panglantaw sa tawo aron dili nila mailhan ang kalainan tali sa kasagarang butang ug sa balaan.** Nakahibalo ako niini nga kalainan pinaagi sa tibuok kinabuhi nga **pag-alagad alang sa akong Ginoo ug Maghuhukom.**—*Selected Messages, Book 1, 38*

Kinahanglan kita mag-amping ug mag-ampo sa pagdawat niini nga impormasyon. Usa ka lig-on nga giya alang sa atong mga lakang makita sa mosunod nga pahayag:

Ug karon, alang sa tanan nga nagtinguha sa kamatuoran, akong isulti: Ayaw pagtuo dayon sa mga dili kumpirmadong report bahin

sa unsay gibuhat, gisulti, o gisulat ni Sister White. **Kon gusto ninyo masayran ang gipadayag sa Ginoo pinaagi kaniya, basaha ang iyang mga gipatik nga sinulat.**—*Testimonies for the Church, Vol. 5, 696*

Ang tanan nga gipatik nga sinulat ni Ellen White gihatag kanato ubos sa inspirasyon sa Ginoong Hesus. Sa iyang mga pribadong sulat ug diaryo, daghang mapuslanong pagtulon-an ang makaplagan, apan kinahanglan nato tan-awon ang tanan sa husto nga konteksto ug bulag-bulagon ang balaan gikan sa kasagarang butang, sama sa gibuhat mismo ni Ellen White. Usa sa mga sulat ni Ellen White nga among gisipi sa kapitulo duha nahilakip sa kategorya sa kasagarang butang imbes nga sa balaan. Ania pag-usab ang angay nga bahin sa sulat:

Wala gipahawa ni J ang iyang asawa. Ang babae mismo ang mibulag kaniya ug misugo sa iyang kaugalingon, ug nakigminyo sa lain nga lalaki. **Wala koy makita sa Kasulatan nga nagdili kaniya sa pagminyo pag-usab ubos sa Ginoo.** Aduna siya’y katungod sa gugma sa usa ka babaye....

Dili nako makita nga ang bag-ong panag-uban kinahanglan samokon. Grabe ka seryoso ang pagbulag sa usa ka lalaki ug iyang asawa. Wala’y basihang biblikal nga magtugot sa pagbuhat niini sa maong kaso. Wala biyae sa lalaki ang babaye, ang babaye nibiya niya. Wala ang lalaki nagminyo pag-usab hangtod nga ang babaye nakab-ot ang diborsyo. Sa dihang gibulag ni K ang iyang kaugalingon gikan kang J, siya nakasinati og dakong kasakit, ug wala hangtod nga si K nakigminyo sa lain nga lalaki nga si J nagminyo pag-usab. Ang iyang gipili sigurado ko nga makatabang kaniya, ug siya usab makahatag og tabang kaniya... **Wala koy makita sa Pulong sa Dios nga magkinahanglan nga siya mobulag gikan kaniya. Tungod kay imong gipangayo ang akong tambag, malipayon ko kining ihatag kanimo.**—Letter 50, 1895. *Selected Messages, Book 2, 340.1-2*

Gipahayag ni Ellen White dinhi nga wala siya makakita sa Kasulatan og bisan unsang pagdili nga nagbabag sa maong lalaki sa pagminyo pag-usab. Apan, sama sa atong gipakita sa sinugdanan sa maong libro, ang Kasulatan gayud nagdili sa usa ka tawo sa pagminyo pag-usab. Bisan pa nga wala kini nakita ni Ellen White, anaa gihapon ang kamatuoran niini. Sa katapusan sa iyang sulat, gisulti ni Ellen White nga gipangayo kaniya ang iyang tambag, ug iyang gihatag kini. Kini mao ang iyang kaugalingong opinyon ug tambag. Wala siya mag-ingon sa sulat nga gipakita kaniya sa Ginoo nga kini mao ang husto nga buhaton.

Tungod kay ang pagpangulo sa iglesia nagpagahi sa ilang mga kasingkasing batok sa mensahe sa 1888, wala sila'y espirituhanong balangkas aron mapatuman ug makompleto ang hamtong nga mga prinsipyo sa kaminyoon. Kung gihatagan pa unta sa Dios si Ellen White og kahayag bahin niini nga isyu nga wala'y pagsuporta sa mensahe sa 1888, kini makadala ug dako nga kasakit ug kalibog sa mga tawo nga naipit sa kaminyoon nga wala ang tinuod nga ebanghelyo aron matabangan silang kinabuhian kini. Kini nga hunahuna nagkinahanglan og lawom nga pagpamalandong ug mainiton nga pag-ampo. Alang sa mga adunay igdulungog, nagaampo ako nga inyong paminawon ang Espiritu nga nagasulti kaninyo bahin niini nga kalisdanan: ang paglambo sa balaod sa Dios nagkinahanglan usab og paglambo sa ebanghelyo aron ang grasya motubo ug molabaw.

Ang kapakyasan sa 1888 maoy hinungdan nga si Ellen White kasagaran nalimitar sa paghatag og tambag imbes nga kapadayagan. Sa katapusan, iyang gibiyaan ang paghatag og bisan unsang tambag. Atong hisgutan ang usa ka hitabo niadtong tuig 1913 diin duha ka mga sulat nga may kalabotan sa mga isyu sa kaminyoon gipresentar kaniya.

Sa akong hunahuna, dili angay nga ang ingon nga mga pangutana ipresentar kanako. Dili kini mao ang akong buluhaton nga moatubang sa ingon nga mga butang gawas kung kini klarong gipadayag kanako. Kinahanglan adunay mga igsoon sa simbahan

nga adunay kaalam nga makasulti sa tin-aw bahin niining maong kahimtang. Dili ko masabtan ang ingon niini nga mga butang, ug wala ko tuohi nga gusto sa Dios nga ako pa ang magdala niining matang sa kabug-aton. Kon dili nila kini masulbad pinaagi sa pag-ampo ug pagpuasa, unya ipadayon nila ang pagpuasa ug pag-ampo hangtod nga sila makab-ot og kasabutan.

Ang ingon niini nga mga butang motungha gayud. Muabot gyud kini — nagpasabot nga adunay mga lisod nga mga pangutana nga ilang pagatubangon, ug kinahanglan nila nga makakat-on unsaon pag-atiman niini. Kinahanglan nga makabaton sila og kasinatian. Kinahanglan nilang dad-on kining mga butanga ngadto sa Ginoo ug motuo nga paminawon sa Ginoo ang ilang pag-ampo, ug hatagan sila og husto nga kasinatian bahin niini nga mga butang. Apan dili nila kini dad-on kanako.—*Testimonies on Sexual Behaviour, Adultery and Divorce*, 234.1-2

Dayon, gipresentar kaniya ang sunod nga sulat, ug mao kini ang iyang tubag:

Wala ako’y nadawat nga piho nga kahayag mahitungod niining maong kaso, busa dili ko angay nga mosulti ug klaro o lig-on bahin niini.

Kinahanglan niyang ipakita ang ebidensya nga siya gidawat sa Dios, ug ipakita kini aron ang atong mga igsoon adunay lig-on nga basihanang nga ilang mapundohan. Ipasulti sila, Amo kang hatagan ug higayon. Ato tan-awon kung dawaton ba sa Dios ang imong mga pagpaningkamot o dili.

Apan dili maayo nga ako ang modala sa responsibilidad niining maong kaso. Dili ako makadala bisan gamay nga bahin sa responsibilidad niini. Ang mga tawo nga nakakita sa iyang mga binuhatan matag-adlaw maoy angay nga makabalo kung napamatud-an ba niya ang iyang kaugalingon ug kung gidawat ba siya sa Dios.—*Testimonies on Sexual Behaviour, Adultery and Divorce*, 234.4-6

Sa katapusan si Ellen White miingon:

Dili ko mahimong modala og responsibilidad sa ingon niini nga mga butang. Ang pagdala niining maong katungdanan bug-at kaayo. Mahimong kini hinungdan sa pagkawala sa akong kinabuhi. Tugoti ang mga gipili sa Dios nga magdala sa responsibilidad nga maoy mobaton niini sumala sa mga prinsipyo sa pagka-Kristohanon.—Manuscript 2, 1913. *Testimonies on Sexual Behaviour, Adultery and Divorce*, 235.1

Napulog-unom ka tuig human sa pagkamatay ni Ellen White, ang iyang anak nga si Willie White misulat niining mga pulonga nga nagtuki sa mga hilisgutan nga may kalabutan sa diborsyo ug pagminyo pag-usab:

Pagkahuman nimo pagbasa sa mga dokumento nga akong gipadala karon kanimo, maingon ka, ‘Maayo, wala man siyay gihatag nga awtoritatibong tubag gikan kang Sister White nga direkta nga motubag sa pangutana.’ **Apan nagtuo ako nga imong makit-an pinaagi sa akong gipadala nga tinguha gayud ni Sister White nga walay bisan unsang mogula gikan sa iyang panulat nga magamit isip balaod o lagda sa pag-atubang niining mga isyu sa kaminyoon, diborsyo, pagminyo pag-usab, ug pagpanapaw.**—Willie White, *Unscriptural Divorces and Social Relationships*, 47-48 (Jan 6, 1931)

Kana nga pamahayag makapahuna-huna gayud. Kon walay bisan usa sa mga gisulat ni Ellen White mahitungod sa diborsyo, pagminyo pag-usab, ug pagpanapaw ang angay isipon nga balaod o lagda sa bisan unsa sa iyang mga sinulat, nagpasabot kini nga wala siyay nadawat nga mga instruksyon bahin sa kaminyoon nga nagapakita sa hingpit nga pagsabot sa balaod sa Dios o sa usa ka kahimtang nga naibalik ngadto sa kabag-ohan. Napulog duha ka tuig ang milabay, samtang nagtabang siya sa iyang inahan sa pag-atubang sa mga isyu sa diborsyo ug pagminyo pag-usab, nagsulat si Willie White sa mosunod:

Sa milabay nga baynte ka tuig, si Inahan nakadawat ug daghang mga surat nga nagapangutana mahitungod sa mga butang nga imong gisulat, ug **sa daghang higayon siya misulat usab nga wala siyay lain nga tambag nga ikahatag gawas sa tambag ni apostol Pablo**. Bag-ohay lang, siya midumili na sa pag-atubang sa mga surat nga ingon niini, ug gisugo kami nga dili na kini dad-on sa iyang pagtagad.—*Unscriptural Divorces and Social Relationships*, 47

Hinumdomi ug maayong pagtagad ang pamalaod ni Ellen White niadtong mga ulahing mga tuig sa iyang kinabuhi, siya mitindog uban ni apostol Pablo ug nagtudlo sa mga katawhan nga mosunod sa iyang giya pinaagi sa Kasulatan. Si apostol Pablo mao ang naghatag sa pinakadiretso nga tambag ug nagdili sa pagminyo pag-usab sa bisan unsang kahintang. Kini usab ang baruganan nga gisunod ug gihatag ni Ellen White sa mga tawo sa iyang ulahing mga tuig, human niyang makakita sa kagubot ug kasamok nga mitumaw tungod sa mga kaso nga kaniadto iyang gihatagan ug personal nga tambag.

Adunay usab laing kaso nga gihisgutan ni Ellen White niadtong tuig 1863. Niining maong kaso, gipakita kang Ellen White ang pipila ka mga butang kabahin sa usa ka partikular nga kahintang. Klaro nga gipadayag kaniya nga ang maong magtiayon walay kagawasan nga magminyo pag-usab. Apan sa taliwala niining maong tambag, gipakita usab ni Ellen White ang prinsipyo bahin sa pagbulag ug pagminyo pag-usab sa inosente nga partido.

Nakita nako nga si Igsoon Johnson **wala pa’y katungod nga magminyo ug lain nga lalaki**, apan kon siya o bisan kinsa nga babaye **makakuha ug legal nga diborsyo tungod kay ang iyang bana nasaypan sa pagpanapaw, siya libre nga magminyo** sa bisan kinsa nga iyang pilion.

Nakita nako nga **si Igsoon Johnson dili pa gawasnon o walay katungod nga magminyo pag-usab**. —*Manuscript Releases, Vol. 17*, 156.2-3, June 6, 1863

Ang gipakita ni Ellen White mao nga kining maong magtiayon dili pa gawasnon aron magminyo pag-usab. Apan human niana, gipahayag ni Ellen White ang kasamtangang pagtuo sa denominasyon nga ang inosenteng partido adunay katungod nga magminyo pag-usab. Ang pangutana karon unsa gayud ang gipakita sa Dios kang Ellen White? Ang unang bahin lamang ba kini?

[A] Nakita nako nga si Igsoon nga Johnson wala pa'y katungod nga magminyo pag-usab sa lain nga lalaki,

O gipakita ba usab kaniya ang ikaduhang bahin?

Nakita nako nga [A] si Igsoon nga Johnson wala pa'y katungod nga magminyo pag-usab sa lain nga lalaki, apan [B] kon siya o bisan kinsa nga babaye makakuha og legal nga diborsyo tungod sa pagpamatood nga ang iyang bana nakasala sa pagpanapaw, siya mahimong gawasnon nga magminyo sa tawo nga iyang pilion.

Kung gipakita kang Ellen White ang bahin B, unya ang gisulat nila ni James ug Ellen White bahin sa maong hilisgutan lima ka tuig ang milabay dili unta ipadayag nga daw alang sa paghunahuna lamang, kondili ingon nga usa ka kamatuoran:

Apan, kon dili sila mobuhat sumala sa angay, ug kon ang inosente nakapapas sa iyang legal nga katungod sa pagdiborsyo tungod sa pagpuyo uban sa salaan human mahibal-an ang iyang sala, among nakita nga ang sala dili maoy mopatigbabaw sa inosente sa pagpabilin, ug **ang iyang moral nga katungod sa pagbiya daw mapangutana**, gawas kon ang iyang kahimsog ug kinabuhi grabe kaayo nga mahisupak o mahilabtan tungod sa pagpabilin diha sa maong kahimtang. —*Review and Herald*, March 24, 1868

Niining pamahayag, si James ug Ellen White naghigot sa moral nga katungod sa pagbiya sa usa ka kaminyoon human mapamatud-an nga ang usa ka partido nakasala pinaagi sa pagpanapaw. Kon gipakita pa unta sa Dios kang Ellen White nga

ang diborsyo alang sa inosenteng partido ug ang pagtugot sa pagminyo pag-usab mao gyud ang hustong paagi, dili unta kini mahimong usa ka butang nga ikapangutana. Ang konteksto niining pamahayag mao ang pagsuporta sa usa ka tawo nga nagtinguha nga magpabilin uban sa kapikas nga nakasala sa pagpanapaw. Si James ug Ellen White misuporta sa ingon nga kahimtang, apan gisabayan usab nila kini sa prinsipyo nga ang inosenteng partido adunay moral nga katungod nga makakuha ug diborsyo aron makaminyo pag-usab.

Ang paagi sa pagpresentar sa maong impormasyon nagpakita nga si James ug Ellen White nagahatag sa ilang maampingong gibanabana ug huna-hunang opinyon. Kini nagapamatuod nga ang gipakita sa Dios kang Ellen White kabahin sa kaso niadtong 1863 mao lamang nga si Sister Johnson wala pa'y katungod nga makaminyo pag-usab. Kini nga konklusyon gipalig-on usab sa pamahayag ni Willie White nga atong gikutlo kaniadto, nga nag-ingon nga walay bisan unsang tambag nga gihatag ni Ellen White bahin sa diborsyo ug pagminyo pag-usab ang angay nga itagad ingon nga balaod o sukaranan nga sundon.

Maayong tan-awon ug susihon ang mga panglantaw sa mga unang pionero bahin sa isyu sa pagminyo pag-usab, ug asa nagsugod ang ideya bahin sa pagminyo pag-usab sa inosente nga partido sulod sa maong kalihukan.

KAPITULO 12

ANG PANGLANTAW SA ADVENTIST PIONEER

Ang labing unang panglantaw sa mga pionero nga akong nakaplagan sa mga pahina sa Review and Herald naggikan kang Joseph Bates. Gusto kong ihalad dinhi ang tibuok niyang artikulo gikan sa tuig 1857 kay kini naglatid ug pipila ka hinungdanong mga prinsipyo.

Dili Tino nga Kasal

Ang mosunod nga pamatuod mahitungod niini nga butang kinahanglan nga matinud-anon nga susihon ug timbangon sa tanan nga adunay tinguha o handum nga magminyo pag-usab, samtang buhi pa ang ilang asawa o bana, aron dili sila mahulog sa lit-ag nga sa ulahi mahimong hinungdan sa ilang kadautan.

“Ug siya miingon kanila, Bisan kinsa nga magbulag sa iyang asawa ug magminyo og lain, nagbuhat og pagpanapaw batok sa iyang asawa. Ug kon ang usa ka babaye mobulag sa iyang bana ug magminyo og lain, siya usab nagbuhat og pagpanapaw.” Marcos 10:11–12.

“Bisan kinsa nga mobulag sa iyang asawa ug magminyo og lain, nagbuhat og pagpanapaw; ug bisan kinsa nga magminyo sa babaye nga gibulagan sa iyang bana, nagbuhat usab og pagpanapaw.” Lucas 16:18.

Ang apostol nga si Pablo nagpasabot sa maong pulong pinaagi sa mosunod nga pananglitan:

“Kay ang babaye nga adunay bana gapabiling nakagapos sa balaod ngadto sa iyang bana samtang buhi pa siya; apan kon ang bana mamatay, siya malukat gikan sa balaod sa iyang bana. Busa, kon samtang buhi pa ang iyang bana ug magminyo siya ug lain nga lalaki, siya pagatawgon nga mapagpanapaw; apan kon ang iyang bana mamatay, siya gawas na sa maong balaod; aron siya dili pagatawgon nga mapagpanapaw, bisan magminyo pa siya ug lain nga lalaki.” Roma 7:2-3.

Usab, gipakita niya ang sugo sa Ginoo:

“Ug alang sa mga minyo ako nagsugo, dili ako kundili ang Ginoo, ang asawa dili magbulag gikan sa iyang bana: apan kon siya magbulag, magpabilin siyang dili magminyo, o magpasig-uli sa iyang bana; ug ang bana dili magpahawa sa iyang asawa. Ang asawa nabilanggo sa balaod hangtod buhi pa ang iyang bana; apan kon ang iyang bana mamatay, siya gawasnon nga magminyo kang kinsa iyang gusto; apan sa Ginoo lamang.” 1 Corinto 7:10, 11, 39.

Ang pamatuod sa Manluluwas mahitungod niining maong hilisgutan, nga gisulat ni Marcos ug ni Lucas, medyo lahi gamay kumpara sa gisulat ni Mateo, nga mao kini.:

“Apan ako nagaingon kaninyo, nga bisan kinsa nga magbulag sa iyang asawa, gawas lamang tungod sa hinungdan sa pakighilawas, nagahimo kaniya nga makasala sa pagpanapaw; ug bisan kinsa nga magminyo sa babaye nga gibulagan, nagahimo usab og pagpanapaw.” Mateo 5:32.

Usab, “Ug ako nagaingon kaninyo, bisan kinsa nga magbulag sa iyang asawa, gawas lamang tungod sa pakighilawas, ug magminyo og lain, nagahimo og pagpanapaw; ug bisan kinsa nga magminyo sa babaye nga gibulagan, nagahimo usab og pagpanapaw.” Kapitulo 19:9

Apan ang pananglitan ni apostol Pablo bahin sa tibuok hilisgutan nga gisulat niya ngadto sa mga taga-Roma, ug ang iyang gipahayag nga sugo sa Ginoo sa iyang sulat ngadto sa mga taga-Corinto, klaro kaayo nga nagpakita nga iyang gitan-aw ang teksto sa Mateo sa parehas nga paagi sa iyang pagtan-aw sa mga teksto sa Marcos ug Lucas.

Ang tanan nga wala makasabot ug nakasulod sa ingon nga mga dili-matinuoron o dili-balaodnong kasabutan sa kaminyoon, ug pinaagi niini nakalapas sa mga sugo sa Dios, sumala sa mga gipanghisgutan nga kasulatan sa Biblia, makakaplag ug kaluwasan kon ila kining sundon ang mosunod nga mga giya o mga lagda, nga mao kini.:

“Ug kon ang usa sa katawhan makasala tungod sa kawalay kahibalo, samtang siya nagabuhat batok sa bisan unsa nga mga sugo sa Ginoo bahin sa mga butang nga dili angay buhaton, ug siya maoy salaon; o kon ang iyang sala nga iyang nabuhat mahibal-an niya: nan siya magdala sa iyang halad, ... ug ang pari magabuhat ug halad-alang sa pagbayad sa iyang sala nga iyang nabuhat, ug siya pasayloon sa Ginoo.” Levitico 4:27,28, ug ang katapusang bahin sa bersikulo 35.

Sa ilalum sa ebanghelyo, ang halad mao ang diosnon nga kasubo tungod sa sala. Si Pablo miingon, “Kaniadto ako usa ka tigpasipala sa Dios (naglapas sa ikatulong sugo), usa ka manlupigon, ug usa ka malimbungon; apan ako nakabaton ug kalooy, tungod kay gibuhat ko kini nga walay hibalo diha sa pagkawalay pagtuo.” 1 Timoteo 1:13.

JOSEPH BATES.

Gigamit ni Joseph Bates ang mga sinulatan ni Pablo sa Roma ug 1 Corinto aron hubaron ang mga teksto sa Mateo. Daw nagpasabot siya nga si Pablo nasayud sa mga sinulat ni Mateo mahitungod sa maong isyu, bisan pa man nga giila nga ang libro ni Mateo gisulat human sa mga sinulatan ni Pablo. Bisan unsa pa man, gipakita ni Bates nga ang pagminyo pag-usab dili gitugotan sa Kasulatan. Sa iyang pag-atubang sa mga tawo nga walay kahibalo sa gitudlo sa Biblia, gipahayag ni Bates nga ang ingon nga mga tawo makakaplag ug pagpasaylo pinaagi sa kalooy sa Dios, kay kini usa ka sala tungod sa pagkawalay hibalo. Wala siya magsulti nga kinahanglan bulagon ang mga magtiayon.

Wala naghatag si Bates ug giya alang sa mga tawo nga nasayud na sa pagtudlo sa Biblia mahitungod sa kaminyoon, ug kung unsaon pag-atubang niini kon sila nakigminyo pag-usab. Apan ang klarong punto nga gipadayag dinhi mao nga ang gisulat ni Pablo, Marcos, ug Lucas mao ang nagpasabot sa tinuod nga kahulugan sa mga pulong nga anaa sa Mateo. Nagpasabot kini nga si Bates wala makasabot sa kasugoan nga adunay eksepsiyon nga nagtugot sa pagminyo pag-usab.

Sa pagtubo sa denominasyon, ang mga kalisod ug kalibug sa kinabuhi sa tawo nagsugod pagpugos sa mga pangulo sa mga Adventist sa pag-atubang kung unsaon pagdumala sa matag indibidwal nga kahimtang. Paglabay sa upat ka tuig, si M.E. Cornell nagpresentar ug lahi nga panglantaw.

Ang Kasulatan nagtugot lamang og diborsyo tungod sa usa ra ka hinungdan, ug ang pagminyo sa usa ka tawo nga nagbulag tungod sa lain nga rason dili matarong ug supak sa balaod. Sa dihang gipangutana si Kristo mahitungod niining maong isyu, Iyang gihatag kining mosunod nga lagda:

“Ug siya miingon kanila, Si Moises nagtugot kaninyo sa pagbulag sa inyong mga asawa tungod sa pagkagahi sa inyong kasingkasing; apan sukad pa sa sinugdanan, dili kini mao ang

kabubut-on. Ug ako magaingon kaninyo, bisan kinsa nga mobulag sa iyang asawa gawas lang tungod sa pakighilawas, ug magminyo og lain, nagbuhat og pagpanapaw: ug bisan kinsa nga magminyo sa babaye nga gibulagan, nagbuhat usab og pagpanapaw.”—M.E. Cornell, “Unlawful Marriages”, *Review and Herald*, Nov 19, 1861

Gihisgutan ni M.E. Cornell ang 1 Corinto 7:39, apan limitado ra kini sa konteksto sa usa ka tawo nga magminyo sulod sa kabubut-on sa Ginoo.

“Ang asawa gipahimutang sa balaod hangtod ang iyang bana buhi pa: apan kon ang iyang bana mamatay, siya gawasnon sa pagminyo bisan kinsa iyang gustong kapikas; apan sa Ginoo ra.” 1 Corinto 7:39. **Gikan niining testimonya, ato’ng konklusyon nga ang usa ka magtutuo dili gawasnon sa pagminyo sa usa nga wala sa Kristo.**—*Review and Herald*, Nov 19, 1861

Paglabay sa lima ka bulan, si Uriah Smith misulat og mubo apan hinungdanong tubag sa usa ka pangutana sa *Review and Herald*. Ang pangutana nagpakita sa wala pa masulbad nga pagbati sa kalihukan bahin sa isyu sa diborsyo ug pagminyo pag-usab. Ang tubag ni Uriah Smith daw nakapaimpluwensya pa gayud sa kalihukan ngadto sa pagsuporta sa diborsyo alang sa inosenteng partido.

Diborsyo.—Usa ka korespondente misulat sa Opisina og mosulti: “Muhatag ba kamo sa inyong opinyon bahin sa diborsyo, **kay aduna’y uban nga wala malipay sa kini nga hilisgutan?**”

Tubag.—Among gihunahuna nga alang sa usa ka hinungdan, nga gihisgutan sa atong Ginoo sama sa narekord sa Mateo 19:9, **ang diborsyo mahimong makuha sa balaod nga hustong paagi, ug ang mga partido nga nabuwag sa kaminyoon ingon nga gawasnon sama sa wala pa maglungtad ang kontrata sa kaminyoon tali kanila. Aduna’y uban nga nakahimo og labaw nga ekstremong panan-aw gikan sa mga pulong ni Pablo sa Roma 7:1-3. Apan si Pablo didto naghatag lamang og**

ilustrasyon, ug wala nagbutang og lagda bahin sa relasyon sa kaminyoon. Aron ipatuman ang iyang ilustrasyon, gigamit niya ang kinatibuk-ang lagda; ug dili kini husto nga buhaton niya sa maong konteksto nga mohatag og eksepsyon.—Uriah Smith, *Review and Herald*, April 15, 1862, p.8

Kini nga mubo nga parapo makapahingangha. Gigamit ni Smith ang Mateo 19:9 aron ipakita nga kini naghatag og pagwagtang nga daw ang kontrata sa kaminyoon wala gyud maglungtad. Nagpasabot ba kini nga bisan ang may sala nga partido libre usab sa pagpakasal pag-usab? Wala ko masiguro kung kini ba ang tinuod nga tuyo ni Smith. Sa mga ulahing tuig, iyang gipakita ang kaso nga mas klaro, pabor sa inosente nga partido nga mahimong libre sa pagminyo pag-usab.

Si Smith naghisgot bahin sa paggamit ni Pablo sa mga pulong sa Roma 7:2 isip usa ka ilustrasyon sa usa ka teolohikal nga punto kabahin sa balaod ug sa katuyoan niini, ug mao kini nga wala niya hisgoti ang panaglahi nga probisyon. Apan napakyas si Smith sa pagtagad kung giunsa paggamit ni Pablo sa parehas nga pagpamulong sa 1 Corinto 7:39, dili isip ilustrasyon, apan direkta nga nagtumbok sa isyu sa kaminyoon. Naghisgot siya bahin sa mga tawo nga naggunit sa sobra ka ekstremado nga mga posisyon pinaagi sa paggamit sa Roma 7:1-3. Ang usa ra nga nakasulat niining panahona mao si Joseph Bates. Nangita ba si Smith nga kontrahon ang gisulti kaniadto ni Joseph Bates, ug tungod niana wala niya tuyoa nga nahulog siya sa usa ka ekstremado nga posisyon? Siyempre, dili kita makasiguro niana, apan makasiguro kita nga ang iyang argumento batok sa Roma 7:2 kulang ug dili lig-on tungod sa konteksto nga gipakita ni Pablo sa 1 Corinto 7:39.

Sa usa ka artikulo niadtong 1975 bahin sa kasaysayan sa diborsiyo ug pagminyo pag-usab sa Simbahan sa Adventist, si Gerald Winslow nagpamahayag niini nga obserbasyon kabahin sa komentaryo ni Smith sa 1862 sa *Review*.

Sa taas nga panahon sa wala pa pagpagawas sa bisan unsang opisyal nga giya bahin sa diborsiyo ug pagminyo pag-usab, ang mga lider sa simbahan nagpahayag na sa ilang mga panan-aw. Sama sa daghang uban pang mga isyu, **si Uriah Smith usa sa labing impluwensyal**. Sa sayo pa sa iyang karera, si Smith mipahayag batok sa “sobra ka ekstremong panan-aw” nga base sa Romans 7:2-3. Gisugyot ni Smith nga si Pablo “naghatag lamang og pananglitan, ug dili naglatid og lagda bahin sa relasyon sa kaminyoon.” —Gerald Winslow, “Divorce, Remarriage and Adultery”, *Spectrum Magazine*, Nov 24, 1975

Sa samang tuig nga gipresentar ni Uriah Smith ang iyang posisyon, gihisgutan sa Michigan State Conference ang pangutana kon unsaon pagdumala sa mga diborsiyadong kaminyoon. Ang mga myembro sa komite nga nagtan-aw niini nga pangutana mao sila: James White, Joseph Bates, J.H. Waggoner, J.B. Frisbie, John Byington, J.N. Loughborough, Moses Hull, M.E. Cornell, ug R.J. Lawrence.

Ang mga myembro sa komite wala makakab-ot og konklusyon, busa:

1. Gisulbad, Nga ang isyu sa mga nabuwag nga kaminyoon ipasa sa komite sa kombensiyon. — *Review and Herald*, Oct 14, 1862

Apan wala’y sunod nga aksyon nga gihimo gikan niini nga rekomendasyon. Sa mga sumusunod nga tuig, ang simbahan daw nibiya sa orihinal nga posisyon ug misunod sa opinyon ni M.E. Cornell ug Uriah Smith, imbes nga ni Joseph Bates. Si Bates nagpahimangno lamang nga ang Matthew 5:32 ug 19:9 kinahanglan mosugot sa gisulti sa Mark, Luke, Roma, ug 1 Corinto, apan wala gyud nahimo ang usa ka kompleto nga pagtuon bahin niini nga pangutana.

Kini usa ka leksyon nga angay natong hinumduman aron sa pag-uswag sa Father of Love movement. Kini usa ka isyu nga nagkinahanglan og klaro nga posisyon nga ipahayag sumala sa mga prinsipyo sa mga lagda ni Miller.

Sa sunod tuig, daw si James White misunod sa samang linya sa panghunahuna sama ni M.E. Cornell ug Uriah Smith.

Diha ra sa Ginoo.

“Ang asawa gigapos sa balaod hangtod buhi ang iyang bana; apan kon mamatay ang iyang bana, siya gawasnon nga magpakasal sa bisan kinsa nga iyang gustohon, apan lamang sa Ginoo.” 1 Cor. 7:39.

Bisan pa man kini nga mga pulong nagtumong sa kaminyoon ilawom sa talagsaong kahimtang, kung tan-awon sa kahayag sa mga kasulatan nga nag-ingon nga ang Kristohanon angay buhaton ang tanan alang sa himaya sa Dios, **kini mahimong ikonsiderar nga aplikable sa kaminyoon sa tanang kahimtang.** Ug dili namo masabtan nganong ang sugo nga, **“diha ra sa Ginoo,” dili ingon ka kinahanglanon ug ingon ka aplikable sa una nga kaminyoon sama sa ikaduha.**—James White, *Review and Herald*, Aug 4, 1863

Morag ang pagsabot sa kasugoan nga adunay eksepsiyon sa Matt 5:32 ug 19:9 nakapawala sa klarong pagsabot ni M.E. Cornell ug James White bahin sa bahin nga nag-ingon, “gigapos sa balaod hangtod buhi ang iyang bana.” Nga makita sa Roma 7:2 ug 1 Cor 7:39. Sama sa atong bag-ohay lang nga nakita, gihimo ni Smith ang Roma isip ilustrasyon lamang aron malikayan ang panagbangi niini sa iyang interpretasyon sa Matthew 5 ug 19, apan ang rason nganong walay makakita sa panagbangi sa 1 Cor 7 dili klaro.

Ang pahayag ni James White miabot duha ka bulan lang human sa tubag ni Ellen White bahin sa kaso ni Sister Johnson.

Nakita nako nga si Sister Johnson **wala pa’y katungod nga magminyo og laing lalaki**, apan kon siya o bisan unsang babaye **makakuha og legal nga diborsyo tungod kay ang iyang bana nasayop sa pagpanapaw**, siya dayon gawasnon nga magminyo sa bisan kinsa nga iyang pilion.

Nakita nako nga si **Sister Johnson dili pa gawasnon sa pagminyong usab.** —*Manuscript Releases, Vol. 17, 156.2-3, June 6, 1863*

Makapainteres nga hinumduman ang paggamit sa pulong nga *gawasnon* ni Ellen White. Kini usab ang pulong nga gigamit ni Uriah Smith sa paghisgot sa kasugoan nga adunay eksepsiyon sa Mateo 5 ug 19. Paglabay sa lima ka tuig, nagsulat si James ug Ellen White og usa ka sulat bahin sa mga nahulog sa sala sa pagpanapaw. Pag-usab, ang pulong nga *gawasnon* nagpakita sa posisyon sa inosenteng partido.

1. Sa mga kaso sa paglapas sa ikapitong sugo, diin ang nakasala wala magpakita og tinuod nga paghinulsol, kung ang biktima makahimo sa pagkuha og diborsiyo nga dili makapasamot sa ilang kaugalingong kaso ug sa kaso sa ilang mga anak, kung aduna man sila niini, **sila angay nga mahimong gawasnon.**— James and Ellen White, “Dealing with those Overtaken in the Sin of Adultery”, *Review and Herald*, March 24, 1868

Angay nga ipasabot nga ang mga artikulo sa mga Pionero nagtutok sa pagpanalipod sa mga prinsipyo sa kinabuhi nga magkauyon nga kaminyoon tali sa duha ka tawo. Lig-on ang mga pamahayag nga gihimo sa niini nga direksyon, apan sa pagsabot sa kasugoan nga adunay eksepsiyon sa Mateo 5 ug 19 isip pakasala sa pagpanapaw imbes nga pagpakighilawas, ang kusog sa ilang mga pulong mikunhod og dako. Mabati nato ang pagbati sa pagkadali sa mga pulong ni James ug Ellen White sa mas ubos nga bahin sa parehas nga artikulo:

4. Ngano! Oh, ngano! nga ang mga lalaki ug babaye nga mahimong respetado, maayong buhatonon, ug makab-ot ang Langit sa katapusan, ipamaligya ang ilang kaugalingon sa yawa nga barato ra, samokon ang ilang mga higala sa kasingkasing, idungog ang ilang pamilya, magdala ug kaulaw sa usa ka hinungdan, ug sa katapusan paingon sa impiyerno? Hinaut unta nga ang Dios maluoy. Ngano man nga ang mga nahilabtan sa sala dili magpakita ug tinuod nga paghinulsol nga angay sa kadak-on

sa ilang sala, ug modalagan paingon kang Kristo alang sa kaluoy, ug ayuhon, kutob sa mahimo, ang mga samad nga ilang nahimo? —James and Ellen White, “Dealing with those Overtaken in the Sin of Adultery”, *Review and Herald*, March 24, 1868

Makita nato ang susamang kahimtang sa usa ka artikulo bahin niini nga isyu nga gisulat ni George Butler napulo ug lima ka tuig pagkahuman. Iyang gikompara ang diborsyo ug pagminyo pag-usab nga pareho ra sa poligamya, nga nagbuhat ug kusgan kaayong mga pahayag sama niini:

Atong mapansin ang poligamya sa niini nga artikulo tungod kay ang mga prinsipyo nga nalambigit niini pareho ra gyud sa mga prinsipyo nga nalambigit sa diborsyo

Ang poligamya, ug ang pagminyo pag-usab samtang moral nga nakagapos sa usa ka buhi nga asawa, sayop kini, tungod kay ang duha naglapas sa orihinal nga plano sa Dios sa kaminyoon—usa ka tibuok kinabuhi nga panaghiusa tali sa usa ka lalaki ug usa ka babaye—ug busa naglapas kini sa tinuod nga espirituhanong katuyoan sa ikapito nga sugo, nga gihatag aron pagpanalipod sa pagkabalaan sa maong institusyon sa kaminyoon.

Human sa paghimo niining kusog kaayong mga pamahayag base sa iyang pagsabot sa Kasulatan, si Butler misugod sa paghisgot sa kalibog ug kakomplikado sa mga butang nga ginaatubang sa mga lider, ug sa kini nga konteksto, ang tono sa iyang panultihon medyo usab.

Apan kini nga mga pangutana labi ka komplikado nga motungha sa moderno nga katilingban, tungod sa kasagaran sa mga diborsiyo kung ang mga tawo modawat sa relihiyon bisan pa sa ilang kagahapon nga pagkadiborsyo ug pagkahuman nakigminyo pag-usab ug posible nakabaton ug mga anak sa bag-ong kaminyoon samtang ang una nilang kapikas buhi pa ug na-diborsyo tungod sa lain nga hinungdan gawas sa hinungdan nga gihatag sa Manluluwas. Unsa may buhaton sa ingon nga mga

tawo kung magsugod sila sa pag-alagad sa Dios? Ug unsa may buhaton sa simbahan kung makita sila sa ingon nga kahimtang? **Dili namo sulayan paghatag tubag niini nga mga pangutana sa kini nga artikulo. Posible nga dili nato matubag ang matag detalye nga motungha sa ingon nga mga kaso sa bisan unsang artikulo.** Ang matag kaso kinahanglan hatagan ug tukmang pagtan-aw base sa kaugalingong kahimtang. Apan, makasulti kita nga ang matag tawo kinahanglan mag-amping sa pagtuman sa balaanon ug sagrado nga mga saad nga iyang gihimo sa pagsulod sa kaminyoon ug masayud nga gikahasol sa Dios ang diborsiyo. Kinahanglan masayud ang tanan nga **ang pakigminyo sa usa ka diborsyadong tawo usa ka paglapas sa balaod sa Dios, gawas kon ang tawo mao ang inosenteng partido sa miaging kaminyoon,** diin ang iyang kapikas nakalapas sa saad sa kaminyoon pinaagi sa paglapas sa ikapitong sugo. Kinahanglan mag-amping kita aron ang simbahan dili madani sa dautang dungog pinaagi sa pagdawat sa mga miyembro nga nakabaton ug diborsiyo tungod sa lain nga hinungdan gawas sa gitugotan sa Manluluwas. Kini nga panahon maluya sa pagtan-aw sa ingon nga mga butang. Magpabilin kita sa pagkabalaan sa tanang relasyon sa kinabuhi.—George Butler, “Marriage and Divorce”, *Review and Herald*, December 18, 1883

Mabati nimo ang pagkahikog sa tono niini. Unsaon man nato pag-atubang sa mga tawo nga mosulod sa simbahan nga diborsyado ug nakigminyo pag-usab? Labina kon sila adunay mga anak. Dili ba ang ebanghelyo adunay gahum sa pagpasaylo, pag-ayo, ug pagpahiuli sa mga tawo sa ingon nga kahimtang?

Ug dinhi makita ang panagbangi tali sa pag-atubang sa mga karaang kaso sa tawo ug sa pagpadayon ngadto sa mga biblikal nga ideyal. Unsaon man kini nga pagbalhin? Samtang adunay mga tawo nga mosulod sa komunidad sa pagtuo nga nadiborsiyo ug nakigminyo pag-usab, daw imposible nga maabot ang ideyal. Siyempre, mahinumduman nato ang kanunayng gisulti nga hugpong sa mga pulong: ang simbahan usa ka ospital para sa mga

makasasala, dili usa ka museo para sa mga balaan. Ang hagit sa kini nga pananglitan mao nga kon ang tanang doktor, nars, ug mga kawani sa ospital pasyente usab sa ospital, unsaon man pagpadagan sa tinuod sa ospital?

Usa ka butang nga atong nasabtan sa Father of Love movement mao nga ang mga prinsipyo sa balaod sa Dios dili mahimong ipatuman pinaagi sa balaod lang. Kinahanglan natong dawaton ang gahum niini nga mga prinsipyo pinaagi kang Kristo aron kita makapuyo niini nga epektibo. Kinahanglan gayud nato nga pangitaon ang kamatuoran sa gitudlo sa Kasulatan ug mangayo sa atong Amahan sa langit nga himoon kini nga tinuod sa atong kinabuhi.

Sa konklusyon, atong makita nga ang pioneer nga kalihukan sa Adventist padayon nga nabalaka sa isyu sa diborsiyo ug pagpakigminyo pag-usab. Ang mga lider nakab-ot og kasabotan bahin sa pagpakigminyo pag-usab sa inosenteng partido, apan sama sa atong nakita sa ulahing mga tuig ni Ellen White, ang kabug-aton ug kalibog sa mga pangutana nahimong sobra alang kaniya. Gisalikway niya ang tanang paningkamot sa paghukom sa ingon nga mga kaso.

Kini nagdala nato sa usa sa mga sentrong problema sa pagdawat sa posisyon sa pagpakigminyo pag-usab sa inosenteng partido: ang mga lider sa simbahan kinahanglan mopasabot kung ang usa ka tawo tinuod nga inosente una pa nila mahimu ang pagpakigminyo pag-usab. Unsa kaha ka epektibo sila sa pagbuhat niini kon si Ellen White mismo sa ulahi misalikway sa pagbuhat niini? Gibati niya nga ang paghukom sa ingon nga pangutana mahimong hinungdan nga siya mamatay sayo. Gisulat niya kini niadtong 1913 – mahimo kaha nga kini usa sa mga hinungdan sa iyang kamatayon nga nahitabo dili madugay pagkahuman? Ug kon si Ellen White dili makadala sa ingon nga kabug-aton, makadala ba kita niini? Gusto ba sa Dios nga atong dad-on kini?

KAPITULO 13

PAGDETERMINAR SA INOSENTE NGA PARTIDO

Ang mga pioneer nga Adventist mituo nga nagtudlo ang Biblia nga kon ang usa ka asawa o bana nakasala sa pagpanapaw, ang gitawag nga “inosenteng partido” gawas nga makapakasal pag-usab kon sila makakuha og balaodnon nga diborsiyo.

Sa tinuod, ang kabalaka sa kinaiyahan sa tawo nagpahimo kang George Butler, Presidente sa General Conference, sa pag-angkon nga ang mga kaso nga ilang giatubang labaw pa ka komplikado aron masundan lang ang kinatibuk-ang mga lagda, ug ang matag kaso kinahanglan nga husayon base sa iyang kaugalingong kahimtang.

Unsaon nimo pag-ila kinsa ang inosente? Ang usa ka lalaki mohawa ug magsugod og relasyon uban sa lain nga babaye. Siya ba ang nagbuhat og sala, sakto? Apan unsa kaha kung ang asawa sa hilom nagapugong kaniya, o nagapawala og kalipay kaniya sa lawak sa pagkatulog, o sa lain nga paagi napugos siya hangtod sa punto nga nanginahanglan siya og kalingawan sa lain? Dili kini

nagpasabot nga matarong ang iyang gibuhay, apan sa ingon nga kahimtang, ang asawa usab dili na inosente, ug kini tanan lisod kaayo sukdon.

Usa pa, unsa kaha kung ang usa ka babaye mohawa uban sa lain nga lalaki human sa kapin sa napulo ka tuig nga kaminyoon? Siya ba ang nagbuhat og sala, sakto? Apan unsa kaha kung ang bana nagkontrol sa matag sentimo nga iyang gigasto, o sa hilom nagatan-aw og pornograpiya, o wala gayud nagsulti kaniya nga gihigugma siya, ug wala usab naghatag og gugma gawas lang kung gusto niya ang mga pribilehiyo sa kaminyoon? Kinsa man ang nagbuhat og sala sa ingon nga kahimtang?

“Kay gikan sa sulod, gikan sa kasingkasing sa tawo, mogula ang dautang mga hunahuna, **pagkahilas**, pagpangawat, pagpatay, **pagpanapaw**, kahakog, **kadautan**, **limbong**, mga tinguha sa kalibog, pagkainggit, **pagpanamastamas**, garbo, ug kabuang. Tanan kini nga dautang butang gikan sa sulod; kini mao ang makadaut kanimo.” Marcos 7:21-23

Ang Biblia nag-ingon nga ang kasingkasing sa tawo grabe ka dautan. Sa lista nga gipakita sa ibabaw, uban sa pagkahilas ug pagpanapaw, aduna usab ang limbong; kana nga prinsipyo sa kahanas ni Satanas nga makausab sa usa ka dautang makasasala ngadto sa usa ka anghel sa kahayag atubangan sa iyang mga kauban sa simbahan.

Ang ubang lalaki mogamit sa ilang kaalam aron sa pagpanghimo og mga malimbongong plano sulod sa daghang tuig. Mahimo niyang planuhon nga wagtangon ang iyang asawa, apan iya kining ipahimutang sa paagi nga siya ang makita nga dili lig-on, dili na makaya, ug sa katapusan mobiya sa usa ka emosyonal nga kagubot samtang nangita og kahupayan gikan sa lain nga tawo. Iya usab ibutang ang mga pinasikad nga mensahe sulod sa daghang tuig aron pugson siya sa paghunahuna nga mas maayo ang pag-uban sa lain. Ang lalaki mag-angkon nga siya usa ka inosenteng partido

ug magpakasal pag-usab sa maayo ug regular nga kahintang sa simbahan.

Posible nga ang usa ka kapikas wala gyud buhata bisan unsang butang aron mapukaw ang iyang asawa o bana sa pagbiya ug paguban sa lain nga tawo, apan unsaon man nimo paghibalo ug pagpanghimatuod nga tinuod gyud kini?

Mahitungod kang Kristo, ang Biblia nagaingon:

Malipay Siya sa pagtuman sa kabubut-on ni Jehova. Dili Siya maghukom pinasikad sa panagway, ni maghimo og desisyon base sa nadungog lamang. Isaías 11:3

Unsaon man paghusay sa mga tawo nga sayopon ang kalisud sa usa ka nabungkag nga kaminyoon, gawas kon maghukom sila base sa panagway o sa nadungog lamang? Tinuod, mag-ampo kita ug mangayo og giya gikan sa Dios, apan kon ang kasingkasing sa tawo nabugto tungod sa pag-abuso, lisod kaayo nga mahimong tinuod sa kaugalingon ug sayon ra kaayo nga ipakita ang kaugalingon nga maayo ug himoon nga dautan ang kapikas.

Sa kadaghanang mga kaso sulod sa usa ka simbahan o komunidad, ang mga magtiayon nga nag-atubang og lisod nga kaminyoon maningkamot nga makakuha og daghang mga kaalyado aron mupabor kanila batok sa ilang kapikas. Kini nag-awhag sa tibuok komunidad nga mohukom sa maong kaso. Ug kon ang mga tigulang sa komunidad magbuot na og desisyon, usa o pareho sa magtiayon modangop sa ilang mga sumusuporta, magpahungaw sa kasakit, ug mangumbinsi kanila nga hukman ang mga tigulang tungod kay nakahimo kuno kini og “sayop” nga desisyon.

Niining paagiha, kining mga kabus nga mga kalag dili lamang nagbuwag sa ilang kaminyoon, apan usahay nagbuwag usab sa tibuok komunidad. Ang duha kasagaran gusto magminyo pag-usab, ug tungod sa kasakit ug trauma nga hinungdan sa pagkaguba sa relasyon, halos dili na sila makakita sa kamatuoran

tungod kay nabutaan na sila sa ilang kaugalingong tinguha ug pagkapinahimuot.

Sa matag higayon nga ang usa ka magtiayon sulod sa komunidad mapakyas sa ilang kaminyoon, o usa ka tawo mangita ug relasyon nga wala magbaton sa mga prinsipyo sa kaminyoon, masulayan gayud ang kalig-on sa estruktura sa komunidad. Aduna bay pagsalig ang komunidad sa ilang mga tigulang? Nag-ampo ba sila alang kanila? Unsay bili sa mga pulong sa usa ka mapainubsanon nga tawo batok sa tinguha sa laing tawo alang sa kaminyoon o kahilayan? Sa tinuod nga kahimtang sa kinabuhi, kanus-a man mapildi sa tinuod nga Kristohanong prinsipyo ang grabe nga tinguha sa pagpakigduyog o bisan sa mga pangandoy nga sekswal?

Ang probisyon sa pagminyo pag-usab sa gitawag nga walay sala nga partido, nga gipalambo sa kalibutanong Kristohanon ug ilabina sa iglesia nga pinili sa Dios, maoy sama sa usa ka Trojan horse nga misulod sa kampo sa mga balaan. Daku kini'g kadaot nga nadala sa katawhan sa Dios. Naghatag kini ug luna sa kasingkasing sa tawo aron magpadako sa tinguha nga makig-uban sa laing tawo gawas sa iyang kapikas, bisan pa nga ang ingon nga tinguha dili unta angay maglungtad. Nagmugna kini ug hunahuna nga magminyo sa mga tawo nga dili unta angay minyoon, kay sila gihapon nabigkis o nakigbugkos pa sa lain.

Sa kasimple niini, ang mga prinsipyo sa Biblia nagatudlo nga ang usa ka babaye nabigkis sa iyang bana hangtod nga buhi pa siya. Kung ang mga tawo motuman niini, wala na untay panginahanglan nga pangitaon kung kinsa ang walay sala. Wala na usab unta'y dautang kinaadman nga nagapaningkamot sa paglimbong o pagpahuyang sa kapikas aron lang makapangita ug lain nga mas angay sa ilang gusto. Ang tanan niini nga mga butang mapapas unta gikan sa iglesia.

Makapahupay usab kini sa mga pangulo sa iglesia gikan sa pagpugos nga masabtan ang tanan nga kalisod ug kalibog sa mga

istoryang “ingon siya, ingon siya,” ug makalikay sa walay katapusang mga pagreklamo ug pagngisi bahin sa ilang “daotan nga kapikas.” Ang tinguha sa uban nga gamiton ang mga lider sa iglesia ingon nga hinagiban aron pugson ang ilang kapikas sa pagpasakop mapugngan, ug daghang kadautan ang malikayan alang sa katawhan sa Dios.

Wala ko magpasabot nga ang usa ka tawo kinahanglan magpabilin sa usa ka relasyon nga naghatag ug dakong katalagman sa iyang pangisipan o pisikal nga kahimsog. Si Pablo naghatag ug tambag bahin niini. “Himoa nga magpabilin silang walay kapikas.”

Base sa akong panukiduki bahin niini nga hilisgutan sa pagminyo pag-usab, wala ako makakaplag ug igong basihan niini sa Biblia samtang buhi pa ang duha ka partido gikan sa orihinal nga kaminyoon. Busa, sa niini nga konteksto, ako nagaalagad ug tambag alang sa tanan nga gisumada ni Willie White gikan sa mga pulong sa iyang inahan sa katapusan nga bahin sa iyang kinabuhi.

Sa miaging baynte ka tuig, daghang mga sulat ang nadawat ni Inahan nga nagapangutana mahitungod sa mga isyung sama sa imong gisulat, ug **sa daghang higayon siya nagsulat usab nga tubag nga wala siya’y ikahatag nga tambag nga lahi sa tambag ni apostol Pablo. Sa bag-ohay nga mga katuigan, siya midumili na sa pag-atiman sa mga sulat nga ingon niini, ug gisultihan kami nga dili na kini dalhon sa iyang pagtagad.**—*Unscriptural Divorces and Social Relationships*, 47

Ako kanunay nga maningkamot sa labing maayo aron matabangan ang usa ka tawo sa iyang relasyon sa Dios, apan dili ko paminawon ang mga pagpanimahalay ug mga daotang sulti sa usa ka kapikas batok sa lain, bisan pa og kini ipahayag sa pinakamaayong paagi. Nakaplagan ko nga dili kini makatabang sa paghatag og tambag sa usa ka tawo nga naglisod sa relasyon uban sa iyang kapikas ug gusto nga usbon niini ang iyang pamatasan.

Usab, dili kinahanglan nga paminawon sa mga tigulang ang matag detalyeng makapahilas mahitungod sa pagkadili-matinud-anon sa

kaminyoon, ni mahimo silang moral nga mga pulis alang sa mga sala sa uban. Dili kini makatabang sa kahimtang.

Apan isip mga tigulang, magdasig kita sa mga tawo nga ipaantos ang kaugalingon nga mamatay uban ni Kristo diha sa krus ug sa pagpas-an sa atong krus matag-adlaw. Ang mga tigulang kinahanglan magtudlo sa matag-usa nga himoon ang Dios isip “lalaki sa ilang tambag” sa ingon nga mga personal nga butang. Kinahanglan mapalig-on ang personal nga relasyon sa mga tawo uban sa Dios pinaagi ni Kristo aron makabaton sila sa kinaadman nga gikinahanglan alang sa ilang kaugalingong kahimtang.

Sa pagpataas sa kasal nga panaghiusa ingon nga dili mabungkag, sumala sa gisulti ni Pablo ug ni Kristo, daghang mga problema ang mahimong malikayan, kung ug lamang ang katawhan sa Dios modawat sa Espiritu ni Kristo ug magsalig Kaniya sa pagtabang nga mabuhi sila nga sama sa kinabuhi ni Kristo. Dili na unta adunay mga tusong plano aron makalusot sa lungag sa walay sala nga partido aron makapangita og usa nga mas angay ug mas makatagbaw sa kaugalingong gusto ug tinguha.

Niining mga kaulahiang mga adlaw, lisod na kaayo ang paghusay kon kinsa ang tinuod nga walay sala. Apan, sama sa atong nakat-unan, ang Biblia daan nang nakahatag og pagtulon-an mahitungod niini, wala kini nagtugot sa pagminyo pag-usab samtang buhi pa ang duha ka magtiayon. Kon matinud-anon nga itudlo sa katawhan sa Dios kini nga prinsipyo sulod sa konteksto sa mahimayaon nga gugma nga puno sa Agape, ang gugmang mapinasayloon ug magpatay sa kaugalingon alang sa uban, kini magpahitaas sa kabalaan ug pagtamod sa sakramento sa kaminyoon.

Sa Daan nga Kasabutan, kini nga pagtulon-an mahimong daw sakit ug bug-at kaayo, tungod kay kini makapahimo nga ang sala mosamot ug daghan. Kini daw ingon og pagkaulipon ug grabe kaayo, sama sa pagbati sa uban bahin sa Sabbath ug mga pista sa

Daan nga Kasabutan. Apan sa Bag-ong Kasabutan, kini usa ka tawag sa pagsunod kang Kristo, nga Siya wala gayud mobiya kanato sa tibuok natong kinabuhi. Mao kini ang atong ginatawag nga sundon, ang pagsalig nga si Kristo magtabang ug magpanalangin kanato taliwala sa mga pagsulay ug kasakit nga atong maatubang.

Kung ang komunidad sa pagtuo makasabot sa kaminyoon diha sa kahayag sa relasyon sa Amahan ug sa Anak, nga walay katapusan, uban usab sa tinguha ni Satanas nga pugson ang Amahan sa pagbulag sa Iyang Anak aron pilion siya; ug kung ang komunidad makagakos sa krus nga gidala ni Kristo, nan ang kaminyoon mabutang diha sa usa ka mas lig-on ug malungtaron nga kahimtang.

Ang pinakamaamping nga pagmatuto sa husto ug angay nga pamatasan sa kinabuhi dili igo aron mapugngan ang tanan nga pagkapungot, paghukom nga way katarungan, ug mga pulong nga dili angay. Ang tinuod nga pagkabinayran sa pamatasan dili gayod makita hangtod nga ang kaugalingon pa gihapon ang gihimo nga labing importante sa kinabuhi. Ang gugma kinahanglan magpuyo sa kasingkasing. **Ang usa ka tinuod nga Kristohanon nagakuha sa iyang kadasig ug motibo sa pagbuhat gikan sa lawom nga gugma sa iyang kasingkasing alang sa iyang Ginoo.** Gikan sa gamot sa iyang paghigugma kang Kristo, mitubo ang walay pagkamakasaring pagtagad ug interes alang sa iyang mga kaigsoonan. — *The Ministry of Healing*, 490

Nailhan ko ang daghang mga Kristohanon nga dugay nang nag-antus ug nagdala sa mga kalisdanan uban sa ilang kapikas sa kinabuhi. Aduna'y mga higayon nga sila mibati nga daw napukan ug napildi, apan ang gugma ni Kristo maoy naglig-on kanila aron magpabilin silang matinumanon sa ilang mga saad sa kaminyoon. Ang uban napugos nga magbulag, apan nagpabilin gihapon silang matuod sa ilang mga saad, nag-ampo gikan sa layo alang sa ilang kapikas, sama sa gibuhat ni Kristo alang niadtong nagpasipala

Kaniya. Siya naglakaw duol kanila kutob sa mahimo, ug dili gayod mobiya hangtod sa katapusan nga gininhawa.

Alang niadtong masaligon sa kinabuhing walay katapusan diha kang Kristo, sila adunay kaisog sa pagpanuko ug pagkupot sa mga saad sa Dios. Apan alang niadtong walay kasigurohan ug nahadlok nga kini ra ang ilang kinabuhi, sila maoy matintal nga mangita sa tanang kalipay ug kaugalingong kapuslanan nga ilang makab-ot.

Kung imong mabati nga naabut na ka sa kinatumyan sa imong kakapoy, ug daw wala na'y paglaom sa kahimtang sa imong kaminyoon, hinumdumi kining mga pulonga:

Sa tanang panahon ug sa tanang dapit, sa tanang kasubo ug mga pagsulay, sa panahon nga ang panan-aw sa kinabuhi daw ngitngit ug ang kaugmaon makalibog, ug sa dihang mabati nato nga kita walay mahimo ug nag-inusara, ang Maghuhupay ipadala ingon tubag sa pag-ampo nga puno sa pagtuo. Ang mga kahimtang mahimong makapabulag kanato sa tanang higalang makalibutanon; apan walay kahimtang, walay gilay-on, nga makapabulag kanato sa langitnong Maghuhupay. Bisan asa kita, bisan asa kita paingon, anaa gayod Siya sa atong tuong kiliran aron mosuporta, molig-on, motabang, ug mopadasig kanato.
— *The Desire of Ages*, 669.4

Daghan kaayong butang ang angay pamalandungan dinhi. Hinaut nga atong iampo kining mga butanga ug paminawon ang tingog sa Espiritu nga karon nagasulti sa iglesia.

Sa mga mosunod nga kapitulo, gusto nakong susihon ang kasaysayan sa kaminyoon sulod sa milabay nga 2000 ka tuig, ug hunahunaon ang pipila sa mga impluwensya nga nagpakig-away batok niining bililhong pagtukod. Atong hinumduman nga sa dihang miingon ang Dios, “Maghimo kita og tawo sumala sa atong dagway,” kini maoy hinungdan nga nakapahukaw sa kasuko ni Satanas. Ang iyang pagkadumot sa balaang kaminyoon kinahanglan magpahuna-huna kanato kung unsa kadako ang paningkamot nga gibuhay ni Satanas aron lamang kini laglagon.

KAPITULO 14

BALAAAN NGA SUMBANAN KUMPARA SA NEOPLATONISMO

Nakasulat diha sa tagna bahin sa pito ka mga iglesia sa Pinadayag ang usa ka paghulagway sa nahitabo sa iglesia human misaka si Kristo balik sa langit.

Naila ko ang imong mga buhat, ang imong kakugi, ang imong pagkamainantuson, ug nga dili ka makasukol sa mga dautan. Ug imong gisulayan ang mga nag-ingon nga sila mga apostoles apan dili diay, ug imong nasayran nga sila mga bakakon; Ug ikaw nagpadayon, mainantuson, ug naningkamot alang sa ngalan Ko, ug wala ka mapul-an. Apan bisan pa niana, ako adunay usa ka butang batok kanimo, nga **gibiyaan mo ang imong unang gugma**. Pinadayag 2:2–4, NKJV

Sa paningkamot nga mapadayon ang kaputli sa iglesia, ang mga unang lider niini naengganyo sa pagpanudlay ug pagpasangil batok sa mga sayop nga pagtulun-an. Apan ang resulta niini mao

ang pagkawala sa gugma nga Agape ni Kristo. Ang Biblia nagasulti nga ang gugma mao ang pagtuman sa balaod (Roma 13:8), ug ang balaod mao ang atong kural sa pagpanalipod (Ezekiel 22:25–31) batok kang Satanas nga maglalaglag.

Gipasidaan ni apostol Pablo ang iglesia nga ang tinagoan sa pagkadautan nagalihok na sa ilang panahon (2 Tesalonika 2:7), ug usa sa mga nag-unang hinungdan niini mao ang pagsagol sa mga pilosopiyang Grego ngadto sa Kristiyanismo. Ang pagtubo sa Gnostisismo sa unang siglo maoy usa sa mga ideya nga nagsugod sa pag-impluwensya sa iglesia. Ang pagkawala sa unang gugma sa iglesia nakamugna og usa ka lungag nga sa ulahi nakahatag ug kahigayonan sa mga paganong prinsipyo nga mosulod sa iglesia.

Ang Gnostisismo (gikan sa Daang Griego: γνωστικός, romanisado: gnōstikós, nga nagpasabot og ‘may kahibalo’) **usa ka pagtigom sa mga relihiyosong ideya ug sistema nga natukod sa ulahing bahin sa unang siglo AD tali sa mga Hudiyong ug sa mga unang Kristohanong sekta.** Kining mga grupo nagpasabot sa kahinungdanon sa personal nga espirituhanong kahibalo (gnosis) labaw pa sa unang mga pagtulun-an, tradisyon, ug awtoridad sa mga relihiyosong institusyon. Ang kosmogoniya sa Gnostisismo kasagaran nagpakita og kalainan tali sa labing halangdong tinago nga Dios ug sa usa ka daotan o ubos nga dios (usahay i-ugnay sa Dios sa Biblia nga si Yahweh) nga gituohang maoy nagmugna sa materyal nga kalibotan. Tungod niini, **giisip sa mga Gnostiko nga ang materyal nga paglungtad sayop o dautan,** ug ang labing importante nga bahin sa kaluwasan mao ang tuwirang kahibalo bahin sa tinago nga Dios, nga makab-ot pinaagi sa mistikal o tinago nga paglamdag. Daghang mga teksto sa Gnostisismo wala naghigot bahin sa sala ug paghinulsol, apan sa ilusyon ug paglamdag.¹⁰

¹⁰ <https://en.wikipedia.org/wiki/Gnosticism>

Ang mga prinsipyo sa Gnostisismo naglaglag sa Balaanong Sumbanan sa dili makita ug makita nga mga butang.¹¹ Tungod kay giisip nila nga dautan ang makita nga kalibotan, ang mga unang prinsipyo sa Gnostisismo mipanghimakak nga si Kristo tinuod nga nagpakatawo ug nagbaton og lawas sa tawo. Si apostol Juan nagpasidaan batok niining maong pagtulun-an pinaagi sa iyang mga pulong nga nag-ingon:

...ug ang matag espiritu nga dili mag-angkon nga si Hesu-Kristo mianhi diha sa unod, dili iya sa Dios. Ug kini mao ang *espiritu* sa Antikristo, nga inyong nadungog nga moanhi, ug karon anaa na sa kalibotan. 1 Juan 4:3, NKJV

Ug si apostol Pablo, sa iyang pagpakigbatok niining mga ideya, mipadayag ug miingon:

Pagbantay kamo aron walay bisan kinsa nga maglimbong kaninyo pinaagi sa pilosopiya ug walay pulos nga limbong, sumala sa mga tradisyon sa mga tawo, sumala sa mga patakaran sa kalibotan, ug dili sumala kang Kristo. Kay diha Kaniya nagpuyo ang tanang kaputli sa pagka-Dios sa lawasnong porma; Colosas 2:8–9, NKJV

Tungod kay giisip nga dautan ang materyal nga butang, kadtong naapektuhan sa Gnostisismo kasagaran midayeg sa pagkinabuhi nga asetiko, bisan pa man adunay gamay nga grupo sa mga tumotuo sa Gnostisismo nga mikuha sa sukwahi nga pamaagi.

Tungod kay giisip sa mga Gnostiko nga ang materyal nga butang daotan, ilang gituohan nga ang lawas usab daotan. Ang uban kanila nagtudlo nga walay kadautan kung itugot ang mga kailog sa unod, kay ang lawas daw hingpit nang daotan ug dili na maluwas bisan unsaon. Ang uban usab nga mga Gnostiko, tingali ang kadaghanan, nagtuo nga ang lawas kinahanglan pugngan

¹¹ Alang sa mas lawom nga pagtuon mahitungod sa Divine Pattern palihug tan-awa ang mga libro nga *The Divine Pattern* ug *Divine Pattern of Life* nga makaplagan sa maranathamedia.com

pinaagi sa mahigpit nga pagkinabuhi nga asetiko. Apan bisan unsang pamaagi ang pilion, ang sulod nga pagtulun-an niini nagapakita nga dili nila masabtan kung giunsa sa Dios ang pagpakatawo ug pagbaton sa tinuod nga lawas pinaagi ni Kristo Hesus. —*Christianity.com*

Kining maong pagtulun-an adunay dakong kadaut nga epekto sa mga institusyon sa Igpapahulay ug sa kaminyoon. Ang Dios naglaraw sa Igpapahulay aron kini mahimong usa ka pagsaulog sa kalipay ug panalangin, nga pagabuhaton uban sa mga panagtigom ug pagmaya. Apan daghang mga Kristohanon, nga naimpluwensyahan sa Gnostisismo, nagsugod sa pagtuo nga ang pagkaon ug ilimnon nga materyal daotan, ug nga ang mga Kristohanon kinahanglang magpuasa ug magpokus lamang sa mga espirituhanong butang.¹² Si Pablo misukol niining ideya pinaagi sa pagsulti sa mga matinuoron nga dili magpahimulos sa paghukom gikan niadtong nagkupert niining sayop nga pilosopiya sa mga tawo, kon sila magtigom sa Igpapahulay ug sa mga kasaulugan aron magbangi sa tinapay, magsaulog sa komunyon, o malingaw sa bunga sa ani (Colosas 2:16).

Ang mga prinsipyo sa Gnostisismo nanginahanglag pagpino aron tinuod nga makasulod ug maka-impluwensya sa Kristiyanismo. Kini natuman pinaagi sa pagtungha sa Neoplatonismo.

Sa daghang mga impluwensya nga misulod sa Kristiyanismo sukad pa sa sinugdan niini, usa sa labing makadaot — ug tingali ang labing makaguba gikan sa pilosopikal nga panan-aw — mao ang neoplatonismo. Ang Neoplatonismo pasabot lang nga ‘bag-o’ (neo) ‘pagtulun-an ni Plato’ o Platonismo. **Kini usa ka dialektikal nga dualismo nga nagbangga sa espiritu batok sa unod, sa lawas batok sa kalag, ug sa hunahuna batok sa materya, ug uban pa. Misulod kini sa iglesia sa ikaduhang siglo AD pinaagi sa**

¹² Alang sa dugang kasayuran mahitungod niining hilisgutan, palihug tan-awa ang polyeto nga Showing Respect for Colossians 2:14-17 nga mapanagway sa maranathamedia.com

impluwensya sa gnostisismo. Ang mga Gnostiko mao ang usa ka sayop nga grupo sa unang Kristohanong panahon nga nagmalampuson sa Ehipto. Ilang gituohan nga ang espiritu maayong butang ug ang materya daotan. Nalisdan sila sa pagdawat sa biblikal nga pagtulun-an sa paglalang nga nagsulti: “Gibuhat sa Dios ang langit ug ang yuta... ug kini maayo.” Tungod niini, ilang gihimo ang ideya nga adunay sunod-sunod nga mga tiglalang tali sa Dios ug sa yuta. Pasabot niini, ang Dios naglalang og usa ka binuhat nga dili parehas Kaniya nga putli nga espiritu, apan usa ka sagol nga espiritu ug materya (bisan og mas espirituhanon). Kini nga binuhat dayon mao ang naglalang sa sunod nga binuhat nga adunay dugang nga bahin nga materya, ug padayon hangtod sa katapusan nga tiglalang nga mao ang nagbuhat sa yuta, nga hingpit nga materyal. Si Hesu-Kristo giisip nga usa sa labing hataas sa maong han-ay sa mga binuhat—busa ang mga gnostiko wala magtuo nga Siya tinuod nga tawo.

Ang sangputanan niini mao nga pinaagi sa pagsagol sa Biblia ug sa karaang pilosopiya sa mga Griego, **ang mga Kristohanon nagsugod sa pagtan-aw sa usa ka pagkabahin o panagbangi sulod sa tawo, tali sa lawas ug kalag, tali sa pagbati ug pangatarungan.** Sa tinuod, kining maong pagtan-aw sa kinabuhi wala’y lain kundili Neoplatonismo nga gisul-ob sa dagway sa Kristiyanismo. Dimalas, kay sukad niadto hangtod karon, kini nga ideya nagpadayon sa pagpangdaot dili lamang sa mga Kristohanon—kondili usab sa tibuok kasadpang sibilisasyon—sulod sa halos duha ka libo ka tuig.¹³

Kung gusto natong masabtan ang mga gahum nga nagalihok sulod sa atong katilingban karon, kinahanglan natong masabtan ang kusog niining metapisikal nga sistema nga nagbutang sa hunahuna batok sa lawas ug sa lawas batok sa hunahuna. Kini usa ka pangunang bahin sa simbolismo nga makita sa Pinadayag 13, nga naghisgot bahin sa mananap nga migikan sa dagat.

¹³ <https://bible.org/article/rushdoony-neoplatonism-and-biblical-view-sex>

Unya mitindog ako sa baybayon sa dagat, ug nakita ko ang usa ka mananap nga misaka gikan sa dagat, nga may pito ka ulo ug napulo ka sungay, ug sa iyang mga sungay may napulo ka korona, ug sa iyang mga ulo may ngalan nga mapasipala. **Ug ang mananap nga akong nakita sama sa leopardo**, ang iyang mga tiil sama *sa tiil sa oso*, ug ang iyang baba sama sa baba sa leon. Ug ang dragon naghatag kaniya sa iyang gahum, sa iyang trono, ug sa dakong kagamhanan. Pinadayag 13:1-2, NKJV

Ang paghisgot sa leopardo nagkonektar sa paghulagway sa leopardo sa Daniel 7, nga simbolo sa Gresya ug sa iyang paghari sa kalibotan. Usa ka bahin sa dautang kaalam sa sistema sa Gresya mao ang metapisikal nga panagbangi tali sa hunahuna ug lawas.

Importante nga hisgutan dinhi kung giunsa sa mga prinsipyo sa Balaanong Sumbanan naglaglag niini nga dualistikong sistema, nga mao ang pangunang bahin sa alak sa Babilonia. Mokuha ako og panipi gikan sa kapitulo 7 sa libro nga *Divine Pattern of Life* aron mas klaro ang maong kalainan.

Kung mosulod ka sa mga balay sa kagamhanan sa kadaghanan sa mga nasud nga demokrasya ang kontrol, makit-an nimo ang usa ka tigom sa mga representante nga nag-uban sa gobyerno ug sa samang higayon, usa ka tigom usab sa mga representante nga giisip nga oposisyon. Adlaw-adlaw, kini nga mga nagkakontra nga pwersa nagahisgot ug nagdebate sa mga nag-unang isyu sa nasud. Ang matag tigpulong naningkamot nga kumbinsihon ang kamara sa kahingpitan sa iyang argumento. Kasagaran, ang diskusyon hugot ug matin-aw, uban sa hataas nga lebel sa tensyon. Ang maong proseso usa ka metodo nga gihimo aron masulbad ang mga dili pag-uyon, nga sentral sa pilosopiya sa Europa ug India sukad pa sa karaang panahon. Nailhan kini sa Griego nga *Dialektika*, ug gipaila ni Plato pinaagi sa mga Socratic dialogues, ug kini karon usa ka dominanteng porma sa panghunahuna sa tibuok kalibutan.¹⁴ Bisan pa man nga kining

¹⁴ <https://en.wikipedia.org/wiki/Dialectic>

mga pwersa klarong nagkakontra sa usag usa, sa tinuod sila giisip nga komplementaryo, ug ang sintesis nga mogawas gikan sa panagbangi gihunahuna nga nagahatag og mas taas nga kalidad sa kamatuoran ug kahusayan alang sa mga nalambigit ug sa mga ilang girepresenta.

Kung atong tan-awon kini nga prinsipyo gikan sa sidlanganong panan-aw, makit-an nato ang pilosopiya sa mga Tsino nga Yin ug Yang, diin ang giisip nga mga kabaliktaran sama sa kahayag ug kangitngit, kalayo ug tubig, ug lalaki ug babaye, sa tinuod komplementaryo ug naglihok aron makahimo og panaghiusa ug balanse.¹⁵ Kining mga prinsipyo nahimong ilado usab pinaagi sa *Star Wars* nga serye sa pelikula, nga nagpakita sa mga pwersa sa kahayag ug kangitngit nga nagbatok sa usag usa apan sa katapusan nagdala og balanse sa *pwersa*.

Unsaon nato paghubad sa makita nga kalibutan sa mga kabaliktaran; usa ka kalibutan sa tensyon nga klarong naglungtad sulod ug palibot nato? Kung atong tugotan nga ang atong mga sentido ra ang maggiya kanato, daghan ang nagpakita nga ebidensya nga nagsuporta sa maong panan-aw. Aron gamiton ang sinugdanan nga mga pulong gikan sa serye sa *Star Wars*, mahimo natong isulti, “Kaniadto sa usa ka galaxy nga layo kaayo.”

Kon kita mobalik pag-usab sa karaang mga propeta, atong madiskobrehan ang sinugdanan niining oposisyon nga sistema.

Giunsa ka nahulog gikan sa langit, O Lucifer, anak sa kaadlawon! *Giunsa* ka pagpatumba ngadto sa yuta, Ikaw nga nagpaluya sa mga nasud! Kay imo kining giingon sa imong kasingkasing: ‘Moadto ako sa langit, akong pagahingpiton ang akong trono ibabaw sa mga bituon sa Dios; ug molingkod usab ako sa bukid sa pagtigom sa labing layo nga bahin sa amihanan; moasaka ako sa

¹⁵ https://en.wikipedia.org/wiki/Yin_and_yang

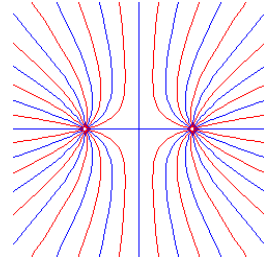
ibabaw sa kataas sa mga panganod, ug mahimong sama sa Labing Halangdong.’ Isaias 14:12–14, NKJV

Si Lucifer gimugna nga usa ka matahom nga anghelikong binuhat ug siya ang labing una tali sa mga anghel. Siya gidala sa usa ka uniberso nga naglihok subay sa prinsipyo sa $\epsilon\kappa \rightarrow \delta\iota\alpha = \zeta\omega\eta$, nga nagpasabot og tinubdan–agianan–kinabuhi, sumala sa paghubad sa 1 Corinto 8:6. Adunay hingpit nga panaghiusa samtang ang matag binuhat nga gimugna nagpalapad sa dakong Tinubdan sa tanang butang pinaagi sa pananglitan sa dakong $\delta\iota\alpha$ — ang Anak sa Amahan. Ang matam-is nga panaghiusa tali sa Amahan ug Anak gipahimulosan sa tanang mga lumulupyo sa uniberso basta ilang gihuptan ang pananglitan sa Anak sa Dios ingon nga pangunang batakan sa ilang kaugalingong personal nga identidad. Aduna lamang usa ka tinuod nga $\epsilon\kappa \rightarrow$, usa ka katapusang Tinubdan sa tanang butang, ug kini mao ang Amahan. Ang panaghiusa sa uniberso nagsalig sa kanunay nga pag-ila niini nga kamatuoran. “Ang Ginoo nga atong Dios, ang Ginoo usa ra.” Deuteronomio 6:4.

Si Lucifer misugod sa pagtuo nga ang tanang gihatag kaniya iya na pinaagi sa balaang katungod, ug nga siya mismo mao ang iyang kaugalingong Dios. Kining bakak nga pagtuo nagpahimo kaniya sa pag-angkon nga siya sama sa Labing Halangdon — ang Amahan. Wala magtinguha si Lucifer sa pagwagtang sa Amahan, apan gusto lang niya nga ipakita ang iyang kaugalingon nga ingon sa natural nga katimbang sa Amahan. Dili na niya gusto nga tan-awon ang Amahan pinaagi sa $\delta\iota\alpha$ nga panan-aw sa Anak sa Dios. Gisugyot niya ang usa ka hingpit nga egalitaryong modelo alang sa uniberso diin ang tanan makaila sa ilang kaugalingon isip ilang kaugalingong tinubdan o $\epsilon\kappa \rightarrow$. Busa, si Lucifer nagtan-aw sa pagpangibabaw sa uniberso ingon nga:

$\epsilon\kappa \rightarrow$ ug $\epsilon\kappa \rightarrow$
(tinubdan) ug (tinubdan)

Kining pormula nga iyang gisugyot nakapahunong sa natural nga pagdagan sa $\epsilon\kappa \rightarrow \delta\iota\alpha = \zeta\omega\eta$ nga relasyon sa tinubdan–agianan–kinabuhi. Ang mga pwera sa duha ka hingpit nga $\epsilon\kappa \rightarrow$ nga tinubdan magdala sa usa ka natural nga tensyon nga nanginahanglan og sintesis o balanse aron mabalik ang pagkahiusa.

Ingon usa ka pormula, mahimo natong isulti kini ingon nga:

$$\begin{aligned} \epsilon\kappa &\rightarrow \zeta\omega\eta(\text{kinabuhi}) \leftarrow \epsilon\kappa \\ &(\text{tinubdan}) \downarrow (\text{tinubdan}) \\ &\epsilon\kappa (\text{tinubdan}) \end{aligned}$$

Ang panagbangi sa duha ka $\epsilon\kappa \rightarrow$ nga pwera nagresulta sa usa ka paghiusa o sintesis sa duha ngadto sa usa ka mistikal nga pag-inusara. Ang tagsa-tagsa nga identidad gisakripisyo pinaagi sa kompromiso sa personal nga pagtuo alang sa kaayohan sa tanan, ug ang panaghiusa o balanse daw napahiuli. Kining bag-ong pormula nailhan tungod sa pagtangtang sa prinsipyo sa $\delta\iota\alpha$ –agianan. Busa, aron mapadayon ang panaghiusa sa uniberso, kinahanglan ang padayon nga panagbangi ug pagsulbad samtang ang matag indibidwal makakaplag sa personal nga identidad base sa pagka- $\epsilon\kappa \rightarrow$ nga tinubdan. Si Lucifer nagpasalig sa tanan nga maminaw kaniya:

...Ang Dios nakahibalo nga sa adlaw nga mokaon kamo niini, ang inyong mga mata mabuksan, ug **kamo mahimong sama sa Dios**, nga makaila sa maayo ug dautan. Genesis 3:5

Busa sukad sa sinugdan, ang tumong ni Lucifer mao ang pagwagtang sa dakong $\delta\iota\alpha$ — ang Anak sa Dios.¹⁶ Kung tangtangan ang Anak (ibulag), si Lucifer mag-awhag sa tanan nga mahimong bahin sa unibersal nga tinubdan pinaagi sa bisan

¹⁶ Juan 8:44 ... Siya usa ka mamumuno sa pagpatay sukad sa sinugdanan...

unsang pilosopikal nga pamaagi nga ilang gustohon (gisugdan pag-usab ang pagminyo). Bisan pa man pinaagi sa pantheismo¹⁷ o sa pagsimba sa usa ka dios nga patas sa tanan ug pagpakahimo nga sama niini, wala kini kalainan basta walay tinuod nga prinsipyo sa $\delta\iota\alpha$ agianan nga naglungtad sa tinuod.

Kini ang gigikanan sa dakong gubat sa uniberso. Usa kini ka gubat tali sa duha ka pagsabot sa pangunang relasyon sa unang duha ka langitnong binuhat niini.

Balaanong Sumbanan sa Kasulatan Amahan ug Anak	Dios niining Sumbanan sa Kalibutan Neoplatonismo→ Trinidad
$\epsilon\kappa \rightarrow \delta\iota\alpha = \zeta\omega\eta$ tinubdan → agianan = kinabuhi	1. $\epsilon\kappa \rightarrow \zeta\omega\eta \leftarrow \epsilon\kappa$ (tinubdan) ↓ (tinubdan) 2. $\epsilon\kappa$ (tinubdan)

Ang sumbanan sa dios niining kalibutana napanunod sa mga magtutukod sa atong kaliwatan sa dihang ilang gidawat ang bakak nga nag-ingon, “Dili gyud kamo mamatay... kamo mahimong sama sa Dios.” Genesis 3:4–5. Niadtong panahona, atong gibaligya ang malinawong kahintang sa $\delta\iota\alpha$ alang sa padayong panagbangi batok sa atong kaugalingon ug sa Dios aron mahimong atong kaugalingong $\epsilon\kappa \rightarrow$ nga tinubdan. Ang paagi nga giatiman sa atong kaliwatan ang dakong $\delta\iota\alpha$ sa dihang Siya mianhi niini nga kalibutan, mao’y ebidensya nga kini nga bakak anaa na karon sa kinaiyahan sa tawo. Siya gilansang sa krus ug gipatay. Ang mapainubsanon ug mahigugmaong kinaiya sa Anak sa Dios, nga masinugtanon sa Iyang Amahan sa tanang

¹⁷ Ang Pantheismo mao ang bisan unsang relihiyosong pagtuo o pilosopikal nga doktrina nga nag-ila sa Dios nga usa ka bahin sa uniberso o nga ang Dios mismo mao ang uniberso.

butang, wala magkahiusa sa napukan nga hunahuna nga atong napanunod. Ang atong unang mga ginikanan nakadawat niining malapason nga sumbanan gikan mismo sa nagpatigbabaw niini si Lucifer.

Makapaikag nga timan-an nga ang konsepto sa “dialektika” anaa na sa pilosopiya ni Heraclitus sa Efeso (535–475 BCE), nga nagtudlo nga ang tanang butang nagpadayon sa pag-usab tungod sa sulod nga panagbangi ug kabaliktaran.¹⁸ Ang Kasulatan nagpadayag sa tinubdan niini nga sulod nga panagbangi pinaagi sa pagpakita sa bakak nga konsepto ni Satanas bahin sa Dios nga naglaglag sa $\delta\iota\alpha$ nga identidad. Mao kini ang hinungdan nga gisulat ni Pablo ngadto sa mga taga-Corinto:

Apan bisan pa man nga ang atong maayong balita [ebanghelyo] natabonan, kini natabonan lamang sa mga nagakalamang, nga ang ilang hunahuna gipalong sa dios niining panahon, nga wala magtuo, aron dili mosidlak kanila ang kahayag sa ebanghelyo sa himaya ni Kristo, nga mao ang hulagway sa Dios. 2 Corinto 4:3–4

Dili nato masabtan ang Balaanong Sumbanan ug makaplagaan ang tinuod nga panaghiusa kung ang atong hunahuna gipalong sa dios niining kalibutana. Kinahanglan nga i-reset o ipatawo pag-usab ang atong hunahuna aron makab-ot ang husto nga pagsabot sa Balaanong Sumbanan.

Sa laing pagkasulti, maghinulsol kita sa atong pagpang idolatrar sa bakak nga mga ideya. Kini nga proseso giingon sa Biblia nga sama sa kamatayon tungod kay kini usa ka hingpit nga pagsurender ug pagdumili sa tanang butang nga daw makatarunganon ug makatugot sa pangatarungan kon tan-awon pinaagi sa panan-aw sa dios niining kalibutana. Ang bugtong paagi aron mobalik sa prinsipyo sa $\delta\iota\alpha$ mao ang pagpangayo Kaniya, ang Anak sa Dios, nga magtudlo ug motabang kanimo. Sa

¹⁸ <https://en.wikipedia.org/wiki/Dialectic#Principles>

atong kaugalingon, imposible kini buhaton kay ang atong hunahuna nakatutok sa laing direksyon ilawom sa impluwensya sa pagtulun-an ni Lucifer.

Ingon usa ka pasiunang paghisgot sa daghang mga problema nga gidala sa “dios niining kalibutana nga sumbanan”, tan-awon nato ang paglantaw sa kamatuoran mismo. Sulod sa Balaanong Sumbanan, “ang tanang butang” nagagikan sa Usa ka $\epsilon\kappa \rightarrow$ nga Tinubdan, nga nagpasabot nga adunay usa ka hingpit nga kamatuoran o usa ka tinubdan sa kamatuoran. Sa unang hugna sa “dios niining kalibutana nga sumbanan” o sa sumbanan sa binuhat, adunay duha o labaw pa ka tinubdan sa kamatuoran kon sundon nato ang sumbanan nga ipataas ang tanang tawo ngadto sa pagka-Dios o pagka- $\epsilon\kappa \rightarrow$ nga tinubdan. Busa, adunay daghang bersyon sa “kamatuoran”, ug kini lohikal nga nagdala sa pamahayag sa Danish nga pilosopo Soren Kierkegaard (1813–1855) nga nagsulti “ang pagkasakop mao ang kamatuoran ug ang kamatuoran mao ang pagkasakop.” Ang lain-laing mga kamatuoran nagakompitensya sa usag usa o mistikal nga gisagol pinaagi sa pwera — bisan pa unsang paagi, kini nga daghang-tinubdan nga sumbanan labi ka dili lig-on, kay gitukod kini sa balas. Ang kamatuoran gipahawa gikan sa iyang pagkatinuod, ug nahibilin sa mga tawo ang paggamit sa bisan unsang butang nga anaa kanila aron makombinsi ang uban sa ilang kaugalingong “kamatuoran.”

Ang mga himan nga magamit naglakip sa manipulasyon, limbong, ug sa ulahi pisikal nga pwera aron ipatuman ang kaugalingong “kamatuoran”, tungod kay walay hingpit nga kamatuoran sa “dios niining kalibutana nga sumbanan.” Ang kasaysayan nagpakita nga ang mga dominante nga manlalaro sa kini nga pamaagi mao kadtong labing mahimakas sa pagpakita sa daghang “kamatuoran” sa lain-laing mga grupo, bisan pa kon kini nga mga ideya nagkasumpaki. Ang pagpahayag sa daghang nagkasumpaki nga “kamatuoran” sa samang higayon nagahimo nga walay pulos ang kaugalingong kinauyokan nga identidad sa

usa ka tawo, hinungdan sa kognitibong tensyon nga makabutang sa indibidwal sa usa ka hawla sa pagkawalay gahum. Ang pagtaas sa kontradiksyon sulod sa sistema nagkinahanglan sa paglitaw sa mga 'spin doctors' aron i-manipula ug i-masahe kini nga mga "kamatuoran" aron pahupayon ang kadaghanan; ug aron hatagan kita og pagbati nga daghang mga lider nagbarug lamang alang sa unsay makapalambo sa ilang gahum sa dominasyon. Ang mga indibidwal nga makakombinsi sa kadaghanan sa ilang "kamatuoran", bisan pa man nagkasumpaki, makaseguro sa boto nga gikinahanglan aron ang ilang "kamatuoran" mopangibabaw sa grupo. Ang mga politikanhong proseso sa tanang nasud sa kalibutan gipakaon sa pagliko ug pagmasahe sa kamatuoran, nga nagbilin sa mga myembro sa matag nasud nga nabiktima ug napungot. Kining mga pagbati sa ulahi mahimong moresulta sa rebolusyon ug pagbag-o sa posisyon sa gahum. Bisan pa man sa pag-ilis sa liderato, ang mga problema sa ulahi mopakita pag-usab tungod kay kini gitukod sa samang konsepto sa kamatuoran.

Ang bugtong paagi aron makalingkawas gikan niini nga sistemang nagkakontra mao pinaagi sa pagsimba sa Amahan ug sa Iyang Anak. Sa sunod nga kapitulo, atong tukion kung giunsa sa kini nga sistemang nagkakontra ang paglaglag sa institusyon sa kaminyoon pinaagi sa unang simbahan ug sa tunga-tungang panahon.

KAPITULO 15

EPEKTO SA NEOPLATONISMO SA UNANG KRISTIYANISMO

Ang pag-uswag sa Neoplatonismo sulod sa Kristiyanismo nagdala og dakong kadaut sa kaminyoon. Si J.D. Unwin, nga naghimo og lawom nga panukiduki sa relasyon tali sa enerhiya ug kalamboan sa usa ka kultura ug sa kini nga panan-aw bahin sa sekso, mipadayag niini nga makahuluganon nga punto:

Sa ika-upat nga siglo, ang mga Kristohanong Amahan nagsugod sa pagpugos sa pagdawat sa pagtulun-an **nga ang kaminyoon usa ka kompromiso sa sala ug nga kadtong nagminyo mikunhod gikan sa hingpit nga ideyal**. Ingon ni Jerome, 'Nuptiae terram replent, virginitas Paradisum' (Ang kaminyoon nagapuno sa yuta, ang pagkabungahon sa langit) Human niini, nahimong uso sa mga bag-ong konberso ang pagtukod sa mga relihiyosong balay nga dali rang napuno sa mga lalaki ug babaye nga misugot sa pagkinabuhi nga walay pakighilawas. Pinaagi sa ilang boluntaryo nga pagdawat sa obligadong pagpugong sa unod, ang mga

babaye nga unang misulod niini nga mga balay nagpamatuod nga sila mismo mao kadtong, kung makahimo og kaanak, magpabuhi og henerasyon sa kusgan ug lagsik nga anak nga mga lalaki; Ug kung atong susihon ang talaan sa mga panghitabo sa kasadpang Europa tali sa ika-pito ug ika-trayse nga siglo, makit-an nato nga human sa pagdawat ug pagpraktis niini nga matang sa Kristiyanismo, ang katilingban dali rang nawagtangan sa maong enerhiya nga kaniadto ilang gipakita.¹⁹

Ang pagkawala sa enerhiya, sumala ni Unwin, nagpasabot sa pagkawala sa abilidad sa lawom nga intelektwal nga kalampusan sa siyensya, arte, agrikultura, ug industriya. Mao kini ang atong makita sa tunga-tungang panahon o dark ages: ang pag-urong sa daghang mga aspeto sa kinabuhi. Kung ang pagkinabuhi nga walay pakighilawas o celibacy mao gyud ang giisip nga hingpit nga ideyal, kini wala man hinuon makita sa kultura ug katilingban.

Usa ka tawo nga nagpamalandong sa impluwensya sa mga amahan sa simbahan naghimo niini nga makapainteres nga obserbasyon.

Apan ang sugilanon ni Plato mahimong, depende kung unsa kadaghan ang Neoplatonismo nga gidawat uban niini, usa ka makadaot ug limbong nga pagtulun-an. **Ang problema niini mao nga gihimo niini nga daw resulta sa pagkahulog o sa Pagkahulog mismo ang pagka-sekswal sa tawo. Nagpasabot kini nga ang pagka-sekswal sa tawo mao ang ebidensya nga ang kalibutan wala sa angay nga kahimtang.**

Si Origen mituo ug midawat niining ideya bahin sa pagka-sekswal sa tawo, ug kini wala magdulot og maayong sangputanan.

Si Origen, nga maoy usa sa labing bantugang teologo sa unang mga siglo sa Kristohanong simbahan, maoy malaumon nga maayong tawo apan misangko sa sayop nga dalan. Ang iyang

¹⁹ J.D. Unwin, *Sex and Culture*, (Oxford University Press, 1934) p. 377

problema mao nga siya adunay pisikal nga lawas, nga sumala sa iyang Neoplatonikong ideyalismo, daw dautan. Ang iyang lawas usab, sama sa tanang lawas, adunay mga bahin sa pagpanamkon, ug iyang gihunahuna nga kini labing dautan. Gipares niini ang iyang sobrang literal nga pagbasa sa Mateo 5:29–30, ug sama sa giingon, wala gayud kini magdulot og maayong sangputanan.

Si San Agustin miduol sa Kristiyanismo nga nagdala sa parehas nga impluwensya sa Neoplatonismo nga maoy hinungdan sa mga kalisdanan ni Origen. Sa iyang mga maayong adlaw, siya nakasabut sa kamatuoran, **apan sa iyang mga malisud nga adlaw, dili niya malikayan nga basahon si San Pablo pinaagi sa pananaw ni Plotinus.** Ug tungod kay si San Agustin giisip nga usa sa labing impluwensyal ug labing hinungdanong teologo sa kasaysayan sa Kristiyanismo, nadala niya ang daghang bahin sa Neoplatonikong panghunahuna ngadto sa simbahan nga iyang natabangan sa paghugpong ug paghulma.

Wala usab kana natapos nga maayo.

Ang mga tawo gipanganak nga may pisikal nga lawas, ug kini nga mga lawas adunay kinaiyahan nga genitalya, apan dili kini makapahimulos ni makamaayo kung hunahunaon nga kini mismo dautan o makasasala.²⁰

Kung imo pagatun-an ang kinabuhi sa daghang mga tawo nga ilado isip mga amahan sa simbahan sa Kristiyanidad, makita nimo ang gubat tali sa hunahuna ug lawas nga nagpadayag niini; ang pagpaningkamot padulong sa pagka-asetisismo nga gisagol sa panginahanglan sa pagpasakit sa lawas aron maluwas ang kalag.

Kon atong tan-awon ang gisulti sa mga pangulo sa unang simbahan bahin sa kaminyoon, ilang gipakita nga kini usa ka dili mabungkag nga panaghiusa alang sa tibuok kinabuhi. Ang pagbulag wala mailhi sa unang Kristiyanismo. Kini nagpakita

²⁰ <https://www.patheos.com/blogs/slacktivist/2006/05/10/origen-of-love/>

kung unsaon nila pagsabot sa mga pulong ni Kristo ug sa mga apostoles.

Alang sa mga Romano ug mga Kristiyano, “ang gugma ug pagmahal tali sa magtiayon kay kasagaran nga makita, ug ang pag-anak ug mga anak maoy pangunang katuyoan” sa kaminyoon. Apan, ang Kristohanong panan-aw sa kaminyoon lahi sa duha ka mahinungdanong paagi. Una, sa Kristohanong kaminyoon, ang magtiayon manlalaki ug babaye pareho nga moral nga managsama ug gibugkos sa usa ka parehas nga pamantayan sa pagkamatitud-anon (dili sama sa Romanong kaminyoon diin gitugotan ang bana nga mangabit apan dili ang asawa) **ug ang kaminyoon sa Kristohanong pagtulon-an nagrepresentar sa usa ka panaghiusa nga pangtibuok kinabuhi ug dili mabungkag (nga nagpasabot nga dili gitugotan ang diborsyo).**²¹

Ania ang usa ka kalangkoban sa mga panan-aw sa mga unang amahan sa simbahan sa Romano:

Kung ang usa ka asawa o bana magpadayon sa pagbuhat ug pagpanapaw ug wala nay lain nga kapilian, ang relasyon sa kaminyoon mahimo nang tapuson sa inosenteng partido (Hermes, Clement, Jerome, Augustine).

Ang mga magtiayon nga nagbulag o nagdiborsyo bisan unsang hinungdan kinahanglan magpabilin nga mapugngan ug dili magminyo pag-usab samtang buhi pa ang usa’g usa. Ang pagminyo pag-usab kay hugot nga gidili (Hermes, Justin Martyr, Clement, Origen, Basil, Ambrose, Jerome, Augustine).

Ang bisan kinsa nga pagminyo sa usa ka tawo nga nadiborsyo nakahimo og pagpanapaw (Hermes, Justin Martyr, Clement, Origen, Basil, Ambrose, Jerome, Augustine).

²¹ <https://issues.cune.edu/the-lgbt-disputes-teaching-and-practice-in-the-church-2/the-reformation-and-the-reform-of-marriage-historical-views-and-background-for-todays-disputes/>

Ang bisan kinsa nga magminyo pag-usab, bisan Kristohanon o dili, samtang buhi pa ang iyang unang kapikas, nakasala batok sa Dios (Justin Martyr, Ambrose).

Ang Dios dili, ug ang Simbahan dili usab angay motugot o motagad sa balaod sa tawo kon kini supak sa balaod sa Dios (Justin Martyr, Origen, Ambrose).

Ang kasabutan sa kaminyoon tali sa lalaki ug babaye mahimong permanente o dili mabungkag, samtang buhi pa ang bana ug ang asawa (Clement, Origen, Ambrose, Jerome, Augustine).

Usa kini ka seryosong sala batok sa Dios ang pag-angkon o pagkuha sa asawa o bana sa laing tawo (Basil).

Ang Simbahan kinahanglan mosang-at og sumbong batok sa tanang tawo nga nagpuyo uban o nag-angkon sa kanhing asawa o bana sa laing buhing tawo, tungod kay kini gikonsiderar nga pagpanapaw (Basil).

Ang kaminyoon ug gugma uban sa usa ka napangas nga usab samtang buhi pa ang kanhing asawa o bana mao ang sala sa pagpanapaw (Hermes, Justin Martyr, Clement, Origen, Basil, Ambrose, Jerome, Augustine).

Usa ka seryoso nga sayop ang pagtuo nga ang usa ka tawo adunay katungod nga bulagan ang iyang kapikas ug maminyo pag-usab. Bisan pa man gani tugotan kini sa balaod sa tawo, kini gidili gayud sa Dios ug dili Siya mahimoot niini ni magapanalangin pa niini (Clement, Origen, Ambrose, Jerome, Augustine).

Ang mga Kristohanon kinahanglan nga mohunong sa paghimo ug mga pasangil ug pagpangita ug mga katarungan aron pagtugotan ang diborsyo ug pagminyo pag-usab. Wala gyud bisan usa ka balidong hinungdan nga dawaton sa Dios (Jerome, Augustine).

Ang kaminyoon usa ka panagsa-ad nga magpadayon hangtod sa kinabuhi ug dili gayud kini pawngon o ipawalay bili sa Dios

samtang buhi pa ang duha ka panig (Hermes, Justin Martyr, Clement, Origen, Basil, Ambrose, Augustine).²²

Kining tanan nga mga lalaki mipatigbabaw sa kamatuoran sa Biblia mahitungod sa kaminyoon nga magpadayon sulod sa tibuok kinabuhi. Apan ang problema, daghan kanila naapektuhan sa Neoplatonismo ug nagpakita og mga pamatasan nga sukwahi gayud sa mga prinsipyo sa biblikal nga kaminyoon.

Tungod sa tinguha nga makontrolar ang ilang “daotan” nga lawas, daghan sa mga amahan sa simbahan ang nagpili nga magpuyo sa kinabuhing walay asawa. Ang uban kanila, sama ni Augustine, nakasinati ug kasuko ug kapait tungod kay nakabati siya og tinguha sa dihang makakita og maanyag nga babaye.²³ Sumala sa kasayuran ni Eusebius, si Origen, sa iyang grabe nga paningkamot nga makapugong sa iyang kaugalingon, gikapon niya ang iyang kaugalingon! Ang bunga sa Neoplatonismo mao ang nagdala kanila sa ingon nga mga kalabian. Bisan pa niana, kini sila ang mga tawo nga mahigpit nga mitindog sa biblikal nga prinsipyo nga nagdili sa pagminyo pag-usab.

Unsaon man nga kadaghanan niining mga lalaki makasabot sa tinuod nga panalangin sa kaminyoon, ug unsay kahulugan sa pagka-maayong bana ug amahan? Sa unsang pamaagi usab nga kini nga mga tawo girespeto ug gihimung bantugang mga suga sa Kristiyanong kalibutan niadtong panahona?

Sa pagpasabot nga direkta ug klaro: kini nga mga lalaki gibutang ang maanindot ug balaan nga kamatuoran sa kaminyoon sulod sa baho ug patay nga lawas sa Neoplatonismo. Sa pagsunod sa mga prinsipyo niining mga lalaki, ang usa ka bana magpuyo sa kanunay nga pagbati sa sala tungod sa mga tinguha nga mismo ang Dios ang nagmugna isip normal nga bahin sa kaminyoon. Kini

²² <http://www.ephrataministries.org/remnant-2008-3Q-divorce-remarriage-early-church>.

²³ <https://www.nypress.com/news/why-did-augustine-really-hate-sex-MFNP1019991019310199987>

magdala sa mga lalaki sa pagpanghimakak sa ilang mga asawa, nga ilang hunahunaon nga mga tinugyanan ni Satanas aron tentalon sila.

Kini nga pagtuo nga ang seksuwal nga tinguha sa lalaki mao ang babag sa pagkabalaan nagdala sa mga diosnong Kristohanong lalaki ngadto sa grabe nga pagbati sa sala ug kabalaka — ug tungod niini, gisulayan nila nga ibalhin ang kasal-anan niini ngadto sa impluwensiya sa mga babaye. Si Tertullian, usa ka bantugang awtoridad sa Kristohanong simbahan, nagpahayag sa iyang kahadlok sa gahum sa mga babaye pinaagi sa usa ka sulat nga gipadala ngadto sa mga kababayan-an nga nag-ingon sa bahin: “bisan ang grasya ug katahum nga natural nga anaa kaninyo kinahanglan nga tabunan ug talikdan... kay kini makadaut ug makapasakit sa mga lalaki nga nagatan-aw kaninyo.” Si San Agustin usab misulat sa usa ka sulat nga nag-ingon: “Unsay kalahi-an kung kini asawa o inahan, mao ra gihapon si Eba nga maglilim nga kinahanglan natong likayan sa matag babaye.”²⁴

Kini nga mga lalaki nakakita sa kaminyoon ingon nga usa ka babag sa tinuoray nga pag-alagad sa Dios. Si The Venerable Bede (AD 673–735), usa ka monghe nga Ingles, misulat nga dili siya makapangamuyo samtang nagahimo og pakighilawas, ug tungod kay si Pablo nagtudlo nga ang mga Kristohanon kinahanglan mag-ampo walay pag-undang, mas maayo alang kaniya nga magpugong sa pakighilawas ug magpuyo nga walay asawa.

Unsaon man pagpanalangin sa usa ka lalaki nga adunay ingani nga panghunahuna sa iyang asawa? Gipakita ni Augustine kanato ang ideya nga ang asawa sa usa ka lalaki, o bisan ang iyang inahan, usa ka maninukso nga makapahulog sa lalaki sa sala. Kung kahibalo lang unta kini nga tawo sa tinuod nga maayong balita! Apan ang iyang Neoplatonikong pagpanan-aw nakapabungol kaniya sa kalipay sa Bag-ong Kasabotan diha ni Kristo, diin adunay tinuod

²⁴ <http://www.witch.plus.com/7day-extracts/St.-Augustine-and-his-peni.html>

nga Balaanong Sumbanan tali sa hunahuna ug lawas, nga naghatag sa kaminyoon ingon nga usa ka tinubdan sa panalangin sa gugma ug pakighilawas.

Ang bunga sa mga unang amahan sa simbahan nakatabang kang Satanas sa iyang tumong nga paglaglag sa kaminyoon. Sa paghulagway sa sistema sa Roma, ang Espiritu sa Tagna naghimo niining makahuluganon nga pagpamatuod:

Ang mapinangaon ug mapinadaygon nga pagtuon sa Biblia magapakita unta sa mga Protestante sa tinuod nga kinaiya sa papado ug magapahinabo kanila sa pagdumot ug paglikay niini; apan daghan ang nagpaayo sa ilang kaugalingong kinaadman ug nagtuo nga wala sila'y panginahanglan sa mapainubsanon nga pagpangita sa Dios aron paggiya kanila ngadto sa kamatuoran. Bisan pa man sa ilang pagpasigarbo nga sila maalamon ug aduna'y kahayag, sila ignorante gihapon sa mga Kasulatan ug sa gahum sa Dios. Kinahanglan nila og paagi aron mapakalma ang ilang konsensya, ug mangita sila sa labing sayon nga pamaagi nga walay pagkamamumuo o pagpaubos sa espiritu. **Ang ilang tinguha mao ang usa ka paagi sa pagkalimot sa Dios nga magpakita kunohay nga usa ka paagi sa paghinumdom Kaniya.** Ang papado maayo kaayo nga giandam aron matubag ang mga tinguha niining mga matang sa tawo. Kini andam alang sa duha ka klase sa katawhan nga naglangkob halos sa tibuok kalibotan — ang mga gusto maluwas pinaagi sa ilang kaugalingong mga buhat, ug ang mga gusto maluwas bisan pa sa ilang mga sala. Mao kini ang tinago nga gahum niini.—*The Great Controversy*, 572.2

Kung dad-on nato kining prinsipyo ngadto sa kaminyoon, ang atong makita diha sa sistemang Romano mao ang usa ka pamaagi sa paglaglag sa kaminyoon nga nagpakita kunohay nga usa ka pamaagi sa pagpanalipod ug pagpanalangin niini. Ang kinaiyahan nga bunga sa pag-away sa hunahuna batok sa lawas mao ang pagpatuman nga ang tanan nga mga pangulo sa Simbahang Katoliko kinahanglan magpuyo nga walay asawa, lakip na ang

mga madre; apan unsa bay ilang masayran mahitungod sa kaminyoon? Ang pakigsekso giisip nga usa ka butang nga kinahanglan isalikway aron makab-ot ang pagkamatarung, ug wala kuno'y bisan gamay nga bili ang kaminyoon. Apan ang tanan bang mga paningkamot sa pagpaningkamot nga maluwas pinaagi sa pagpuyo nga walay asawa nagdala ba ug kalinaw? Katingalahan ba nga makita nato ang makalilisang nga pag-abuso sa mga bata sulod sa Simbahang Katoliko? Dili ba kini ang bunga sa pagpaningkamot nga ipasukwahi ang hunahuna batok sa lawas?

Sa pagbangon sa Romano Katolisismo, atong makita sa persona ni Constantino ang tin-aw nga pagpadayag sa usa ka direkta nga pag-atake batok sa duha ka mga institusyon nga gikan pa sa Eden: ang kaminyoon ug ang Igpapahulay.

Kanunay nga tumong ni Satanas ang pagwagtang o pagbaliko sa mga institusyon sa Igpapahulay ug sa Kaminyoon. Si Emperador Constantino nahimong epektibong galamiton ni Satanas aron sa pagdaot ug pag-usab sa duha. Ang iyang papel may kalabotan sa kaminyoon gipatin-aw pag-ayo ni Bishop Newton. Siya nag-ingon:

“Pagdili sa Pagminyo. Wala tagda ang handum sa mga babaye, gipasagdan ug gidili ang kaminyoon; ingon sa gibuhat sa mga Latino ug Griego, nga maoy hinungdan sa dakong kadaot sa katilingban ug sa dakong kaulawan sa relihiyong Kristiyano. Ang mga balaod ni Julian ug Papian, nga gipatuman sa labing malambuon panahon sa mga Romano aron paghatag ug pabor ug pagdasig sa mga minyo ug adunay mga anak, gipawagtang mismo ni Constantino, ug iyang gitugotan ang patas o mas dagkong mga pribilehiyo ug kaluho alang sa mga dili minyo ug walay anak. Labaw pa, iyang gihatagan ug labing dakong pagtahod ang mga lalaki nga nagbuhat sa ilang kaugalingon alang sa balaang pilosopiya, nga mao ang kinabuhi sa pagmonghe; ug halos iyang gihalad ug gipasidunggan ang balaan kaayong panag-uban sa mga walay katapusang birhen, tungod kay siya nakasabot

nga ang Dios nga ilang gialagaran ug gihatagan sa ilang kinabuhi, nagpuyo sa ilang mga hunahuna.

Gisundan sa iyang mga manununod ang iyang pananglitan; ug ang mga pari nga minyo gilaglagan ug gipaubos ang ilang dungog; samtang ang mga monghe gihatagan ug kataas ug pagpasidungog, ug sa ika-upat nga siglo, sama sa usa ka kusog nga baha, mikaylap kini sa simbahan sa Sidlakan, ug dili madugay, nakabuntog usab kini sa simbahan sa Kasadpan.

Kini klarong nagpakita nga wala gyuy pagtahod sa tinguha sa mga asawa o sa gugma tali sa magtiayon. Sa sinugdan, ang gidili lamang mao ang ikaduhang kaminyoon, apan sa paglabay sa panahon, ang mga pari hingpit nga gibalabagan nga magminyo. Maingon niini 'gipadako sa gahum nga gihulagway dinhi ang iyang kaugalingon labaw pa sa Dios mismo,' pinaagi sa pagsupak sa unang balaod sa Dios ug sa kinaiyahan; ug paghimo nga dili angay pasidunggan ang usa ka butang nga giingon sa Kasulatan (Heb. 13:4) nga 'ang kaminyoon halangdon alang sa tanan.'" -Bp. Newton's Work, p. 303.

Kasubo kaayo nga daghang maalamon nga mga tawo, lakip na ang mga nag-angkon nga Kristohanon, ang nagbuhat sa buhat ni Satanas pinaagi sa pagsupak niining mga balaang pagtukod sa Dios. Samtang ang mga espiritista nagbatok sa kaminyoon, ang ubang mga lawas Kristohanon nagbatok sa Adlaw nga Igpapahulay. Ang tagsa-tagsa kanila nagbatok sa mga sugo sa Dios ug sa mga pagtulon-an sa Iyang Anak. Si Hesu-Kristo mismo nagpanalipod sa pagkabalaan niining duha ka mga institusyon. — M.E. Cornell, "Ancient and Honorable", *Review and Herald*, May 23, 1865

Dili lamang nga si Constantine maoy nagmugna sa balaod sa Domingo, apan iyang gipauswag usab ang kinabuhi nga walay kaminyoon o selibasiya nga nakapahuyang sa kaminyoon, tungod kay kini nga mga prinsipyo gisaligan sa Neoplatonismo. Busa,

pinaagi niining mga butanga, gilurang sa sistema sa Romano ang Adlaw nga Igpapahulay ug ang kaminyoon:

1. Ang pag-oberba sa Domingo, Pasko ug Pagkabanhaw o Easter nga gipuli sa Adlaw nga Igpapahulay, Paglabay o Passover, Pentekostes, Pagbayad-sala o Atonement, ug mga Pista sa Tabernakulo.
2. Ang Trinidad nga naglaglag sa Balaanong Sumbanan sa Amahan ug sa Anak.
3. Ang imahe sa Madonna ug bata nga nagabaliktad sa Balaanong Sumbanan sulod sa pagkatawo.
4. Ang paghimog mas labaw nga balaan sa mga pari nga nagkinabuhi nga walay asawa kaysa sa mga minyo, mao usab ang pagbungkag pag-usab sa sugo sa Dios nga paghimuon ang tawo sumala sa dagway sa Dios ug sa Iyang Anak.
5. Ang sistema sa Neoplatonismo nagbutang sa tanang sekswal nga relasyon sa konteksto sa sala ug kadautan.

Ang kalihukan sa mga Adventist nasabutan pag-ayo ang pag-atake sa Roma batok sa Igpapahulay, apan nakakita ba kita sa giladmon sa iyang pag-atake batok sa kaminyoon?

Si Pablo nagasulti og klaro nga ang usa ka tigulang o obispo kinahanglan nga bana sa usa ka asawa. Ang pulong tin-aw, apan kini nasupak sa Neoplatonismo, ug ang Simbahang Romano misunod sa mga prinsipyo sa mga Griyego imbes sa Biblia.

Apan, atong tan-awon kini sa laing perspektibo. Ang Neoplatonismo nakapahamtang og dakong kadaot sa tibuok kasadpang sibilisasyon. Sa pagkatinuod, kini mao ang gamot sa daghang paggamit sa droga, sa kalihukan sa mga hippie, ug sa radikal nga pemenismo — ingon man usab sa pagka-mapahitas-on sa kalalakin-an. Pamati pag-usab sa gisulti ni Rushdoony:

Bahin sa mga hippie (ang libro gisulat niadtong 1973):

“Ang kini nga pamatasan halos pareho sa sa modernong hippie, nga nagdumili sa unod ug nagpakita og pagdumot sa lawas ug sa sinina niini. Ang hippie, sa iyang sekswalidad, nagpadayag og pagdumot sa lawas, pinaagi sa pagtratar sa sekswal nga buhat nga walay bili sa talagsaon nga kahilayan, o pinaagi sa pagkaluya ug pagdumili sa sekswal nga kalihokan. Mas daghan ang pagpugong sa sekswalidad sa mga hippie kay sa kasagaran nga gihunahuna. Bisan pa sa pagpugong o sa talagsaon, walay pagbati nga kahilayan, kini usa ka pagdumot sa unod nga gipakita. Hugaw nga mga lawas ug hugaw nga sinina mao usab ang lain nga paagi sa pagpadayag sa samang pagtuo.” (p. 5)

Bahin sa radikal nga pagka-mapahitas-on sa kalalakin-an (p. 11):

“Ang ebanghelyo ni Sir Thomas More mao ang iyang Utopia, diin ang hunahuna sa tawo nagpatuman sa iyang ideya sa tibuok kalibutan sa materya. Para kang More, ang mga asawa pilion human susihon nga hubad; ang ilang hunahuna wala’y igo nga bili aron tagdon. Ingon ka walay bili ang materya o partikularidad, ingon ka gamay ang kalibutan sa espiritu, nga ang mga asawa pilion nga walay pagtagad sa panaghiusa sa hunahuna ug materya, hubad sa pagsusi sama sa mga hayop.”

Bahin sa baliktad nga Neoplatonismo (p. 12):

“Ang baliktad nga Neoplatonismo nagpasidungog sa kinaiyahan ug busa sa kababayan-an. Ang mga troubadors sa medyebal ug Renaissance nga Europa nagpaminos sa gugma sa kasal, tungod kay kini naglungtad sa kalibutan sa grasya, nga ilang gihulagway ingon nga platonic nga kalibutan sa espiritu. Ang pagpanapaw, sa laing bahin, naglungtad sa kalibutan sa kinaiyahan. Busa, ang asawa nahimong ubos nga binuhat, ug ang dili lehitimong hinigugma nahimong reyna sa gugma. Sama sa gisulti ni Valency sa pagsulat bahin sa ingon nga panaghimungaway nga gugma, ‘Bisan pa man kini dili lehitimo gikan sa panan-aw sa relihiyon ug katilingban, kini adunay pagpanalipod sa kinaiyahan; sumala sa kahimtang, kini nakabase sa mas lig-on nga bataan kay sa

panaghiusa sa kasal.’ ‘Ang pagpanalipod sa kinaiyahan,’ mao kini ang yawe. Adunay duha ka kalibutan para sa neoplatonismo, sama sa tanang dialektikalismo; kini lahi sa usag usa, mao nga, bisan pa sa ilang paglungtad nga usa, ang kalibutan sa materya ug espiritu, kinaiyahan ug grasya, o kinaiyahan ug kagawasan, usa ka paagi magkasumpaki. Kung usa ang paboran, ang usa kinahanglan mag-antos. Kung ang pagpanalipod sa kinaiyahan, dili lehitimong gugma, gipasidunggan, ang pagpanalipod sa grasya, lehitimong kasal, kinahanglan pagaminusan, tungod kay sa prinsipyo dili natural alang sa gugma ug kasal, kinaiyahan ug grasya, nga magkaangay.”²⁵

Sulod sa mga prinsipyo sa usa ka sistemang supak, dali ra nga mabali o mausab ang Neoplatonismo. Pinaagi sa kini nga baliktad nga panan-aw, makita nato ang kapaspas sa mga lalaki nga nagtinguha nga mahimong babaye. Sila nagdayeg pag-ayo ug pagsimba sa babayeng kinaiya, nga gusto nila mahimong unsay ilang gihunahuna nga labing maayo nga kaayohan.

Importante nga hinumdoman nga niadtong AD 1184 gihimong sakramento sa Roma ang kaminyoon. Kini nagpasabot nga kini usa ka paagi sa kaluwasan; usa kini ka butang nga mahimo sa usa ka layko aron maluwas. Kini hingpit nga nagbag-o sa kahulugan sa kaminyoon. Gibutang kini sulod sa Daang Kasabutan sa mga butang nga kinahanglan buhaton aron maluwas. Ang Simbahang Katoliko mag-angkon nga ang Dios nagahatag og grasya pinaagi niini nga sakramento, apan ang epekto niini mao nga ang kaminyoon mahimong paagi sa kaluwasan sa indibidwal – mahimong sama kini og krus nga kinahanglan nimo pas-anon alang sa kaayohan sa imong kalag ug sa simbahan.

Niadtong panahon sa middle ages, ang institusyon sa kaminyoon nahimong komplikado kaayo. Ang pagpunting sa simbahan sa pagka-selibat nagbutang sa kaminyoon ingon usa ka pribadong butang nga wala na’y kinahanglan nga partisipasyon sa simbahan.

²⁵ <https://bible.org/article/rushdoony-neoplatonism-and-biblical-view-sex>

Kinahanglan hinumdoman, bisan pa, nga sa kadaghanan sa medieval nga panahon, ang kaminyoon kabahin sa pribadong bahin sa pamilya, dili sa pampublikong bahin sa Simbahan. Tungod kay ang kaminyoon naglakip sa pagbalhin sa kabtangan ug paghiusa sa mga pamilya, kasagaran kini gipaandar sa mga ginikanan o pamilya ug gisaalog, dili sa simbahan, apan sa pribadong panimalay, usahay uban, apan kasagaran wala, ang pormal nga bendisyon sa Simbahan o presensya sa pari.²⁶

Aduna gyud pipila ka mga lagda ang Roma bahin kung kinsa ang makaminyo o dili makaminyo, apan kadaghanan niini malabyan pinaagi sa pagbayad og kwarta sa simbahan.

Kasagaran ang mga kasal ginahimo samtang ang mga minyo pa bata pa; ang mga babaye ginapaminyo sa ilang tin-edyer nga edad ug ang mga lalaki sa ilang bente-anyos. Ang kaminyoon naghatag sa pamilya og dungog ug gahum pinaagi sa husto nga koneksyon. Ang mga babaye ginatagad nga mas hugot ang silot kaysa sa mga lalaki sa kaso sa sayop nga pamatasan sa sekswalidad.

Aron nga makab-ot ang kagawasan sa kaminyoon ug mabalik sa matahum nga kahintang sama sa Eden, kinahanglan natong mailhan kini nga bakak nga sistemang supak ug tugotan ang Espiritu ni Kristo, ang Bugtong Anak, nga tangtangan sa atong sulod ang tensiyon tali sa hunahuna ug lawas.

Ani ang usa ka maayong pagpanghimakas sa kini nga tensiyon ug sa epekto niini sa kaminyoon sa tunga-tunga nga mga katuigan:

Ang pagtulon-an sa Kristohanong simbahan sukad sa panahon sa mga Patristiko nagpasabot og **tensiyon tali sa kaluwasan ug kalipay: kadaghanan sa labing impluwensyal nga mga Kristohanong maghunahuna nag-amuma og usa ka mabug-at nga pagduhaduha nga dili makab-ot ang usa kon dili isalikway**

²⁶ <https://issues.cune.edu/the-lgbt-disputes-teaching-and-practice-in-the-church-2/the-reformation-and-the-reform-of-marriage-historical-views-and-background-for-todays-disputes/>

ang usa pa. Sa samang paagi, ang medieval nga simbahan dugay nga nagpadayon sa pagduhaduha, ug usahay supak pa sa mga panaghiusa sa pamilya. Ang mga lider sa simbahan nagduda nga ang gugma sa magtiayon ug gugma sa ginikanan kasagaran nagtakuban sa mga senswal nga kalibog ug mga kahimtang sa kalibutan. Tungod niini, ang mga teologo nakita nga gamay ra ang bili sa mga panaghiusa sa pamilya...

Sa kadaghanan sa panahon sa Kristohanong kalibutan sa wala pa ang Repormasyon, ang kaminyoon ug pamilya gikundisyon ug usahay giubos pa gayud. Ang sekswal nga relasyon gikondena ug gihisumpay sa kadautan sa orihinal nga sala. Ang pagka-inusara ug pagka-selibato gipasidunggan isip mas hataas ug mas balaanon nga kahimtang sa espiritwalidad...

Sa panahon ni Luther, ang kaminyoon usa sa pito ka sakramento nga gihukman sa konsilyo sa Verona niadtong 1184. Bisan tuod ang kaminyoon giila nga sakramento, kini dili gipahigayon sulod sa liturhiya sa simbahan. Bisan giingon nga sakramento, ang kaminyoon wala gikinahanglan nga ipahigayon sa simbahan o ipatuman sa usa ka pari. Ang simbahan nagtutok sa kaminyoon isip usa ka gasa gikan sa Dios ug usa ka buhat sa pagsugot tali sa lalaki ug babaye, busa gamay ra ang buhat sa balaod sa simbahan sa pagdumala niini. Sa sayong bahin sa medieval nga panahon, ang mga anak nga babaye gihatag sa ilang amahan ngadto sa ilang bana sa usa ka pampublikong seremonya, nga gisundan dayon sa pagtuman sa kaminyoon. Apan sa ulahing bahin sa medieval nga panahon, kini nga praktis dili na unibersal nga gisunod, ug ang mga batang lalaki ug babaye nga moabot sa katorse ka tuig nagkasabot sa usag usa alang sa kaminyoon nga walay pagtugot sa ginikanan. Misugod ang problema kung ang pipila niini nga mga batan-ong magtiayon maghimo ug tinago nga kasabutan, nagsaad nga magminyo sa umaabot ug dayon ipatuman kini pinaagi sa pagtuman sa kaminyoon.

Ang mga batan-ong lalaki magsaad og kaminyoon, pagtuman sa kaminyoon ug dayon pagdumili nga nahimo kini, usahay biyaan

ang babaye nga dili na birhen ug sa pipila ka kaso buntis. Kining mga tinago nga kasabutan ug saad sa kaminyoon nagresulta sa liboan ka “ingon siya/ingon siya” nga panaglalis. “Ang mga korte sa simbahan napuno sa mga kaso sa gikuwestyong kasabutan: mga babaye nga naay nakumbinsi base sa gituohang saad sa kaminyoon, mga ginikanan nga nagreklamo sa tinago nga panaghiusa sa ilang mga anak, mga bigamous nga Casanova nga giakusahan nga tinago nga nagsaad og kaminyoon sa duha o labaw pang babaye, ug posible ang pinakapainit nga kahimtang, mga lalaki ug babaye nga tinuod nga nagtinguha nga ipahibalo sa publiko ang ilang pribadong saad, apan gikwestyon sa usa ka tawo nga nag-angkon nga tinago siya nga gisaad og kaminyoon sa usa sa mga kapartner.”²⁷

Human natuklasan ang Balaanong Sumbanan pinaagi sa pagsimba sa tinuod nga Dios ug sa Iyang Anak, nakaplagan nato ang usa ka pultahan aron makalingkawas gikan sa gubat tali sa hunahuna ug lawas; nakita usab nato ang tubag sa panagbangi tali sa rason ug pagbati. Gihangyo ko ang magbabasa nga hunahunaon pag-ayo kung unsa ka gamhanan ang kamatuoran sa dili makita nga Amahan nga gipakita pinaagi sa Iyang makita nga Anak, ug ang hingpit nga panaghiusa tali sa duha, isip usa ka haligi batok sa Neoplatonic dualism.

Gihimo sa Katolikong Simbahan ang selibasiya nga labing gipangandoy nga kinabuhi pinaagi sa paghatag ug dakong pagtagad sa hunahuna ug espiritu samtang gipanghimakak ang unod. Ang mga butang sa unod gihunahuna nga nagasupak sa espiritu sa tawo. Ang kaminyoon nahimong usa ka kinahanglanon nga dautan; kini dili ideyal, apan usa ka paagi aron legal nga malingaw sa usa ka dautang butang (ang unod). Kining mga prinsipyo nakapaluya sa kusog sa mga nasod nga nasakop niini ug nagdala ug kangitngit sa kalibutan pinaagi sa pagpalapad sa

²⁷ Trevor O'Reggio, *How Martin Luther Transformed Marriage* (2021) Faculty Publications 2253. <https://digitalcommons.andrews.edu/pubs/2253>

pagkawalay hibalo ug pamatasan nga puno sa pamaligya sa katingalahan.

Ang Repormasyon mipapas sa selibasiya ug nagpahimutang sa kaminyoon sa mas maayong basihong biblikal, apan ang paggawas gikan sa kangitngit adunay daghang hagit.

KAPITULO 16

MGA REAKSYON SA PROTESTANTE SA KAMINYOON NGA KATOLIKO

Si Martin Luther, usa sa labing impluwensyal nga mga personalidad sa Repormasyon, misulti bahin sa epekto sa pagtulon-an sa Romano Katoliko sa iyang panghunahuna bahin sa kaminyoon. Ang sekswal nga relasyon gikondenar ug gihulagway nga konektado sa kadautan sa orihinal nga sala. Ang pagka-birhen ug selibasiya gipataas isip usa ka mas hataas ug mas balaan nga kahimtang sa espiritwalidad.²⁸

Sa tuig pagkahuman nga si Luther mipakita sa Diet of Worms, gisulat niya ang *The Estate of Marriage*. Bisan pa man nga dili tanan karong panahon pamilyar sa mga pagtulon-an ni Luther bahin sa pagkamatarong pinaagi sa pagtuo, kadaghanan sa mga tawo

²⁸ Trevor O. Reggio, Martin Luther on Marriage and Family. (2012). Faculty Publications. Paper 20. <http://digitalcommons.andrews.edu/church-history-pubs/20>

naapektohan sa iyang mga panan-aw bahin sa kaminyoon ug sa panimalay.

Sa pagbasa sa *The Estate of Marriage* ni Luther, klaro kaayo ang pagbati sa kagawasan sa iyang sinulat. Gihawan niya ang selibasiya isip labing taas nga espirituhanong kahimtang, apan labi pa nga importante, iyang gibag-o ang pagsabot sa sekswal nga tinguha isip usa ka butang nga gihatag sa Dios isip bahin sa Iyang plano aron mahimong matinabangon ug magpadaghan. Sistematikong iyang gibungkag ang sobra nga mga babag sa kaminyoon sa Katolisismo, nga gigamit sa Roma isip paagi sa pagpangwarta gikan sa katawhan. Ang kahusayan sa iyang sinulat, ang gahum sa iyang mga pulong gikan sa Kasulatan, nagdala og daghang kahayag sa ngitngit nga kalibutan sa iyang panahon. Ang mosunod mao si Luther nga nagbungkag sa unang babag nga gitukod sa Roma:

Sa iyang canon law, ang papa naghimo og napulo ug walo ka lain-laing rason aron pugngan o buwagan ang kaminyoon, halos tanan niini akong gikalapasan ug gikondena. Sa tinuud, bisan ang papa mismo wala magpabilin nga mosunod niini og hugot kaayo, kay bisan kinsa mahimo ra man usab kini tangtangon pinaagi sa bulawan ug salapi. Sa tinuod, kini gihimo lamang aron mahimong sapot alang sa bulawan ug lubid alang sa kalag, sumala sa II Pedro 2[:14]. Aron ipakita ang ilang kabuang, atong tan-awon ang napulo ug walo niini usa-usa

Ang una nga babag mao ang pagkasuod sa dugo. Dinhi, gibalibaran nila ang kaminyoon hangtod sa ikatulo ug ikaupat nga lebel sa konsanguinidad. Kung anaa ka sa ingon nga kahimtang ug wala kay kwarta, bisan pa man ang Dios nagtugot niini sa kagawasan, dili ka gayud magminyo sa imong babaye nga paryente sulod sa ikatulo ug ikaupat nga lebel, o kinahanglan nimo siya buwagan kung kamo nagminyo na. Apan kung aduna kay kwarta, gitugotan ang ingon nga kaminyoon. Kining mga negosyante nagbaligya og mga babaye nga wala gyud kanila

kaugalingon. Aron makaprotektar ka sa imong kaugalingon batok niini nga pagduminar... —Martin Luther, *The Estate of Marriage*

Aron tangtangan ang negatibong epekto nga gidala sa dominasyon sa selibasiya sa simbahan, si Luther wala nagpresentar sa kaminyoon isip usa ka opsyon kondili isip usa ka katungdanan sa tanang Kristohanon gawas kung ang usa adunay pisikal nga depekto nga makapugong sa pagpadako sa pamilya o kung ang usa adunay talagsaong gasa nga mahimong eunuko; nga nagpasabot nga dili siya apektado sa sekswal nga tinguha.

Sa ikaduhang butang, human paghimo sa Dios sa lalaki ug babaye, Iyang gibendisyon sila ug miingon kanila, “Pagpamunga ug pagpadaghan” [Gen. 1:28]. Gikan niining bersikulo, masayud kita nga ang lalaki ug babaye kinahanglan ug angay maghiusa aron magpadaghan. Kining [sugo] pareho ka lig-on sa una, ug dili kini angay sabton nga sayon o kataw-anan sama sa uban, tungod kay gihatagan kini sa Dios sa Iyang bendisyon ug labaw pa sa buhat sa paglalang. Busa, sama sa dili nako gahum nga dili mahimong lalaki, ingon man usab dili nako katungod nga walay babaye. Ug usab, sama sa dili nimo gahum nga dili mahimong babaye, ingon man usab dili nimo katungod nga walay lalaki. Kay kini dili usa ka butang sa libre nga pagpili o desisyon, kondili usa ka natural ug gikinahanglan nga butang, nga ang bisan unsang lalaki kinahanglan adunay babaye ug ang bisan unsang babaye kinahanglan adunay lalaki.—Ibid

Gipakita ni Luther nga ang relasyong sekswal tali sa lalaki ug asawa usa ka bahin sa kinaiyahan; kini gimugna sa Dios nga ingon niini. Iyang gibanhaw ang kusog sa doktrina sa Orihinal nga Sala ug ang pagbati sa sala tungod sa pagkahimo nga adunay tinguha sa sekswalidad sulod sa kaminyoon.

Alang niining pulong nga gisulti sa Dios, “Pagpamunga ug pagpadaghan kamo,” kini dili usa ka sugo lamang. Kini labaw pa sa usa ka sugo, kay kini usa ka balaod nga balaan [werck] nga dili nato katungod nga pugngan o balewalaon. Hinuon, kini ingon ka

kinahanglanon sama sa kamatuoran nga ako usa ka lalaki, ug mas kinahanglan pa kaysa pagkatulog ug pagkahimugso, pagkaon ug pag-inom, ug pagpagawas sa tinai ug pantog. Kini usa ka kinaiya ug disposisyon nga ingon ka natural sama sa mga organo nga nalambigit niini. Busa, sama sa wala pag-sugo sa Dios nga mahimong lalaki o babaye ang usa, apan paglalang kanila sumala sa ilang pagkaangay, ingon usab dili Siya magsugo nga sila magpadaghan, **apan paglalang kanila aron sila kinahanglan magpadaghan. Ug bisan asa nga ang mga lalaki maningkamot nga batukan kini, kini nagpabilin nga dili mapugngan** ug mosunod sa dalan niini pinaagi sa pakighilawas, pagpanikas, ug tinago nga mga sala, kay kini usa ka butang sa kinaiyahan ug dili sa pagpili.—Ibid

Base niini nga pangatarungan, gisugyot ni Luther nga ang mga pari ug madre kinahanglan nga buhaton ang paglapas sa ilang mga saad sa selibasiya ug magminyo.

Kay ang Pulong sa Dios nga naghimo kanimo ug misulti, “Pagpamunga ug pagpadaghan kamo,” nagpabilin ug nagahari sulod kanimo; dili nimo kini mapalampas, kay kon buhaton nimo, mapugos ka sa pagbuhat sa mga grabeng sala nga walay katapusan [...].

Gikan niini, makita na nimo ang tinuod nga pagkabalaod sa tanang mga panumpa sa mga kloister. Wala’y panumpa sa bisan unsang batan-on o dalaga nga balido sa atubangan sa Dios, gawas lang sa usa ka tawo nga nahisakop sa usa sa tulo ka kategoriya nga ang Dios ra mismo ang nakaluwas. **Busa, ang mga pari, monghe, ug madre obligado sa ilang katungdanan nga biyaan ang ilang mga panumpa sa dihang ila makita nga ang sugo sa Dios nga magbunga ug magpadaghan lig-on ug gamhanan sulod kanila. Wala silay gahum pinaagi sa bisan unsang awtoridad, balaod, sugo, o panumpa aron pugngan kini nga gimugna sa Dios sulod kanila.** Kon ila kining pugngan, masayud ka nga dili sila magpabilin nga putli apan dili malikayan nga mabahiran sa tinago nga mga sala o pakighilawas. Kay sila

yano nga dili makasukol sa pulong ug sugo sa Dios sulod kanila.
Ang mga butang mosunod sa dalan nga gisugo sa Dios.—Ibid

Kini nga lakang ni Luther importante. Naga tuo ko nga nakig-uban ang Dios sa mga tawo diin sila anaa pinaagi sa mga sinulat ni Luther. Ang ilang panan-aw sa Dios wala maghatag kanila og klaro nga hulagway sa Agape nga gugma sa Dios, busa dili nila masabtan ang Agape nga gugma. Busa, gipakita ni Luther ang Eros nga gugma sa tawo ingon nga tinguha sa Dios sa kinaiyahan. Si Luther, nga gi-edukar sa mga prinsipyo sa Griyego sa Neoplatonismo, naglihok sulod niini nga sistema aron usbon ang konsepto sa selibasiya, apan human niya gihimong giya sa pagtuo ang Biblia, gilikayan niya ang sobra nga pagbalik sa unod sa hingpit.

Kini nga prinsipyo importante kaayo nga masabtan. Dili madala sa Dios ang mga tawo sa niini nga punto ngadto sa mas taas nga prinsipyo, busa Siya naghatag kanila og mga prinsipyo nga ilang masabtan ug magamit. Gusto nako itandi ang gisulti ni Luther sa mga prinsipyo sa Father of Love movement. Mga prinsipyo nga nagbase sa pag-ingon nga si Hesus mao ang bugtong nga Anak, ug ang Amahan ug Anak hingpit nga dili bayolente ug dili mapaghusga. Sa niini nga konteksto, among ipresentar ang pipila ka hunahuna gikan sa libro nga *Original Love*.²⁹

Kung hunahunaon nato ang hitabo sa unang higayon nga nakita ni Adan si Eba, kadaghanan sa mga lalaki maghunahuna nga miingon si Adan og “WOOO! TAWO!” Apan kini nagbutang sa Biblia sa mga hilig sa malimbungong kasingkasing. Daghang mga lalaki ang dili gani makahuna-huna sa hulagway sa tanaman tungod sa kahadlok nga ang ilang napanghubas nga kinaiya mopugos. Aron masabtan ang gugma nga naa sa kasingkasing ni Adan sa dihang nakita niya si Eba, kinahanglan lang nato basahon ang Biblia.

²⁹ Anaa ug makuha sa maranathamedia.com

Unya ang gusok nga gikuha ni Jehova nga Dios gikan sa tawo gibuhat niya nga usa ka babaye, ug iyang gidala siya ngadto sa lalake. Ug si Adan miingon: “Kini mao karon ang bukog sa akong mga bukog ug unod sa akong unod; siya paganganlan nga Babaye, tungod kay siya gikuha gikan sa Lalake.” Genesis 2:22-23

Lantawa pag-ayo ang mga pulong ni Adan sa dihang nagtagbo ang ilang mga mata. “Kini ang bukog sa akong mga bukog, ug unod sa akong unod: Siya tawgon nga Babaye, kay gikan sa Lalaki siya gikuha.” **Ang basihan sa niini nga orihinal nga gugma dili tungod kay nakita ni Adan ang usa ka butang nga nindot ug gusto niyang angkonon. Nakita niya ang usa ka tawo nga gikan sa iyang kinabuhi; nakita niya ang usa ka tawo nga gikan sa tupad sa iyang kasingkasing ug busa gihigugma niya Siya ingon sa iyang ikaduhang kaugalingon.** Sama sa klaro nga gipahayag ni Pablo:

Busa ang mga bana kinahanglan nga mahigugma sa ilang kaugalingong mga asawa ingon sa ilang kaugalingong mga lawas; siya nga nahigugma sa iyang asawa nahigugma sa iyang kaugalingon. Kay wala gayoy tawo nga nagdumot sa iyang kaugalingong unod, kondili nag-alima niini, sama sa gibuhat sa Ginoo sa simbahan. Kay mga bahin kita sa Iyang lawas, sa Iyang unod ug sa Iyang mga bukog. Efeso 5:28-30

Busa makita nato nga sama sa gisulti ni Adan kang Eba, Ikaw gikan sa akong unod ug bukog, sa sama nga paagi, ang ikaduhang Adan miingon sa simbahan, Ikaw gikan sa akong unod ug bukog. Gihigugma Niya kita dili tungod kay aduna kita’y mahatag Niya, apan tungod kay gikan kita Niya. Hain kaayo nga gugma!

Labaw pa niini, kung basahon nimo pag-ayo ang istorya sa Genesis 2, makita nimo nga gibutang si Adan sa tanaman ibabaw sa tanang binuhat sa wala pa gihimo ang babaye gikan sa iyang gusok. Sa dihang siya migawas gikan kaniya, tanan nga iyaang

gipanag-iyang iyang gihatag kaniya aron mahimong kauban nga magdumala uban kaniya. Sa makausa pa, gibuhay ba niya kini tungod kay nakita niya ang usa ka butang nga gusto niyang angkonon ug kontrolon? Nagsulay ba siya nga paliton siya gamit ang iyang mga kabtangan? Dili, kana dili mao ang gugma nga naa sa kasingkasing ni Adan para kang Eba. Ang gugma nga naa sa iyang kasingkasing mao ang gugma nga gikan sa Dios, kay ang Dios mao ang gugma. Apan unsa nga klase sa gugma kini? Sa Griego, kini gitawag og *Agape*, nga nagpasabot sa maloloy-on ug mapainubsanon nga gugma; usa ka gugma nga dili nagsalig sa bisan unsang kalidad nga naa sa dawaton. Ang Griego nga pulong nga kasagaran nagpasabot og gugma karon mao ang *Eros*, nga wala gyud gisugyot sa Biblia. Ang *Eros* mao ang gugma sa mga butang nga nindot, buotan ug maanindot. Ang *Eros* mao ang tinguha nga angkonon ug malingaw sa mga butang nga makatagbaw sa atong mga mata, gana ug lawas. Tan-awa ang mga pananglitan sa Mga Hukom 14:2,3 ug 2 Samuel 11:2.

Sa dihang miabut si Eba kang Adan uban ang ginadili nga bunga, dala niya ang usa ka butang nga wala gihatag sa Dios kang Adan aron ihatag kaniya. Uban niini nga bunga, si Eba karon adunay usa ka butang nga wala sa iya. Miabut siya gikan sa kahoy nga ang iyang hunahuna napuno sa bag-ong paagi sa paghunahuna. Gibinuangan ni Satanas si Eba pinaagi sa iyang maayong pagpamulong. Giistoryahan siya ni Satanas ingon usa ka tawo nga adunay kaanyag sa iyang kaugalingon. Wala niya giila siya ingon usa nga nakadawat sa iyang panulondon gikan kang Adan. Giila lang niya siya ingon nga gwapa, ug kini nakapahimuot kaniya ug nakapalimot sa tinubdan sa iyang kaanyag. **Ang hunahuna nga motan-aw sa usa ka babaye ug maghunahuna sa iyang kaanyag aron makab-ot ang usa ka butang gikan kaniya mao ang hunahuna nga giinspirar ni Satanas.** — *Original Love*, 4-5

Ang Dios sa Simbahang Katoliko una sa tanan mao ang *Eros*. Dili makaila si Luther niini tungod sa iyang pagkamapailubon sa Trinidad. Busa, ang Dios makauswag lang sa reporma sa

institusyon sa kaminyoon sa usa ka limitadong paagi. Ang gisulat ni Luther usa ka dakong lakang padulong sa kalamboan gikan sa Romano Katolisismo, apan kini dili pa ang hingpit nga pagbalik sa orihinal nga institusyon sa kaminyoon.

Ang mga prinsipyo nga gipahayag sa mga libro nga *Life Matters*, *Divine Pattern of Life*, ug *Original Love* usa ka mas lawom nga pagtawag sa konsepto sa gugma nga maghimo sa kaminyoon nga molihok subay sa orihinal nga disenyo niini. Ang pagpangayo sa mga tawo nga mo-sumite sa kinabuhi nga kaminyoon nga walay tinuod nga basihan sa Agape nga magamit sa mga tawo, magpalisod kaayo sa kaminyoon. Busa, masabtan nato nganong naghatag si Luther og laing pagtugot sa konteksto sa Eros, ug kini mao ang balaod sa diborsyo alang sa inosenteng partido. Ang prinsipyo nga iyang gihatag importante sa konteksto sa Adventist nga pioneer movement nga nagsunod kang Luther sa iyang paghubad sa Mateo 5:32 ug 19:9.

‘Ug ako miingon kaninyo: bisan kinsa nga magdiborsyo sa iyang asawa, gawas sa pagka-dili-makalalaton, ug maminyo og lain, nakabuhat og pagpanapaw; ug ang mo-minyo sa usa ka diborsyadong babaye nakabuhat usab og pagpanapaw.’

Dinhi makita nato nga sa kaso sa pagpanapaw sa kaminyoon, gitugotan ni Kristo ang diborsyo sa bana ug asawa aron ang inosenteng partido makaminyo pag-usab. Kay sa dihang miingon Siya nga nakapanapaw sa kaminyoon ang bisan kinsa nga maminyo og lain human magdiborsyo sa iyang asawa, “gawas sa pagka-dili-makalalaton,” **klaro kaayo nga si Kristo nagpasabot nga ang usa nga nagdiborsyo sa iyang asawa tungod sa pagka-dili-makalalaton ug dayon maminyo og lain, dili nakapanapaw.** —Martin Luther, *The Estate of Marriage*

Sa dihang gibuksan ni Luther ang pultahan alang sa diborsyo tungod sa gawas nga probisyon o exception clause, iyang gilapdan ang prinsipyo aron iapil ang ubang rason sa diborsyo gawas sa

pagpanapaw. Sayon ra ipakita nga kini nga dugang nga mga argumento dili usab sumala sa Biblia.

Gipahigayon ni Luther ang diborsyo base sa prinsipyo nga kapakyas sa paghatag sa asawa o bana sa sekswal nga katungod, o sa pagbiya kanila ug pagpuyo sa lain nga lugar.

Ang ikatulo nga kaso sa diborsyo mao nga ang usa sa mga partido naghikaw ug naglikay sa lain, nagdumili sa pagtuman sa katungdanan sa kaminyoon o sa pagpuyo uban sa laing tawo.—
Ibid

Dayon iyang gisugyot nga sundon ang sugilanon sa Persianong Hari nga si Ahasuero, sa dihang iyang gikuha si Vashti ug gibutang si Esther. Dayon nagpadayon si Luther sa paghisgot niini nga isyu sa usa ka direktso ug klarong paagi.

Dinhi kinahanglan nga magpailalom ka sa giya sa mga pulong ni San Pablo sa 1 Corinto 7:[4-5], nga nag-ingon, “Ang bana walay kagahum sa iyang kaugalingong lawas, kondili ang asawa; ug sa ingon usab, ang asawa walay kagahum sa iyang kaugalingong lawas, kondili ang bana. Ayaw ninyo paglimti ang usag usa, gawas kung magkauyon kamo,” ug uban pa. Lantawa nga gipugngan ni San Pablo ang bisan kinsa sa duha nga partido nga dili maglimod sa katungdanan, kay pinaagi sa saad sa kaminyoon, ang matag-usa nagpasakop sa iyang lawas ngadto sa usa aron matuman ang katungdanang panikasal. **Kung ang usa magdumili ug dili motuman sa katungdanang panikasal, iya kining gikawatan sa katungod sa lawas nga iyang gihatag kaniya. Kini tinuod nga supak sa kaminyoon ug makapapas niini. Tungod niini, ang sibil nga pangagamhanan kinahanglan mamugos sa asawa nga motuman, o silotan siya hangtod sa kamatayon. Kung ang pangagamhanan mapakyas sa paglihok, ang bana kinahanglan maghunahuna nga ang iyang asawa gikawatan ug gipatay sa mga tulisan; busa kinahanglan siya mangita og lain. Kung madawat nato nga ang usa ka tawo nga gikuhaan sa iyang kinabuhi kinahanglan nga dawaton ang kapuli**

niini, nganong dili man nato dawaton usab kung ang asawa mismo molayas gikan sa iyang bana, o kuhaon siya sa uban?— Ibid

Kini nga panghunahuna ni Luther dili makatupong sa mga pulong ni Kristo, ni Pablo, ug sa ubang mga magsusulat sa Bag-ong Tugon. Apan kon mapakyas kita sa pag-ila sa kahuyang sa baruganan ni Luther bahin niini nga isyu, kinahanglan nato tagdon ang laing kaso nga iyang gihisgutan sa panahon nga siya pari, nga wala man usab siya magpakita nga iyang gisalikway:

Sa kaniadto, nagsulat ako og tambag alang sa mga tawo nga makadungog sa kumpisal nga may kalabotan sa ing-ani nga mga sitwasyon. Kini naghigot sa mga kaso diin ang usa ka bana o asawa moanha ug mangutana unsa ang angay niyang buhaton: ang iyang kapikas dili makatutok sa katungdanang panikasal, apan siya mismo dili makapadayon nga wala niini tungod kay iyang nabati nga ang sugo sa Dios nga magpadaghan buhi pa sa iyang kinabuhi. Dinhi, gisaway ko nila nga nagatudlo kuno ako nga kung ang bana dili makahatag kalipay sa sekswal nga tinguha sa iyang asawa, kinahanglan nga mangita siya og lain. Pasagdi ang mga bakakon nga magpalapad sa ilang mga bakak. Ang mga pulong ni Kristo ug sa iyang mga apostoles giliki ug gibali; dili ba nila usab likion ang akong mga pulong? Kinsa man ang mawad-an sa maong buhat, sila ra gyud ang makakat-on niini sa ulahi.

Ang akong gisulti mao kini: kung ang usa ka babaye nga angay na alang sa kaminyoon adunay bana nga dili angay, ug siya dili makapahigayon sa pagpakigminyo pag-usab sa hayag, ug dili usab gusto nga magbuhat og butang nga makauulaw, tungod kay ang papa sa ingon nga kaso nagkinahanglan og daghang patin-aw ug ebidensya nga walay hinungdan, **kinahanglan niya nga isulti sa iyang bana, “Minahal nga bana, tan-awa, dili ka makatutok sa imong katungdanang panikasal alang kanako; imong gikawatan ako sa akong pagkabirhen ug bisan gibutang sa katalagman ang akong dungog ug kaluwasan; sa akong kalag. Sa atubangan sa Dios, walay tinuod nga kaminyoon tali kanato.**

Hatagi ako sa pribilehiyo nga makighimo og tinago nga kasabutan sa kaminyoon uban sa imong igsoon o suod nga paryente, ug magpabilin ka nga tawgon gihapon nga bana aron dili mahulog sa mga langyaw ang imong kabtangan. Uyon nga ako modangop sa lain nga walay pagpanikas, sama sa imong pagbinuang kanako nga walay akong pagtugot.” —Ibid

Klaro nga tungod sa lisod nga kasinatian ni Luther isip monghe ubos sa gapos sa Roma, nga gusto niyang buhian ang mga tawo gikan niini, siya nakahimo sa pipila ka sobra nga mga konklusyon. Ang mga lihok ni Luther dinhi klaro nga wala na sa sulod sa kasulatan. Kung mao kini ang kahimtang niining isyuha, kini nagdala og pagduha-duha sa iyang pangatarungan bahin sa pagminyo pag-usab sa inosenteng partido sa kaso sa pagpanapaw.

Wala ako mag-ingon nga si Luther kinahanglang hukman tungod sa iyang gisulti. Si Luther usa sa labing bantugan nga mga tawo sa kasaysayan sa tawo sukad sa mga apostoles ni Kristo, ug adunay labaw pa sa bisan kinsa nga tawo nga nakadaog alang kanato sa modernong panahon nga kagawasan sa konsensya.

Sa atong pagtinguha sa pagpasig-uli sa tanang mga butang ngadto sa ilang orihinal nga kahimtang, kinahanglan natong pasalamat si Luther sa pag-abli sa pultahan sa pagpasig-uli, apan sa samang paagi sa iyang buhat, kinahanglan natong ipadayon ang buhat sa repormasyon.

Si Luther maoy nakaluwas sa kaminyoon gikan sa pagpugong sa pagminyo ug iyang gihimo kini nga dungganon. Iyang gidala ang seremonya sa kasal sulod sa simbahan aron kini mapahigayon sa husto nga proseso. Gipanalipdan usab niya ang mga batan-on pinaagi sa pagkinahanglan nga ang mga kaminyoon sa mga menor de edad adunay pagtugot sa ginikanan. Kini mga maanindot nga mga reporma. Apan kinahanglan nato hinumdoman nga ang mga nagpaluyong prinsipyo sa Neoplatonismo ug/o Eros nga gugma nagpabilin gihapon sulod sa Protestante nga relihiyon. Lantawa

kung giunsa ni Luther pagtapos ang iyang buhat bahin sa *The Estate of Marriage*:

Bisan pa man sa tanang pagdayeg sa kinabuhi sa kaminyoon, wala ko tuyoa nga ipasabot nga ang kinaiyahan walay sala. Sa sukwahi, akong giingon nga ang unod ug dugo, nga nadaot pinaagi ni Adan, natawo ug nagikan sa sala, sama sa giingon sa Salmo 51:[5]. **Ang pakig-unong sa kaminyoon dili gayud mahitabo nga walay sala; apan gipasaylo kini sa Dios pinaagi sa iyang grasya tungod kay ang kahimtang sa kaminyoon buhat man sa Dios,** ug pinaagi sa sala iyang gipadayon ang tanang kaayohan nga iyang gibutang ug gipanalanginan diha sa kaminyoon.—Ibid

Tungod kay gihulagway ni Luther ang kaminyoon sa konteksto sa Eros, husto siya sa iyang gisulti, sa Eros, anaa gyud kanunay ang pagpangibog. Apan para sa mga nagtubag sa Mensahe sa Ikatulong Manolunda, nga nag-awhag sa mga anak sa Dios ngadto sa pagkahingpit sa kinaiya, dili mahimong ang kasinatian sa pakig-unong sa kaminyoon kanunay nga itagad nga makasal-anan.

Mahimo kitang mopalawom ug mubarog sa makadiyot aron tagdon ang mga sinulat ni John Calvin bahin sa kaminyoon. Pinaagi sa iyang panan-aw sa pagka-gamhanan sa Dios ug sa walay katapusan nga silot alang sa mga dautan, si Calvin sobra ka mapugos sa mga lagda, mga pagdili, ug mga silot alang sa mga makasasala. Masabtan nga iyang gisilotan ang tanang porma sa pagpanapaw sa gawas sa kaminyoon, apan makita nga siya labing istrikto batok sa pagpanapaw.

Gipreserbar ni Calvin ang iyang labing kusgan nga pagsaway alang sa sala sa pagpanapaw sa kaminyoon, nga iyang nakita isip pinakagrabe nga paglapas sa gihan-ay nga istruktura sa kasabutan sa kaminyoon. Gibasa niya ang Sugo batok sa pagpanapaw sa usa ka mas lapad nga kahulugan aron ipadili ang tanang matang sa dili-angay nga panag-uban ug mga binuhatan, sulod ug gawas sa kahimtang sa kaminyoon. Sulod sa kaminyoon,

ang klaro nga kaso sa pagpanapaw mao ang pakig-unong sa sekswal o bisan unsang matang sa mahugaw nga pagbuhat sa sekswal nga dili sa kaugalingong kapikas. Giisip ni Calvin kini nga klase sa pagpanapaw ingon nga “pinakahilabihang kalapasan,” kay pinaagi sa usa ka buhat lamang, gipasipalahan sa mamayapas ang kasabutan nga iyang gisaad sa iyang kapikas, sa Dios, ug sa komunidad nga mas lapad. “Dili kini walay hinungdan nga ang kaminyoon gitawag nga kasabutan uban sa Dios,” singgit ni Calvin gikan sa iyang pulpito sa Geneva. “Sa matag higayon nga ang bana mabuak sa iyang saad nga iyang gihatag sa iyang asawa, siya dili lamang nagbuhat og panumpa batok kaniya, apan usab batok sa Dios. Mao usab kini sa asawa. Dili lamang niya gipasakitan ang iyang bana, apan ang buhi nga Dios.” “Giatbang niya ang iyang kaugalingon batok sa iyang Pagka-Hari.” **Gidasig ni Calvin ang paghimo og hugot nga silot alang sa mga mananapaw, lakip ang silot sa kamatayon sa mga bantugang kaso,** apan naningkamot usab siya nga timbangon ang bisan unsang silot uban sa pagtagad sa padayon nga panginahanglan sa inosenteng kapikas ug mga anak kon magbuwag ang magtiayon

Mahimo natong hunahunaon nga tungod kay ang salarin silotan man sa kamatayon, ang inosenteng partido klaro nga gawasnon nga makapaminyo pag-usab! Apan gawas niini, si Calvin miduyog kang Luther sa pagproklamar sa inosenteng partido nga diborsyo ug pagminyo pag-usab uban sa diborsyo ug pagminyo pag-usab alang sa pagbiya.

Si Calvin miduyog usab kang Luther sa pagsalikway sa ideya nga ang kaminyoon usa ka sakramento, nga nangatarongan hinuon nga kini usa ka sibil nga ordinansa nga gidumala sa estado.

Samtang daghan ang nagduhaduha sa pagkalambigit sa estado sa kaminyoon, ang estado sa panahon sa repormasyon kasagaran labaw sa simbahan sa disiplina ug moral.

Ang mga prinsipyo nga gitukod sa mga repormador sama ni Luther ug Calvin nakahatag ug kalig-on sa katilingban sa miaging 500 ka tuig. Apan ang nagpahiping mga prinsipyo sa sulod sa repormasyon sa katapusan makatabang sa karon nga kalibog sa kasarian, ug ang kinatibuk-ang pagkamatay sa institusyon sa kaminyoon.

Sunod, gusto nakong pagahisgutan ang ubang mga hinungdan nga nakapugong batok sa Balaanong Sumbanan sa Amahan ug sa Anak. Ato usab tan-awon kung giunsa sa doktrina sa Trinidad ang epekto niini sa relasyon tali sa Agape ug Eros, ug nganong kini usa sa pinakadakong babag sa usa ka Agape-nga-pinauyon nga kaminyoon. Ato usab pagahisgutan ang laing reaksiyon batok sa Roma — ang Renaissance, nga nagpalambo sa humanismo, ug mao'y usa sa mga hinungdan nga nagpasiugda sa Rebolusyong Pranses.

KAPITULO 17

AGAPE UG EROS

Sa diha nga atong susihon ang kasamtangang krisis sa atong sibilisasyon sa katawhan, ang pagkabungkag sa moralidad, kalibog sa pagkatawo o gender confusion, ug ang pagbiya sa lig-on nga kaminyoon, mahimo kitang maingganyo nga mangita og usa ka hinungdan lamang, o usa ka grupo sa mga tawo nga basulon. Mahimo natong basulon ang mga internasyonal nga teknokratikong elitista nga nagpalapad sa kontra-pamilya nga propaganda alang sa ilang tinguha sa labi pang barato ug episyenteng pamuo. Mahimo usab natong basulon ang sobra nga indibidwalismo sa modernong liberalismo, nga kasagarang nagpasulong sa mga agenda batok sa pamilya aron makab-ot ang kagawasan gikan sa daang sistema sa katilingban. Mahimo usab natong tan-awon ang paggamit sa pildoras sa pagpugong sa pagmabdos ug ang seksuwal nga rebolusyon. Daghan gyud kaayong mga butang nga angay hatagan og pagtagad.

Apan kung tugotan nato ang atong kaugalingon nga molalom pa pag-ayo sa pagsabot sa mga impluwensya sa milabay'ng 2000 ka tuig nga nakaapekto sa atong mga pamilya ug nakausab sa estruktura sa katilingban ug pangagamhanan, basin masabtan nato ang mas lawom nga mga hinungdan nganong ang institusyon sa

kaminyoon napugngan nga makab-ot ang mahitas-on nga himaya nga gikatuyo alang niini.

Ang punto sa pagsugod sa tanan nagsugod dinhi.

apan alang kanato adunay usa ka Dios, **ang Amahan**, gikan kang kinsa ingon nga **tinubdan mao ang tanan nga mga butang** ug kita alang Kaniya, ug usa ka **Ginoo nga si Hesukristo, pinaagi kang kinsang tigpataliwala nga kabubut-on ang tanang mga butang anaa** ug kita pinaagi Kaniya. 1 Corinto 8:6, Wuest Expanded Translation

Ang pangunang relasyon sa uniberso tali sa Amahan ug sa Anak mao ang usa ka relasyon sa tinubdan ug agianan. Ang Anak nakadawat sa tanan nga iyang gipanag-iya gikan sa Iyang Amahan, lakip na ang kinabuhi mismo, kay ang tanang butang nagagikan ug nagakaplag sa ilang tinubdan diha sa Amahan.

Ang panulundon sa Anak sa Dios gikan sa Iyang Amahan mao ang naghulagway sa Agape nga gugma sa Amahan. Ang Agape mao ang gugma nga nagahatag nga walay pagpangayo o motibo nga nagagikan sa nakadawat niini. Atong itandi ang Agape ug ang Eros sa mosunod nga paagi:

Ang Agape kasagaran gitandi sa Eros, nga dili makita sa Bag-ong Tugon, bisan og kini bantog sa Griyegong pilosopiya. Ang Eros mahimong magpasabot og bulgar o unodnon nga gugma, apan sa konteksto sa panghunahuna sa mga Griyego, kini nagpakita og espirituhanong gugma nga nagtinguha sa pag-angkon sa labing taas nga kaayo. **Ang Eros mao ang tinguha sa pagpanag-iya ug pagkalingaw** [ang panginahanglan o tinguha alang sa uban]; apan ang Agape mao ang pagkaandam sa pag-alagad nga walay kondisyon o pagduha-duha.... **Ang Eros maoy mabihag sa butang nga adunay labing taas nga bili** [nanginahanglan og kaparehong kahimtang o pagka-igo]; samtang ang Agape moabot bisan pa sa labing dili takos. **Ang Eros nangita ug nadiskobre sa bili** [nagapangita og kapareho], **apan ang Agape nagahimo ug**

nagatukod sa bili [nagapahimo nga magkapareho]. **Ang Agape mao ang gugma nga gasa, samtang ang Eros mao ang gugma nga nagkinahanglan. Ang Eros nagatungha gikan sa kakulang nga kinahanglan mapuno, apan ang Agape nagasugod gikan sa nagabukal nga kaputli ug kadagaya sa grasya sa Dios.**—*‘God the Almighty: Power, Wisdom, Holiness and Love’*, D. Bloesch, 2006, p. 147

Ang pagtuo nga si Hesus mao ang bugtong Anak nga sa Dios nagpasabot nga ang Dios naghatag kaniya sa tanan nga butang. Mao kini ang hinungdan nga sa persona sa Anak sa Dios atong makita ang usa ka kasingkasing nga puno sa pagpasalamat, kalipay, ug gugma alang sa Iyang Amahan.

Ang pagdawat sa bugtong Anak nga gipanganak sa Dios ug sa pagpasulod sa Iyang Espiritu sa imong kasingkasing mao ang pagdawat sa kinabuhi. Ang Iyang Espiritu magabag-o sa mga mga makaguba nga prinsipyo sa relasyon nga nagpadayon sa katawhan sulod sa liboan ka mga katuigan. Kini usab mohunong sa sistema sa pagsupak ni Satanas nga makita sa Neoplatonismo.

Apan ang doktrina sa Trinidad adunay panguna nga hunahuna nga ang Amahan, Anak, ug Espiritu managsama tungod sa ilang kaugalingong gahum. Busa, ang gugma nga nagahiusa kanila dili Agape, kondili Eros. Kay nagadani sila sa usag usa tungod sa ilang sulod nga gahum. Mao kini ang paagi sa pagpasabot ni Papa Benedict niini:

Ang Dios mao ang hingpit ug kinatas-ang tinubdan sa tanang kinabuhi; apan kining unibersal nga prinsipyo sa paglalang — ang Logos, ang sinugdanang kinaadman — mao usab ang maghigugma nga puno sa tinguha ug kadasig sa tinuod nga gugma. **Busa, ang Eros gihatagan ug labing halangdong kahulogan, apan sa samang higayon kini gilimpyohan pag-ayo hangtod nga nahisama ug nahiusa kini sa agape.**—Pope Benedict IX Encyclical Letter, 2005, *Deus Caritas Est* “God is Love.”

Ang Papa naghulagway sa Dios isip Eros nga gilimpyohan ug gipatam-isang sa Agape, apan Eros gihapon ang una nga kinaiya Niya. Sama sa giingon ni Augustine:

Ang gugma nagagikan sa usa ka nagahigugma, ug pinaagi sa gugma, adunay butang nga gihigugma. —Augustine. De Trinitate “On the Trinity” Book VIII

Si Augustine nagpasabot nga ang gugma mao ang butang nga gihigugma. Aron ang gugma maglungtad, kinahanglan nga adunay usa ka tawo o butang nga anaa una pa sa paglungtad sa gugma. Ang mga teologo nga Adventist nga sila Whidden, Moon, ug Reeve naghulagway niini sa mosunod nga paagi:

Kung ang Dios gayud— sa Iyang tinuod nga kinaiya — mao ang Dios sa “gugma” (Juan 3:16 ug 1 Juan 4:8), kinahanglan natong hunahunaon ang mga kahulogan niini. Mahimo ba nga ang Usa nga naglungtad sukad pa sa walay katapusang kagahapon, ug nagbuhat kanato sumala sa Iyang imahe sa gugma— matawag nga gugma, kon Siya usa lamang ka nag-inusarang binuhat? Dili ba ang gugma, ilabi na ang balaang gugma, mahimong tinuod lamang kon ang nagbuhat sa kalibutan usa ka daghang persona nga pagka-Dios, nga nagapadayag sa “gugma” sulod sa Iyang balaang pagkapinunlan sukad pa sa walay katapusang kagahapon? ...[karon, sumala sa gisulti ni Bruce Metzger] “Ang Unitarian nag-angkon nga mosugot siya sa pamahayag nga ‘Ang Dios mao ang gugma’ apan kining mga pulonga, ‘Ang Dios mao ang gugma,’ wala gyuy tinuod nga kahulogan gawas kon ang Dios dili moubos sa duha ka Persona. Ang gugma usa ka butang nga adunay usa ka tawo nga nagahigugma ug usa ka tawo nga gihigugma. Kon ang Dios usa ra ka persona, nan sa wala pa mahimugso ang kalibutan, Siya dili pa mahimong gugma. **Kay kon ang gugma mao ang kinaiya mismo sa Dios, kinahanglan nga aduna Siyay kanunay nga butang o persona nga iyang gihigugma. Dugang pa, ang hingpit nga gugma mahimo lamang tali sa mga magkapareho.** Sama sa usa ka tawo nga dili makab-ot ang hingpit nga katuyoan sa gugma pinaagi sa paghigugma sa

mga hayop, ingon man usab, **ang Dios dili makab-ot ang hingpit nga kahulugan sa gugma pinaagi lang sa paghigugma sa tawo o sa bisan unsang binuhat. Tungod kay Siya walay kinutoban, kinahanglan nga kaniadto pa man Siya adunay walay kinutoban nga butang o persona nga iyang gihigugma, usa ka laing Iya usab nga kaugalingon, o sa pinulongan sa tradisyonal nga teolohiya Kristiyano, usa ka pareho sa Iyang substansiya, walay sinugdanan, ug managsama nga Anak.**—*The Trinity*, Whidden, Moon and Reeve, 115-116

Apan ang Eros mao ang dili makahigugma sa usa nga mas ubos kaysa sa iyang kaugalingon, dili ang Agape. Ang Eros makahatag lamang og pagpasabot ug madani lamang sa usa ka butang nga kapareho o mas labaw pa kaysa sa iyang kaugalingon. Sa sulod sa Trinidad, kini nagmugna og relasyon tali sa mga managsama nga tinubdan, imbes nga relasyon tali sa tinubdan ug agianan, sama sa gipadayag sa 1 Corinto 8:6.

Aron matabunan ang balangkas sa pagsupak nga mahitabo tungod niini, sama sa atong gihisgutan kaniadto sa kapitulo 14, ang Trinidad naghiusa sa tulo ka mga persona sa pagka-Dios ngadto sa usa ka mysteryosong pagkabug-os. Busa, ang tanang butang nagagikan o nagatungha gikan sa Usa ka Dios.

Apan tungod kay ang lalaki ug babaye gimugna sumala sa dagway sa Dios, ang pagtuo nga ang Dios ug ang Iyang Anak managsama ug managsama nga tinubdan magdala sa bana ug asawa sa paglantaw sa ilang kaugalingon sa samang paagi, nga magmugna og natural nga tensyon o pagsupak sa pagpanguna sa panimalay. Tungod niini, malibug ang ilang katungdanan ug papel sa relasyon; ang pagkamanagsama ingon nga parehong tinubdan nagpasabot nga ang usa ug ang usa pa mahimong bisan unsa niini nga modelo — apan dili kini tinuod sa reyalidad, kay pananglitan, ang lalaki dili man makapanganak.

Sa tinuod nga pagpanan-aw sa Dios, ang klarong pagpanguna sa Amahan ibabaw sa Iyang Anak makita usab sa relasyon sa lalaki ug sa iyang asawa.

Apan buot ko nga mahibaloan ninyo nga ang ulo sa matag lalaki mao si Kristo, ang ulo sa babaye *mao ang* lalaki, ug ang ulo ni Kristo *mao ang* Dios. 1 Corinto 11:3, NKJV

Sama nga si Kristo nakadawat sa tanan gikan sa Dios, ug ang babae nakadawat sa tanan pinaagi sa iyang bana, ang pagpasalamat, kalipay, ug pagpasidungog ngadto sa naghatag nagmugna og natural nga pagpanguna nga walay tensyon.

Sa sulod sa Trinidad, ang Anak wala makadawat ug bisan unsa gikan sa Amahan, kay Siya kabahin sa Usa, ug Siya mismo mao ang maghahatag sa tanang butang. Busa, ang pagpanguna diha niini mahimong pinugos o gipatuman, dili natural nga resulta.

Busa, ang pagsimba sa Trinidad nagaguba sa tinuod nga relasyon nga angay untang maglungtad tali sa bana ug asawa, ug tungod niana, makapugong kini sa katumanan sa tinuod nga plano sa Dios alang sa kaminyoon.

Si Satanas mao ang nagtinguha nga mahimong managsama sa Dios diha sa pagka-Dios mismo. Gusto niyang mahimong sama sa Labing Halangdon sa kahimtang ug gahum. Busa, sa pagsimba sa Trinidad, wala nato damha nga gisimbahan nato ang sistema nga giplano ug gitinguha ni Satanas.

Kini usa sa mga hinungdan nganong wala makauswag si Luther labaw pa sa Eros diha sa iyang mga pamahayag bahin sa kaminyoon; tungod kay ang iyang pagsimba sa Trinidad wala naghatag kaniya sa husto nga pundasyon aron mapasulod ang gugma nga Agape diha sa kaminyoon.

Ang mga pionero sa mga Adventist adunay husto nga pagsabot mahitungod sa Dios, ug unta mahimo nila ang usa ka natural nga pagbalhin ngadto sa gambalay sa kaminyoon nga pinasukad sa Agape kon ilang gidawat ang mensahe sa 1888. Apan tungod sa

kapakyasan nga modawat niini, sila mibalik sa doktrina sa Trinidad, ug tungod niini nasirhan ang pultahan sa tinuod nga pagpahiuli sa kaminyoon ngadto sa hustong katungdanan niini.

Ang Father of Love movement karon adunay kahigayonan nga mohimo sa lakang aron mapahiuli ang kaminyoon ngadto sa hustong katungdanan niini, diha sa konteksto sa Balaanong Sumbanan nga mao ang patukoranan sa gugma nga Agape.

Kini nga lakang magtugot kanato sa pagsulod sa kaminyoon alang sa tibuok kinabuhi nga walay panginahanglan sa pagminyo pag-usab human sa diborsyo. Ang kalihukan lamang sa mga pionero nga mibanhaw sa kamatuoran bahin sa Amahan ug sa Anak, ug ang mensahe sa 1888 nga naghatag kanato sa tukma nga balangkas alang sa gugma nga Agape, mao lamang ang makapa-abli sa pultahan aron ang kaminyoon sa Bag-ong Kasabotan mahimong usa ka tinuod nga reyalidad.

Mohimo ba karon ang katawhan sa Dios niini nga lakang sa pagtuo nga Iyang ipasig-uli ang relasyon sa kaminyoon ngadto sa hingpit nga Agape; gugma nga nagpakita sa kinaiya ni Kristo, kinsa nagpabilin sa matag usa kanato sa tibuok natong kinabuhi?

Abrihan ba nato ang pagpanuktok sa pultahan sa Laodicea nga nagkinahanglan kaayo ug Agape? Mahimo ba kita nga bahin sa kalihokan nga magsira sa paglapas sa ikapitong sugo?

KAPITULO 18

MGA KAUSWAGAN HUMAN SA REPORMASYON

Bisan pa sa kamatuoran nga ang mga Repormador naghimo ug mga probisyon alang sa diborsyo ug nagsugod sa pagsulat niini sa ilang mga legal nga kodigo, ang mga Protestante nga estado sa kontinental nga Europa naghimo nga lisod makab-ot ang diborsyo. Sa paghubit sa ilang mga balaod sa kaminyoon, kasagaran silang mobalik sa Katolikong balaod kanonikal isip basihan sa ilang pagmugna sa balaod.

Bisan pa sa pagsupak ni Luther batok sa balaod kanonikal, ang mga Protestante nga mga hukom, sa kinatibuk-an, nahimong mga tigpasiugda sa pagpanumbalik sa balaod kanonikal sa mga yuta nga Protestante.³⁰

Ang panlipunang estruktura sa katilingban, nga nagtan-aw sa yunit sa pamilya isip kabahin sa mas lapad nga paryentehan nga

³⁰ <https://www.cambridge.org/core/journals/law-and-history-review/article/marriage-law-and-the-reformation/8444F3C7C839D91DE495DC3B031007C2>

sistema, inubanan sa pagpangusog sa mga balaod nga nagkinahanglan og pagtugot sa ginikanan sa parehong mga rehiyon nga Protestante ug Katoliko³¹ nakapalisod sa pagkuha og diborsyo. Sa taliwala sa mga nasod nga Protestante, ang England mao ang labing batok o lisod nga makab-ot ang diborsyo.

Ang pagsupak sa Simbahan sa England batok sa diborsyo labing kusgan nga ang usa ra ka paagi aron makab-ot kini mao ang pagpagi sa usa ka balaod pinaagi sa Parlamento—usa ka balaod nga kinahanglan aprobahan sa duha ka balay niini. Dili ikatingala nga pipila ra ang adunay kapasidad o kadasig nga ipadayag sa publiko, sa mantalaan, ug sa kapin 800 ka politiko ang ilang personal nga kasubo. Sa dihang sa katapusan napasa ang balaod sa diborsyo niadtong tuig 1857, ug “nabuksan ang mga ganghaan,” ang ihap sa mga diborsyo sa tibuok kasaysayan sa Ingles mitungha lamang sa usa ka gamay nga gidaghanon nga 324 ka kaso.³²

Busa, bisan pa man nga ang Repormasyon nagtugot ug mga probisyon alang sa diborsyo ug pagminyo pag-usab, ang mas hugot nga mga balaod sibil, ang estruktura sa pinalapdan nga pamilya, ang ekonomikanhong dili pagkakapareho tali sa mga lalaki ug mga babaye, ang responsibilidad sa pag-atiman sa mga anak, ug ang kadak-on sa pamilya maoy mga hinungdan nga nakapamenos sa pagpanamkon ug pagpatuman sa diborsyo.

Niining bahin, ang mananaliksik nga si J.D. Unwin nakakuha ug mapanghingusganong mga konklusyon bahin sa England, kauban ang mga Sumeriano, Babiloniano, Griego, Romano, ug Anglo-Saxon nga mga katilingban, nga nagpakita sa pinakadako nga kusog nga sosyal kumpara sa ubang mga kultura nga milungtad niining kalibutana.

Kung ang hingpit nga monogamiya mao ang balaod, ang kaminyoon mahimong usa ka paagi diin ang lalaki makaseguro

³¹ Kini nahitabo panahon sa Konseho sa Trent isip tubag sa Repormasyon

³² <https://www.smithsonianmag.com/history/heartbreaking-history-of-divorce-180949439/>

og serbisyo sa panimalay ug mga kaliwat nga gikan sa iyang dugo. Ang asawa ug ang mga anak niini anaa ubos sa gahum sa bana; sa panan-aw sa balaod, siya ra ang giila nga may katungod ug personalidad. Ang asawa ginatudluan nga magpasakop sa iyang bana sa tanang butang; tungod kay kini iyang katungdanan nga mag-alagad ug magtuman kaniya. Dili tugotan ang usa ka babaye nga makigrelasyon sa lain nga lalaki gawas sa iyang bana nga iyang gipangasaw-an isip ulay. Sa dihang minyo na siya, dili siya tugotan nga balibaran ang katungod sa bana sa pakigsaad sa kaminyoon. Sa usa ka hingpit nga monogamiyang katilingban, ang kaputli sa babaye mahimong bililhon alang sa iyang kaugalingon, kay human sa pipila ka panahon, ang mga babaye modawat niini isip dungog nga napahimutang sa ilang mga ginoo. Sa iyang mga anak usab, ang lalaki adunay hingpit nga gahum...

Sa taliwala sa mga Ingles, bisan pa sa padayon nga reklamo sa usa ka mabaskog nga minoridad, ang diborsyo pinaagi sa mutwal nga pagtugot wala gyud naipatuman; ang usa ka anyo sa Katolikong tradisyon nga napanunod sa mga Protestante ug Nonconformist nga Ingles nakapugong sa legal nga pagpasa niini. Apan, kon ang mga partido sa usa ka kaminyoon sa Ingles adunahan, sila makaseguro, sa ika-20 nga siglo, og diborsyo bisan kanus-a nila gusto, pinaagi sa pag-paghikay nga malapas ang letra sa naglungtad nga balaod.

Gawas sa duha ka eksepsyon, ang sama nga mga kausaban gisunod-sunod nga gihimo sa mga Sumeriano, Babiloniano, Atenyano, Romano, Anglo-Saxon, ug Protestante nga Ingles. Kining mga katilingban nagpuyo sa lain-laing heograpikal nga palibot; sila nagagikan sa lain-laing lahi o rasa; apan ang kasaysayan sa ilang mga batasan sa kaminyoon pareho ra. Sa sinugdanan, ang matag katilingban adunay parehong mga ideya bahin sa regulasyon sa sekswalidad. Dayon, nagpadayon ang parehong mga pakigbisog; pareho ang mga pagbati nga gipadayag; pareho ang mga kausaban nga gihimo; ug pareho ang

mga resulta nga misunod. Ang matag katilingban nagpakunhod sa oportunidad sa sekswalidad ngadto sa pinakagamay, ug pinaagi sa dako nga sosyal nga kusog, namunga ug milambo pag-ayo. Pagkahuman, gilapdan nila ang oportunidad sa sekswalidad; mikunhod ang ilang kusog, ug unya nagkawala. Ang usa ka labing bantugan nga bahin sa tibuok kasaysayan mao ang walay hunong nga monotoniya niini.³³

Ang pinakapunto sa nadiskobrehan ni Unwin sa iyang halapad nga panukiduki mao nga ang pinakakusgan ug labing mauswagon nga mga nasud mao kadtong nagsugod sa hingpit nga monogamya, diin hugot ang pagpugong o halos walay sekswal nga kalihokan sa wala pa ang kaminyoon. Ang bana ug amahan mao ang agalon sa panimalay, ug ang asawa ug mga anak anaa sa iyang pagpasakop. Tungod niini, giangkon ni Unwin nga ang dakong kalamboan ug kadato sa nasud nga Ingles naggikan sa mga prinsipyo niini sa kaminyoon, ang dili mabungkag nga panaghiusa sa kinabuhi hangtod sa kamatayon.

Kini usa ka mahinungdanong butang nga sa mga nasud nga gihisgutan ni Unwin, daghan niini ang nakita ni Daniel sa pananawon: ang Babylon, Gresya, ug Roma. Gipanghimakak ni Unwin nga sa matag kaso, sa dihang ang usa ka katilingban nahimong mauswagon, ilang gipahuway ang ilang mga balaod sa kaminyoon, ug tungod niini, sulod lamang sa tulo ka henerasyon, nawala ang ilang sosyal nga kusog ug gahum sa pagmando.

Dili namo ipasabot nga kining tanang mga nasud nakaangkon og mahigugmaong relasyon sa pamilya o wala'y pag-abuso, apan aron lamang ipakita ang kalabotan tali sa kauswagan sa industriya ug intelektwal nga paglambo sa usa ka nasud ug sa konserbatibong polisiya niini.

Daghan ang nagpasabot nga ang kauswagan sa mga Protestante nga nasud adunay kalabotan sa ilang pagtuo o relihiyon. Samtang

³³ J.D Unwin, *Sex in Culture* (Oxford University, 1934) p. 381

tinuod nga adunay mga aspeto sa pagtuong Protestante nga nakapasiugda sa kalambuon, ang mas lapad nga panan-aw sa kasaysayan nagpadayag nga ang susamang kusog sa katilingban makita usab sa mga pagano nga nasud nga nagtuman sa hugot nga mga lagda sa kaminyoon ug nagatuhop sa dili maputol nga panaghiusa sa bana ug asawa.

Ang Protestantismo gimantala pinaagi sa iglesia sa Sardis sa listahan sa Pito ka mga Iglesia. Kini adunay ngalan nga buhi, apan patay (Pinadayag 3:1). Sama sa iyang ina, gikuptan gihapon niini ang mga doktrina sa Trinidad, Domingo isip adlaw sa pagsimba, ug ang pangunang baruganan sa Neoplatonismo, nga gipino pinaagi sa mas hugot nga pagsalig sa Biblia kaysa awtoridad sa mga Papa. Ingon nga mga anak sa Babilonya, sila dili makalikay sa taas nga kamot sa iyang inahan; apan ang repormasyon sa natad sa kaminyoon, pinaagi sa pagluwas niini gikan sa pagpugos sa pagpanglunang o selibasiya, nagbukas ug dalan ngadto sa kauswagan, dili tungod sa mga doktrina niini, kondili tungod sa mga prinsipyo niini.

Mahimo natong ipangutana kung giunsa sa Romano Katolisismo, nga naghatag ug dakong pagtagad sa pagpanglunang o selibasiya nga nakapaluya sa kaminyoon, ang pagpabilin sa iyang gahum sulod sa daghang katuigan. Si A.T. Jones naghatag ug husto nga pagpasabot sa kinaadman sa gahum nga nagpadayon niini.

Sama sa pagsaka sa Simbahang Katolika ngadto sa gahum sa Estado tungod sa mga kalisang sa politika sa panahon ni Constantine; mao usab nga gikan sa kagubot sa Imperyong Romano siya misaka ngadto sa pagkahari ibabaw sa mga hari ug mga nasud. Dali ra niyang gipukan ang usa ka imperyo, ug sulod sa labaw sa usa ka libo ka tuig, iyang napamatudan nga usa ka buhing tunglo alang sa tanang mga estado ug imperyo nga misunod kaniya...

Si Simplicius (467–483), sa panahon sa iyang pagkapapa, napukan ang imperyo diha sa paghugot sa Heruli ubos sa pangulo nga si

Odoacer, nga mipasamok sa tibuok Italya, nagpahawa sa katapusan nga emperador sa Kasadpan, mikuha sa ikatulo nga bahin sa tanang yuta, ug nagpatukod sa Gingharian sa Heruli, uban si Odoacer isip hari sa Italya. Sa pagkatinuod, samtang nagkahanaw ang gahum sa imperyo ug nagkadool kini sa kapukan, mas paspas ug mas lig-on usab nga misaka ang pagpangahas sa kapapahan. Busa, ang mga katalagman nga naghinapos sa paglaglag sa imperyo, nga gipaspasan pa sa panaghiusa sa Simbahan ug Estado, nahimo namang bentaha alang sa obispado sa Roma. Sa tibuok panahon sa mga pagsulong sa mga barbaro gikan 400 hangtod 476, **ang Katolikong hierarkiya nakapahiuyon sa kahimtang, ug nakakuha og gahum ug impluwensya gikan sa mga katalagman nga naganap sa tanang dapit.** — A.T. Jones, *The Two Republics*, 1891 p. 522.1

Ang gahum sa Roma naggamit og limbong, panlimbong, pagbuang, ug maayong kahanas aron makab-ot ang gahum pinaagi sa parasitikong paagi sa paggamit sa gahum sa mga nasod alang sa iyang kaugalingong kadungganan. Apan, ang ingon nga sistema dili magmalungtaron, kay sama sa gipadayag sa Pinadayag, ang mga hari sa yuta pagadugmokon kini nga babayeng bakakon pinaagi sa kalayo. Sa katapusan, ang kalibutan motalikod niini nga dautang gahum, nga nakig-away batok sa Dios ug sa mga balaan nga institusyon sa kaminyoon ug sa Adlaw nga Igpapahulay.

Ang Pransiya kadaghanan misukol sa Protestanteng Repormasyon, hinungdan nga ang ilang ulahi nga pagrebelde batok sa Katolisismo nahimong mas mabangis ug mas lapad ang epekto, hangtod nga gilaglag niini pag-ayo ang Kristiyanismo gikan sa gobyerno sulod sa panahon sa Rebolusyong Pranses.

Sa wala pa ang rebolusyon, ang kasal sa Pransiya kasagarang kontrolado ug ginatuman ubos sa balaod sa Simbahang Katoliko. Ang mga rebolusyonaryo mitinguhang pahuyangon ang impluwensya sa simbahan ug pagtukod og mas sekular nga estado. Niadtong 1792, ang rebolusyonaryong gobyerno nagpagawas og

dekretong nagbalhin sa awtoridad sa kasal gikan sa simbahan ngadto sa estado. Ang sibil nga kasal nahimong pormal ug pamalauran nga pamatasan, ug ang mga relihiyosong seremonya wala na'y legal nga gahum.

Ang rebolusyonaryong gobyerno usab mitinguhang bag-uhon ang istruktura sa pamilya. Gipasiugda nila ang ideya nga ang pamilya usa ka pribado ug independente nga yunit, ug gipaningkamotan nga mapamub-an ang impluwensya sa mga halapad nga paryente. Ang paghatag ug gibug-aton sa indibidwal nga katungod ug kagawasan sa kasal nagpasabot sa mas halapad nga mga ideyal sa rebolusyon. Ang diborsyo gihunahuna sa daghang mga tawo nga usa ka katungod, ug ang mga kasal nga walay kalipay kinahanglan nga “papagawson”.

Sa panahon gikan 1792 hangtod 1803, adunay 30,000 ka diborsyo nga narehistro sa Pransiya.³⁴

Samtang nahanaw ang ideyalismo sa rebolusyon, ang pagkuha sa diborsyo nahimong mas lisod sa Pransiya. Apan ang mga prinsipyo sa pamilya sa Rebolusyong Pranses dili gayud mawala. Kini mibanhaw pag-usab sa ika-20 nga siglo, samtang ang mga nasud nga Protestante mikab-ot og kalamboan, mas sekular, adunay mas daghang oportunidad sa sekswal nga kalihokan, pagpugong sa pagkahimugso o birth control, ug ang mga kababayan-an nakakita og mas daghang katumanan gawas sa balay. Kining mga elemento, bisan pa nga dili tanan dautan, naghimo og mabungahon nga yuta alang sa pag-atake sa pamilya gikan sa sekular nga humanismo.

Isip usa ka gamayng paglihok sa lain nga direksyon, ang makapahimuot kaayo alang kanako mao ang nagkalain-lain nga paghubad sa Daniel 11:37 sa mga Adventist nga magpasiugda sa panahon sa kasaysayan.

³⁴ <https://lifetakeslemons.wordpress.com/2011/12/22/divorce-and-the-french-revolution/>

Siya dili magatagad sa Dios sa iyang mga amahan, **bisan sa tinguha sa mga babaye**, ni magatagad sa bisan unsang dios; kay igapataas niya ang iyang kaugalingon labaw *kanilang* tanan. Daniel 11:37, NKJV

Gitudlo ni Josiah Litch nga ang gahum mao ang Pransiya, samtang gitudlo ni William Miller ug Joshua Himes nga ang gahum mao ang Papasiya.

“Dili usab siya motagad sa Dios sa iyang mga amahan, ni sa tinguha sa mga babaye, ni motagad bisan unsang dios: kay iyang pagadakpon ang iyang kaugalingon labaw sa tanan.” Ang sama niini nga sistema nga gihulagway dinhi mao ang Rebolusyong Pranses. Kini gitukod sa Ateismo, ug midaug pinaagi sa pagbungkag sa tanang butang nga nagbabag sa ilang tumong.— Josiah Litch *Prophetic Expositions, Vol 2*, p.90.1 1842

“Dili usab siya motagad sa Dios sa iyang mga amahan, ni sa tinguha sa mga babaye, ni motagad bisan unsang dios; kay iyang pagadak-on ang iyang kaugalingon labaw sa tanan.” Sa kini nga bersikulo, aduna kitay hayag nga paghulagway sa Papasiya; —William Miller, *Miller's Works, Vol 2*, p. 96.1, 1842

Ang duha ka posisyon, sa dihang naghisgot bahin sa dili pagtagad sa tinguha sa mga babaye, naghisgot sa mga pag-atake batok sa kaminyoon. Kinahanglan nato tan-awon ang kahinungdanon sa Daniel 11:37 ug unsaon nga ang pagbalewala sa tinguha sa mga babaye nakatabang sa gahum nga gihulagway dinhi sa pag-abot sa ilang mga tumong sa Daniel 11:40-45. Kini kabahin sa dagan sa paglihok sa gahum aron maangkon ang posisyon nga ipatuman ang katapusang mga panghitabo sa kasaysayan sa kalibutan.

Sa kaso sa Roma, wala kini motagad sa tinguha sa mga babaye sa kahulogan nga ang mga lider niini gipugos sa pagpuyo nga walay pag-asawa o selibasiya, o sa labing menos giangkon nga kini ang angay nga ideyal. Ang Rebolusyong Pranses nagkuha sa kontrata sa kasal gikan sa bisan unsang koneksyon sa Dios o relihiyon. Pinaagi sa mga prinsipyo sa pagkapantay-pantay nga ilang

gipaluyohan usab nila ang kinaiya sa relasyon sa kaminyoon, nga sa katapusan wala na'y seguridad ang mga babaye sa maong relasyon.

Ang akong pag-oberba mao nga ang mga prinsipyo sa Rebolusyong Pranses bahin sa kaminyoon usa ka natural nga bunga sa doktrina sa Katolisismo. Samtang ang Roma sa tinuud nagbungkag sa kaminyoon bisan pa man nga nag-angkon nga gisuportahan kini, nagahatag kini sa bunga nga atong makita sa Rebolusyong Pranses. Apan ato gipasiugda ang punto nga aron molampos ang katapusang lihok sa Hari sa Amihanan, ang yunit sa pamilya kinahanglan nga madestabilisar pinaagi sa pagdaot sa kaminyoon.

Aron tapuson kini nga kapitulo, atong tan-awon ang kahimtang sa kalibutan karon. Ang kalibutan naadik sa sekswal nga kalipay; ug ang industriya sa pelikula nagpasidungog sa pangabuso sa sekswal ug pagpanapaw. Ang internet dali kaayo nga nakaguba sa kusog sa atong kasamtangang sibilisasyon.

Kada segundo:

- 28,258 ka tiggamit ang nagtan-aw og pornograpiya sa internet.
- \$3,075.64 ang gigasto sa pornograpiya sa internet.
- 372 ka mga tawo ang nag-type sa pulong nga "hamtong" sa usa ka search engine.

Kada adlaw:

- 13,128 ka video ang gi-upload sa pornhub. Usa lang ka porno nga website.³⁵
- 2.5 bilyones nga mga email nga adunay pornograpiya gipadala o nadawat.

³⁵ <https://www.pornhub.com/insights/2018-year-in-review>

- 68 milyon nga mga pangutana sa pagpangita nga gihimo nga may kalabutan sa pornograpiya - 25% sa kinatibuk-ang pagpangita nga gihimo sa internet.
- 116,000 ka pangutana ang gihimo may kalabotan sa pornograpiya sa bata.³⁶

Ang kalibutan naa sa usa ka siklo sa kamatayon. Ang sunod nga henerasyon sa mga lalaki nagakawala sa tanang pagbati ug kahibalo kung unsaon pagtratar ang usa ka babaye tungod sa pornograpiya.³⁷

Gihisgutan nato kaniadto ang panukiduki ni J.D. Unwin bahin sa sekswalidad sa kultura. Siya nagtuon sa 86 ka sibilisasyon sa daghang yugto sa kasaysayan. Iyang giingon nga bisan kanus-a nga ang usa ka kultura midawat sa sekswal nga kalihokan sa wala pa'y kasal o premarital sex ug misalikway sa kaminyoon alang sa kinabuhi, ang maong katilingban mahimong patay o walay lihok sulod sa tulo ka henerasyon.

Ang tuig 1960 nagpasinaw sa pagsugod sa birth control ug sa gawasnon nga sekswal nga kalihokan. Kini gisundan sa mga balaod sa diborsyo nga walay sala sa sayong bahin sa 1970s. Kung ato hunahunaon nga ang usa ka pisikal nga henerasyon sa tawo moabot og mga 20-25 ka tuig, karon hapit na kita moabot sa katapusan sa ikatulong henerasyon, nga ang katapusan niini moabot tali sa 2020 ug 2035.

Kung husto si Unwin, ang Sibilisasyon sa Kasadpan mamatay sulod sa 10 ka tuig. Ang nagkataas nga tensiyon tali sa USA, Russia, ug China, kauban sa nagpadayon nga panagbangi sa Middle East, nagpakita nga nagkaduol na ang katapusan sa panahon.

³⁶ www.webroot.com/au/en/resources/tips-articles/internet-pornography-by-the-numbers

³⁷ <https://fighththenewdrug.org/sex-before-kissing-15-year-old-girls-dealing-with-boys/>

Ang gubat sa Roma batok sa kaminyoon ug sa Igpapahulay hapit na moabot sa iyang kahayag o katapusan. Sa taliwala sa usa ka labing kusgan nga balod, moabot ang usa ka mensahe nga magabalik sa Igpapahulay ug sa kaminyoon. Kini magsugod pinaagi sa pagdawat kang Hesus ingon lamang nga Bugtong nga Anak sa Dios, pagdawat sa Iyang dili bayolente ug dili manamastamas nga kinaiya, ug pagpasabot nga Iyang giyaon kita ngadto sa Iyang mahigugmaong Amahan.

Sa niining panan-awon, kita gitawag karon ngadto sa biblikal nga ideyal sa kaminyoon: usa ka kinabuhi nga panaghiusa tali sa duha ka tawo, isip usa ka pagpadayag sa walay katapusang relasyon sa Amahan ug sa Anak.

KAPITULO 19

PAGPANAPAW UG PAGLAPAS SA MGA PRINSIPYO

Alang sa tanan natong nagpuyo ingon mga anak sa Dios sa kini nga dautang kalibutan, kita gilibutan sa kangitngit. Ang dautan naa sa tanang dapit, ug ang mga anghel ni Satanas kanunay nagapangita og paagi aron atakihon ug laglagon kita. Si David nagpahayag sa kalinaw nga nagagikan sa kahibalo nga ang atong Langitnong Amahan magapanalipod kanato batok sa dautan.

Giawit ni David kini nga awit ngadto sa Ginoo sa adlaw nga giluwes siya sa Ginoo gikan sa tanan niyang mga kaaway ug gikan kang Saul. Siya miawit: **“Si Jehova mao ang akong bato, akong kuta, ug akong manluluwas; ang akong Dios mao ang akong bato, nga kaniya ako nakakaplag ug panalipod. Siya mao ang akong taming,** ang gahum nga nagluwas kanako, ug ang akong dapit nga dalangpanan. Siya ang akong dalangpanan, akong manluluwas, ang Usa nga nagluwas kanako gikan sa kapintasan. 2 Samuel 22:1-3

Ingon sa gisulti kanato sa Kasulatan:

Magpabiling alerto! Pagbantay sa imong dakong kaaway, ang yawa. Nagsuroysuroy siya sama sa leon nga nagangulob, nangitag tukbonon. 1 Pedro 5:8

Gibutang sa atong Amahan ang Iyang mga anghel libot kanato ug gikoral kita sa Iyang panalipod.

Kay ang manolonda ni Jehova maoy usa ka magbalantay; iyang gilibotan ug gipanalipdan ang tanan nga nahadlok kaniya. Salmo 34:7

Ang Dios dili makapanalipod sa mga dili mag-aampo ug magsalig kaniya sama sa mga magsalig kaniya.³⁸ Ang Dios nagasulti kanato nga kung kita magalakaw sumala sa Iyang mga sugo ug mga balaod, kita pagapanalanginan, apan kung dili, ang bunga sa paglapas sa Iyang mga sugo magadaug ug magalaglag kanato.

“Kung kamo magmatngon sa pagdungog sa tingog sa Ginoo ninyong Dios ug buhaton ang matarong sa Iyang panan-aw, paminawon ang Iyang mga sugo ug tumanon ang tanang Niyang mga balaod, dili ko ipahamtang kaninyo ang bisan unsang sakit nga akong gipahamtang sa mga Ehipsiyo. Kay ako mao ang Ginoo nga naga-ayo kaninyo.” Exodo 15:26, NKJV

“Apan mahitabo kini, kung kamo dili motuman sa tingog sa Ginoo ninyong Dios, aron pag-amping sa tanang Niyang mga sugo ug balaod nga akong gisugo kaninyo karong adlaw, nga ang tanang kini nga mga tunglo moabot kaninyo ug mopadangat kaninyo.” Deuteronomio 28:15, NKJV

Kung atong lapason ang mga sugo sa Dios, atong gihimo ang mga bakante o lunang sa bongbong o hadlang sa panalipod sa Dios. Kung kita makasala sa kahayag sa kamatuoran, ang Dios dili makapanalipod sa mga bakante nga atong gihimo, ug si Satanas

³⁸ Tan-awa ang kapitulo 21 Hedge Mechanics gikan sa librong *Mirror Principle*, nga ma-download gikan sa maranathamedia.com

makasulod aron libugan, limbongan, samokon, ug sa katapusan laglagon kita.

Siya nga nagkalot ug gahong mahulog niini, ug bisan kinsa nga molusot sa usa ka paril pagapaakon sa usa ka bitin. Ecclesiastes 10:8, NKJV

Ang balaod sa Napulo ka Sugo dili lang tan-awon sa aspeto sa pagpugong, kundili sa aspeto sa kaluoy. Ang mga pagpugong niini mao ang sigurado nga garantiya sa kalipay pinaagi sa pagsunod. Ingon nga nadawat pinaagi kang Kristo, kini nagmugna sa atong kinaiya nga putli, nga magahatag kanato og kalipay sa walay katapusang panahon. **Alang sa mga masunuron, kini usa ka bungbong sa panalipod.** — *Selected Messages, Book 1*, 235.1

Sama sa giingon ni Ellen White, dili nato angay tan-awon ang mga sugo sa Dios gikan sa aspeto sa pagpugong. Ang mga sugo sa Dios mao na mismo ang ilang ganti. Kini nagahatag kanato og panalangin ug kalipay. Kung kita maglakaw sulod sa mga sugo sa Dios, mas klaro nato madungog ang Iyang Espiritu, ug makaresponde kita sa dihang Siya mopahimangno kanato gikan sa kadaut.

Sama sa among gipakita sa sayo pa sa libro, kung dili nato paminawon ang Espiritu sa Dios, ang atong kasingkasing mahimong mogahi.

Ug ang kasingkasing ni Faraon migahi, ug siya wala magpatalinghug kanila, ingon sa gisulti ni Jehova. Exodo 7:13, NKJV

Sa matag higayon nga kita sadyang molakaw gawas sa mga sugo sa Dios, ang Iyang Espiritu nagtawag kanato, nag-awhag ug nag-apelar kanato. Kung wala kita kahibalo sa mga sugo sa Dios, ang atong konsensya dili kaayo mahibalo sa katalagman nga atong giatubang. Dili gayud kalipay ang pagkaignorante. Ang mga tawo nga wala kahibalo nga molakaw gawas sa mga sugo sa Dios nag-

antos gihapon sa resulta sa dautan, apan kung sadyang molakaw kita gawas sa balaod sa Dios, mapugos kita nga lig-onon ang atong kasingkasing aron pugngan ang tingog sa atong konsensya.

Kung adunay makalapap sa balaod bahin sa pagpangawat, ang usa ka paglapas magpabilin samtang ang butang nagpabilin nga gikawat. Kon ang butang ibalik, ug ang paghinulsol gitanyag, ug ang kapasayloan nadawat, ang paglapas gisira.

Kon ang kalangitan matakpan ug walay ulan tungod kay ang imong katawhan nakasala batok kanimo, ug kon **sila mag-ampo paingon niini nga Templo ug moila sa imong ngalan ug motalikod sa ilang mga sala tungod kay ikaw nagsilot kanila, nan paminawa gikan sa langit ug pasayloa ang mga sala sa imong mga alagad**, ang imong katawhan nga Israel. Tudloi sila sa pagsubay sa hustong dalan, ug padad-i silag ulan sa Imong yuta nga imong gihatag sa Imong katawhan ingong ilang espesyal nga pagpanag-iya. 2 Cronicas 6:26-27

Kung mobalik ta gikan sa atong mga sala ug mangayo og pasaylo, ang kagisi sa pader sa pagpanalipod magsira. Apan kung ang usa ka tawo mangawat og butang, unya mangayo siya og pasaylo sa Dios apan gipabilin gihapon ang gikawat nga butang, ang kagisi magpabilin nga abli.

Sa laing bahin, si Zaqueo mibarog atubangan sa Ginoo ug miingon, **"Ginoo, ang katunga sa akong bahandi ihatag ko sa mga kabos, ug kon gilimbongan ko ang mga tawo sa ilang buhis, iuli ko sila ug upat ka pilo!"** Si Hesus mitubag, **"Ang kaluwasan miabut niining panimalay karon**, kay kining tawhana nagpakita sa iyang kaugalingon nga tinuod nga anak ni Abraham. Kay ang Anak sa Tawo mianhi aron sa pagpangita ug sa pagluwas niadtong mga nangawala." Lucas 19:8-10

Ang Biblia nag-ingon nga kung unsay atong itanom, mao usab ang atong anihon (Gal 6:7-8), ug kung unsay atong hukman, mao usab kita pagahukman (Mat 7:1-2). Kung ang usa ka tawo magsulti og bakak, iyang gitugotan ang iyang kasingkasing sa espiritu sa

pagpanglimbong. Kadtong magsulti og bakak nagdapit kang Satanas nga limbongan sila ug ilaron sila. Kung mobasa sila sa Kasulatan, mas dali silang malimod sa sayop nga interpretasyon sa Kasulatan o mamati sa mga mamulong nga gitabangan sa espiritu sa pagpanglimbong. Kini grabe ka seryoso. Ang pagkamatuod nagdala og pagkamatuod, ug ang pagbakak nagdala og pagbakak.

Sama sa gisulti ni Hesus kang Pedro, ang moabi sa espada, mapatay sa espada. Ingon usab niini, ang tawo nga magsulti og bakak, pagabakakan usab, ug mas lisod niya mailhan kung bakak ba kini o dili. Kung dili nato tahuron ang atong mga ginikanan, mahimong dili matinahuron nga tawo kita ug dili kita hatagan og dungog, ug ingon niini sa uban pang aspeto sa kinabuhi.

Unsa man ang ikapitong sugo? Ang paglapas niining sugoa kanunay nagalapas usab sa ikanapulog sugo nga dili magpangibog sa asawa sa isigkaingon, ug kasagaran nagalapas usab sa ikasiyam nga sugo pinaagi sa pagpanikas, bakak, ug limbong. Siguradong nagalapas usab kini sa unang sugo, kay ang mga nagbuhat og pagpanikas ginahatagan og labaw nga kahulugan ang pakig-uban sa lain nga tawo kaysa sa Dios. Isip Kristiyano, ang ingon niini nga mga tawo nagadala sa ngalan sa Dios nga walay pagrespeto samtang ang ilang kinabuhi dili uyon sa Dios. Kini usab usa ka buhat sa pagpanikas kay gihimo nilang kuhaon ang asawa sa lain nga tawo. Apan labaw sa tanan, ang pagbuwag sa asawa supak sa mahigugmaong kinaiya sa atong Amahan, nga wala gayud mopili nga pabuwagon ang bisan kinsa, kondili nagtugot lamang sa uban nga buwagon Siya pinaagi sa pagtahod sa ilang pagpili.

Alang sa usa ka tawo nga nabunyagan, nagpasalig sa iyang kaugalingon ngadto sa Dios, ug nakasulod sa usa ka komunidad nga nagasunod sa mga sugo sa Dios ug sa pagtuo kang Hesus (Pinadayag 14:12), ang pagpanapaw dili na usa ka sala tungod sa kawalay kahibalo. Sa samang higayon, alang sa bisan kinsa nga naghimo ug dayon nakalapas sa usa ka tibuok kinabuhi nga saad ngadto sa lain nga tawo, dili kini tinuod nga sala tungod sa

kawalay kahibalo. Ang tanan nasayud nga kini sayop sa usa ka lebel. Sa sunod nga kapitulo, atong hisgutan ang mga prinsipyo sa pagpanubag ug kalibog kumpara sa pagdumot, apan buhaton nato ang punto dinhi nga ang tanan adunay pagbati nga ang pagpanikas sa imong kapikas sayop. Kini nagalapas sa mga prinsipyo sa mahigugmaong relasyon.

Ang usa ka tawo nga mibulag gikan sa iyang kapikas ngadto sa lain kinahanglan gayud nga motan-aw sa mga mata sa bililhon nga si Hesus, nga wala gayud mopili nga moliko gikan sa bisan kinsa, sa bisan unsang kahimtang. Kung wala pa sila makahimo og hingpit ug tibuok nga paghinulsol, ang ilang kasaypanan mopatigbabaw kanila pinaagi sa kaugalingong paghukom. Sa pagtan-aw sa dagway ni Hesus, ila gayud ipangayo nga ang mga bato mohulog ibabaw kanila, aron sila mapalayas sa bato. Dili si Kristo ang mopalayas kanila sa bato, apan ang ilang sala gisulat sa mga letra sa kalayo sa ilang kasingkasing. Sa maong higayon, wala sila'y madawat nga pasaylo sa ilang sala, kon wala pa sila mi-hilak sa kasakit sa atubangan sa Ginoo ug wala nila gitan-aw ang bili sa maong dautan.

Paminawa kini nga mga pulong gikan sa Espiritu sa Tagna. Paminawa ang mahigugmaong pahimangno niini, bisan pa man ang uban mobasa lamang og kasuko ug paghukom. Sa kahayag sa kamatuoran, kini nga mga pulong gituyo aron tabangan ang makasasala sa pagsabot sa grabe nga kaudat sa maong sala.

Nakita nako nga ang ikapito nga sugo nalapas sa pipila nga karon gipasakop sa panaghiusa sa simbahan. Kini nagdala sa kasuko sa Dios ibabaw kanila. **Ang maong sala grabe kaayo sa kini nga katapusan nga mga adlaw, apan ang mga [miyembro] sa simbahan nakapahamtang sa kasuko ug silot sa Dios pinaagi sa pagtan-aw sa sala nga yano ra kaayo. Nakita nako nga kini usa ka dako kaayong sala** ug wala gihimo ang labing maayong paningkamot nga angay buhaton aron matagbaw ang kasuko sa Dios ug kuhaon ang Iyang kasuko pinaagi sa istrikto ug hingpit nga pag-atubang sa nakasala.

Kini adunay grabe ug makadaot nga impluwensya sa kabatan-onan. Nakita nila kung unsa ka yano ang pagtan-aw sa sala sa paglapas sa ikapito nga sugo, **ug ang nakabuhat niini nga dautang sala nagtuo nga igo ra ang pag-angkon nga sayop siya ug nagbasol, ug dayon siya hatagan sa tanang pribilehiyo sa balay sa Dios ug dawaton sa panaghiusa sa simbahan.**

Naghunahuna sila nga dili kini ingon ka grabe nga sala, apan gibati nila nga gamay ra ang paglapas sa ikapito nga sugo. **Kini igo na aron kuhaon ang arka sa Dios gikan sa kampo, kon wala nay lain nga mga sala nga makapahawa sa arka ug makapaluya sa Israel.**—*Testimonies on Sexual Behaviour, Adultery and Divorce*, 248.1-3

Alang sa mga nagtan-aw nga gamay ra ang sala sa pagpanapaw, kini nga mga pulong tingog nga hugot ug nagahukom, apan kini usa ka tinuoray ug mapainubsanon nga pag-awhag sa makasasala aron matabangan siya sa pag-atubang sa iyang kaugalingong paghukom sa kahayag sa kinaiya ni Hesus.

Hatagi ug dungog ang kaminyoon, ug magpabiling matinud-anon sa usag usa sulod sa kaminyoon. **Ang Dios sigurado nga mohusga sa mga tawo nga dautan ug sa mga nagbuhat ug pagpanapaw.** Hebreohanon 13:4

Apan sa unsang paagi hukman sila sa Dios?

Bisan ang mga Hentil, nga walay sinulat nga balaod sa Dios, nagpakita nga sila nakahibalo sa Iyang balaod sa diha nga sila sa kinaiyanhon nagtuman niini, bisan wala sila makadungog niini. Gipakita nila nga ang balaod sa Dios nahisulat sa ilang mga kasingkasing, **kay ang ilang kaugalingong konsensya ug mga hunahuna mahimong mag-akusar kanila o mosulti kanila nga sila nagbuhat sa husto.** Ug mao kini ang mensahe nga akong gimantala—nga moabot ang adlaw nga ang **Dios, pinaagi ni Kristo Hesus, maghukom sa tinago nga kinabuhi sa matag usa.** Roma 2:14-16

Ang Atong Amahan ipataas ang Iyang Anak sa atubangan sa kalibutan, ug tanang tawo magatan-aw sa mga mata nga puno sa gugma, ug kita mismo magahukom kung makasulod ba kita sa langit o dili. Gawas sa presensya ni Hesus, ang makasasala mahimong mobati nga luwas ra ang tanan ug daw dawaton siya sa Dios. Apan wala niya giisip ang iyang kaugalingong paghukom batok sa iyang kaugalingon sa kahayag sa katingalahang pagkawalay pagpanimaho ni Kristo. Daghan, sama ni Judas, maghilak nga ilang gibudhian ang inosenteng dugo; ilang gilansang pag-usab si Kristo.

Kadtong nakasala sa pagpanapaw sa asawa o bana siguradong mapasaylo. Ang babaye nga nadakpan sa pagpangilog gipasaylo sa hingpit ni Kristo, apan hinumdumi, kinahanglang moagi siya sa usa ka higayon nga puno sa kahadlok, nga naghunahuna nga basin siya batoon sa mga bato hangtod sa kamatayon. Kinahanglan niya ang pagtuo aron malampasan ang pagsulay; kinahanglan niya nga magpabilin sa gugma sa Dios pinaagi kang Kristo, samtang siya hingpit nga naipakita kang Kristo ug sa simbahan tungod sa iyang sala sa pagpanapaw.

Ang mga lider sa simbahan sa bisan unsang komunidad sa pagtuo nga dili mag-awhag sa makasasala sa paghinulsol, ug nga ginapahumok lang ang sala sa pagpanapaw, nagpalapad sa pagkabuak sa makasasala ngadto sa tibuok grupo. Usa ka kadaot dayon ang mosulod sa komunidad ug magsugod sa pagpanghingpit sa panan-aw sa mga wala magdahum nga miyembro hangtud daghan ang mawagtangan sa ilang pagtuo sa kamatuoran. Mao kini nga ang Espiritu ni Hesus pinaagi kang Ellen White misulti niini nga mga pulong:

Ang mga nakalapas sa ikapitong sugo ang angay nga ipahimutang sa suspensyon gikan sa simbahan, ug dili angay nga makadawat sa panag-uban niini o sa mga pribilehiyo sa balay sa Dios. **Miingon ang anghel, “Kini dili sala tungod sa kawalay kahibalo. Kini usa ka hinibal-an nga sala ug makadawat sa grabe nga silot sa Dios, bisan pa ang nagbuhat niini bata man o**

tigulang.”—*Testimonies on Sexual Behaviour, Adultery and Divorce*, 248.4

Ang mga nanapaw kinahanglan ipahawa gikan sa simbahan aron masabtan nila ang kabug-at sa ilang sala batok sa Dios ug sa ilang kaugalingon. Kinahanglan magdaghan ang sala aron molabaw ang grasya (Roma 5:20). Ang kaluoy mahimo lamang ihatag uban sa kamatuoran (Salmo 89:14). Kung ang usa ka tawo nanghinulsol ug giputol ang relasyon sa pagpanapaw, human sa pila ka panahon, siya mahimo nga dawaton pag-usab sa simbahan. Kung ang tinuod niyang asawa maluloy-on nga modawat kaniya, maayo kana, apan kung dili, pahimangnoan kita sa mga pulong ni Pablo:

Apan alang sa mga minyo, ako adunay sugo nga dili gikan kanako, kondili gikan sa Ginoo. Ang asawa kinahanglang dili mobiya sa iyang bana. Pero kon biyaan niya siya, **pabay-i siya nga magpabiling ulitawo o kon dili makig-uli kaniya**. Ug ang bana kinahanglan dili mobiya sa iyang asawa. 1 Corinto 7:10-11

Kini usa ka seryoso kaayo nga isyu. Si Ellen White nagpadayon sa mga implikasyon alang sa simbahan.

Kaniadtong panahona, wala gyud kining sala giisip sa Dios nga sobra ka dako ang kalapasan sama sa karon. Ngano? Tungod kay ang Dios nagapahugot sa Kaugalingon og usa ka talagsaon nga katawhan, masinugtanon sa maayong buhat. Sa eksaktong panahon nga ang Dios nagapahugot niini nga talagsaon nga katawhan alang sa iyang Kaugalingon, ang mga [dili balaan] nga indibidwal mosulod taliwala nato. Bisan pa sa mga tinuod nga kamatuoran nga ilang nadungog—ang kahadlok sa Pulong sa Dios nga gipahimutang atubangan nila, ug ang tanang nagdan-ag nga kamatuoran alang niini nga katapusang mga adlaw nga gidesinyo aron pukawon ang Israel—**sila nakasala uban sa taas nga kamot, nagahatag dalan sa tanang luag nga pagbati sa unodnong kasingkasing, ginatuman ang ilang mga hayopnong tinguha, gikasala ang katuyoan sa Dios, ug unya nag-angkon nga nakasala sila ug nagbasol!**

Ug ang simbahan modawat kanila ug moingon og “Amen” sa ilang mga pag-ampo ug pagpahimangno, nga usa ka baho sa ilong sa Dios, ug magdala sa Iyang kasuko sa kampo. Dili Siya magapuyo sa ilang mga tigom. Katong mga nagpadayon sa ingon nga walay pag-amping, nagtabon sa mga sala, pagahabilinon sa ilang kaugalingong dalan, aron mapuno sila sa bunga sa ilang kaugalingong binuhatan.—*Testimonies on Sexual Behaviour, Adultery and Divorce*, 249.1-2

Gusto namo kini ipasabot nga klaro kaayo: bisan kinsa nga nakasala sa pagpanapaw, magpabilin ang bungat hangtod siya maghinulsol sa iyang sala ug biyaan kini. Kung magpadayon siya sa pagminyo sa laing tawo, magpabilin gihapong abli ang bungat, magpugong ang ilang kasingkasing matag adlaw nga sila magpabilin sa kini nga makasasala nga relasyon hangtod sa katapusan ang ilang konsensya mapaso sama sa init nga puthaw; ilang gisira ang mga pahimangno sa Dios.

Sa katapusang paghukom, sa atubangan ni Kristo ug sa tanan nga mga manolunda, mahinumduman nila ang ilang desisyon sa pagbiya sa ilang kapikas ug makakita sila sa krus sa lain nga kahayag: ilang makita si Kristo nga gimlatan tungod sa ilang mga desisyon, ilang masabtan pag-ayo ang kabug-at nga ilang gibutang sa ilang kapikas, ilang makita ang kasakit nga ilang gihatag sa ilang mga anak, sa iglesia, ug sa komunidad, ug ilang hukman ang ilang kaugalingon tungod sa pagpadayag sa usa ka kinaiyang layo kaayo sa kinaiya ni Kristo. Mabati nila nga dili sila angay mabuhi sa putli ug balaan nga kahanginan sa langit, kay ang ilang kinaiya wala gyud magkauyon sa walay pagkapugos ug mahigugmaong espiritu sa paraíso.

Ang bisan unsang relihiyosong komunidad nga nagapangatarungan o nagatugot sa ingon nga makiayong relasyon sa pagpanapaw, pagakuhaan sa arka sa Dios; ang paglapas mao usab ang moabot kanila; magahi ang ilang mga kasingkasing, ug sa katapusan dili na sila makadungog sa tingog sa Dios. Ang tinuod nga gugma alang sa makasasala nagkinahanglan nga ang

komunidad sa pagtuo magpadayag sa kamatuoran ngadto niadtong mananapaw nga mga relasyon uban sa tinuoray nga pagkamapainubsanon ug malumo nga pagkamaloloy-on.

Mga pinalangga namong igsoon, palihug sabta ang kabug-at ug pagkaseryoso niining isyuha. Kita karon anaa na sa mga utlanan sa langitnong Canaan. Nasayud kita nga ang atong Amahan walay sukod sa kalooy, apan kita nga mga tawo dili ingon ana; ang atong Amahan nahibalo sa mga butang nga dili nato mapasaylo ang atong kaugalingon tungod sa kahayag sa Iyang balaan nga kinaiya. Kami naghangyo sa tanan nga tan-awon ang mga sugo sa Dios sa Kasulatan dili isip silot, apan ingon nga kaluwasan. Dili namo gusto nga adunay bisan kinsa nga moapil kang Cain sa pag-ingon sa atubangan sa Dios, “Labaw pa ang akong sala kay sa mapasaylo pa kini.” (Genesis 4:13 LXX).

Ang pangutana nagpabilin: unsa man ang mahitabo sa mga nabiktima tungod sa pagpanapaw? Unsa man usab ang bahin sa mga nakapagminyo pag-usab sa dili pa sila mahimong Kristohanon? Una, kinahanglan natong hisgutan ang isyu sa katungdanan ug pagpanubag, ug pagkahuman niini atong tukion ang mas espesipikong mga kahimtang niini.

KAPITULO 20

KUNG WALA ANG BALAOD WALAY SALA

Ang Biblia nagpasabot nga ang sala mao ang paglapas sa balaod (1 Juan 3:4). Ang Biblia ug ang Espiritu sa Tagna nagpasabot nga ang balaod mao ang hulagway sa kina-iya sa Dios.

Ang balaod sa Dios balaan sama sa Dios mismo. **Kini usa ka kapadayagan sa Iyang kabubut-on, usa ka hulagway sa Iyang kina-iya, ug usa ka kapahayag sa balaan nga gugma ug kaalam.**

Ang panag-uyon sa tibuok binuhat nag-agad sa hingpit nga pagtuman sa tanang mga binuhat, may kinabuhi man o walay kinabuhi, sumala sa balaod sa Magbubuhat. Ang Dios mao ang nagmando sa mga balaod alang sa pagdumala, dili lamang sa mga binuhat nga buhi, apan usab sa tanang kalihokan sa kinaiyahan.

—*Patriarchs and Prophets*, 52.3

Kung kita adunay kahibalo sa balaod, ang paglihis gikan niini usa ka porma sa pagrebelde. Ang pagrebelde mao ang usa ka hugot nga pagdesisyon sa pagsupak sa kabubut-on ug kina-iya sa Dios.

Ang atong usa lamang ka tinood nga paghubad sa sala mao ang gihatag sa pulong sa Dios; kini mao ang “paglapas sa balaod;” **kini ang bunga sa usa ka prinsipyo nga nagsukol batok sa dakong balaod sa gugma nga mao ang patukoranan sa langitnong pagdumala sa Dios.**— *The Great Controversy*, 492.2

Alang sa usa ka tawo nga nagdako sa kalibutan nga walay kahibalo sa mga sugo sa Dios, posible nga sila makaagi og diborsyo ug pagminyo pag-usab nga walay tinuod nga pag-ila sa balaod o sa mga sangputanan niini. Apan sa dihang sila moanhi sa iglesia, sila mahimong makasabut sa balaod sa Dios. Sa dihang sila nagminyo pag-usab samtang anaa pa sa kalibutan, wala pa sila makaila sa balaod, busa dili kini mahimong tawgon nga pagrebelde batok niini. Sama sa giingon ni Pablo:

kay ang kasugoan nagadala ug kapungot; kay diin walay balaod walay kalapasan. Roma 4:15, NKJV

Bisan pa niana, sa dihang ang usa ka tawo mosulod sa iglesia ug maamgohan niya ang iyang nabuhat, siya maghinulsol sumala sa mga prinsipyo sa sala nga nahimo tungod sa kawalay hibalo. Sama sa among gisulat kaniadto gikan sa mga pulong ni Joseph Bates:

Ang tanan nga sa wala damha nakasulod sa ingon nga dili tinuod o dili balaodnong kasabutan sa kaminyoon, ug tungod niini nakalapas sa mga sugo sa Dios, sumala sa gipamatuoran sa balaang kasulatan nga gihisgutan, makakaplag ug kaluwasan pinaagi sa pagtuman sa mosunod nga mga lagda, nga mao kini.:

“Ug kon ang usa sa katawhan nakasala diha sa kawalay hibalo, samtang siya nagbuhat batok sa bisan unsang mga sugo sa Ginoo mahitungod sa mga butang nga dili angay buhaton, ug siya mahimong sala; o kon ang iyang sala nga iyang nabuhat mahinumduman kaniya: nan siya magdala sa iyang halad, . . . ug ang pari magabuhat og pagpasaylo alang sa iyang sala nga iyang nabuhat, ug siya mapasaylo.” Levitico 4:27, 28, ug ang kataposang bahin sa bersikulo 35.

Sa ilalum sa Ebanghelyo, ang halad mao ang balaan nga kasubo tungod sa sala. Si Pablo nag-ingon, “Ako kaniadto usa ka manlibak (nga nakalapas sa ikatulong sugo), usa ka manlulutos, ug usa ka makadaot; apan ako nakabaton ug kalooy, tungod kay gibuhat ko kini diha sa kawalay hibalo ug kakulang sa pagtuo.” 1 Timoteo 1:13. *Review and Herald*, March 12, 1857

Ang ingon nga tawo dawaton sa komunidad sa pagtuo. Alang sa bisan kinsa nga nakaagi ug diborsyo ug pakigminyo pag-usab, sila gihapon mosinati sa natural nga mga sangputanan sa paglapas sa ikapitong sugo, apan ang Dios nagahatag kanila ug grasya aron makalahutay niini uban sa paghinulsol ug pagpaubos.

Mao kini ang kalainan tali ni Satanas ug Adan. Si Satanas nakasala diha sa kahayag sa kamatuoran, samtang si Adan wala mahibalo sa mas lawom nga mga prinsipyo sa balaod. Siya misunod sa dalan nga nagpalayo sa Dios, apan wala siya marebelde sa sama nga paagi nga gibuhat ni Satanas, tungod kay mas gamay ang iyang pagsabot sa balaod. Busa, gihatagan siya ug ikaduhang higayon o probasyon nga makabalik sa Dios.

Apan bisan pa nga ang tawo nakasala, lahi ang iyang kahimtang kaysa kang Satanas. Si Lucifer didto sa langit nakasala diha sa kahayag sa himaya sa Dios. Kaniya, ug dili sa uban nga binuhat, gipadayag ang hingpit nga pagtuo sa gugma sa Dios. Nakabalo siya sa kinaiya ug pagkamaayo sa Dios, apan pinasikad sa iyang kaugalingong pagbuot nga puno sa pagkamaka-iyahon ug pagkalinain, pinili niya ang pagsupak. Kining pagpili mao na ang kataposan alang kaniya. Wala nay laing mahimo ang Dios aron maluwas siya. Apan ang tawo nailad; ang iyang hunahuna natabonan sa limbong ni Satanas. Wala niya masabti ang kahiladman ug kataas sa gugma sa Dios. Apan alang kaniya, adunay paglaom pinaagi sa pag-ila sa gugma sa Dios. Pinaagi sa pagtan-aw sa Iyang kinaiya, siya mahimong madani pagbalik ngadto sa Dios. — *The Desire of Ages*, 761.5

Apan alang sa usa ka bata nga gipadako diha sa kahayag sa ebanghelyo ug sa mga sugo sa Dios ug nakahibalo sa balaod nga nag-ingon, “dili ka manapaw,” kon kini nga bata motubo ug manapaw, ang maong buhat usa ka porma sa pagrebelde batok sa kahibalo niya kon unsay matarong.

Nahinumdom ko sa usa ka gabii samtang nagpuyo ko uban sa usa ka suod nga higala sa Puerto Rico. Naglingkod kami sa baybayon ug nag-estorya sa among silingan nga usa ka beterano sa Vietnam. Miingon siya og butang nga lalom kaayo bahin sa higayon nga gitanyag siya sa usa ka administratibong posisyon aron siya ang makatabang sa pagdesisyon kung kinsa ang ipadala sa unahan sa pakig-away. Miingon siya nga misalikway siya, kay dili niya gusto nga mahimong responsable sa pagpanghawa sa kinabuhi sa lain nga tawo. Dayon miingon siya og usa ka lalom nga pulong nga naghigot sa sistema sa hustisya sa tawo. Miingon siya, “wala’y pasaylo alang sa tawo nga molapas sa iyang kaugalingong moral nga balaod.” Nahangaan ko sa kaisug sa maong tawo nga nagpabilin sa atubangan imbes nga molapas sa iyang moral nga balaod, ug naghunahuna ko sa pagkalahom sa usa ka pamahayag nga gihimo sa usa ka tawo nga mas gusto pa mamatay kaysa magpadala sa ubang tawo sa ilang kamatayon.

Kini naghigot sa lawom nga natad sa sistema sa hustisya sa tawo nga atong nadawat gikan kang Satanas: “ang matag sala kinahanglan silotan” (DA 761.4). Ilado kaayo kita sa atong Amahan; Siya nasayud sa paagi sa pag-uswag sa atong kinaiya kung atong lapason ang mga sugo nga atong nahibaloan nga tinuod.

Alang kanato nga nakasinati sa kasakit nga nabulag sa atong kapikas ug gibilin alang sa lain, kung naglihok kamo ubos sa prinsipyo sa pagminyo pag-usab sa inosenteng partido, human sa tanang paningkamot aron mapasig-uli ang inyong kaminyoon, mas lagmit nga kamo wala magrebelde batok sa inyong nasayran nga husto. Kung kamo nag-ampo ug nangayo og tambag gikan sa simbahan, gipresentar ang inyong kaso, ug gigamit ang prinsipyo

sa pagminyo pag-usab sa inosenteng partido, unya ang inyong konsensya angay nga tin-aw. Sa ingon nga kahimtang, ug sa kahayag sa atong nasayran karon, ang ingon nga magtiayon angay mag-angkon sa ilang sala nga dili nila nahibaloan, nga wala nila masayri nga ang Biblia wala naghatag og kahigayonan alang sa pagminyo pag-usab. Kung kamo malipayon nga nagminyo, walay rason sa pagbulag, tungod kay wala kamo nagrebelde batok sa inyong nasayran nga husto.

Alang sa mga nakasulod sa kahayag sa kinaiya sa Amahan sulod sa kalipay sa Amahan ug Anak, nga nagahunahuna og pagminyo pag-usab, palihug hatagi og pagtagad ang ebidensya sa Biblia nga among gipresentar. Ang pangutana nga inyong angay ipangutana sa inyong kaugalingon mao: Nagsalig ba kamo sa Biblia bisan pa sa kalisud nga inyong mabati? Nagahatag ba ang gugma ug kalipay sa Amahan ug Anak og kahupayan sa punto nga kamo makapahulay sa Ilang gugma? Ang pagpadayon sa hunahuna nga gusto kamo magminyo pag-usab nagpakita og kakulang sa pagsabot sa gugma sa Dios nga gipadayag sa kahayag sa Mensahe sa Ika-upat nga Anghel.

Base sa gisulti sa Kasulatan, ako nagarekomenda nga ang mga pagminyo pag-usab dili ipahigayon sa sulod sa kalihukan. Alang sa mga bag-o pa sa mensahe ug nabyaan sa ilang asawa alang sa laing tawo, ug ang maong asawa dili kabahin sa mensahe, sa pipila ka limitado nga kahimtang ang pagminyo pag-usab mahimong mohatag sa gikinahanglan nga kahupayan ug konsesyon sa mga nasamdan sa sala. Apan ako mag-awhag kaninyo nga magpaabot, magtuon, ug mapalig-on sa mensahe. Nagtuo ako nga igo ang grasya sa Dios, apan sama sa akong nakita, ang akong Manluluwas wala magpugos o nagpugos ug mga tawo; kung gusto nila mopili sa mas huyang nga dalan, dili kami mopugong sa inyong pakig-uban sa simbahan.

Apan uban sa tibuok gugma ug aron matabangan kamo sa inyong paghunahuna bahin niini nga seryoso nga isyu, amo kamo pangutan-on: gusto ba ninyo nga mabuhi sumala sa labing hataas

nga pagpadayag sa kamatuoran sa Kasulatan? Gusto ba ninyo nga dawaton si Hesus sa Iyang pulong, nga Siya magahatag kaninyo ug kahupayan, panalangin, ug pag-atiman? Apan sabta nga dili ko makapahigayon, ug dili usab nako mairekomenda sa bisan kinsa sulod sa kalihukan nga maghimo ug pagminyo pag-usab, kay kini supak sa labing hataas nga pagtawag sa Kasulatan nga among nasabtan. Ang akong gisulti lamang, dili kami mopugong sa inyong pakig-uban sa simbahan kay nagtuo ako nga dili kini maghimo ug panagbunggo sa ingon nga kahimtang.

Sa kinatibuk-an, kini mahimong usa ka paghatag og konsiderasyon alang sa mga nagpuyo pa sa kasinatian sa Daang Kasabotan. Gisulti ko kini isip usa ka proseso sa pagbalhin ngadto sa langitnon nga ideyal sa kaminyoon alang sa tibuok kinabuhi uban sa usa ra ka asawa. Mao kini ang gusto sa Dios alang sa Iyang mga anak, ug kini ang labing luwas nga kapilian.

Apan alang sa mga nangminyo na ug nakasabot sa kasamtangang kamatuoran, akong isulti lang nga wala moy basihanang para sa pagminyo pag-usab sumala sa Kasulatan.

Ako nanghangyo sa tanang mga lider sa kalihukan nga moduol sa tanan nga nagtinguha sa pagminyo pag-usab, ipakita kanila ang Kasulatan, ug pangutan-a sila kung gusto ba nila nga molakaw sa tanang kahayag nga gipadayag sa Dios o dili?

Alang sa tanan nga nahigugma sa bililhon nga kamatuoran nga gihatag sa Dios kanato, ako nanghangyo kaninyo nga pilion ang mas taas nga dalan kay sa moagi sa agianan sa pagminyo pag-usab. Ipakita sa kalibutan nga ang Amahan ug ang Anak igo na gayud. Kini usab magtugot kaninyo nga abli ang inyong kasingkasing alang sa inyong kapikas, pag-ampo alang kanila, ug pagpuyo sama ni Hesus uban kanato tanan, Siya dili mohunong; dili Siya mobiya hangtod sa kamatayon.

Ako nag-awhag sa tanan nga nakasinati og lisod nga kahimtang sa ilang kaminyoon nga mag-ampo alang sa Espiritu ni Hesus aron siya ang magdala sa krus, sama sa pagdala Niya sa tanan nga

makasasala sa kalibutan. Kung ang sitwasyon moabot sa punto nga dili na matagbaw, pagbulag nga may pagduha-duha, apan buhata kini uban sa tinguha nga mag-ampo alang sa imong kapikas, samtang nagpadayon sa paglaum ug pagtuo nga mahimo pa nga magkahiusa pag-usab sa umaabot.

Ako hingpit nga nasayud sa kahulogan sa akong gisugyot. Ako nag-awhag sa tanan nga ang tanan natong buhaton kinahanglan ibase sa Kasulatan. Si Hesus nagsulti kanato nga magkinabuhi pinaagi sa matag pulong nga mogikan sa baba sa Dios. Gikan sa akong pagtuon sa Kasulatan, ang akong konsensya nagapakgang kanako nga ang pag-usab sa kaminyoon supak sa mga prinsipyo sa kinaiya sa Dios. Isip usa ka ministro sa ebanghelyo, katungdanan nako nga isulti kaninyo ang kamatuoran uban sa gugma, ug ang butang nga akong gituohan nga mao ang labing taas nga kaayohan.

Nasabtan ko kung nganong ang Dios mipakita og pagpaubos ug nagtugot sa diborsyo ug pagminyo pag-usab sa kasaysayan sa kagahapon. Nagpakita kini sa katingalahang pag-antos ug pasensya. Apan karon sa kataposang mga adlaw, ang Dios nag-awhag sa Iyang katawhan nga moabot sa gibalik nga pagsabot sa kaminyoon. Kini maghatag kanato og mas klaro nga hulagway kung giunsa sa atong Amahan ug Iyang Anak nga dili gayud mohunong sa bisan kinsa. Atong paminawon ang tawag ug pagabendisyunan.

KAPITULO 21

KAMINYOON UG ANG PAGBAYAD- SALA

Usa sa labing dakong pundamental nga kausaban sa pagsabot nga among nadiskobrehan sa lihok sa Amahan sa Gugma mao ang among pagsabot sa Pagbayad-sala. Sa kasingkasing sa Pagbayad-sala mao ang proseso diin kita mahiuli sa Dios. Aron sa pagsumada, akong ikutlo gikan sa libro nga *At-One-Ment*:

Sa Karaang Kasabotan, ang panan-aw sa Krus nagtan-aw nga ang hustisya kinahanglan matagbaw. Ang Bag-ong Kasabotan nagtinguha sa paghiusa pag-usab sa duha ka kasingkasing sa gugma ug panaghiusa. Aron kini matuman, ang sayop nga pagsabot sa tawo bahin sa kinaiya sa Dios kinahanglan tangtangan, kay kung dili, dili mahitabo ang Pagbayad-sala.

Ang Krus sa Karaang Kasabotan nagpahupay sa atong kasuko ug nagtugot kanato sa pagpasaylo sa Dios alang sa mga kalisdanan nga atong nasinati sa kinabuhi. Ang Krus sa Bag-ong Kasabotan nagtugot kanato sa pagsulod sa balaang sulod sa kasingkasing sa Dios ug nagtugot kanato sa pag-ihap sa bayad sa atong mga sala

batok Niya, sulod sa usa ka luwas nga lugar, nga walay pagpasangil.

Ang makalilisang nga hulagway sa huwes sa Daniel 7, nga nagtan-aw sa matag hunahuna ug buhat nato, nahimong usa ka hulagway sa Santuwaryo nga dili na nagkinahanglan og dugo, nga nagtugot sa paglimpyo sa Santuwaryo sa Daniel 8.—*At-One-Ment*, 191-192³⁹

Ang Pagbayad-sala sa Daang Kasabotan nagkinahanglan og silot, samtang ang Pagbayad-sala sa Bag-ong Kasabotan nagkinahanglan og mapailubon ug mahigugmaong paglahutay gikan sa bahin sa Dios hangtod nga masabtan sa makasasala kung unsa siya ka sayop bahin Niya. Sama sa gipahayag ni George Fifiel:

Ang pagbayad-sala mahimo lamang pinaagi sa Dios nga nagpadayag sa Iyang gugma, bisan pa sa sala ug kasakit, aron matandog ang kasingkasing sa mga tawo ngadto sa kalumo; ug pinaagi niini, nga maluwas gikan sa mga ilad ni Satanas, ilang makita kung unsa ka lawom ug ka grabe ang ilang pagsabot nga sayop sa Dios, ug pinaagi niini nakasala sila batok sa Espiritu sa Iyang grasya. Sa ingon, sila mahimong madala, ingon nga nagbalik nga mga igsoon, sa pagbalik sa balay sa Amahan sa malipayong panaghiusa.⁴⁰

Sa kaminyoon tali ni Kristo ug sa Iyang simbahan, Siya mao ang inosenteng partido ug kita mga makasasala mao ang nagbuhat og sala. Giunsa kita pag-atubang ni Kristo? Siya nag-antos sa makalilisang nga pag-antos tungod sa atong makasasalang kahakog, adlaw-adlaw, tuig-tuig. Kadtong andam nga motan-aw niini makakita kon unsa ka mahigugmaon si Kristo ngadto kanila, ug ang ilang kasingkasing nadugmok. Ang krus kusganong nagsulti kanila kung giunsa Niya kita paghigugma bisan pa sa atong pagdumot ug kabangis ngadto Kaniya.

³⁹ Anaa sa pag-download gikan sa *maranathamedia.com*

⁴⁰ George Fifiel, *God is Love*, (1897), page 48

Kitang tanan gitawag niini nga dalan sa pagpasig-uli sa mga misupak kanato diha sa simbahan ug sa lisud nga mga kaminyoon.

Ang kaminyoon sa Daang Kasabotan nagkinahanglan og silot, pagpahawa, o kamatayon sa paglapas aron makab-ot ang pagbayad-sala. Ang kaminyoon sa Bag-ong Kasabotan nag-awhag sa inosenteng partido nga higugmaon ang ilang kapikas o ang ilang simbahan. Nag-awhag kini kanila nga andam nga mag-antos nga mapailubon bisan pa sa pagdumili ug pagkahakog sa uban. Nag-awhag kini kanato nga mag-ampo alang sa mga nakapasakit kanato, ug magpadayon sa paglaum sa pagbag-o, bisan pa sa tan-aw nga imposible kini, nga walay panginahanglan sa silot.

Makatarunganon kaayo nga kung motuo kita nga ang Dios nagkinahanglan og silot sa sala pinaagi sa kamatayon sa dili pa mahitabo ang pagbayad-sala, nga kung ang bana o asawa nakasinati og grabe nga pagpasakit gikan sa usag usa, gusto nila nga buhian o putlon ang ilang kapikas ingon silot. Ang pagpahawa usa ka mas sibil nga paagi sa pagsulti nga, “ikaw patay na para kanako.”

Apan kung masabtan nato nga ang Dios nakalahutay sa usa ka krus sa tibuok kasaysayan sa katawhan, ug nga Siya dili maghusga, gitawag kita sa lahi nga paagi sa pag-atubang sa lisod nga kaminyoon. Ang lisod nga kaminyoon usa ka pahimangno sa pagdala sa krus; usa kini ka imbitasyon sa pagduol kang Hesus aron makab-ot ang Iyang kusog sa paglahutay sa kasakit ug kalisud. Usa kini ka imbitasyon sa pagpangdani sa Espiritu sa Dios sa mas dakong gasa pinaagi sa Sabado ug sa mga pista, ug sa pagsabot nga ang tanang imong kasakit, kauban si Kristo nga nakasinati niini uban nimo, gawas nga Siya nakasinati niini sa mas labaw nga paagi, tungod kay ang Iyang kasingkasing mas malumo kaysa atong kasingkasing.

Busa, ang atong pagsabot sa Pagbayad-sala diretso nga nakaapekto sa atong paglamdag kung giunsa pag-atubang ug pagsulbad ang

lisod nga kaminyoon. Makasulod ba kita sa Bag-ong Kasabotan sa Pagbayad-sala bahin sa kaminyoon?

Alang sa tanan nga nagtuo nga si Kristo mopukan sa mga daotan sa katapusan, mahimo natong ikumpara si Kristo kang Haring Henry VIII. Sa dihang ang iyang asawa wala makahatag ug bunga, gipatay niya kini, tungod kay dili siya makabulag lamang niya. Sa Ikaduhang Pagbalik, nagtuo ang Kristiyanismo nga si Kristo mopatay sa iyang dili matinud-anong asawa uban sa tanan nga misalikway sa pagdawat sa imbitasyon sa kasal. Kung atong tanawon kini sa konteksto sa ginikanan nga nag-atubang sa mga anak, si Kristo mopugong sa iyang mga dili matinud-anong anak ug dili sila tugutan nga mosulod sa kalibutan sa kahayag gikan sa kalibutan sa kangitngit, nga atong ikumpara sa sabakan.

Kini nga mga hulagway ni Kristo makalilisang. Sa kahayag sa ika-upat nga anghel, nasayran nato nga ang atong Manluluwas, sama sa Iyang Amahan, wala maggamit ug bisan unsang pwersa.

Ang mga prinsipyo sa kinaiya sa Dios mao ang basihan sa edukasyon nga kanunay gipakita sa mga langitnong anghel. Kini nga mga prinsipyo mao ang **pagkamaayo, kaluoy, ug gugma**. Ang kahayag nga nagpamatuod sa kaugalingon kinahanglan maila ug dawaton sa walay pagduha-duha sa tanan nga naa sa posisyon sa pagsalig ug gahum. Kinahanglan nila dawaton ang mga prinsipyo sa Dios ug kumbinsihon ang tanan nga nag-alagad sa Dios, pinaagi sa pagpakita sa kamatuoran, hustisya, ug pagkamaayo, [nga] kini ra ang yano ug tinuod nga gahum nga gamiton. **Dili gayud ang pwersa angay gamiton....**

Kini nga mga prinsipyo mao ang dakong basihan sa edukasyon sa tanang administrasyon sa kalibutan. Ang mga lagda nga gihatag sa Dios angay sundon ug respetuhon sa matag simbahan. Gisugo kini sa Dios. Ang Iyang kagamhanan angay nga maoy moral. **Walay butang nga buhaton pinaagi sa pagpugos. Ang kamatuoran angay mahimong nag-unang gahum. Ang tanang pag-alagad angay buhaton nga buot ug alang sa gugma sa pag-**

alagad sa Dios. Ang tanan nga gipasidunggan sa posisyon sa impluwensya angay magrepresentar sa Dios, kay sa dihang nag-alagad sila, sila naglihok sa lugar sa Dios.—*Christ Triumphant*, 13.2-3

Ang paghulga nga patyon ang usa ka dili matinud-anong kapikas, o ang pagpahunong sa pagbuntis sa mga anak nga wala nimo gustohi, naggamit og mga prinsipyo nga layo sa kinaiya sa Dios. Alang kanato nga nasayud nga ang Dios dili mopabuwag sa bisan kinsa ug dili usab maggamit og pwera, nasayud kamo nga kung kini iaplikar sa isyu sa kaminyoon, ang biyaan ang usa ka kapikas aron maminyo pag-usab uban sa lain dili ang Espiritu ni Kristo kondili ang Espiritu ni Satanas.

Tinuod nga ang usa ka inosenteng asawa sama ni Kristo mahimong biyaan sa kasingkasing ug panimalay sa ilang hugot nga asawa, apan uban ni Kristo, nagbarug sila sa pultahan ug mapailubon nga nanuktok, nangayo og higayon nga makasulod pag-usab sa ilang hinigugma.

Sa samang konteksto, nagbarug si Kristo sa gawas sa pultahan sa atong kasingkasing, naghangyo kanato nga tangtangan ang sala sa pagminyo pag-usab kay kini dili kabahin sa kinaiya sa Dios.

KAPITULO 22

USA KA GALINGAN NGA GIBITAY SA LIOG

Gusto kong mobalik sa mga prinsipyo nga atong gihisgutan sa kapitulo 8 niini nga libro. kutloon ko:

Kini nga bulahanong panaghiusa [pagminyo], nga gihimo sumala sa dagway sa Amahan ug Anak, mao ang panaghiusa diin gipakatawo ang mga anak. Ang identidad sa anak nagagikan niini nga mapinanggaon nga panaghiusa. Ang sapa sa panalangin diin nagapuyo ang anak hingpit nga nagadepende sa mga ginikanan sa pagpadayon sa mga prinsipyo sa panalangin ug pagsunod.—

Harden Not Your Hearts, chapter 8

Ang paghunahuna sa diborsiyo ug pagminyo pag-usab dili lamang nagkinahanglan sa pagkagahi sa kasingkasing batok sa asawa o bana, apan usab batok sa mga anak nga natawo niini nga pagminyo. Ang sistema sa panalangin nga gihimo sa Dios aron matabangan ang mga anak nga molambo ug motubo kay gub-on kini sa ingon nga mga buhat. Sa libro nga *Identity Wars*, detalyado

nga gihisgutan ang pipila sa mga epekto niini sa mga anak nga ang ginikanan nagdiborsiyo.

Ang kasakit, kasuko, ug kasubo nga gibati sa dili gustong partido kasagaran ikumpara sa pagbati sa kamatayon sa usa ka kapikas. Ang makapahugno nga reyalidad sa diborsiyo nagpasabot og labaw pa sa simpleng pagbahin sa kabtangan, nagpasabot kini sa pag-usab ug paghulma pag-usab sa tibuok nimong pagkatawo.

Ang labing dako nga biktima, siyempre, mao ang mga anak. Ang kalapad sa makaguba nga mga pagbati nga moagi sa kasingkasing sa usa ka anak, dili lamang sa panahon sa panghitabo apan hangtod sa tibuok nilang kinabuhi, dili gayud hingpit nga masukod.

Gisurvey ni Jim Conway ang gatusan ka mga hamtong nga kaniadto mga anak sa diborsiyo, ug ang kalapad sa mga pagbati nga ilang nabati gihulagway ingon nga mosunod:

Dili malipayon	72%
Nabati nga walay gahum	65%
Nabati nga nag-inusara	61%
Nahadlok	52%
Nasuko	50%
Nabati nga gibiyaan	48%
Nabati nga personal nga gisalikway	40%
Nabati nga walay bili	30%

Ang pagka-anak sa diborsiyo nagbilin sa mga hamtong niini og mosunod nga mga isyu:

Kanunay nga nangita og pagtugot	58%
Paglikay sa pipila sa ilang kagahapon	54%
Sobra ka istrikto sa paghusga sa kaugalingon	53%
Sobra ka seryoso sa kaugalingon	47%
Sobra kaayo og reaksyon sa mga sitwasyon nga wala silay kontrol	42%
Nagpadayon nga adunay kalisud sa relasyon	40%

Natingala ba ta nga miingon ang Dios, “Gikasuk-an ko ang diborsiyo!” Malakias 2:16. Bisan sa unsa nga pamaagi pa kini nahitabo, o kinsa man ang mobiya sa kinsa, ang pagkawala sa relasyon sa pamilya makapahugno sa tanang partido. Walay daog kung ang relasyon sa pamilya mabungkag. — *Identity Wars*, 26-27

Kinsa kaha ang makasukod sa kasubo nga gibati sa usa ka anak kung ang iyang mga ginikanan nagdiborsiyo, ug mosunod ang pagminyo pag-usab? Kasagaran, ang mga anak mobati nga sila ang hinungdan sa pagkabulag sa ilang ginikanan. Ang pagbaton nila og pagbasol nagdala kanila sa lain-laing matang sa mga bisyo, ug kasagaran ilang balik-balikon ang makaguol nga kasaysayan sa ilang ginikanan sa ilang kaugalingong mga relasyon.

Ug miingon Siya, “Sa tinuod, nagasulti ako kaninyo, gawas kon kamo molikay sa inyong mga sala ug mahimong sama sa mga gamay nga bata, dili kamo makasulod sa Gingharian sa Langit. Busa, ang bisan kinsa nga mahimong mapainubsanon sama niini nga gamay nga bata mao ang labing daghan sa Gingharian sa Langit. Ug ang bisan kinsa nga modawat og gamay nga bata ingon niini alang kanako, modawat usab kanako. **Apan kon kamo hinungdan nga ang usa niini nga mga gamay nga misalig kanako mohimo og sala, mas maayo pa alang kaninyo nga ibutang ang usa ka dakong bato sa gilibgan sa inyong liog ug ilubong sa kinatumyan sa dagat.** Mateo 18:3-6

Ang himaya o bili sa mga anak mao ang ilang amahan. Kung ang inahan ug amahan magbulag, ang kahigayonan sa anak nga makaangkon niini nga bili mamenos. Ang anak nga gibati nga walay bili makasinati sa tanang matang sa kasubo, ug ang pagbati sa kawalay bili nga iyang nabati mabati usab sa uban.

Kung makita sa mga ginikanan ang tibuok epekto sa ilang diborsiyo sa ilang mga anak, ug masabtan nila ang kamatuoran sa kinaiya sa Dios, mahimo silang mabug-atan sa hunahuna nga ang ilang mga buhat labaw pa sa masayran nga mapasayloan.

Tinuod nga sa pipila ka mga kaso, dili na posible ang pagpabilin nga mag-uban tungod kay ang usa ka partido hingpit nga determinado sa pagsunod sa dalan sa sala. Ang atong pagtutok dinhi mao ang paghunahuna sa dugay nga epekto sa pagbungkag sa panaghiusa nga pinaagi niini gipakatawo ang mga anak sa kalibutan.

Kini nga pag-hilak alang sa mga anak kabahin sa mensahe ni Elias nga gihisgutan ni Malakias.

“Tan-awa, ako magapadala kaninyo sa propeta nga si Elias sa wala pa moabot ang dakung makalilisang adlaw sa Ginoo. Ang iyang pagwali magabalik sa kasingkasing sa mga amahan ngadto sa ilang mga anak, ug sa kasingkasing sa mga anak ngadto sa ilang mga amahan. Kung dili, ako moanhi ug pukawon ang yuta pinaagi sa usa ka balaan nga silot.” Malakias 4:5-6

Ang tinunglo nga ipatuman sa Dios sa yuta dili usa ka walay hinungdan nga butang. Kini mao ang tinunglo nga madawat sa mga anak gikan sa ilang mga ginikanan kung ang ilang panimalay gubaon, nga nagdala og kakulang sa kasigurohan ug kakaplag sa kalig-on.

Atong makita ang kalambigitan tali sa naguba nga palibot sa panimalay ug sa espiritu nga nagamando sa mga hari sa yuta.

ang tigulang nga mga babaye usab, nga sila magmatinahuron sa paggawi, dili mabutangbutangon, dili palahubog, mga magtutudlo sa maayong mga butang--nga ilang pahimangnoan ang mga batan-ong babaye sa paghigugma sa ilang mga bana, sa paghigugma sa ilang mga anak, sa pagkabuotan, putli, mga tig-atiman sa panimalay, maayo, masinugtanon sa ilang mga bana, **aron ang pulong sa Dios dili mapasipalahan.** Tito 2:3-5, NKJV

Busa iya akong gidala sa Espiritu ngadto sa kamingawan. Ug nakita ko ang usa ka babaye nga nagsakay sa mapula nga mananap *nga* **puno sa mga ngalan sa pagpasipala**, nga may pito ka mga ulo ug napulo ka mga sungay. Pinadayag 17:3, NKJV

Gihisgutan nato kini nga proseso sa libro nga *Life Matters* kung giunsa ang pagbati sa kawalay bili sa usa ka kalag nga makadala kaniya sa pagpangibabaw sa uban sa usa ka mapintas nga paagi. Ang gamay nga batang lalaki nga nagahilak hangtod makatulog tungod kay ang iyang mga giniklanan nagguba sa iyang kalibotan, mahimong maoy hinungdan sa pagpangandoy nga gub-on usab ang kalibotan sa mas dakung sukod. Ang pagtan-aw sa pagkabata sa mga tawo nga milampos sa pagpangulo sa malupigon nga mga kasundalohan kasagarang nagapakita nga sila adunay mga giniklanan nga adunay naguba o dili maayong relasyon.

Adunay kalahiang kapareho tali sa islogan nga “akong lawas, akong pagpili” ug “akong kaminyoon, akong pagpili.” Sa duha ka kahimtang, ang kinabuhi sa anak wala hatagi og bili o pagtagad. Ang bunga sa ingon nga mga desisyon mao lamang ang pag-antos, kasubo, ug kamatayon.

Paminawon nato ang pag-hilak sa atong Manluluwas, nga nag-antus sa tanang kasakit sa mga anak tungod kay ang ilang mga giniklanan nakahukom nga dili na sila magpuyo nga manag-uban.

Gusto kong ipadayag ang akong pagpasalamat sa tanang mga giniklanan nga nakigbisog sa lisod nga mga kahimtang aron mapadayon ang pagkahiusa sa ilang kaminyoon alang sa ilang mga anak. Tinuod nga kini usa ka krus nga kinahanglan dalhon, apan ang bunga niini sa kinabuhi sa mga anak mahimong igo nga ganti, kon kini buhaton uban sa Kristohanong espiritu.

Sa paghunahuna mahitungod sa diborsiyo, ilabina sa pagminyo pag-usab, palihug hunahunaon ang mga anak.

KAPITULO 23

ANG GUGMA DILI MOUNDANG

Sa dihang gihubit ni Pablo ang gugma sa Agape sa Dios sa 1 Corinto 13, siya miingon:

Ang gugma dili gayud mohatag ug pagbiya, dili mawala ang pagtuo, kanunay nga nagalaum, ug magpadayon sa tanang kahimtang. Ang panagna, ang pagsulti sa mga pinulongang dili masabtan, ug ang espesyal nga kahibalo mawagtang. Apan ang gugma magapabilin hangtod sa kahangturan! 1 Corinto 13:7-8

Kung ang gugma dili gayud mohatag ug pagbiya, ug kini nga gugma nagpuyo kanato, nan dili usab kita mobiya sa mga tao nga atong gihigugma. Kini nga prinsipyo molapas pa sa relasyon sa magtiayon; kini maglakip sa tanang suod ug malungtaron nga mga relasyon nga atong adunay uban sa mga tawo nga naglibot kanato. Oo, mahimo nga aduna kitay mga kaila nga wala maglakaw sa dalan sa kahayag ug dili nato sila kaila pag-ayo⁴¹, apan alang niadtong atong gihigugma, giampoan, giatiman, ug nakig-uban sa malipayong mga panahon, dili nato basta-basta isalikway ang

⁴¹ Si Hesus adunay suod nga relasyon sa matag tawo, ug sa ingon dili gayud makabiya kang bisan kinsa sa bisan unsang panahon.

ingon nga mga relasyon kung ang atong mga higala mosubay sa lain nga direksyon. Dili nato sila malimtan, kanunay nato silang iampo, ug gimingaw kita sa paghiusa ug pagpahiuli kung moabot ang panahon sa pagkabulag.

Kini dili lamang maglangkob sa atong pamilya ug mga higala, apan usab sa simbahan. Si Pastor Robert Wieland naghimo niining mahinungdanong obserbasyon bahin sa prinsipyo sa Agape ug sa kalabutan niini sa gugma alang sa simbahan:

Ang mga kritiko nga andam nang isalikway ang paglaum alang sa simbahan wala nila damha nga nagapakig-away sila batok sa sukaranang kamatuoran sa kinaiya sa Dios—“Ang Dios mao ang Agape” (1 Juan 4:8). Ang “katapusang pagbayad-sala” kinahanglan maglakip sa katapusang paghiusa uban sa kamatuoran sa Iyang balaang kinaiya sa kahimtang sa antitypical nga Adlaw sa Pagbayad-sala. Sa lugar nga napakyas ang mga Hudiyo, ang simbahan kinahanglan molampos ingon tubag sa grasya, nga nagabuhat og “mas daghan pa nga kalampusan.”—Robert J. Wieland, *“As Many As I Love ...”* 1986

Ang Simbahan sa Seventh-day Adventist mao ang nahibilin nga simbahan sa Dios. Kadtong adunay Agape sa ilang kasingkasing dili mobiya sa simbahan sa ilang kasingkasing. Magpasalamat sila hangtod sa kahangturan sa mga panalangin nga ilang nadawat pinaagi sa simbahan, ug dili gayud nila isalikway ang paglaum nga pagahiusaon sa Dios ang Iyang simbahan sa Iyang kaugalingon. Tinuod nga dili tanang tawo sa simbahan mopili nga maghiusa, apan ang Espiritu sa Agape nagalaum ug nag-ampo alang sa simbahan ug sa mga lider niini.

Ang prinsipyo sa diborsiyo ug pagminyo pag-usab sa usa ka panimalay nagbutang sa usa ka tawo sa pagtan-aw nga ang mga relasyon temporaryo lamang; sa ulahi, kini mahimong tan-awon nga dili na importante. Kini nga prinsipyo mopadayon usab sa ubang mga relasyon sa mga higala, silingan, ug kauban sa trabaho. Kung ang usa ka tawo mopili sa diborsiyo ug pagminyo pag-usab

bisan supak sa tambag sa mga igsoon sa pagtuo, sila matintal nga dili lamang putlon ang relasyon sa ilang asawa o bana apan bisan kinsa nga tawo nga dili moingon sa ilang gusto paminawon. Kini nag-andam sa usa ka tawo sa pagpahunong sa bisan unsang tingog nga dili mosugot sa iyang kaugalingong hunahuna. Kini labi ka delikado.

Kini usab nga prinsipyo magamit sa mga tawo sa simbahan nga gusto pahilumon ang mga nagdala sa ilang atensyon sa kamatuoran sa Anak sa Dios. Gigamit sa simbahan ang biblikal nga prinsipyo sa pagbulag sa miyembro, dili ingon usa ka prinsipyo sa kaluwasan aron ibalik ang tawo sa kahayag, apan ingon usa ka paagi sa pagpahunong sa mga tawo nga wala mosuporta sa tinuohan sa simbahan.

Tanan niini nga butang paglapas sa mga prinsipyo sa Agape, nga nagapakita sa gugma nga dili gayud mohatag ug pagbiya, dili mohunong sa paglaum ug pag-ampo.

Atong usbon ang pahayag ni Pastor Wieland bahin sa simbahan ug iaplikar kini sa kaminyoon.

Ang mga kritiko nga andam nang isalikway ang paglaum alang sa [ilang asawa] wala nila damha nga nagapakig-away sila batok sa sukaranang kamatuoran sa kinaiya sa Dios—“Ang Dios mao ang Agape” (1 Juan 4:8). Ang “katapusang pagbayad-sala” kinahanglan maglakip sa katapusang paghiusa uban sa kamatuoran sa Iyang balaang kinaiya sa kahintang sa antitypical nga Adlaw sa Pagbayad-sala. Sa lugar nga napakyas ang [simbahan], ang [144,000] kinahanglan molampos ingon tubag sa grasya, nga nagabuhat og “mas daghan pa nga kalampusan.”—Robert J. Wieland, *“As Many As I Love ...,”* 1986

Kung tinuod nga motuo kita sa Agape nga kinaiya sa Dios, kinahanglan nato biyaan ang praktis sa diborsiyo ug pagminyo pag-usab. Tinuod nga ang uban mahimong kinahanglan mohibulag sa usa ka yugto sa panahon, bisan pa og katuigan, apan

ang Agape dili gayud mohatag ug pagbiya sa paglaum. Kini mao ang ebidensya sa Agape sa buhat.

Sa sakop sa simbahan, bisan unsang tingog nga nagtawag sa mga tawo nga biyaan ang SDA nga Simbahan ug isalikway kini, o nagtumong sa paghimo og lain nga organisasyon sa simbahan, nagasulti nga ilang gibiyaan ang paglaum alang sa simbahan. Ang Agape dili gayud mapakyas; dili kini mohatag ug pagbiya.

Usa pa ka mas hilum nga pamaagi sa pagbiya sa paglaum alang sa mga tawo makita sa porma sa Universalismo. Ang kainit sa pagampo nga kasagaran buhaton nato alang sa mga tawo nga daw nawad-an na kaylap sa espirituhanong pagtulun-an. Nagpakita kini nga daw nagpakabana sa tanan, apan sa tinuod, usa kini ka paagi aron mabati sa usa ka tawo nga maayo ra bisan ang usa ka hinigugma wala pa maluwas. Kini usa ka solusyon nga nagtugot sa kawalay pagtuo ug paglaum. Alang sa universalista, mosulod gihapon ka sa kinabuhi nga walay katapusan bisan magdiborsiyo ug magminyo pag-usab, bisan kini makapasakit, ug kini nagdala sa universalista sa pagkahumok sa ingon nga butang, sama sa pagkahumok usab sa ubang lisod nga mga butang.

Ingon nga mga Adventist nga nagatuo nga kinahanglan kita molakaw sa hiktin nga dalan aron mahimong andam sa ikaduhang pagbalik, ang usa ka klaro ug organisadong estruktura sa doktrina labaw ka importante. Ug sa kini nga konteksto, ang sistematikong epekto sa diborsiyo ug pagminyo pag-usab dako kaayo. Alang sa mga nakaila sa mensahe sa Father of Love, nasayud kita nga ang mga prinsipyo sa pito ka lakang sa hagdanan ni Pedro konektado sa pito ka simbahan.⁴²

Ang katapusang duha ka lakang sa hagdanan ni Pedro mao ang pagkamabinantayon sa igsoon (Phileo) ug gugma (Agape). Ania ang kompletong lamesa sa pito ka lakang ug pito ka simbahan:

⁴² Tan-awa kini nga artikulo alang sa gipalapdan nga katin-awan.

<https://maranathamedia.com/article/view/peters-ladder-agape-and-the-seven-churches>

Ang Hagdan ni Pedro (2 Pedro 1:5-7)	Pito ka mga Simbahan (Pinadayag 2 & 3)	Agape
1. Hiyas (G703)	1. Ephesus – Mahiyason nga pagpalapad sa ebanghelyo	Nawala nga Agape Pin 2:4
2. Kahibalo (G1108)	2. Smyrna – Kahibalo sa pag-antos. Pagkat-on sa pagdumot sa kalibutan batok kang Kristo	Walay gihisgot
3. Pagpugong (G1466)	3. Pergamos – Ang pagpugpong sa kaugalingon taliwala sa pagkompromiso (pagkaon ug daotan nga mga butang ug paghimog pakighilawas)	Walay gihisgot
4. Pagpailub (G5281)	4. Thyatira – Pagpailub sulod sa taas nga yugto sa Dark Ages (AD 538-1500's)	Nibalik ang Agape Pin 2:19
5. Pagkadiosnon (G2150) or piety	5. Sardis – Ang pagsaka sa mga kalihokan sa pagkadiosnon agig tubag sa Roma	Walay gihisgot
6. Igsoon kindness (G5360)	6. Philadelphia	Nahibal-an sa kalibutan nga gihigugma ko ikaw (Agape). Pin 3:9

7. Agape (G26)	7. Laodicea – motubag ba siya	Badlonga kadtong nahibilin sa Phileo lamang
----------------	-------------------------------	---

Unsa man gyud ang kalainan tali sa Agape ug Phileo? Ang pulong nga *gugma sa igsoon* nagagikan sa Phileo. Ang Agape nagpasabot sa paghigugma, samtang ang Phileo nagpasabot sa pagka-igsoon o pagkahigala. Ang usa ka higala makapakita og pagkamahigalaon ug pagbati sa pagkamapadayonon tungod sa usa ka managsama nga hinungdan o kasinatian, apan ang Agape nagapakita sa gugma sa tanang kahimtang. Ang Strong’s Concordance nagapasabot sa kalainan sa duha ka mga pulong sa mosunod nga paagi:

phileo

Gikan sa G5384; nagpasabot sa pagkahigala o paghigugma (sa usa [ka tawo o butang]), nga mao ang pagbaton og pagbati sa pagkamahigalaon (**nagpasabot sa personal nga pagkapili o pagbati**; samtang ang G25 [Agape] **mas lapad, naglakip sa paghukom ug tinuyong pag-uyon sa kabubut-on isip usa ka prinsipyo, katungdanan**, ug angay nga buhat: ang duha adunay kalabutan sama sa G2309 ug G1014, o sama usab sa G2372 ug G3563; ang una nagahisgot bahin sa kasingkasing, ug ang ikaduha bahin sa hunahuna); sa espesipiko, nagpasabot usab kini sa paghalok (ingon nga timaan sa pagkamalumo): – halok, gugma.

Ang Phileo nagagikan sa pagbati o emosyon, samtang ang Agape nagagamhan sa kabubut-on. Mahimo nato isulti nga ang Agape mao ang tinubdan nga nagapanalipod ug nagapadayon sa Phileo. Ang atong mga pagbati usahay mausab-usab ug dili pirme lig-on. Ang Agape mao ang nagasiguro nga ang atong gugma alang sa uban dili mag-usab, bisan pa man kon sila makapasakit kanato o mosukol batok kanato.

Aron makabuntog ang katapusang iglesia sa Pinadayag, kinahanglan nila nga idugang sa ilang pagbati nga gibase sa Phileo ang prinsipyado ug responsableng gugma sa Agape. Kon ang magtiayon nagabati ug gugma, kana mao ang Phileo. Apan kon magsugod na sila ug mga kalisdanan, ang gugma nga Agape mao ang magapabilin nga nagahiusa kanila, nga magapili sa pagpahayag sa gugma bisan pa kon ang usa dili na magpakita niini.

Aron mahimong kabahin sa 144,000, kinahanglan nato motubag sa Agape ni Hesus sa atong mga relasyon sa atong asawa o bana, sa atong suod nga mga higala, ug sa atong simbahan. Dili nato sila mahimong biyaan. Kon kita adunay Agape, dili nato sila isalikway, bisan pa man kini alang sa lain nga asawa o bana, lain nga simbahan, o lain nga suod nga higala.

Sa dihang akong hunahunaon kining tawag ni Hesus alang sa Iyang iglesia, nga mao ang Iyang pangasaw-onon, nagkurog ang akong kasingkasing. Nagpasalig ako nga wala kini nga matang sa gugma sulod kanako. Gibati ko ang dakong panginahanglan niini. Daghan sa sulod sa iglesia ang niputol sa pakig-uban kanako ug dili na gusto nga makig-uban pa. Usahay matintal ako nga buhaton usab kanila ang ilang gibuhad kanako, apan dili ko kini mahimo. Sa dihang akong tan-awon si Hesus, makita ko nga kinahanglan nga ako usab ipalansang uban Kaniya. Kinahanglan nga magpadayon ako sa paghigugma, paglaum, ug pag-antus alang sa ngalan ni Kristo ug alang sa mga tawo nga akong gihigugma diha sa iglesia.

Nag-ampo ako nga makita nimo ang daghang mga pangutana nganong ang isyu sa diborsyo ug pagminyo pag-usab dili gayod mahimong maglungtad kung ang Agape anaa sa kasingkasing. Kung walay Agape, dili mahimo nga maabot nato kining maong sumbanan.

Kung walay kahibalo sa tinuod nga mahigugmaon nga kinaiya sa Dios nga dili mohukom ni mamugos, dili posible nga mahisama kita sa Iyang dagway, ug tungod niini mag-antos ang atong

kaminyoon ug panaghigalaay. Apan karon, nga dala na nato kining kamatuoran, kita gitawag nga mosaka gikan sa pagka mga magtutudlo sa Philadelphia ngadto sa pagka mga mananaog sa Laodicea. Pagkahayahay gayud nga makadawat sa saad nga gihatag alang sa mga mananaog sa Laodicea.

Ang mga mananaog makalingkod uban Kanako sa Akong trono, sama sa pagdaug Ko ug sa paglingkod Ko uban sa Akong Amahan diha sa Iyang trono. Pinadayag 3:21

Gihisgutan nato sa unang kapitulo ang pagkahisama sa duha ka institusyon gikan sa Eden: ang Igpapahulay ug ang kaminyoon. Sama sa Igpapahulay, ang kaminyoon diha sa Bag-ong Kasabotan usa ka gamhanang pagpadayag sa maayong balita, sa Pagbayad-sala, ug sa paagi nga ang Dios nagpakig-atubang kanato pinaagi sa Iyang dakong pagkamainantuson ug mapailubon, samtang naghulat Siya nga mobalik ang Iyang mga anak ngadto Kaniya.

Ang gisulat ni Ellen White mahitungod sa Igpapahulay mahimo usab nga ipasabot sa institusyon sa kaminyoon:

Apan kining mga bililhon nga mga mutya [mahitungod sa kaminyoon] gibutang sa sayop nga mga kahimtang [Neoplatonismo, selibasiya, hulagway sa Trinidad nga pagkaparehas]. Ang ilang bililhon nga kahayag gigamit aron mosuporta sa sayop. Gusto sa Dios nga kini kuhaon gikan sa mga sayop nga kahimtang ug ibutang pag-usab sa tukmang baruganan sa kamatuoran [Amahan ug Anak, Balaanong Sumbanan, Kinaiya sa Dios, Duha ka Kasabutan]. Kining buhata mahimo lamang mahuman pinaagi sa langitnong kamot. Tungod sa pagkahimamat niini sa sayop, ang kamatuoran nakatabang sa hinungdan sa kaaway sa Dios ug sa tawo. Si Kristo mianhi aron ibutang kini sa dapit diin kini makahatag og himaya sa Dios ug makabuhat alang sa kaluwasan sa katawhan.— *The Desire of Ages*, 287.4

Ang buhat sa pagpahiuli sa Igpapahulay sa tukmang dapit niini nakasinati na og daghang kalamboan; karon atong tinguhaon nga

maangkon usab kini sa institusyon sa kaminyoon, aron kini usab mamalandong sa walay katapusang ebanghelyo.

Sa mensahe sa 1888, ang Igpapahulay nahiusa gikan sa usa ka sugo nga kinahanglan tumanon bisan pa sa hulga sa kamatayon, ngadto sa usa ka saad sa gasa sa Espiritu ni Hesus nga magpahiuli kanato ngadto sa pagkahingpit diha kang Kristo. Sa samang paagi, ang kaminyoon usab kinahanglan mausab gikan sa usa ka sugo nga kinahanglan tumanon bisan pa sa hulga sa kamatayon, ngadto sa usa ka saad sa Espiritu ni Hesus aron ipadayag ang Agape ngadto sa atong kapikas sa kinabuhi, nga dili gayud mobiya, busa nagapakita sa Agape sa Amahan ug nagmugna og usa ka nagapadayon nga epekto ngadto sa tanang suod nga mga relasyon.

Ako naghangyo sa tanang igsoon diha sa kasamtangang kamatuoran nga ablihan nila ang ilang mga kasingkasing sa tanang kahulogan sa Agape. Magpabilin unta kita nga magmalig-on sa atong mga kaminyoon, sa atong mga higala, ug sa atong iglesia. Hinaut nga ang Agape maghatag kanato og kaisug nga dili gayud mobiya sa paglaom, kondili magpabilin nga lig-on sa atong pagsalig hangtod sa katapusan, nga itugyan ang tanan sa mga kamot sa Amahan pinaagi ni Hesu-Kristo nga atong Ginoo.

KAPITULO 24

UBANG MGA KONSIDERASYON

Sa kini nga kapitulo, akong hisgutan ang pipila ka mga pangutana nga mahimong moabut kon hunahunaon nato kining hilisgutan sa kaminyoon alang sa tibuok kinabuhi.

Usa ka maayong pangutana nga kasagaran ipangutana, unsa man kon nakigminyo ko sa usa ka tawo nga dili kabubut-on sa Dios? Kon ang Dios wala magbuot sa kaminyoon, unsaon man Niya paghimo nga mahimong usa ka unod ang duha? Kini posible nga usa ka pangutana nga gipangutana ni Jacob sa buntag pagkahuman sa iyang kasal kang Leah.

Ug sa buntag nahitabo kini, nga tan-awa, si Leah kini. Ug miingon siya kang Laban, "Unsa man kini nga imong gibuhat kanako? Dili ba alang kang Rachel nga nagsilbi ako kanimo? Ngano man nga imo akong giilad?" Genesis 29:25 NKJV

Wala gisugo sa Dios si Jacob nga buhian si Leah. Sa dihang nahuman na ang kaminyoon, dili na kini mapikas. Kon ang atong Amahan sa langit mosunod sa prinsipyo sa pagbungkag sa mga kaminyoon nga dili kabahin sa Iyang plano, kini usa ka maayong

pananglitan diin mahimo unta Niya ipadayag ang Iyang kabubut-on.

Ikaduha, ang atong Amahan sa langit dili basta-basta. Dili Niya pugson ang Iyang mga anak sa pagsunod sa usa ka direksyon. Sigurado nga Giyahan Kita Niya pinaagi sa Iyang Espiritu; Iyang ipahimangno sa atong hunahuna kung unsay maayong buhaton alang kanato; Iyang tubagon ang atong mga pag-ampo kon mangayo kita og kaalam... apan dili Niya kita pugson. Mahimo usab nga isulti nga ang Dios wala nagpahimangno kang Jacob nga dili magminyo og duha ka asawa, apan kini nagpamatuod lamang nga ang Dios dili magpalabaw sa atong mga kapilian. Siya nagalihok sulod sa atong mga desisyon, ug buhaton Niya ang tanan aron kini mahimong panalangin.

"Sa pagkatinuod, nagasulti ako kaninyo, bisan unsa ang inyong ibitay sa yuta, kini ibitay usab sa langit, ug bisan unsa ang inyong buhian sa yuta, kini buhian usab sa langit. "Pag-usab, nagasulti ako kaninyo nga kon kamo duha magkasinabtanay sa yuta bahin sa bisan unsa nga ilang pangayo, kini buhaton alang kanila sa Akong Amahan sa langit. Kay kon duha o tulo ang nagkatigom diha sa Akong ngalan, Ako anaa sa ilang taliwala." Mateo 18:18-20 NKJV

Sa dihang duha ka tawo maghimo og saad sa atubangan sa Dios, pamilya, ug mga higala, ginahimaya sa Dios ang mga saad nga gihimo, ug Siya magalihok aron ang tanan magtinabangay alang sa kaayohan (Roma 8:28). Kita tanan mga anak sa Dios, ug ang Dios makapadala sa Iyang Espiritu ngadto sa mga nangayo og tabang uban ang pagtuo. Kon kita adunay gugma nga Agape ni Kristo, higugmaon nato ang tawo nga atong gihimoan og saad, ug mangayo kita sa Dios nga tabangan kita sa pagtuman niini nga mga saad.

Kon sa matag higayon nga ang usa ka anak mohimo og desisyon ug kini balihon sa ginikanan, dili gyud mabati sa anak ang kabug-aton sa ilang mga desisyon. Mosulod sila sa mas taas nga lebel sa

kawalay kasigurohan sa paghimo og desisyon, tungod kay ang mga desisyon nga ilang buhaton mahimo nga sayop.

Atong tan-awon usab ang mga pulong ni Moises bahin sa mga saad,

Kon ang usa ka lalaki mohimo og saad ngadto sa Ginoo, o mohimo og panumpa aron ibitay ang iyang kaugalingon pinaagi sa usa ka kasabutan, dili niya paglapason ang iyang pulong; buhaton niya kini sumala sa tanan nga mogawas gikan sa iyang baba. "O kon ang usa ka babaye mohimo og saad ngadto sa Ginoo, ug ibitay ang iyang kaugalingon pinaagi sa usa ka kasabutan samtang siya anaa pa sa balay sa iyang amahan sa iyang pagkabatan-on, ug madungog sa iyang amahan ang iyang saad ug ang kasabutan nga iyang gibitay, ug ang iyang amahan maghilom, nan ang tanan niyang mga saad magpabilin, ug ang matag kasabutan nga iyang gibitay magpabilin. Apan kon ang iyang amahan molabaw sa iyang pagbuot sa adlaw nga madungog niya kini, nan walay bisan usa sa iyang mga saad ni ang iyang mga kasabutan nga magpabilin; ug ang Ginoo mobiya kaniya, tungod kay ang iyang amahan molabaw sa iyang pagbuot." Numero 30:2-5 NKJV

Kon ang atong Amahan sa langit molukso sa dapit sa usa ka amahan ug molabaw sa saad sa Iyang bililhon nga anak nga babaye, kinahanglan buhaton Niya kini sa adlaw nga gihimo ang saad. Ang paghilom sa Dios sa usa ka kasal nagpasabot nga Siya nagtugot nga magpabilin ang mga saad sa Iyang mga anak, tungod kay ang gasto sa pag-usab sa ingon ka hinungdanong desisyon sa kinabuhi human sa paghimo sa saad mas grabe pa kaysa pagtugot nga kini ipadayon. Apan dugang pa niini, sama sa atong nabasa sa ibabaw, kon ang usa ka lalaki mohimo og saad, dili na kini mahimong balihon.

Apan labaw sa tanan, mga igsoon, ayaw mo panumpa, bisan sa langit, sa yuta, o sa bisan unsang panumpa. Hinuon, himoa nga

ang inyong “Oo” mao ang “Oo,” ug ang inyong “Dili” mao ang “Dili,” aron kamo dili masangit sa paghukom. Santiago 5:12 NKJV

Gipasidaan kita nga himoon ang atong Oo nga tinuod nga Oo, ug ang atong Dili nga tinuod nga Dili, aron dili kita masangit sa paghukom. Ang pag-usab sa usa ka tibuok kinabuhi nga panata makadaot pag-ayo sa kalag. Ang atong Amahan dili gayud moingon og bisan unsa nga dili magpabilin hangtod sa kahangturan. Ingon nga Iyang mga anak, angay usab nato kini buhaton.

Ang lain pang problema sa paghunahuna nga basin nakigminyo ko sa sayop nga tawo mao nga kini kuhaon sa usa ka tawo ang gahum sa pagpabilin lig-on sa ilang mga saad. Kon ang usa ka kapikas sa kinabuhi dili buhaton ang akong gusto, mahimo kong hunahunaon, "dili diay kabubut-on sa Dios nga magminyo kita." Ang ingon niini nga mga hunahuna makadestabilisar sa relasyon sa kaminyoon ug makapahuyang sa gugma ug pagsalig. Kon atong dawaton ang mga saad sa Dios, nga uban Niya posible ang tanan, ug ipresentar nato ang atong mga pangayo Kaniya, mahimo kita makapahulay nga malinawon sa Iyang Pulong. Kon ang Dios makabuhi sa mga patay, Siya usab makausab kanato bisan pa kon bulag kita sa atong kaugalingong mga kapakyasan.

Usa pa ka bersikulo sa Biblia nga angay hatagan og pagtagad mao kini:

Ayaw kamo pagpasumpay sa dili magtinuo. Kay unsa may paghiusa sa pagkamatarong uban sa pagkawalay balaod? Ug unsa may pakig-uban sa kahayag uban sa kangitngit?" 2 Corinto 6:14 NKJV

Kon ang usa ka tawo magminyo sa dili magtinuo, mahimo natong isulti nga sila gipares nga dili pantay, apan kini nga bersikulo dili magamit sa saad sa kaminyoon, kay gisulti kini ni Pedro:

Mga asawa, sama usab, magpasakop kamo sa inyong mga bana, aron bisan pa kon ang uban dili motuman sa pulong, pinaagi sa

binuhatan sa ilang mga asawa, sila mahimong madaog bisan wala’y pulong. 1 Pedro 3:1 NKJV

Ang prinsipyo sa Agape nagatudlo kanato nga ang gugma mapailubon ug mahigugmaon – kini dili gayud mapakyas. Sama sa atong nahisgutan sa una, gisulti ni Pablo nga ang usa ka lalaki dili angay biyaan ang iyang asawa, ug ang usa ka asawa dili angay biyaan ang iyang bana. Apan kon ang dili magtinuo nga kapikas sa kinabuhi magbuot nga mobiya, ang magtinuo nga kapikas wala giluksohan sa pagpugos kanila nga magpabilin. Ang magtinuo nga kapikas magpabilin nga mapailubon ug wala’y asawa aron hatagan ang mubalik nga kapikas og kahigayonan nga mabalik ug mahiuli.

Apan kon siya mobiya kaniya, magpabilin siya nga walay asawa, o kon dili, magpakig-uli siya kaniya. Ug ang bana dili angay biyaan ang iyang asawa. 1 Corinto 7:11

Mao nga sa mosunod nga bersikulo gisulti nga ang magtinuo nga kapikas posible makaluwas sa dili magtinuo nga kapikas. Unsaon? Pinaagi sa pagdawat sa ilang pagbiya nga dili isara ang kahigayonan nga mobalik pinaagi sa pagminyo pag-usab.

Kay unsaon man nimo pagkahibalo, O asawa, kon imong maluwas ang imong bana? O unsaon man nimo pagkahibalo, O bana, kon imong maluwas ang imong asawa? 1 Corinto 7:16 NKJV

Ang dugang pa sa kini nga prinsipyo sa pagminyo sa sayop nga tawo makita sa istorya ni Ezra sa mga kapitulo 9 ug 10. Daghang tawo, labi na ang mga lider, ang nakigminyo sa mga babaye nga pagano.

Sa dihang nahimo na kini nga mga butang, miduol ang mga lider sa mga Hudियो kanako ug miingon, “Daghan sa katawhan sa Israel, ug bisan pipila sa mga pari ug Levita, wala nagpabilin nga bulag gikan sa uban nga mga katawhan nga nagpuyo sa yuta. Gisunod nila ang mga kadaut nga batasan sa mga Canaanita, Hittita, Perisita, Jebusita, Ammonita, Moabita, Ehiptohanon, ug Amorita. Kay ang mga lalaki sa Israel nakigminyo sa mga babaye

gikan niini nga mga katawhan ug gihimo silang mga asawa alang sa ilang mga anak nga lalaki. Busa ang balaan nga kaliwatan nasagolan sa kini nga mga kaminyoon. Labaw pa niini, ang mga lider ug opisyal mao ang nanguna sa kini nga kalapasan." Ezra 9:1-2

Tungod sa kini nga mga makasasala nga binuhatan, si Ezra nabalaka pag-ayo. Siya nangamuyo sa Ginoo uban sa paghinulsol:

Nag-ampo ako, "O akong Dios, ako hingpit nga napahiubos; nagapanuko ako sa pag-angat sa akong nawong ngadto Kanim. Kay ang among mga sala nagtapok labaw pa sa among mga ulo, ug ang among kadautan miabot na sa langit. Sukad sa mga adlaw sa among mga kaliwat hangtod karon, kami napuno sa sala. Busa kami ug ang among mga hari ug ang among mga pari napailalom sa kagahom sa mga pagano nga hari sa yuta. Kami gipatay, gihuptan nga bilanggo, gikawatan, ug gipakaulaw, sama sa kahimtang namo karon. Ezra 9:6-7

Ang espiritu ni Ezra angay dunggan. Siya nakabati og lawom nga kasubo tungod sa kadautan sa iyang nasod. Iyang gisubli sa pag-ampo ang kapakyasan sa iyang nasod sa pagtuman sa mga sugo sa Dios nga dili makigminyo sa ubang mga nasod.

Ang inyong mga alagad nga mga propeta nagpahimangno kanato sa dihang miingon sila, "Ang yuta nga inyong sudlon aron panagiya gihugawan sa hingpit sa mga kadaut nga binuhatan sa mga tawo nga nagpuyo didto. Gikan sa usa ka tumoy hangtod sa pikas, ang yuta napuno sa dautan. Ayaw tugoti nga ang inyong mga anak nga babaye makigminyo sa ilang mga anak nga lalaki! Ayaw dawata ang ilang mga anak nga babaye isip mga asawa alang sa inyong mga anak nga lalaki. Ayaw gayud tabangi ang kalinaw ug kalamboan sa kana nga mga nasod. Kon mosunod kamo niini nga mga sugo, kamo mahimong lig-on ug malingaw sa mga maayong butang nga gihimo sa yuta, ug kini nga kalamboan inyong ipadayon ngadto sa inyong mga anak hangtod sa kahangturan." Ezra 9:11-12

Gusto niya nga tarungon ang mga butang, ug kini usa ka maayong butang. Nakita sa mga tawo ang iyang dakong kasakit, ug miduol sila aron mohilak uban kaniya, ug dayon usa sa mga nakasala mitanyag og solusyon sa nasod.

Samtang nag-ampo si Ezra ug naghimo niining pag-ila sa sala, nagahilak ug nagluhod ang iyang nawong sa yuta atubangan sa Templo sa Dios, usa ka dagkong tawo gikan sa Israel—mga lalaki, babaye, ug mga bata—mitigom ug naghilak uban kaniya sa dakong kasubo. Dayon si Shecaniah nga anak ni Jehiel, usa ka kaliwatan ni Elam, miingon kang Ezra, "Kami dili matinud-anon sa among Dios, kay nakigminyo kami sa mga pagano nga babaye sa yuta. Apan bisan pa niini, adunay paglaum alang sa Israel. **Karun, himuon nato ang usa ka sumpa uban sa atong Dios aron buhian ang among mga pagano nga asawa ug ipadala sila uban sa ilang mga anak.** Sundon nato ang tambag nga gihatag kanimo ug sa uban nga nagatahud sa mga sugo sa atong Dios. Himoa kini sumala sa Balaod sa Dios. Ezra 10:1-3

Gidawat ni Ezra kini nga sugyot ug gihimo kini nga buhaton.

Busa mibangon si Ezra ug mipangayo nga ang mga lider sa mga pari ug Levita ug tanang katawhan sa Israel mohatag og panumpa nga buhaton nila ang gisulti ni Shecaniah. Ug tanan sila mipanghimakak og sagrado nga panumpa. Dayon, mibiya si Ezra sa atubangan sa Templo sa Dios ug miduol sa kwarto ni Jehohanan nga anak ni Eliashib. Didto siya milungtad sa gabii nga walay pagkaon o ilimnon. Nagapadayon siya sa iyang paghinulsol tungod sa kakawalay pagsalig sa mga nakabalik nga mga biktima sa pagpabilin sa kasal-anan. Ezra 10:5-6

Unya seryoso na ang nahitabo. Usa ka sugo ang gipagawas nga ang mga dili motigom sulod sa tulo ka adlaw, kuhaon ang ilang mga kabtangan, ug sila pagapahawaon gikan sa tigom.

Unya usa ka pasidaan ang gipahibalo sa tibuok Judah ug Jerusalem nga ang tanang mga nadestiyero kinahanglan moanhi sa Jerusalem. Kadtong mga dili moanhi sulod sa tulo ka adlaw,

kon ang mga lider ug mga tigulang magbuot, mawala ang tanang kabtangan ug pagapahawaon gikan sa tigom sa mga nadestiyero. Sulod sa tulo ka adlaw, ang tanang katawhan sa Judah ug Benjamin nagtigom sa Jerusalem. Nahitabo kini sa Disyembre 19, ug ang tanan naglingkod sa kuwadrado atubangan sa Templo sa Dios. Nagalingkod sila nga nagkurog tungod sa kabug-at sa kahimtang ug tungod sa ulan. Dayon mibangon si Ezra nga pari ug miingon kanila: "Nakahimo kamo og dako kaayong sala. Pinaagi sa pagminyo sa mga pagano nga babaye, inyong gipalala ang sala sa Israel. Busa karon, paghinulsol kamo sa inyong sala sa Ginoo, ang Dios sa inyong mga kaliwat, ug buhata ang iyang gisugo. Ibulag ang inyong kaugalingon gikan sa katawhan sa yuta ug gikan niini nga mga pagano nga babaye." Dayon ang tibuok tigom midangat sa ilang tingog ug mitubag, "Oo, sakto ka; kinahanglan namo buhaton ang imong gisulti!" Ezra 10:7-12

Unsa may buhaton sa atong Amahan sa langit kon ang Iyang mga anak supakon ang Iyang mga sugo kanila? Ang Dios motubag kanila diin sila nahimutang. Nasayud kita nga gikalagot sa Dios ang diborsyo, kini makadaut sa tanan nga nalambigit, apan samtang ang nasod nagpabilin sa Daang Sugo, gigamit ang usa ka solusyon nga angay sa Daang Sugo. Tinood gayud nga kon wala'y aksyon, ang nasod mahimong malaglag ang pagkatawo hangtod sa punto nga kini dili na maibalik. Si Ezra mihimo sa tanan nga paagi nga mapakita ang kalooy sa maong kahimtang.

Kini ang sinugdanan sa usa ka katingalahang reporma. Uban sa walay kinutuban nga pag-antos ug pag-amping, ug uban sa maampingong pagtagad sa mga katungod ug kahimtang sa matag usa nga nalambigit, si Ezra ug ang iyang mga kauban naningkamot sa pagpanguna sa mga naghinulsol sa Israel ngadto sa husto nga dalan. Prophets and Kings 622.3

Apan sama sa gisulti ni Hesus sa mga Pariseo, kini usa ka pag-angay sa pagkabug-at sa kasingkasing sa tawo. Wala gisugo sa Dios ang Israel sa pagbuhat niini nga aksyon, apan ang reporma nagdala og panalangin kanila. Mahimo nato kini itandi sa buhat sa

pari nga si Phineas nga mipasabut og palaso ngadto kang Zimri ug Cosbi aron isira ang kalapasan sa Israel, nga nagdala og panalangin kang Phineas. Ang iyang mga buhat wala nagrepresentar sa kinaiya sa Dios, apan ang Israel naluwas gikan sa usa ka krisis nga ilang kaugalingong gihimo.

Sa dihang gisugo sa Dios si Abraham nga paminawon ang iyang asawa sa pagpahawa kang Hagar ug Ismael, kini usa ka solusyon sa Daang Sugo alang sa usa ka kahintang sa Daang Sugo. Kon si Abraham, Sarah, ug Hagar makadawat sa hingpit sa Bag-ong Sugo, silang tanan maghinulsol sa ilang mga sala sa papel nga ilang gihimo. Si Hagar mag-angkon sa sayop ngadto kang Sarah, ug ingon man si Sarah ngadto kang Hagar. Dayon, si Hagar mag-ila nga ang iyang relasyon kang Abraham usa ka pagpanapaw, ug siya mismo mogawas sa maong relasyon. Sa dihang maayohon ang relasyon, si Ismael mahimo gihapon motubo ubos sa proteksyon ug panalangin ni Abraham, ug si Hagar mahimo nga maatiman dili layo sa balay ni Abraham. Apan ang kinaiya sa tawo nagapalisod kaayo sa pagbuhat niini. Ang pagpahawa kang Hagar ug Ismael dili nagrepresentar sa kinaiya sa Dios, ug kanunay adunay mga sangputanan gikan niini nga mga buhat, apan kini ang labing maayo nga buhaton sa kasamtangang kahintang.

Busa, dili nato tan-awon kini nga ehemplo ni Ezra ingon nga giya sa pag-atubang sa pipila ka kahintang nga may kalabotan sa diborsyo. Ang pagminyo sa usa ka pagano nga asawa siguradong matudlo nga dili patas nga pagpares, apan ang tubag dili usa ka solusyon sa Bag-ong Sugo ug wala usab kini nagpakita sa kinaiya sa Dios.

Hunahuna-a ang ehemplo sa dihang nakatubag si Hesus sa ketong. Aduna Siya gahum sa pagpang-ayo sa ketong imbes nga mahawa sa sakit. Kon ang mga lalaki sa Israel nga nakigminyo sa mga pagano nga babaye adunay kini nga Espiritu, posible nga ilang madala ang ilang mga asawa ngadto sa kamatuoran. Apan ang ilang tinguha sa pagminyo sa usa ka pagano nga asawa nagpakita sa ubos nga lebel sa espirituhanong pagsabot, nga nagpasiguro nga

ilang madawat ang ketong sa mga batasan sa pagano imbes nga malabwan kini.

Sa paglapas sa mga panumpa nga ilang gihimo sa kaminyoon, sila nakasinati og kaudat, apan kini ang labing maayo nga resulta alang sa usa ka dautang kahimtang sa ato nga panahon. Sa kahayag sa pagkatawo ni Hesus ug sa Iyang pagpadayag sa kinaiya sa Dios, gitawag kita nga molabaw pa sa niini.

KAPITULO 25

ANG IMONG MGA PAAGI DILI AKONG MGA PAAGI

Aduna kitay pipila ka yawe nga prinsipyo nga natun-an Father of Love movement, nga kinahanglan nato hunahunaon sa dihang tanawon nato ang institusyon sa kaminyoon ug ang katuyuan sa Dios alang niini.

Usa sa mga yawe nga bersikulo mao ang Isaiah 55:8-9 – “ang inyong mga dalan dili sama sa Akong mga dalan.” Kini nga bersikulo naghatag og pasiunang pagsabot sa usa ka gingharian nga relasyunal diin ang bili nagagikan sa Nagahatag sa kinabuhi kanimo, imbes nga gamiton ang kinabuhi nga gihatag sa Dios aron ipakita ang imong bili.

Sa kapitulo 14 sa librong *Life Matters*, among gipresentar ang relasyunal nga pagtan-aw sa balaod sa Dios. Kini naghatag og konteksto alang sa mga mensahero sa 1888 kauban ni Ellen White sa pagpahayag nga ang Napulo ka Sugo mao ang napulo ka saad sa unsay buhaton sa Dios sa kinabuhi sa mga tawo nga adunay pagtuo ni Hesus.

“Ug bisan unsa nga inyong pangayoon sa akong ngalan, buhaton ko kini, aron ang Amahan pagadunggan sa Anak. Kon kamo mangayo og bisan unsa sa akong ngalan, buhaton ko kini.” Kini nga saad gihatag uban sa kondisyon: “Kon kamo nagahigugma kanako, tumanon ninyo ang Akong mga sugo.” **Ang Napulo ka Sugo, Dili ka ug Dapat ka, mao ang napulo ka saad nga sigurado alang kanato kon kita motuman sa balaod nga nagdumala sa uniberso.**—*Review and Herald*, Oct 26, 1897

Ug sama sa among gipunting sa libro nga *As You Judge*, kapitulo 11, tungod kay ang balaod sa Dios espirituhanon, kini dili usa ka arbitraryo nga legal nga balaod nga nagkinahanglan nga gikan sa atong kaugalingong kusog kita motuman, apan usa kini ka espirituhanong balaod nga nagpakita kanato sa kinaiya sa Dios, ug nagsaad kung unsay ihatag sa Dios kanato kon kita mosalig kang Hesus ug sa Iyang pagtuo aron himoon kini nga tinuod sa atong kinabuhi.

Usa sa mga yawe nga punto nga among gipresentar ingon resulta niini mao ang kasinatian sa Sabbath nga igpapahulay nga makita kang Kristo. Ang bugtong paagi aron makab-ot ang Sabbath nga igpapahulay mao ang pagdawat sa Espiritu ni Hesus, nga nagpahulay uban sa Iyang Amahan, aron mosulod sa atong kasingkasing. Ang Sabbath nga igpapahulay usa ka gasa sa Espiritu ni Hesus, nga nagapadayag sa atong kinabuhi. Si Kristo mao ang Ginoo sa Sabbath tungod kay Siya mao ang Bugtong nga Anak. Ang Iyang pagka-Anak mao ang basihan sa Iyang pahulay. Kini dili arbitraryo o poetiko nga pahulay. Ang pahulay tinuod tungod kay ang Bugtong nga Anak nagatan-aw sa Iyang Amahan alang sa tanan nga butang. Kini ang tinubdan sa kasinatian sa Sabbath. Mahimo nato kini nga kasinatian pinaagi sa pagtuo sa Bugtong nga Anak. Kini usa ka libre nga gasa.

Kini nga prinsipyo hinungdanon kaayo nga masabtan ug i-aplikar sa tanang aspeto sa atong pagsabot sa Kasulatan. Kini nga prinsipyo mao ang kasingkasing sa “pinaagi sa pagtan-aw, mausab

kita ngadto sa samang hulagway.” Gisulti kini ni Ellen White sa ingon niini:

Ang makasasala mahimo nga mosukol batok niini nga gugma, o mohikaw nga madani kang Kristo; **apan kon siya dili motigum, madani siya kang Hesus**; ang kahibalo sa plano sa kaluwasan magadani kaniya sa tiilan sa krus uban ang paghinulsol sa iyang mga sala, nga nagdala sa kasakit sa mahal nga Anak sa Dios.— *Steps to Christ*, 27.2

Pinaagi niini nga pagsabot, atong gipasiugda ang punto nga walay bisan unsa nga arbitraryo sa kinaiya sa Dios. Siya dili gayud mopugos sa bisan kinsa bisan kanus-a. Iyang giimpluwensyahan ang matag tawo pinaagi sa Iyang malumo nga Espiritu, ug kadtong dili mosukol magapadayag sa Iyang kinaiya ingon nga Iyang giplano.

Ang paggamit sa kusog supak sa mga prinsipyo sa pagdumala sa Dios; Siya nagapangayo lamang sa pag-alagad pinaagi sa gugma; ug **ang gugma dili masugo; dili kini makuha pinaagi sa pwersa o awtoridad**. Pinaagi lamang sa gugma mabanhaw ang gugma. Ang pag-ilaila sa Dios mao ang paghigugma kaniya; ang Iyang kinaiya kinahanglan ipadayag nga supak sa kinaiya ni Satanas. Kini nga buhat usa ra ka Linalang sa tibuok uniberso ang makahimo. Siya ra nga nakahibalo sa giladmon ug kataas sa gugma sa Dios ang makapahibalo niini. Sa kangitngit nga gabii sa kalibutan, ang Adlaw sa Pagkamatarong mosubang, “nga adunay pag-ayo sa Iyang mga pako.” *Malakias 4:2*.—*The Desire of Ages*, 22.1

Sa gingharian sa Dios, ang posisyon dili makab-ot pinaagi sa paboritismo. Dili kini makuha pinaagi sa paningkamot, **ni pinaagi sa arbitraryo nga paghatag**. Kini resulta sa kinaiya.—*The Acts of the Apostles*, 543.2

Base niini nga kamatuoran, atong makita nga walay bisan unsa sa atong kinaiya nga mausab kon moadto kita sa langit. Ang mga

kinaiya nga atong nahimo dinhi sa yuta mao usab ang atong dad-on sa langit.

Kung ikaw nahimong layo ug napakyas sa pagka-Biblikal nga Kristohanon, magpauli ug magbag-o; kay ang kinaiya nga imong gipakita sa panahon sa pagsulay mao usab ang kinaiya nga imong dad-on sa pag-abot ni Kristo. Kung gusto ka mahimong balaan sa langit, kinahanglan una ka nga mahimong balaan dinhi sa yuta. Ang mga kinaiya nga imong gipangamuma sa kinabuhi dili mausab pinaagi sa kamatayon o sa pagkabanhaw.—*The Adventist Home*, 16.2

Ang atong unang prinsipyo mao nga ang Dios dili mohimo og bisan unsa nga arbitraryo o pinaagi sa pwersa aron usbon kita sa langit.

Ikaduha, atong hisgutan kini nga hinungdanong prinsipyo bahin sa paghulma sa tawo:

Ug giumol ni Jehova nga Dios ang tawo gikan sa abug sa yuta, ug gihuypan niya ang mga buho sa iyang ilong sa gininhawa sa kinabuhi; ug ang tawo nahimong buhi nga binuhat. Genesis 2:7, NKJV

Ang buhing kalag dili lamang usa ka espiritu; ang buhing kalag mao ang gihuyop sa kinabuhi gikan sa Espiritu sa Dios nga gisagol sa lawas. Ang kamatuoran sa Balaanong Sumbanan nagasulti kanato nga ang tanang dili makita napakita pinaagi sa makita. Sa hingpit nga pagdumili sa Neoplatonismo, ang Biblia nagapahayag sa malinawon nga panaghiusa sa espiritu ug lawas ingon usa ka tawo. Tinuod nga sa pagkabanhaw, makadawat kita og bag-ong mga lawas, apan kini nga mga lawas usa ka hinungdanong dalan diin nagalihok ang atong kinaiya ug espiritu. Ang espiritu dili makalihok kung walay lawas.

Ang pagkabanhaw ni Hesus usa ka hulagway sa katapusang pagkabanhaw sa tanang nangatulog Niya. Ang dagway sa nabanhaw nga Manluluwas, **ang Iyang pamatasan, ang Iyang**

sinultian, pamilyar kaayo sa Iyang mga tinun-an. Sama sa pagkabanhaw ni Hesus gikan sa kamatayon, ingon usab ang mga nangatulong Niya pagabanhawon pag-usab. **Makaila kita sa atong mga higala, sama sa pagkaila sa mga tinun-an kang Hesus.** Bisan pa man sila nag-antos og depekto, sakit, o kadaut sa lawas sa kini nga mortal nga kinabuhi, sila pagabanhawon sa hingpit nga kahimsog ug balanse; apan sa himayaong lawas, ang ilang identidad hingpit nga mapreserba. Dayon, makaila kita sama sa pagka-ila usab sa atong kaugalingon. — *The Desire of Ages*, 804.1

Sa pagkabanhaw ni Hesus, pareho ra ang Iyang mga pamatasan, nailhan sa Iyang mga tinun-an ang Iyang tingog, ug ila Siya mailhan pinaagi sa Iyang dagway. Ang identidad ni Kristo sa yuta napadayag pinaagi sa usa ka lalaking lawas. Ang Balaanong Sumbanan nagtudlo kanato nga ang tinubdan dili gayud molihok nga walay agianan. Ang mga lalaking kinaiya ni Kristo napreserba sa Iyang pagkabanhaw, tungod kay ang Iyang Amahan wala buhata ang bisan unsang arbitraryong pag-usab sa kini nga mga kinaiya. Tinuod nga ang persona ni Kristo adunay mga babayeng kalidad sa Iyang diosnong relasyon sa Iyang Amahan, apan kanato, Iyang gipadayag ang Iyang kaugalingon pinaagi sa usa ka lalaking tingog ug lawas.

Sama sa pagkabanhaw sa mga santos nga mahitabo sa parehas nga paagi, kini nagpasabot nga ang mga lalaki ug babaye pagabanhawon sa ilang mga lalaki ug babaying lawas, tungod kay kini usa ka hinungdanon nga elemento aron mapreserbar ang identidad sa usa ka tawo.

Ang mga prinsipyo sa Neoplatonismo nagbutang sa hunahuna batok sa lawas, nga potensyal nga nagmugna og gubat sa hunahuna batok sa kasarian nga gipakita sa lawas. Ang transgenderismo usa ka sangputanan sa Neoplatonismo. Apan ang Dios naghimo og lalaki ug babaye sa sinugdanan. Sa unang lima ka adlaw sa paglalang, miingon ang Dios nga maayo ang tanang butang, apan sa ika-unom nga adlaw sa paglalang, gipahayag sa Dios nga ang paglalang sa tawo *labi ka maayo*.

Unya gitan-aw sa Dios ang tanan nga iyang gibuhay, ug **nakita niya nga kini maayo kaayo!** Ug milabay ang kahaponon ug miabut ang kabuntagon, nga nagtimaan sa ikaunom nga adlaw.
Genesis 1:31

Ang usa ka butang nga gikinahanglan sa tibuok uniberso aron mas masabtan mao ang relasyon tali sa Amahan ug sa Anak. Si Adan ug Eba piho nga gilalang aron sa paghatag og imahe sa Amahan ug sa Anak. Sila mahimong buhi nga pagpamatuod sa kamatuoran sa relasyon sa Amahan ug Anak.

Ang lalaki ug babaye nga mga hiyas nagpakita sa hinungdanong mga bahin sa relasyon tali sa Dios ug sa Iyang Anak. Kini usa ka hinungdanon nga sangkap nga gihatag sa uniberso aron ipasabut ang Balaan nga Sumbanan.

Ang mga kinaiya sa lalaki ug babaye naghatag sa konteksto alang sa panaghiusa tali ni Adan ug Eba. Kabahin kini sa mga himan sa pagtudlo sa uniberso.

Busa atong gihinapos nga sa pagkabanhaw, kita pagabanhawon ingong mga lalaki ug mga babaye. Apan nagpasabot ba kana nga ang bana ug asawa magpabilin gihapon sa ilang Balaanong Sumbanan nga relasyon sa langit ug sa bag-ong yuta? Kinahanglang atong susihon pag-ayo ang ebidensiya sa Biblia, ug himoon kana sa sunod nga kapitulo, apan kon giunsa nato pagbasa ang Kasulatan nagdepende sa gambalay ug mga prinsipyo nga atong gigamit.

Ang Espiritu sa Propesiya nagpadayag kanato sa tumang pagdumot ni Satanas sa relasyon sa kaminyoon, ug ang iyang determinasyon sa pagguba niini. Among gisubli pag-usab ang usa ka kinutlo nga among gipaambit kaniadto:

Apan sa dihang ang Dios miingon sa Iyang Anak, “Buhaton nato ang tawo sumala sa atong dagway,” si Satanas nasina kang Hesus. Nangandoy siya nga konsultahon mahitungod sa pagkaumol sa tawo, ug **tungod kay wala man siya, napuno siya**

sa kasina ug pagdumot. Gusto niya nga makadawat sa labing taas nga pasidungog sa langit sunod sa Dios.—*Early Writings*, 145.1

Ang pangabugho ni Satanas batok sa relasyon ni Kristo ngadto sa Amahan natural nga mibalik ngadto sa larawan nga gibuhat sa Dios sa Iyang kaugalingon ug sa Iyang Anak.

Tungod kay si Satanas dili na gawasnon sa pagpukaw ug pagpasugod og rebelyon didto sa langit, iyang kapungot batok sa Dios nakakaplag og bag-ong paagi pinaagi sa pagpanlimbong aron laglagon ang katawhan. Sa kalipay ug kahusay sa balaan nga magtiayon sa Eden, iyang nakita ang hulagway sa kalipay nga hangtod na lamang alang kaniya usa ka butang nga nawala sa walay paglaum. Tungod sa kasina, iyang gitinguha nga dasigon sila sa pagsupak aron madala sila sa sala ug sa silot niini. Gusto niyang usbon ang ilang gugma ngadto sa pagduhaduha ug ang ilang mga awit sa pagdayeg ngadto sa mga reklamo batok sa ilang Magbubuhat. Sa ingon, dili lamang niya gusto nga ilubog kining mga inosente nga binuhat sa kaparehong kasakit nga iyang gisagubang, apan gusto usab niyang dad-on ang kaulawan ngadto sa Dios ug magdala ug kasubo sa langit.—*Patriarchs and Prophets*, 52.1

Gawas kang Kristo mismo, kung adunay usa ka butang sa tibuok uniberso nga gusto gayud nga laglagon ni Satanas, mao kadto ang pagkahiusa nga gibahin ni Adan ug ni Eba sa balaan nga panaghiusa sa kaminyoon. Ang iyang tumong mao ang pagbungkag sa hulagway sa Balaanong Sumbanan nga nagapakita sa Dios ug sa Iyang Anak. Kining hulagwaya nagpahinumdom kaniya sa iyang pagkawalay bahin ug pagkahimulag gikan sa kasingkasing sa Balaanon nga Pamunuan.

Gipamatuod sa Dios nga kini nga hulagway maoy labing maayo. Ang Iyang katuyoan mao nga si Adan ug si Eba mahimong hulagway sa pagkahiusa tali sa Iya ug sa Iyang Anak, hangtod sa kahangturan. Iyang gituyo nga pinaagi kanila, makakat-on ang mga wala nahulog nga kalibutan kung unsaon sa Amahan ug sa

Anak ang ilang panag-uban; ug ang ilang mga kinabuhi, uban sa kinabuhi sa ilang mga anak, mahimong padayong nagatubo nga panagpadayag kung unsaon sa Dios ug sa Iyang Anak ang panag-uban ug panag-tinabangay.

Ang pagkapahulay nga nasinati sa Anak sa dughan sa Amahan, maoy hingpit nga kasiguroan nga ang gugma, pagpanalipod, pagkasuod, ug pag-amuma sa Amahan alang sa Iyang Anak dili gayud mausab. Ang ilang relasyon magpabilin hangtod sa kahangturan.

Aron ang lalaki ug babaye makapadayag niini nga hulagway, aron ang babaye makasinati sa hingpit nga pagkapahulay, kinahanglan niya ang parehas nga kasiguroan sa iyang relasyon sa iyang bana sama sa nasinati ni Kristo sa Amahan. Sa laing pagkasulti, aron mapadayag ang walay katapusang pagkahiusa sa Dios ug sa Iyang Anak, ang relasyon tali ni Adan ug Eba kinahanglan usab nga magpakita sa mahigugmaong pagkahiusa nga magpabilin hangtod sa kahangturan. Bisan unsang posibilidad nga ang ilang relasyon mahimong matapos makaguba sa hulagway sa orihinal nga walay katapusang relasyon tali sa Dios ug sa Iyang Anak.

Sigurado nga giusab ni Satanas ang relasyon sa kaminyoon pinaagi sa pakighilawas, pornograpiya, homosekswalidad, ug transgenderismo, apan adunay usa ka butang nga labi ka tinago ug delikado kay niini, ang pagtulon-an sa Kristohanon nga nag-ingon nga panandalian lamang ang relasyon sa kaminyoon.

Kung ang relasyon sa Balaanong Sumbanan nga gibuhay sa Dios sa tawo kuhaon, ug ang katawhan mobalik sa pagka-usahay, unsay ipasabot niini bahin sa pagkamatatud-anon sa relasyon sa Balaanong Sumbanan? Nagpasabot ba kini nga ang orihinal nga tumong sa Dios sa pagbutang sa Balaanong Sumbanan sa tawo temporaryo ra? O posible ba nga gusto ni Satanas nga motoo kita nga ang lalaki ug babaye dili na magkahiusa sa Balaanong Sumbanan sa kahangturan, nga naghatag og usa ka tinago ug delikado nga porma sa paglapas sa imahe sa tawo?

Kung ang relasyon sa lalaki ug babaye panandalian ra sulod sa kapin o kapin sa sitenta ka tuig, mahimo ba kini maghatag og landong imbes nga kahayag sa walay katapusang relasyon sa Balaanong Sumbanan sa Dios ug sa Iyang Anak? Nagahatag ba kini og landong sa pagkaulo ni Kristo ibabaw sa Iyang simbahan, nga hinay-hinay nagpasabot nga si Kristo dili mahimong atong ulo sa bag-ong yuta?

Mas lawom pa, kung ang kaminyoon usa ra ka temporaryo nga institusyon alang sa karon, mahimo ba kini magpadali sa hunahuna sa mga tawo nga panandalian ra kini karon, ug kung dili kini molampos karon, pwede ra ko makakita og lain nga relasyon, kay panandalian ra man kini sa katapusan? Posible ba nga ang pagtuo nga ang kaminyoon usa ra ka temporaryo nga butang hinay-hinay makaguba sa gidisenyo nga tinuod nga permanente nga tumong niini dinhi sa yuta?

Pila ka kababayan-an ang napugos nga makigbisog sa hunahuna nga sa langit, ang lalaki nga iyang gihatagan sa iyang kaugalingon dili na magbaton og mas duol nga relasyon kaniya kaysa sa ubang babaye sa langit. Unsaon man paghatag sa kini nga hunahuna og kalig-on, pahulay, ug kasiguroan kaniya sa kinabuhi karon?

Pila kaha ka bana ug asawa, nga naapektohan sa temporaryo nga kinaiya sa kaminyoon, ang natintal sa pagpakig-uban sa lain nga tawo tungod sa hinay-hinay nga pagsabot nga ang kaminyoon walay katapusang kahulugan?

Base sa usa ka pamahayag ni Hesus nga nalista sa tulo sa mga Ebanghelyo, daghang bahin sa Kristohanong kalibutan ang nakahukom nga ang tanan magpabiling walay asawa sa langit. Kini usa ka talagsaong lihok sa kinaadman sa yawa aron hingpit nga tangtangon ang imahe sa Balaanong Sumbanan sa lalaki ug babaye.

Ang tumong sa Dios mao nga magpuyo si Adan ug si Eba nga mag-uban hangtod sa kahangturan sa usa ka relasyon nga Balaanong Sumbanan. Mahimo ba nato'ng konkludahon nga ang

yawa, pinaagi sa sala, nakapugos sa paglapas sa gisulti sa Dios nga maayo kaayo, ug napugos kita sa pagtuo nga kita magpuyo sama sa mga anghel?

Alang kanato nga misubay sa dalan sa kamatuoran pinaagi sa Father of Love movement, kanunay nato nadiskobrehan nga ang paagi sa atong pagbasa sa Kasulatan dili mao ang paagi sa Dios, kondili atong kaugalingong paagi. Sa sugilanon ni Abraham ug ni Isaac, atong nadiskobrehan nga katingalahan nga wala gayud gisugo sa Dios si Abraham nga isakripisyo ang iyang anak, apan mao kini ang pagsabot ni Abraham sa mga pulong sa Dios.⁴³

Sa sugilanon sa baha, sa Sodom ug Gomorrah, ug sa tanang mga sugilanon sa Biblia, atong nadiskobrehan nga ang mga paagi sa Dios dili sama sa atong mga paagi. Kini usa ka proseso nga nakalibog alang sa daghan kanato, ug ang uban sa proseso, nga wala magbarug sa pundasyon nga gisugdan niadtong 1844 ug sa mga kamatuoran sa 1888, nagakawala sa ilang giya ug napalihok ngadto sa mga katingalahang pagtulon-an.

Aduna'y klaro nga mga lagda nga kinahanglan i-aplikar sa pagtan-aw sa mga sugilanon ug pagtulon-an sa Biblia, apan makasiguro kita nga si Satanas nagbutang og daghang panapton sa limbong aron pugngan ang katawhan sa pagtuman sa atong katuyoan isip lalaki ug babaye sumala sa Diosnong Hulagway.

Akong isulti kaninyo tanan, akong mga igsoon, nga karon na ang takna nga magmata kita gikan sa pagkatulog ug kuhaon pag-usab ang atong katungdanan isip lalaki ug babaye diha kang Kristo Hesus.

Ang kapahulayan nagagikan sa gahum nga direkta gikan sa Balaanong Sumbanan sa Amahan ug Anak. Ang Anak sa Dios nagpahulay sa hingpit, sa walay katapusan nga dughan sa Amahan. Kung atong tan-awon kini sa hulagway ni Adan ug Eba, ang porma sa lalaki ug babaye, nga si Eba gikan sa kilid ni Adan,

⁴³ Tan-awa ang *At-One-Ment* kapitulo 14, The Faith of Abraham.

ug nagpahulay sa iyang dughan, aduna kitay hulmahan aron mosulod sa kapahulayan. Dili nato masinati ang Kapahulayan kon wala ang pagsabot sa Balaanong Sumbanan sa Amahan ug Anak, nga giimbitar kita nga pamalandungan pinaagi sa Balaanong Sumbanan ni Adan ug Eba.

Busa, ang kaluha nga institusyon sa Igpapahulay ug kaminyoon dili nga walay relasyon nga kaluha, apan ang usa nagdepende sa usa. Ingon nga ang Father of Love movement nagsugod na sa pagsabot sa Adlawng Igpapahulay pinaagi sa Balaanong Sumbanan sa Amahan ug Anak, busa kinahanglan natong sabton kini sa dagway sa bana ug asawa.

Ang doble nga bahin sa Espiritu nga moabut kanato sa Igpapahulay ug labaw pa sa panahon sa mga piyesta, gipauswag ug gipadako sa Balaanon nga Sumbanan sa kaminyoon. Kini nga prinsipyo gihatag dayon ngadto sa mga anciano ug mga pastor. Sa ingon ang ikaupat nga sugo gipadako sa ikapito ug ikalima nga mga sugo.

Ang atong kalihukan nakasinati og daghang mga kakulian sa pagtukod sa prinsipyo sa panalangin. Usa sa nag-unang hinungdan niini mao ang sayop nga pagsabot sa institusyon sa kaminyoon. Ang prinsipyo sa diborsiyo ug pagminyo pag-usab nagkaluya sa kusog sa sistema sa panalangin, ug ang bahin niini nga pagkaluya gipadagan sa ideya nga wala'y mga relasyon nga Balaanong Sumbanan sa langit.

Sa sunod nga kapitulo gusto nakong iladlad ang pipila ka konteksto alang sa mga pahayag ni Hesus ug Ellen White sa hilisgutan sa umaabot sa institusyon sa kaminyoon.

KAPITULO 26

ANG UMAABOT SA KAMINYOON

Sa dihang gibuhat sa Dios si Adan ug Eba, gihimo Niya sila sumala sa dagway Niya ug sa Iyang Anak sama sa atong gisusi kaniadto. Usa sa mga katuyoan sa relasyon sa lalaki ug babaye mao ang pagtudlo sa mga anghel bahin sa mas lawom nga aspeto sa relasyon sa Amahan ug Anak (1 Corinto 11:10).

Sama sa atong nasusi, ang plano sa Dios para kang Adan ug Eba mao ang magpabilin hangtod sa kahangturan. Klaro nga ang kalibutan adunay limitadong kadak-on ug nga ang pagpadaghan sa tawo mihunong usab sa usa ka punto. Hunahunaa usab ang lain nga linya sa ebidensya.

Kadtong kinsa naglakaw sama sa paglakaw ni Kristo, kinsa mapailubon, malumo, mabination, maaghup, ug mapaubsanon sa kasingkasing, kadtong kinsa nakigyugo ni Kristo ug nag-alsa sa iyang mga palas-anon, kinsa nangandoy og mga kalag ingon nga siya nangandoy alang kanila—kini sila makasulod sa kalipay sa ilang Ginoo. Ilang makita uban ni Kristo ang kasakit sa iyang kalag, ug matagbaw. Magsadaugon ang langit, kay **ang mga bakante nga nahimo sa langit pinaagi sa pagkahulog ni Satanas**

ug sa iyang mga anghel mapuno sa mga tinubos sa Ginoo.—
Review and Herald, May 29, 1900, par. 12

Katuyoan sa Dios nga pun-on pag-usab ang langit uban sa tawhanong pamilya kon sila magpakita sa ilang kaugalingon nga masinugtanon sa Iyang matag pulong.—*Christ Triumphant*, 26.1

Kini nga mga kinutlo nagsulti kanato nga ang bakante nga nahimo sa pagbiya sa nahulog nga mga manolonda mapuno sa mga luwas. Kini usa ka piho nga gidaghanon sa mga tawo. Kung mahuman na kini nga numero, wala nay mga tawo nga gipanganak. Ug si Ellen White nagpaila nga walay mga bata nga matawo sa bag-ong yuta.

Adunay mga tawo karon nga nagpahayag sa ilang pagtuo nga adunay mga kaminyoon ug mga pagkatawo sa bag-ong yuta, apan kadtong nagtuo sa Kasulatan dili makadawat sa maong mga doktrina. Ang doktrina nga ang mga bata matawo sa bag-ong yuta dili bahin sa “sigurado nga pulong sa tagna”....

Kini usa ka pangagpas nga magpatuyang sa mga pangagpas ug mga teorya bahin sa mga butang nga wala ipahibalo sa Dios kanato sa Iyang Pulong. Dili kinahanglan nga mosulod kita sa espekulasyon bahin sa umaabot nga kahintang.—*Last Day Events*, 290.4-5

Si Hesus sa pagsulti niini nga pangutana naghimo niini nga punto:

Ug si Hesus mitubag kanila, Ang mga anak niini nga kalibutan nagapangasawahay, ug ginahatag sa kaminyoon: Apan kadtong pagatan-awon nga takos makabaton sa maong kalibutan, ug sa pagkabanhaw gikan sa mga patay, dili magpakasal, ni ginahatag sa kaminyoon: Ug dili na sila mamatay pa: kay sila pareho sa mga anghel; ug mga anak sa Dios, kay mga anak sa pagkabanhaw. Lucas 20:34-36, KJV

Direktang nagtuki sa niini nga bersikulo, miingon si Ellen White:

Ang mga Saduseo naghunahuna nga kung ang lawas pagahimoon sa sama nga mga partikulo sa materya sa iyang dili mamatay nga

kahintang sama sa iyang mortal nga kahintang, unya sa pagbanhaw gikan sa kamatayon kinahanglan kini adunay unod ug dugo, ug kinahanglan ipadayun sa walay katapusan nga kalibutan ang kinabuhi nga naputol sa yuta. **Sa ingon, ilang gisunod nga ang mga relasyon sa yuta pagabalikon, ang bana ug asawa magkauyon pag-usab, ang mga kaminyoon pagakompletohon, ug ang tanang butang magpadayon sama sa kaniadto sa wala pa ang kamatayon, nga ang mga kaluyahon ug mga pagbati sa kinabuhi niini magapadayon sa kinabuhi nga umaabot.**

Sa pagtubag sa ilang mga pangutana, gibuklad ni Hesus ang tabing sa umaabot nga kinabuhi. “Sa pagkabanhaw,” ingon Niya, “dili sila magminyo, ni ihatag sa kaminyoon, apan sama sila sa mga anghel sa Dios sa langit.” Iyang gipakita nga sayop ang pagtuo sa mga Saduseo. Ang ilang mga parlantaw bakak. “Nagapakigbasol kamo,” dugang Niya, “kay wala kamo makaila sa Kasulatan ni sa gahum sa Dios.” Wala Niya sila gisaway sama sa mga Fariseo tungod sa pagkahipokrito, kondili tungod sa sayop nga pagtuo. — *The Desire of Ages*, 605.3-4

Klaro nga ang mga Saduseo adunay sayop nga panan-aw bahin sa kinabuhi pagkahuman sa kamatayon. Gipadayag ni Hesus ang kini nga sayop nga pagsabot. Ang uban nga mga tawo naggamit sa ilang hunahuna bahin sa kinabuhi pagkahuman sa kamatayon aron hunahunaon nga magminyo sila og laing tawo ug magpuyo uban kanila hangtod sa kahangturan. Ang uban gusto nga magpokus sa kahigayunan sa sekswal nga panaghiusa nga magpadayon hangtod sa kahangturan, nga naghimo niini nga mas importante kay sa relasyon mismo, nga naghatag sa kaminyoon og senswal nga pagtan-aw. Naghatag si Ellen White og kusgan kaayo nga pagtubag batok niini nga mga hunahuna:

Daghang nadaug ang kaaway sa mga kalag kung iyang mapangibabawan ang hunahuna sa usa sa mga pinili nga magbantay ni Jehova aron magpuyo sa paghunahuna sa mga posibilidad sa pakig-uban, sa umaabot nga kalibutan, uban sa usa

ka babaye nga iyang gihigugma, ug sa paghimo og pamilya gikan niini. Wala kita nagkinahanglan og ingon ani nga makapahimuot nga mga hulagway. Ang tanang ingon niini nga mga panan-aw nagsugod lamang sa hunahuna sa manunulay.

Aduna kitay klaro nga kasiguroan gikan kang Kristo nga sa umaabot nga kalibutan, **ang mga naluwas “dili magminyo, ug dili ihatag sa kaminyoon: ug dili na sila mamatay pag-usab:** kay sila manigsama sa mga anghel; ug mga anak sa Dios, mga anak sa pagkabanhaw.”

Gipakita kanako nga daghang mga tawo ang nadani sa espirituhanong mga sugilanon nga bakak. **Ang ilang mga hunahuna puno sa kahilwasan sa unod, ug kon walay kausaban, kini magdala sa ilang kapukan.** Sa tanan nga nagpadayon sa pagpangandoy niini nga mga dili balaan nga hunahuna, akong isulti, Hunongi kini; alang sa ngalan ni Kristo, hunong kamo dinhi mismo. Naa kamo sa gidili nga yuta. Maghinulsol kamo, ako naghangyo kaninyo, ug magbag-o.—Letter 231, 1903. *Medical Ministry*, 100-101

Duha ka butang nga gisulti sa Espiritu sa Propesiya nga dili makita sa langit:

1. Mga magtiayon nga nagpakasal.
2. Mga magtiayon nga nagka-anak.

Sa usa ka sulat nga gisulat niadtong 1904, si Ellen White mihimo niini nga pahayag:

Kon nasabtan sa mga Saduseo ang Kasulatan, ila untang nasayran nga ang relasyon sa kaminyoon, ingon nga gitukod sa Eden, dili maglungtad sa Paraiso.—*Manuscript* 28, 1904

Kung gituyo pa ni Ellen White nga ipahayag nga ang relasyon sa kaminyoon wala gyud maglungtad sa langit, giingon niya kini:

Kon nasabtan sa mga Saduseo ang Kasulatan, ila untang nasayran nga ang relasyon sa kaminyoon dili maglungtad sa Paraiso.

Apan iyang gihulma ang pahayag pinaagi sa pag-ingon nga *ingon nga gitukod sa Eden*. Atong nakita nga dili na mopakatawo ang mga bata sa bag-ong yuta. Kini nagpasabot nga ang aspeto sa kaminyoon nga naglakip sa pagpamunga ug pagdaghan dili na maglungtad. Kini magpasabot og kausaban sa institusyon sa kaminyoon, ug ang komentaryo ni Ellen White nagpasabot nga ang institusyon sa kaminyoon magpadayon, apan dili sama sa pagkatukod niini sa Eden.

Aduna’y pipila ka bersikulo sa basahon sa Isaias nga naghisgot sa mga anak pagkahuman sa karon nga kalibutan.

Sila dili maghago nga kawang, **ni manganak alang sa kasamok;**
Kay sila *mahimong* mga kaliwat sa mga gipanalanginan ni Jehova,
Ug ilang mga kaliwat uban kanila. Isaias 65:23, NKJV

Nasayod kita nga ang gagmayng mga bata nga nangamatay banhawon ug dad-on ngadto sa ilang mga inahan sa langit.

Ang mga buhi nga matarung mausab “sa usa ka higayon, sa katingalahan sa mata.” Sa tingog sa Dios sila gihimaya; karon sila gihimong dili-mamatay ug uban sa nabanhaw nga mga santos, gisang-at aron makigkita sa ilang Ginoo sa kahanginan. Ang mga anghel “nagtipon sa Iyang pinili gikan sa upat ka hangin, gikan sa usa ka tumoy sa langit hangtod sa pikas.” Ang mga gagmayng bata gidala sa balaang mga anghel ngadto sa mga bukton sa ilang mga inahan. Ang mga higala nga dugay nang nabuwag tungod sa kamatayon naghiusa pag-usab, dili na gayud mabuwag, ug uban sa mga awit sa kalipay, mosaka uban ngadto sa Siyudad sa Dios.— *The Great Controversy*, 645.1

Adunay daghang mga bata nga namatay sa milabay nga mga katuigan tungod sa pagpasipala nga pagahiusaon pag-usab sa ilang mga inahan sa langit. Aduna usab mga napanganak nga wala

maluwas nga ang mga anghel ibalik ngadto sa ilang mga inahan. Unsa ka himayaong panaghiusa kini!

Kung ang duha ka ginikanan maluwas, dili namo ipasugyot nga ang bata mahimong kabtangan lamang sa inahan, apan ang inahan ug amahan managsama ang malipayong buluhaton sa pag-atiman ug pagpadako sa ilang anak sa langitnong kahimtang.

Posible usab nga adunay pipila ka mga babaye nga mabdos sa panahon nga hapit na moabot ang Ikaduhang Pagbalik, bisan pa og layo kaayo kini nga posibilidad. Apan sa ingon nga mga kahimtang, ang bata matawo sa langit ug didto usab pagadakoon. Kini nga mga kahimtang motubag sa mga bersikulo bahin sa mga bata ug gagmayng bata sa langit.

Nianang adlaw ang lobo ug ang nating karnero managkauban sa pagpuyo; ang leopardo mohigda uban sa bata nga kanding. Ang nati nga vaca ug ang usa ka tuig mahimong luwas uban sa leon, **ug ang usa ka gamay nga bata magamando kanilang tanan.** Ang baka manibsib duol sa oso. Ang nati ug ang nating baka magdungan sa paghigda. Ang leon mokaon ug dagami sama sa baka. **Ang bata luwas nga magdula duol sa lungag sa kobra. Oo, ang usa ka gamay nga bata mobutang sa iyang kamot sa usa ka salag sa makamatay nga mga bitin nga walay kadaot.** Walay bisan unsa nga makadaut o makagun-ob sa tibook ko nga bukid nga balaan, kay ingon nga ang mga tubig nagapuno sa dagat, sa ingon niana ang yuta mapuno sa mga tawo nga nakaila kang Jehova. Isaias 11:6-9

Kinahanglan nga mag-amping kita nga dili mangagpas bahin sa umaabot nga kahimtang, o maghimo'g mga pagpahayag nga wala mapamatud-an sa inspirasyon. Apan kinahanglan nato nga ipahiuyon kini nga mga pahayag sa Isaias sa gisulti ni Ellen White. Kinahanglan usab natong ipasig-uli kining tanan sa isyu sa Balaanong Sumbanan nga atong gihisgutan sa miaging kapitulo. Niini nga konteksto, atong tagdon kini nga bersikulo:

Apan adunay usa ka butang nga gusto nakong mahibaloan ninyo:
Ang ulo sa matag lalaki mao si Kristo, ang ulo sa babaye mao ang lalaki, ug ang ulo ni Kristo mao ang Dios. 1 Corinto 11:3

Mahimo ba natong tapuson nga ang pagkapangulo sa Dios ibabaw ni Kristo kay walay katapusan, apan ang pagkapangulo sa lalaki ibabaw sa iyang asawa kay temporaryo lamang? Sama sa atong gihisgutan sa miaging kapitulo, kung ingon ana, unsaon man nga ang pananglitan sa hulagway makapakita sa orihinal? Kung ang hulagway malabay lamang, unsang matang sa pagpamalandong ang ipakita niini bahin sa orihinal?

Aduna bay kalabotan kini sa gisulti ni Pablo nga ang babaye ginatali sa balaod sa iyang bana samtang buhi pa siya, ug sa magtiayon nga nagkinabuhi dinhi sa yuta sa usa ka kasal ug pagkahuman magkuyog sa langit? Magpadayon ba gihapon ang Balaanong Sumbanan, o human sila magkinabuhi sa Balaanong Sumbanan sa tibuok nilang kinabuhi, kalit na lang silang himoon nga managsama ug tangtangan ang pagkapangulo, aron wala nay tinubdan ug agianan nga nagalihok? Kinahanglan nga gamiton sa Dios ang prinsipyo sa pagpugos aron lamang mabag-o kini. Ang mga lalaki ug babaye nga nag-uban sa 40 o 50 ka tuig magpadayon sa ilang relasyon sama sa ilang gibuhay sa yuta. Ang ilang mga batasan magpabilin, ug ang ilang kinaiya dili mausab.

Hunahunaa ang giingon sa pinadayag mahitungod sa orihinal nga laraw sa Dios alang sa kaminyoon:

Ang Dios mismo maoy nagselebrar sa unang kaminyoon. Busa, ang maong pagtukod adunay sinugdanan gikan sa Magbubuhay sa tibuok uniberso. “Ang kaminyoon balaan” (Hebreohanon 13:4); kini **usa sa unang mga gasa sa Dios ngadto sa tawo**, ug usa sa duha ka mga institusyon nga human sa Pagkapukan, gidala ni Adan uban kaniya pagawas sa mga ganghaan sa Paraiso. **Kon ang balaang mga prinsipyo ilhon ug tumanon niini nga panag-uban, ang kaminyoon mahimong panalangin; kini magapanalipod sa kaputli ug kalipay sa katawhan**, magahatag sa sosyal nga

panginahanglan sa tawo, ug magapataas sa pisikal, intelektwal, ug moral nga kinaiya.—*Patriarchs and Prophets*, 46

Ang Dios naglaraw nga ang kaminyoon mao unta ang magbantay sa kaliwatan sa tawo. Ang kaminyoon usab usa sa labing dakong panalangin nga gihatag sa katawhan.

Sa pagsugod sa Iyang publiko nga ministeryo, si Kristo naghatag sa Iyang klaro nga pagtugot sa institusyon nga unang gitugotan sa Eden. Niini, Iyang gipadayag sa tanan nga dili Siya magdumili sa pagpakig-uban sa mga okasyon sa kaminyoon, ug **nga ang kaminyoon, kon kini mahiusa sa kaputli ug pagkabalaan, kamatuoran ug pagkamatarung, mao ang usa sa labing dakong mga panalangin nga gihatag sa pamilya sa katawhan.**—*Signs of the Times*, August 30, 1899

Ang Biblia nag-ingon nga sila dili magminyo ni igahatag sa kaminyoon; apan unsa man ang mahitabo sa magtiayon nga nagpabiling minyo hangtod sa katapusan sa ilang kinabuhi dinhi sa yuta ug wala magminyo pag-usab? Unsa man kung usa ra gyud ang ilang kapikas sa tibuok nilang kinabuhi? Kon sila mabanhaw nga mag-uban, dili na nila kinahanglan magminyo pag-usab tungod kay minyo na man sila. Sa langitnong gingharian, dili na sila mobalik sa kahimtang nga bana ug asawa sama dinhi sa yuta alang sa katuyoan sa paghimo og pamilya, kay wala nay pagpanganak pagkahuman sa Ikaduhang Pagbalik. Busa, unsa man diay ang gipasabot ni Hesus bahin sa dili pagminyo sa langit?

Ang pangutana nga gipangutana kang Hesus bahin sa kaminyoon sa kinabuhi pagkahuman sa kamatayon maoy bahin sa usa ka babaye nga nakigminyo ug pito ka beses. Ang mga nangutana kang Hesus nagtumong sa babaye ug sa pito ka mga lalaki isip *sila*.

Busa sa pagkabanhaw, sa diha nga **sila** mabanhaw, kang kinsa man siya maasawa kanila? kay ang pito nakapangasawa kaniya. Marcos 12:23, KJV

Sa dihang si Hesus mitubag niini ingon nga natala sa Marcos, ang Iyang mga sakop gihubit usab gamit ang samang pulong nga *sila*:

Kay kon mabanhaw na **sila** gikan sa mga patay, dili na **sila** makapangasawa o makapamana, kondili sama sila sa mga anghel sa langit. Marcos 12:25, NKJV

Sa dihang gisulti ni Hesus ang pulong nga *sila*, nagtumong ba Siya sa tibuok matarung nga tinubos nga katawhan, o nagtumong ba Siya sa *sila* nga gihisgutan sa pangutana sa mga Saduceo sa bersikulo 23? Masabtan ba nimo ang punto? Gisulti ba ni Hesus nga kadtong adunay daghang kapikas dinhi sa yuta dili na magminyo ni igahatag sa kaminyoon, o gisulti ba Niya nga walay usa sa katawhan nga magpadayon sa Balaanong Sumbanan nga relasyon sa langit, kondili silang tanan sama sa mga anghel?

Sa laing pagkasulti, si Hesus ba nagpasabot sa usa ka piho nga kahimtang nga may kalabutan sa pangutana bahin sa pagminyo pag-usab? O Siya ba nagpasabot sa kinatibuk-an nga pagwagtang sa kaminyoon o sa Balaanong Sumbanan nga relasyon sa tanang katawhan?

Halos pareho ra ang mga bersyon sa maong istorya sa Mateo ug Marcos, apan ang bersyon sa Lucas nagdugang og dugang detalye.

Busa, adunay pito ka igsoon nga lalaki: ug ang una nagpangasawa ug babaye, apan namatay siya nga walay anak. Ang ikaduha usab nagpangasawa kaniya, apan namatay usab nga walay anak. Ang ikatulo nagpangasawa usab kaniya; ug sa samang paagi, ang pito usab: wala **silay** nahabilin nga anak, ug namatay. Sa katapusan, namatay usab ang babaye. Busa, sa pagkabanhaw, kinsa man ang iyang bana gikan kanila? Kay pito man ang nakapangasawa kaniya. Ug si Hesus misulti kanila, **Ang mga anak niini nga kalibutan nagminyo, ug igahatag sa kaminyoon**: Apan kadtong ikonsiderar nga takus sa pagdawat niini nga kalibutan, ug sa pagkabanhaw gikan sa mga patay, dili na magminyo, ni igahatag sa kaminyoon: Dili na usab sila mamatay: kay sila managsama sa

mga anghel; ug mga anak sa Dios sila, nga mga anak sa pagkabanhaw. Lucas 20:29-36, KJV

Sa dihang atong basahon ang mga pulong:

sila nga pagaisipon nga takus sa pag-angkon niana nga kalibutan, ug ang pagkabanhaw gikan sa mga patay, dili magminyo, ni ihatag sa kaminyoon.

Sa kadaghanan, nagtan-aw nga ang mga pulong ni Kristo naggamit sa tibuok tinubos nga katawhan. Apan usab, unsa man ang pasabot sa pulong nga *sila*? Kini ba nagtumong sa tibuok katawhan, o kini ba kadtong gihunahuna sa pangutana sa mga Saduceo?

Karon, kung imong tan-awon kini nga mga bersikulo sulod sa panan-aw sa Neoplatonismo, o kung imong hunahunaon nga ang kaminyoon usa lamang ka kinahanglanon nga dautan aron mapadayon ang katawhan, klaro na ang tubag; kini kinahanglan nga magamit sa tanang tawo. Dugang pa niini ang kamatuoran nga, kung ang usa ka tawo mosunod sa doktrina sa Trinidad, ang hulagway sa tinubdan ug agianan dili na importante, ug wala nay kinahanglan nga paghinumdom o pagpreserba.

Ang lain nga butang nga katingalahan bahin niini nga bersikulo sa Lucas mao ang pulong nga *Ang mga anak niini nga kalibutan*. Kadaghanan sa mga tawo naghubad niini nga *Ang mga anak sa kini nga kapanahonan*, nga naghatag og kahulugan sa oras, nga nagpasabot, kini ang gibuhat sa mga tawo karon. Ang katingalahan mao nga gigamit ni Lucas kini nga eksaktong pulong sa lain nga bahin isip kabaliktaran sa *mga anak sa kahayag*.

Ug ang Ginoo mipasidungog sa dili matarung nga piniyalan, kay siya nagbuhat sa kinaadman: kay ang **mga anak niini nga kalibutan** sa ilang henerasyon mas maalamon kay sa **mga anak sa kahayag**. Lucas 16:8, KJV

Ang kaso nga gipresentar sa mga Saduceo kang Hesus lagmit usa ka hipotetikal nga pangutana, gawas kon kini nga babaye maoy

reyna sa tanang mga balo! Si E.J. Waggoner usab nagkonklusyon nga kini nga pangutana hipotetikal.

Una sa tanan, kinahanglan ipahimutang nga si Hesus nagtubag sa hingpit ug tukma sa pagdumili nga gisang-at sa mga Saduceo. Gidumili nila ang pagkabanhaw, ug nagdala sila og usa ka hipotetikal nga kahimtang aron ipakita, sumala sa ilang pagtuo, nga ang doktrina sa pagkabanhaw dili matugbang sa mga pagtulon-an ni Moises. Busa, naglaum sila nga malibog si Hesus sa atubangan sa kadaghanan, nga nagpasidungog kang Moises isip usa ka propeta sa Dios.—E.J. Waggoner, *Signs of the Times*, July 7, 1887

Posible nga ang mga Saduceo nagtumong sa kaso sa usa ka babaye sa apokripal nga libro sa Tobit, apan wala kini nag-ingon nga ang pito ka lalaki igsoon. Ang babaye usab nagpangasawa sa ikawalong lalaki ug nakabaton og mga anak kaniya.

Unya ang batan-ong lalaki mitubag sa manulonda, "Nakadungog ako, igsoon nga si Azarias, nga kini nga babaye gihatag sa pito ka mga tawo, nga ang tanan nangamatay sa lawak sa kasal." Tobit 6:13

Ug nahitabo sa maong adlaw, nga sa Ecbatane usa ka ciudad sa Media, si Sara, ang anak nga babaye ni Raguel, gipakaulawan usab sa mga sulogoon nga babaye sa iyang amahan; Kay naminyo siya sa pito ka bana, nga gipatay sa dautang espiritu nga si Asmodeus, sa wala pa sila makighilawas kaniya. Wala ka ba mahibalo, miingon sila, nga imong gituok ang imong mga bana? ikaw nakabaton na ug pito ka mga bana, ug wala ka nganli sa bisan kinsa kanila. Tobit 3:7-8, KJVA

Ang nakapaikag niini nga istorya bisan pa mao nga ang mga lalaki nga naminyo kaniadto niining babaye gipatay sa usa ka demonyo nga gitawag og Asmodeus. Kini nga demonyo sa kasaysayan nalangkit sa kahigal.⁴⁴ Kini mahimong usa ka posible nga

⁴⁴ <https://en.wikipedia.org/wiki/Asmodeus>

pasumbingay sa yutan-on, mahilayon nga panghunahuna sa mga lalaki nga gikuwestiyon.

Ang mga Saduceo miduol niini nga hilisgutan dili sa mga anak sa kahayag, kondili sa mga anak niini nga kalibutan. Sa akong hunahuna kita luwas nga makaingon nga kini nga mga Saduceo, nga sakop sa nagharing partido sa Israel nga sa kataposan nagpatay kang Hesus, dili mga anak sa kahayag. Ilang gilimod ang pagkabanhaw ug ang sunod nga kinabuhi ug sa ingon bug-os nga yutan-on nga nakapunting.

Kung idugang nato niini nga hunahuna ang pulong nga *magminyo ug igahatag sa kaminyoon* sa konteksto sa Mateo 24, makit-an nato usab nga gigamit kini nga termino sa konteksto sa dili matarung, dili sa mga matarung.

Sama sa mga adlaw nga wala pa ang baha, sila nagakaon ug nagainom, **nagminyo ug igahatag sa kaminyoon**, hangtod sa adlaw nga misulod si Noe sa arka, ug wala nila masayri hangtod sa pag-abot sa baha, nga nagkuha kanila tanan; ingon usab ang pag-abot sa Anak sa Tawo. Mateo 24:38-39, KJV

Dinhi, ang proseso sa pagminyo ug igahatag sa kaminyoon gihisgutan uban sa mga wala nag-andam alang sa pag-abot ni Kristo. Ang ilang pagtutok kay pangyuta, dili panglangit. Human niyang gikutlo ang maong bersikulo, si Ellen White nag-ingon:

Ingon usab kini karon. Ang mga tawo nagdali-dali sa pagpangita og ganansya ug sa kaugalingong kalipay nga mura'g wala'y Dios, wala'y langit, ug wala'y kinabuhi pagkahuman sa kamatayon. Sa panahon ni Noe, ang pahimangno sa baha gipadala aron makapukaw sa mga tawo sa ilang daotan nga binuhatan ug tawgon sila sa paghinulsol. **Ingon usab, ang mensahe sa hapit na pagbalik ni Kristo gidisenyo aron pukawon ang mga tawo gikan sa ilang pagsuyop sa mga butang sa kalibutan. Tumong niini nga pahimangnoan sila sa kamatuoran sa walay katapusan**, aron hatagan nila og pagtagad ang imbitasyon sa lamesa sa Ginoo.— *Christ's Object Lessons*, 228.2

Tungod kay lagmit dili tinuod ang kaso niining babayeha, si Hesus nagatubag sa usa ka grupo sa mga lalaki nga mga anak niini nga kalibutan. Siya naghigot sa mga isyu nga gikinahanglan sa ilang kahimtang, nga nagtutok sa ilang panglantaw nga pangyuta ug dili panglangit.

Bisan pa man kon si Hesus wala nagtumong sa usa ka piho nga grupo sa mga tawo nga dili magminyo sa umaabot nga kinabuhi, kadtong nakaminyo na ug wala na magminyo pag-usab walay kinahanglan nga magminyo sa langit. Busa, bisan unsa pa man, si Hesus wala nagtumong sa tanang tawo sa kini nga mga bersikulo.

Kung tan-awon ang tanang butang nga gisulti, posible ba nga si Kristo nagtumong sa *usa ka piho nga bahin* sa mga tawo nga dili magminyo sa langit, imbes nga ang *tanang* magpabiling dili magminyo sa langit?

Kadtong nakaminyo pag-usab maoy ibanhaw nga nag-inusara, kay ang orihinal nga hulagway sa Balaanong Sumbanan naputol alang sa mga nagminyo pag-usab.

Aduna bay kalabotan kini nga mga hunahuna sa tambag ni Pablo nga ang usa ka magtutudlo kinahanglan bana lamang sa usa ka asawa? Kini usab ba ang hinungdan nga gisulti ni Pablo nga ang mga balo nga pag-atimanon sa ilang komunidad kinahanglan kaniadto bana lamang sa usa ka lalaki?

Ayaw itugot nga ang usa ka balo nga ubos sa kan-uman ka tuig ang panuigon iapil sa gidaghanon, *ug dili gawas kon* siya asawa sa usa ka lalaki, 1 Timoteo 5:9, NKJV

Ngano man nga gisulti ni Pablo kini? Ngano man nga wala niya dasigon kini nga mga babaye nga magminyo pag-usab? Unsa may kalabutan niini? Daghan pang mga pangutana nga sama niini ang nagkinahanglan og pagtagad.

Kung itandi ang kini nga pangutana sa institusyon sa Igpapahulay, samtang akong gihisgutan ang hilisgutan sa mga pista, usa sa mga

butang nga nakapukaw kanako nga ang mga pista importante mao ang prinsipyo nga naa sa kini nga pahayag:

Pag-usab, gipahinumduman ang mga tawo sa balaan nga katungdanan sa Igpapahulay. Ang mga tinuig nga pista gipahimutang, diin ang tanan nga lalaki sa nasud kinahanglan magkatigom sa atubangan sa Ginoo, dala ang ilang mga halad sa pagpasalamat ug ang unang bunga sa Iyang mga panalangin. Gipahayag usab ang katuyoan sa tanang mga regulasyon: kini dili resulta sa arbitraryo nga kagahum; tanan gihatag alang sa kaayohan sa Israel. Miingon ang Ginoo, “Mangin balaan kamo kanako” —takus nga ilhon sa usa ka balaang Dios.—*Patriarchs and Prophets*, 311.2

Ang katawhan sa Dios gipahinumduman sa balaang katungdanan sa Igpapahulay pinaagi sa mga pista. Kini dili arbitraryo nga mga sugo, apan naglangkob sa moral nga mga prinsipyo. Sa akong paghunahuna niadto, aron ang usa ka butang sama sa pista makapakita sa maayo ug moral nga kalidad sa Igpapahulay, kinahanglan kini adunay sulod nga maayo ug moral nga kalidad, kon dili, dili kini makapakita sa Igpapahulay sa paagi nga moabot sa hunahuna ug kasingkasing sa tawo.

Ako nagpadayon sa samang prinsipyo, nga aron ang kaminyoon sa Balaanong Sumabanan makapakita sa hingpit ug walay katapusan nga relasyon sa Amahan ug Anak, kinahanglan kini adunay sulod nga walay katapusan nga prinsipyo, kon dili, dili kini makapakita sa orihinal sa tukmang paagi. Kung ang paghinumdom sa orihinal temporaryo lamang sa kinaiya ug limitado ang sakop, kini magpahayag sa orihinal nga kini temporaryo ug limitado ang sakop, ug kini makaguba sa tibuok katuyoan sa hulagway.

Karon pangutan-a ang imong kaugalingon, posible ba nga gusto ni Satanas nga motuo ka nga ang Balaang Sumbanan nga kaminyoon temporaryo ug limitado ang gidak-on aron matago ang tinuod ug mahangturong baruganan nga anaa sa relasyon sa Amahan ug

Anak? Palihug hunahunaa kini pag-ayo, kinahanglan kini ug mabinantayon nga paghunahuna.

Ang Biblia tin-aw nga nagpadayag nga si Kristo magpasakop sa Amahan hangtod sa kahangtoran.

Karon sa diha nga ang tanang mga butang mapailalum na kaniya, ang Anak sa iyang kaugalingon magapasakup usab kaniya nga nagbutang sa tanang mga butang ilalum kaniya, aron ang Dios mahimong tanan diha sa tanan. 1 Corinto 15:28, NKJV

Dugang pa niini nga punto mao ang kamatuoran nga ang mga manulonda nagtrabaho aron sa pagdala sa tawhanong rasa ngadto sa usa ka mas suod nga relasyon uban sa Dios kay sa ilang kaugalingon.

Ang mga manolonda sa himaya nakakaplag sa ilang kalipay diha sa paghatag,—paghatag ug gugma ug walay kakapoy nga pagbantay sa mga kalag nga nangahulog ug dili balaan. Ang langitnong mga binuhat nagdani sa mga kasingkasing sa mga tawo; nagdala sila niining mangitngit nga kalibutan nga kahayag gikan sa mga sawang sa itaas; pinaagi sa malumo ug mapailubon nga pagministeryo ilang gipalihok ang espiritu sa tawo, aron dad-on ang nawala ngadto sa usa ka pakig-ambitay uban kang Kristo nga mas duol pa kay sa ilang nahibaloan sa ilang kaugalingon.
—*The Desire of Ages*, 21.1

Unsa ang usa ka dapit diin ang mga tawo mas suod kang Kristo kay sa mga anghel? Anaa kini sa aspeto sa usa ka Balaanong Sumbanan nga relasyon nga nagdala sa pagkausa. Kadtong nagpuyo niini nga relasyon sa langit ug sa bag-ong yuta makaila ug makaapresyar sa relasyon sa Amahan ug Anak sa mas lalom nga paagi kay sa mga manulonda.

Ang Dios parehas nga nahigugma sa tanan Niyang mga anak; kini dili gayud sa pangutana. Ang maadto lang sa langit uban sa Amahan ug sa Iyang Anak igo na nga ganti. Ang ubang mga tawo dili makalikay sa panginahanglan sa pagminyo pag-usab;

pananglitan, masabot nga magminyo pag-usab ang biyuda nga dunay gagmayng mga anak.

Apan ang mahinungdanong pangutana dinhi mao kini: ang larawan ba sa Dios diha sa relasyon sa lalaki ug babaye temporaryo lamang ug sa langit wala na bay buhing handumanan sa labing kritikal nga relasyon sa uniberso?

Tanang Neoplatonista moingon nga oo, ang pag-inusara nga kinabuhi mas labaw gayud kay sa kinabuhi nga adunay kapikas. Ang tanan nga mituo sa Trinidad dili makakita ug kahulogan sa usa ka permanente nga handumanan sa Balaanong Sumbanan. Apan kita nga nagtan-aw nga ang Balaanong Sumbanan mao ang yawe sa kinabuhi mahimong mangutana: Kinahanglan ba nga wagtangon kini nga panigingnan? O pagapreserbahon ba kini sa Dios pinaagi niadtong nagminyo sa usa ka tawo niining kinabuhiha ug dili na kinahanglan nga magminyo o ihatag sa kaminyoon, kay sila anaa na sa usa ka panagbangi nga wala gayud naputol dinhi sa yuta, busa nagpakita sa walay katapusang hulagway sa Amahan ug sa Anak.

Mao nga kung gikonsiderar ang pipila nga mga pahayag gikan ni Ellen White:

Kita adunay tataw nga kasigurohan ni Kristo nga sa umaabut nga kalibutan, **ang mga tinubos “dili na magminyo, ni makapamana: dili na sila mamatay:** kay sila sama sa mga manolonda; ug mga anak sa Dios, sanglit mga anak sa pagkabanhaw.”

—Letter 231, 1903. *Medical Ministry*, 100-101

Naaplikar ba kini nga pahayag sa mga kausa ra naminyo ug wala na kinahanglana nga magminyo pag-usab?

Niana nga kahimtang sila mihinapos nga ang yutan-ong mga relasyon ipadayon, ang bana ug asawa mahiusa pag-usab, ang mga kaminyoon mahuman, ug ang tanan nga mga butang magpadayon sama sa wala pa ang kamatayon, ang mga kahuyang

ug mga pagbati niini nga kinabuhi nagpadayon sa kinabuhi sa unahan.— *The Desire of Ages*, 605.3

Dinhi, si Ellen White naghigot sa pipila ka mga punto mahitungod sa mga Saduceo nga pagtuo nga nagdugtong sa mga kalihokan sa bana ug asawa, nga nag-ingon nga kini dili managsama sa bag-ong yuta nga walay sala sama sa ania karon. Usab, ang institusyon sa kaminyoon sa sukaranan nausab tungod kay wala nay pagpanganak sa bag-ong yuta. Dili na kini magpadayon sama kaniadto.

Ang relasyon sa Amahan ug Anak dili sekswal nga kinaiya. Samtang ang mga magtiayon moadto sa langit; ang ilang Balaanong Sumbanan nga panaghiusa magpakita niini nga mas hingpit. Kini ang ilang panaghiusa sa kasingkasing ug hunahuna nga nahimong libro sa leksyon sa uniberso, usa ka mahangturon nga himan sa pagtudlo sa tanan nga paglalang sa Balaanong Sumbanan sa Amahan ug Anak.

Hunahunaa usab, kon ang duha ka tawo magpadayag sa ilang saad sa usag usa “hangtod sa kamatayon magbulag kanila,” ug kon ang gitawag sa tawo nga kamatayon usa ra diay ka pagkatulog, sumala sa gisulti sa Biblia, posible ba nga ang magtiayon mabulag lamang pinaagi sa ikaduhang kamatayon? Kay kadtong anaa kang Kristo dili mamatay! Sila motulog ra.

Unsa kaha ang mga sangputanan kon sundon nato kini nga hunahuna hangtod sa iyang kataposang punto? Nagpasabot kini nga ang matag buhat nga buhaton sa magtiayon niining kinabuhiha adunay walay katapusang mga sangputanan o mga ganti. Ang mga magtiayon magtan-aw sa ilang relasyon pinasukad sa walay kinutoban nga mga prinsipyo, kay makita nila ang ilang kaugalingon ingon nga hulagway sa walay katapusang relasyon sa Amahan ug sa Anak. Magdala ba kini ug kaalam sa pagpili alang sa mga batan-on? Makatabang ba kini kanila sa pagpanamkon sa ilang pagkalalaki o pagkababaye ingon nga gasa sa Dios aron sa kanunay ipadayag ang Balaanong Sumbanan?

Unsa kaha'y epekto niini sa institusyon sa kaminyoon? Unsa kaha ang mahitabo kon ang mga magtiayon tinuod nga motuo nga sila mabuhi sa niini nga Balaanong Sumbanan hangtod sa kahangturan alang sa himaya sa Dios ug sa Iyang Anak?

Wala ko mahibalo kanimo, apan para kanako matahum kaayo kining mga hunahuna. Ang ingon nga sistema sa pagtuo makausab sa kaminyoon sa paagi nga mopadasig sa magtiayon sa pagbuhat sa sama sa gibuhay ni Hesus kanato aron mapadayon ang relasyon. Dili ba? Kon motuo ka nga ang inyong relasyon dinhi sa yuta temporaryo lamang ang bili, unsa may pinakawad-an nimo niini? Apan unsa man kon kining relasyon adunay walay katapusang kabug-aton, ug nga ang usa ka magtiayon hatagan sa pribilehiyo sa pagrepresentar sa relasyon sa Amahan ug sa Anak hangtod sa kahangturan!

Mopataas ba kini sa kahimtang sa institusyon sa kaminyoon? Maluwas ba kini gikan sa Neoplatonic nga kalibutan ug ibutang kini sa usa ka walay katapusang lantay?

Ang mga pulong ni Hesus sa pagtubag sa mga Saduceo usa ka pagsulay alang sa katawhan. Sa iyang mga pulong, makita nato ang tinuod natong hunahuna. Dili gusto ni Satanas nga bisan kinsa kanato maghunahuna nga mahimo kitang mosulod sa usa ka panaghiusa nga relasyon nga mas labi pang nagpakita sa Dios ug sa Iyang Anak kay sa gibuhay sa mga manulonda.

Ang atong Amahan nagtinguha sa pagdapit kanato isip mga lalaki ug mga babaye sa pagsulod sa usa ka suod nga panag-uban nga nagpakita sa kamatuoran bahin sa Amahan ug sa Anak. Ang nahulog nga kinaiyahan sa tawo dili gusto niini. Nagaingon kini nga mahimong gawasnon, nagpakita sa hunahuna ni Satanas, ug naglimit kanato sa paghunahuna nga mahimong parehas ra kita sa mga manulonda. Niining estoryaha, nagtan-aw kita sa usa ka salamin kay ang orihinal nga laraw sa Dios sa kaminyoon nakigkontra sa ginatudlo sa Kristiyanidad bahin sa babaye nga nagkaanaa ug pito ka bana. Akong ipadayag nga ang panaghisgot

limitado lamang ngadto sa mga tawo nga nagminyo ug labaw pa sa usa niining kinabuhi-a, ug dili sa katong nagminyo lamang sa usa ka kapikas hangtod sa katapusan sa ilang kinabuhi.

Dugang nga ebidensiya nga nagpakita sa salamin nga nagalihok niining estoryaha sa babaye nga adunay pito ka bana makita sa mga pahayag sa Espiritu sa Tagna nga klarong nagpakita nga ang mga pamilya pagahiusa-on pag-usab sa langit.

Adunay uban nga miduol kanako ug miingon, “Mrs. White, dili ba nimo gustong manawag og usa ka panahon sa pag-ampo aron ang Ginoo banhawon ang imong bana gikan sa mga patay?” Dili gayud. Ang tigulang nga magdudula nakahuman na sa iyang mga gubat. Usa usab ang miingon kanako, “Nakapili na kami og monumento para sa imong bana, nga adunay nabali nga tukod.” Akong tubag, mahimo ninyong wagtangon kana nga monumento ug ibutang ang usa ka tibuok, hingpit nga monumento; kay, ingon ko, nahuman niya ang iyang buluhaton. Oo, nagtrabaho kami nga duha hangtod gitugotan siya sa Dios, ug karon baynte ka tuig na siyang patay. Ako miingon, Gisudlong namo siya sa lubnganan aron mopahulay hangtod sa buntag sa pagkabanhaw. **Unya siya motindog pag-usab sa pagtawag sa trumpeta sa Dios, ug kita pagahiusahon pag-usab. Unya kita mahimong usa ka pamilya nga gihiusa pagbalik.** {Ms 230, 1902, par. 37}

Si Ellen White adunay hingpit nga pagtuo nga ang iyang pamilya pagahiusa-on pag-usab sa langit – isip usa ka pamilya. Sa usa ka sulat ngadto sa usa ka bana nga nagmasulob-on, gisulat niya ang susama nga pagbati:

Mag-ampo kami alang kanimo ug sa imong mga mahal nga mga anak, nga pinaagi sa mapailubon nga pagpadayon sa pagbuhat sa maayo, kanunay nimong matutokan ang imong nawong ug mga lakang padulong sa langit. Mag-ampo kami nga ikaw magmalampuson ug adunay impluwensya sa paggiya sa imong mga anak, aron ikaw uban kanila makab-ot ang korona sa kinabuhi, ug nga sa balay sa langit nga karon giandam para

kanato, **ikaw, imong asawa, ug inyong mga anak mahimong usa ka pamilya nga malipayong gihiusa pag-usab, nga dili na gayud mabuwag.** {2SM 262.7}

Sa makausa pa, samtang si Ellen White nakasinati niadtong nagpahiluna sa ilang mga anak sa lubnganan, misulat siya uban ang dakong pagsalig:

Niadtong Huwebes misulod kami pag-usab sa Portland ug nikaon og paniudto uban sa pamilya ni Brother Gowell. Aduna kami’y espesyal nga panag-istorya uban kanila, nga among gilauman nga magbunga alang sa ilang kaayohan. Gibati namo ang lawom nga kainteres alang sa asawa ni Brother Gowell. Kining inahan nag-antos sa kasakit sa pagkakita sa iyang mga anak sa kasakit ug kamatayon, ug gisudlan sa hilom nga lubnganan. Maayo ang kahimtang sa mga natulog. Hinaot pa nga kini nga inahan magpadayon sa pagpangita sa tibuok kamatuoran, ug magtipig og bahandi sa langit, **aron sa dihang moabot ang Tagahatag sa Kinabuhi aron dad-on ang mga bihag gikan sa dakong prisohan sa kamatayon, ang amahan, inahan, ug mga anak magkita pag-usab, ug ang nagbungkag nga mga sumpay sa kadena sa pamilya pagahiusahon pag-usab, nga dili na gayud mabuwag.** {1T 654.2}

Wala ba kini magdasig kanato nga huptan pag-ayo ang atong mga relasyon sa pamilya, kay nahibalo nga kini adunay potensyal nga mahuptan sa kahangturan?

Si Kristo moabot uban sa mga panganod ug uban ang dakong himaya. Usa ka kadagatan sa nagdan-ag nga mga anghel ang mosunud Kaniya. Siya moabut aron banhawon ang mga patay, ug aron usbon ang mga buhing balaan gikan sa himaya ngadto sa himaya. Siya moabut aron pasidunggan ang mga nakahigugma Kaniya ug nagbantay sa Iyang mga sugo, ug aron dad-on sila sa Iyang kaugalingon. Wala Siya nakalimot kanila ni sa Iyang saad. **Aduna’y paghiusa pag-usab sa kadena sa pamilya.** {Mar 308.2}

Ang ingon nga mga pahayag nagpalalom sa akong pagbati sa pangandoy alang sa akong pamilya, nga kami tanan maghiusa isip usa ka pamilya sa langitnong siyudad, gihiusa pag-usab apan sa hingpit nga pagkahimo sa karakter ug panglawas. Unsa kaha ka dako nga kalipay kana.

Gawas niini, sa gilapdon sa kini nga salamin, aduna usab ang mga tawo nga napahimutang sa mga kahimtang diin napugos sila sa kaminyoon samtang anaa pa sa pagkabatan-on (pisikal o espirituhanon), pinaagi sa pagpugos sa ilang ginikanan o, sa kasukwahi, sa pagbiya kanila pinaagi sa kaugalingong diborsyo sa ginikanan, nga nagbilin kanila nga dali mailad o maabusohan. Sama sa atong nahisgutan kaniadto, kon walay balaod, walay sala. Ang buhat sa kabubut-on sa pagbalik kontra sa imong nahibal-an nga husto mao ang magbuot kon ang Dios ba ang maghiusa sa magtiayon sa mga hugpong sa kaminyoon. Para sa uban nga niining mga kahimtanga nga nakagawas gikan sa usa ka grabe nga sitwasyon ngadto sa usa ka mahigugmaong kaminyoon sa daghang katuigan sa gugma sa kamatuoran, posible usab nga makakaplag sila ug lugar sa walay katapusang relasyon sa balaanong sumbanan.

Dili akoo ang katungod sa pagsulti sa matag kahimtang, kay ang Dios lamang ang nakahibalo sa kasingkasing sa Iyang mga anak. Ako lang nagtanyag kaninyo sa hunahuna nga ang uban nga nagminyo pag-usab ilawom sa komplikadong kahimtang, mahimo gihapon nga makaplagan ang ilang kaugalingon sa usa ka relasyon nga nagsunod sa balaanong sumbanan nga molabaw pa sa kalibutan karon. Dili ko gustong maghatag og bakak nga kahupayan, ni magbutang og hugot nga mga prinsipyo nga dili magtagad sa matag kaso. Akong itanyag lamang nga ang pagminyo pag-usab dako kaayo ang pagkunhod sa hulagway sa Balaanong Sumbanan sa Amahan ug sa Anak.

Kabahin niini nga mensahe ug kalihukan nga nagpaabot, dili nato hukman o ipanghimaraut ang mga binuhatan sa nangagi, apan gitawag ang tanan ngadto sa tinuod nga sumbanan sa kaminyoon

alang niining katapusang mga takna sa kasaysayan sa yuta. Ang pagminyo pag-usab nahimo na karon nga imposible alang niadtong nakasulod sa Bag-ong Kasabotan.

Sulod sa mga pulong ni Kristo aduna'y mensahe alang sa mga naglapas sa Balaanong Sumbanan sa kaminyoon – oo, kamo mahimong sama sa mga anghel, ug oo, pagapanalanginan tamò, higugmaon kamo, ug dawaton kamo isip akong mahal nga anak, ug aduna ako'y katingalahang mga butang alang kaninyo hangtod sa kahangturan; apan kon kamo magpabilin sa mga prinsipyo nga naghiusa kanako ug sa Akong Amahan, unya kamo mahimong usa ka handumanan kanako ug sa Akong Amahan hangtod sa kahangturan sulod sa Balaanong Sumbanan.

Giunsa nimo pagbasa?

KAPITULO 27

ANG PAG-AMPO SA USA KA PASTOR

Sa pag-abot sa pagkompleto niini nga libro, ako nakonbikto pag-ayo. Nagpuyo ako sa usa ka bulahan nga kaminyoon diin ako nagpasalamat, apan samtang akong gikonsiderar ang akong mga relasyon sa mga naa sa mas lapad nga Adventist nga Simbahan, ug sa mga suod kanako, nakita nako ang usa ka halapad nga gintang tali sa akong kaugalingon ug ni Hesus. Nagpabilin pa ba ako kanila sa akong kasingkasing, nga wala mawad-an sa paglaum?

Nakita nako ang ingon nga katahum sa kinaiya sa Dios, ug nangandoy ako nga maangkon kini.

Amahan, mianhi ako kanimo aron pangayoon kini nga gugma, kining bililhon nga gugma nga dili mawala, apan nagpadayon sa paglaum ug paglahutay. Nahibal-an nimo nga kanunay akong ginatintal ni Satanas nga biyaan ang mga naglibot kanako, labi na kadtong nakasakit kanako pag-ayo, apan ang imong gugma nagtawag kanako, ug naggiya sa imong hingpit nga gugma.

Ang hilisgutan sa diborsyo ug pagminyo pag-usab usa ra ka bahin sa hulma sa unsaon nato isip tawo sa pagtratar sa usag usa. Ginoong Hesus, nag-ampo ako alang sa Imong Espiritu. Nahibalo

ako nga diin nagasobra ang sala, didto mas molabaw pa ang grasya alang sa mga adunay pagtuo.

Gusto usab nako maghinulsol sa pagtuo nga ang kaminyoon mahimong usa ka transitoryo nga transaksyon alang sa usa nga giisip nga inosente. Nituo ako nga ang gisulat ni Ellen White ingon usa ka pag-usab sa gihatag ni Moises, mao ang Imong kabubut-on, apan karon nakita nako nga kini dili tinuod. Kini ang among kabubut-on tungod sa among gahi nga mga kasingkasing, ug imo kaming gitugotan nga magamit namo kini nga mga balaod nga nagdala og dako kaayong kadaot sa among mga pamilya ug komunidad.

Ginoo, nahibalo Ka sa mga pulong sa akong kasingkasing nga wala gisulti alang sa pipila sa akong mga pinalanggang higala nga naglakaw sa dalan nga supak sa Agape. Nahibalo ako nga dili kanunay nakong napakita ang Imong hingpit nga gugma sa pagpangita sa pagtuman sa Imong mga sugo. Nahibalo usab ako nga usahay galisod ako pinaagi sa akong paagi sa pagsulti. Pasayloa ako sa akong nabalaka nga batasan nga usahay mosulpot. Gusto ko ang Imong hingpit nga kalinaw, Amahan.

Nanghinaut ako sa pagsabot sa krus nga imong gibug-aton sulod sa milabay nga unom ka libong tuig pinaagi sa Imong Anak. Ang Imong dili matupngan nga gugma alang kanato nagalupig kanako. Gibati nako ang dako kaayong kalainan tali sa gugma nga akong gipakita karon ug sa Imong hingpit ug walay katapusang gugma.

Nipili ako nga motuo nga Ihatag Mo kini kanako pinaagi sa Imong Anak. Nauhaw ako sa Imong Espiritu; ibubo kini kanako matag adlaw, sa Igpapahulay, Bag-ong Bulan, ug sa mga adlaw sa pista sa mas daghang sukod.

Amahan, hinaut nga adunay paghinulsol ug pagpabuhi pag-usab tali kanato sa atong mga panagtigum. Hinaut nga ang mga kasingkasing nga nabulag paghiusa pag-usab sa gugma. Nahibalo Ka nga ang atong komunidad nagkabahin-bahin; nahibalo Ka nga

ang mga kasingkasing nabulag sa sulod sa mga panimalay, sa mga simbahan, ug sa gawas pa.

Amahan, nagkurog ako samtang akong gihunahuna ang sulod niini nga libro, ug nag-ampo sa unsay Imong gipahibalo kanato. Napangayo ako nga mahadlok nga daghan pa ang mobulag kanako. Kini nagdala og pagbati sa kasakit ug kaguol.

Nahibalo Ka, Amahan, nga dili nako gusto nga mabulag gikan sa Simbahan sa Adventist. Makita nako ang tanan nga mga nawong sa mga tawo nga kaniadto akong gikalipay sa panag-uban. Ang Imong gugma naghatag kanako og kahupayan atubangan niini nga mga butang. Itandi nako kini nga mga kawad-on sa kamatuoran nga akong nakita sa Imo; nakakaplag ako og kahupayan sa Imong mga bukton. Nahibalo Ka nga matintal ako nga mahadlok mabuwag gikan sa daghang mga higala, apan akong gidesisyonan nga motuo nga Imo kining pagaatimanon.

Kinahanglan lang nako nga ihatag kini tanan kanimo. Gipiyong nako ang akong mga mata ug nakita nako ang katawhan sa Dios nga naghiusa sa kalumo, nagapadulong ingon usa ka hukbo sa gugma aron pagpanalanginan ang kalibutan. Ang ilang mga nawong nagdan-ag sa kalipay samtang nagdali-dali gikan sa usa ka lugar ngadto sa lain uban kining labing bililhon nga mensahe.

Amahan, nahibalo Ka sa kasubo sa daghan sa among kalihokan, nga nabati nga nabuwag gikan sa mga tawo nga kaniadto among gihigugma. Nag-ampo ako nga pagahupayan nimo ang akong mga igsoon nga nabati ang kabug-aton sa kasakit tungod sa ilang kawad-on. Tinood kini nga usa ka krusipiksyon, apan Ikaw, Ginoong Hesus, naglakaw niini nga dalan una pa kanamo; Ikaw usa ka tawo sa kasubo ug gibug-atan sa kasakit. Ang alagad ba mas labaw kay sa iyang Ginoo?

Amahan, ang kalibutan nag-anam ug kangitngit tungod kay kini nahimong komon nga butang alang sa mga pamilya nga mabungkag. Sa pagkakaran morag pipila lang ka tawo ang gustong mogahin ug panahon sa pagtuki sa mas lawom nga mga

rason kon nganong napakyas ang tanan. Kini tanan mobati nga hilabihan ka bug-at usahay, apan ania ako uban kaninyo sa Igpapahulay. Nabatyagan ko nga duol ka kanako, ug nahupayan ako.

Panalangini ang tanan nga mga lider niini nga kalihukan Amahan. Hatagi sila og kaisug, hugot nga pagtuo, ug kakugi sa pagtuon niini nga pangutana pag-ayo, nga ang kasinatian sa Igpapahulay madugangan diha sa pagpahiuli sa kaminyoon, ang larawan sa Balaan nga Sumbanan sa Amahan ug sa Anak.

Akong gibati ang imong gugma Amahan pinaagi ni Hesus, ug ako nadasig, nahupay ug gipanalanginan. Nagtuo ko nga ang natulog nga kusog sa simbahan hapit na mapukaw. Kita mag-atubang og grabe nga mga panagbangi, ug mga pagsulay, apan mapanalanginan og mas lawom nga paghinulsol ug katugbang nga pagpuno sa Espiritu.

Nagatoo ako sa imong mga pulong Amahan sa Pinadayag nga ang tibuok kalibutan madan-agan sa Imong himaya, Imong matahum nga kinaiya ug nga kami makadaug batok sa Mananap ug sa iyang larawan. Wala kita masayod kon unsa unya kita apan nasayod kita nga kon magpakita na ang atong Ginoong Hesus, mahisama kita Kaniya. Nagasalig ako sa Imong saad niining bahina Amahan, ug nagatoo nga Imong tumanon kini sumala sa imong pulong.

Sa ngalan ni Hesus,

Amen.

Ayaw Pagahi-a ang Inyong mga Kasingkasing

Pagpasig-uli sa Institusyon sa Kaminyoon

Ang atong mahigugmaong Amahan mihatag kanato ug duha ka bililhong institusyon sa Eden nga nagpadayon hangtod karon. Ang una mao ang kaminyoon, ug kini gisundan dayon sa Igpapahulay. Si Kristo mao ang Ginoo sa Igpapahulay, ug kini nga pagpahulay sa Iyang gipanag-iya pinaagi sa Iyang pagpuyo sa sabakan sa Dios nga Amahan sa hingpit nga kalinaw. Ang lalaki ug babaye gibuhat sa dagway sa Dios ug sa Iyang Anak. Busa, ang Kaminyoon mao ang tinubdan diin ang hingpit nga kapahulayan miabut kang Eba, pinaagi sa iyang pagpahulay diha sa sabakan sa iyang bana, nga mipahulay diha sa sabakan ni Kristo.

Ang Espiritu sa Propesiya nagsulti kanato nga ang matag balaanong institusyon ipahiuli sa dili pa ang Ikaduhang Pagbalik. Kini sa pagkatinuod naglakip sa Igpapahulay ug Kaminyoon.

Sulod sa Father of Love movement nakita nato ang talagsaong kausaban sa atong pagsabot sa Adlawng Igpapahulay ug sa mga Pangilin isip espesyal nga mga gasa sa Espiritu sa Dios. Gibag-o niini sa hingpit ang institusyon sa Igpapahulay. Karon midangop kita sa kaminyoon nga walay dakong kausaban sulod sa 500 ka tuig sukad sa panahon sa Repormasyon. Hinunoa, atong nakita ang pagkadaot sa kaminyoon, ilabina sa miaging 50 ka tuig.

Kini nga libro usa ka tawag sa pagpasig-uli sa tinuod nga katuyoan sa kaminyoon sa kahayag sa Pagbayad-sala, ug sa walay katapusan nga Krus. Ang sulod malagmit mahagiton sama sa tanang reporma, apan ang padayon nga pag-uswag sa kamatuoran nagsiguro sa daghang ganti alang niadtong determinado nga mobarug lamang sa Pulong sa Dios.